

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

XXI B:8

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1964

HELSINKI 1966

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO — FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

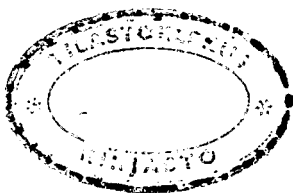
XXI B:8

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1964

HELSINKI 1966
19985

Alkusanat

Sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto saattaa täten julkisuuteen maamme sosiaalihuoltotoimintaa vuonna 1964 koskevan selonteon, joka sisältyy Suomen Virallisen Tilaston sarjaan XXI.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan tässä vuosikirjassa julkaistaan paitsi vuosittain jatkuvaa tilastoa myös sosiaaliselta alalta suoritettuja erikoistutkimuksia. Tällä kertaa sisältyy lastensuojelua koskevaan lukuun selostus lasten päivähuoltolaitoksista ja lastenkodeista, lukuun VI selostus työlaitosten huollettavista ja IX lukuun selostus sosiaalihuollon työntekijöistä ja heidän koulutuksestaan.

Jatkuvien tilastojen sarjaan on lisätty selostus sairausvakuutuksesta. — Huoltoaputilastossa on siirretty laajemmassa mitassa otoksen käyttöön.

Vuoden 1964 alusta muuttui Forssan kaupunki kaupungiksi ja Lapuan maalaiskunta kauppalaksi, lisäksi Naantalın maalaiskunta liitettiin kaupunkiin. Nämä muutokset on otettava huomioon verrattaessa kaupunkien, kauppaloiden ja maalaiskuntien lukuja edellisen vuoden vastaviin lukuihin.

Kuntakohtaisia tietoja useimmista vuosikirjan sisältämistä tilastoista on käytettävissä sosiaalisessa tutkimustoimistossa.

Kaikki rahamäärät on ilmoitettu nykymarkkoina (1 mk = 100 vmk).

Julkaisun toimitustyötä on hoitanut vt.yliaktuaari **Kyllikki Korpi**. Erikoistutkimuksia on hoitanut lähinnä vt. yliaktuaari **Annikki Suviranta**.

Helsingissä kesäkuussa 1966.

Förord

Socialministeriets byrå för social forskning bringar härmed till offentligheten en redogörelse för socialvårdsverksamheten i landet under år 1964, vilken ingår i serien XXI av Finlands Officiella Statistik.

Enligt den ursprungliga planen publiceras i denna årsbok förutom kontinuerlig årlig statistik även specialundersökningar, verkställda inom det sociala området. Denna gång ingår i kapitlet om barnskydd en redogörelse över dagvårdsinrättningar för barn och över barnhem, i kapitlet VI en redogörelse över intagna i arbetsinrättningar och i kapitlet IX en redogörelse över socialvårdens arbetare och deras utbildning.

Till serien för de löpande statistiska redogörelserna har vidare fogats uppgifter över sjukförsäkringen. — I socialhjälpstatistiken har man i större utsträckning använt urval.

Från början av år 1964 erhöill Forssa köping stadsrättigheter och Lappo landskommun köpingsrättigheter, dessutom inkorporerades Nådendals landskommun med staden. Dessa förändringar bör beaktas vid en jämförelse av städernas, köpingarnas och landskommunernas tal med motsvarande tal under föregående år.

Kommunala uppgifter om de flesta statistiker, publicerade i årsboken, finnes tillgängliga i byrån för social forskning.

Alla penningbelopp har angetts i nymark (1 mk = 100 gmk).

Redigeringen av publikationen har omhändertagits av tf. överaktuarien **Kyllikki Korpi**. Tf. överaktuarien **Annikki Suviranta** har närmast handhaft specialundersökningarna.

Helsingfors i juni 1966.

Weijo Wainio

Kyllikki Korpi

Sisällys

	<i>Teksti</i>	<i>Sivu</i>
	Alkusanat	3
I.	Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset	5
II.	Huoltoapu	8
III.	Lastensuojelu	
	Lasten päivähuoltolaitokset	20
	Kunnallinen lastensuojelu	30
	Lastenkodit	43
	Koulukodit	53
	Avoliiton ulkopuolella syntyneiden lasten valvonta	56
IV.	Kunnalliset kodinhoitajat	60
V.	Vajaamielislaitokset	64
VI.	Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien ja irtolaisten huolto	69
	Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltolat	78
	Työlaitokset	80
	Työlaitosten huollettavat	82
VII.	Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset	97
VIII.	Sosiaaliavustukset	
	Äitiysavustukset	110
	Lapsilisät	111
	Perhelisät	114
	Erityislapsilisät	117
	Lapsiperheiden asumistuki ja perheenasuntoavustus	120
	Ammattiopintoavustukset	122
	Invalidihuolto	124
	Invalidiraha	126
	Toipilaraha	127
	Sotilasavustukset	128
	Kansaneläkevakuutus	130
	Sairausvakuutus	132
IX.	Sosiaalihuollon työntekijät ja heidän koulutuksensa	135
	Englanninkielinen katsaus ja selityksiä	152

Tauluja

I.	Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3
II.	Huoltoavun avustustapakukset ja avunsaajat	4
III.	Huoltoavun eri avustusmuodot	5
IV.	Lastensuojelulapset	6
V.	Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet	7
VI.	Kuntien sosiaalihuollon menot	8
VII.	Kuntien sosiaalihuollon tulot	12
VIII.	Kunnalliskotien menot ja tulot	14
IX.	Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot	16
X.	Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä	18

Innehåll

	<i>Text</i>	<i>Sid.</i>
	Förord	3
I.	Den kommunala socialvårdens organisation och vårdanstalter	5
II.	Socialhjälpen	8
III.	Barnskyddet	
	Dagvårdsinrättningar för barn	20
	Det kommunala barnskyddet	30
	Barnhemmen	43
	Skolhemmen	53
	Tillsynen över barn födda utom äkten-skap	56
IV.	De kommunala hemvårdarinnorna ..	60
V.	Anstalterna för psykiskt efterblivna ..	64
VI.	Vården av personer, som missbrukar berusningsmedel, och lösdrivarvård ..	69
	Vårdanstalter för personer, som missbrukar berusningsmedel	78
	Arbetsinrättningarna	80
	Intagna i arbetsinrättningarna	82
VII.	Den kommunala socialvårdens kostnader	97
VIII.	Sociala bidrag	
	Moderskapsunderstöden	110
	Barnbidragen	111
	Familjebidragen	114
	Specialbarnbidragen	117
	Barnfamiljernas bostadsbidrag och familjebostadsunderstöden	120
	Understöden för yrkesstudier	122
	Invalidvården	124
	Invalidpenningen	126
	Konvalescentpenningen	127
	Militärunderstöden	128
	Folkpensionsförsäkringen	130
	Sjukförsäkringen	132
IX.	Socialvårdens arbetare och deras utbildning	135
	Engelsk resumé och förklaringar	152

Tabeller

I.	Den kommunala socialvårdens organisation och anstalter underlydande socialnämnderna	3
II.	Socialhjälpens understödsfall och understödstagare	4
III.	Olika vårdformer av socialhjälpen ..	5
IV.	Barnskydds barnen	6
V.	I socialnämnder underlydande anstalter intagna	7
VI.	Den kommunala socialvårdens utgifter	8
VII.	Den kommunala socialvårdens inkomster	12
VIII.	Kommunalhemmens utgifter och inkomster	14
IX.	De kommunala barnhemmens utgifter och inkomster	16
X.	Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag	18

<i>Contents and summaries</i>	152
-------------------------------------	-----

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset

Sosiaalihuollon hallinto. Lakimääräistä sosiaalihuoltotoimintaa varten maa oli v. 1964 jaettu 546 huoltoyhdyksuntaan, joista 45 oli kaupunkija 23 kauppalakuntia. Sosiaalihuollon paikallista hallintoa varten melkein kaikissa kunnissa oli sosiaalilautakunta. Vain 15 maalaiskunnassa kunnan hallitus hoiti sosiaalilautakunnan tehtävät. V:n 1964 päättyessä eri kuntien sosiaalilautakunnat toimivat seuraavan laajuisina.

Sosiaalilautakunnat Socialnämnder	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
jakamattomia — odelade	8	6	353	367
2-osastoisia — med 2 avdelningar	28	14	108	150
useampiosastoisia — med flere avdelningar ..	9	3	2	14

Kahdessa kaupungissa, Helsingissä ja Turussa, on kaksi erillistä lautakuntaa, huolto- ja lastensuojelulautakunnat. Ylempänä esitettyssä ryhmityksessä kumpikin sisältyy useampiosastoiseen sosiaalilautakuntiin.

Sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain mukaan täytyy kunnassa, jonka asukasluku on yli 4 000, olla joko sosiaalisihteeritai sosiaalijohtaja. V. 1964 oli 381 kunnassa sosiaalisihteeritai 47 kunnassa sosiaalijohtaja. Sosiaalitarkkailijoita oli 175 kunnassa. Seuraavasta selviää, minkä suuruksissa kunnissa oli näitä virkailijoita.

I. Den kommunala socialvårdens organisation och vårdanstalter

Socialvårdens förvaltning. För den lagstadgade socialvårdsverksamheten var landet år 1964 indelat i 546 vårdsamhällen, av vilka 45 var stadskommuner och 23 köpingar. För socialvårdens lokala förvaltning fanns nästan i varje kommun en socialnämnd. Endast i 15 landskommuner omhändertog kommunalstyrelsen socialnämndens åligganden. I slutet av år 1964 fungerade socialnämnderna i de olika kommunerna i följande omfattning.

I två städer, Helsingfors och Åbo, fanns det 2 särskilda nämnder, vård- och barnskyddsnämnden. I ovanstående tabell ingår båda i socialnämnder med flere avdelningar.

Enligt lagen om socialvårdens förvaltning bör i varje kommun, vars invånarantal överstiger 4 000, finnas en socialsekreterare eller en socialdirektör. År 1964 fanns det i 381 kommuner en socialsekreterare och i 47 kommuner en socialdirektör. I 175 kommuner fanns det socialinspektörer. Av följande sammanställning framgår storleken av de kommuner, i vilka sådana anställda förekom.

	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar				Maalaiskunnat Landskommuner				Koko maa Hela landet
	Asukasluku — —3999	4000— 5999	6000— 9999	10000—	—3999	4000— 5999	6000— 9999	10000—	
Vain sosiaalijohtaja — Endast socialdirektör	—	1	3	12	—	—	1	3	20
Vain sosiaalisihteeritai Endast socialsekreterare	—	6	10	7	84	89	100	58	354
Sekä sosiaalijohtaja että sosiaalisihteeritai Både socialdirektör och socialsekreterare	—	—	—	24	—	—	—	3	27
Sosiaalitarkkailija — Socialinspektör	1	3	11	43	—	11	51	55	175
Sosiaalitarkkailijoiden luku — Antal socialinspektörer	1	3	12	366	—	11	52	87	532

20 kunnassa oli vain sosiaalijohtaja, jota vastoin 27 kunnassa oli sekä sosiaalijohtaja että sosiaalisihteri. Kaikissa kunnissa, joiden asukasluku oli yli 4 000, oli jompikumpi näistä virkailijoista. Sosiaalitarkkailijoiden luku oli koko maassa yhteensä 532. Maalaiskuntia, joissa oli sosiaalitarkkailija, oli 117. Näistä 98 kunnassa oli yksi tarkkailija, 17 kunnassa kaksi, yhdessä kunnassa 3 ja yhdessä 15 tarkkailijaa. Kaupunkija kauppalakunnista 58:ssa oli tarkkailija, näistä 19 oli palkannut yhden tarkkailijan, 18:ssa oli tarkkailijain luku 2—3, 11:ssä 4—5 ja 10:ssä vähintään 8. Ilman sosiaalitarkkailijaa oli 361 maalaiskuntaa ja 10 kaupunki- ja kauppalakuntaa.

Huoltolaitokset. *Kunnalliskoteja* tai kunnallisia vanhainkoteja oli v. 1964 kaikkiaan koko maassa 397. Yhden kunnan omistamia kunnalliskoteja oli 336 sekä kahden tai useamman kunnan omistamia yhteisiä 61. Näihin yhteisiin kunnalliskoteihin oli osallisina 178 kuntaa.

Maan kaikista kunnista 514:llä eli 94 %:lla oli selontekovuonna oma kunnalliskoti tai osuus sellaiseen. Kun lisäksi 19 kunnalla oli sopimukseen mukainen oikeus saada sijoittaa hoidettaviaan toisen kunnan kunnalliskotiin, oli maan 546 kunnasta 533 eli 98 % huolehtinut lain edellyttämän kunnalliskotihoidon järjestämisestä sitä tarvitseville.

Vuoden lopussa oli 306 kunnalliskodissa erityisen sairausosasto ja 68:ssa mielisairausosasto. Ne jakaantuivat seuraavasti.

	Kunnalliskoteja, joissa oli Kommunahem med				
	vain yleinen os. endast allmän avd.	yleinen ja sairaus. allmän och sjukavd.	yl., sairas- ja mielisair. os. allm., sjuk- och sinnessjukavd.	yl. ja mieli-sair. os. allm. och sinnessjukavd.	Kunnalliskoteja yhteensä Kommunahem inalles
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	10	52	3	—	65
Maalaiskunnat — Landskommuner	68	199	52	13	332
Yhteensä — Summa	78	251	55	13	397

Vuoden kuluessa mielisairausosastojen luku on vähentynyt kahdella ja sairausosastojen luku lisääntynyt kahdeksalla. Kunnalliskotien vahvistettu hoitopaikkaluku käy selville seuraavasta osastoittain.

20 kommuner hade bara en socialdirektör, varemot i 27 kommuner fanns både socialdirektör och socialsekreterare. I alla kommuner, vars invånarantal översteg 4 000, fanns det någöndera av dessa anställda. Antalet socialinspektörer steg i hela landet till 532. Antalet landskommuner, i vilka var socialinspektör, var 117. Av dessa var i 98 kommuner en inspektör, i 17 kommuner två, i en kommun 3 och i en kommun 15 inspektörer. Av stads- och köpingskommunerna var inspektör i 58, av dessa hade 19 avlönat en inspektör, 18 kommuner hade 2—3, 11 kommuner 4—5 och 10 kommuner minst 8 inspektörer. Utan inspektör var 361 landskommuner och 10 stads- och köpingskommuner.

Vårdanstalterna. Antalet *kommunalhem* eller kommunala ålderdomshem steg år 1964 i hela landet inalles till 397. Av kommunalhemmen var 336 sådana, som tillhörde en kommun och 61 sådana, som tillhörde två eller flere kommuner. I de sistnämnda hade 178 kommuner andel.

Av landets alla kommuner hade under redogörelseåret 514 eller 94 % antingen eget kommunalhem eller andel i sådant. Då därtill 19 kommuner hade rätt att enligt överenskommelse placera sina vårdtagare i annan kommuns kommunalhem, hade 533 av landets 546 kommuner eller 98 % dragit försorg om ordnandet av i lägen förutsatt kommunalhemsvård för dem, som var i behov därav.

I slutet av året fanns det i 306 kommunalhem särskild sjukavdelning och i 68 sinnessjukavdelning. De fördelade sig på följande sätt.

Under året har antalet sinnessjukavdelningar minskats med två och antalet sjukavdelningar ökats med åtta. Det fastställda antalet vårdplatser i kommunalhemmen framgår av det följande avdelningsvis.

	Yleinen os. Allmän avd.	Sairasos. Sjukavd.	Mielisairasos. Sinnessjukavd.	Hoitopaikkoja yhteensä Vårdplatser inalles
Kaupungit ja kauppalat — Städer och kö- pingar	5 194	3 557	115	8 866
Maalaiskunnat — Landskommuner	10 779	4 977	1 594	17 350
Yhteensä — Summa	15 973	8 534	1 709	26 216

Kaikilla kunnilla oli *osuus piirimielisairaaloihin*. Lisäksi 464 kuntaa ilmoitti, että niillä on *osuus B-mielisairaaloihin*. Niistä oli 53 kaupunki- ja kauppalakuntia sekä 411 maalaiskuntia.

Sosiaalilautakunnan alaisia *työtupia* oli Helsingissä, Tampereella, Kotkassa ja Mikkelissä.

Lastensuojelulaitosten lukumäärää koskevia tietoja on vain kuntien omistamista tai niiden tukemista laitoksista. Niiden lukumäärä selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Alla kommuner hade *andel i distriktssinnessjukhus*. Därtill har 464 kommuner meddelat, att de har *andel i B-sinnessjukhus*. Av dessa var 53 stads- och köpingskommuner och 411 landskommuner.

Arbetsstugor underlydande socialnämnden fanns i Helsingfors, Tammerfors, Kotka och S:t Michel.

Vad *barnskyddsanstalterna* vidkommer, finns det uppgifter endast över antalet kommunala anstalter eller av kommunen understödda anstalter. Deras antal framgår av följande.

	Kunnan omia Kommunens egna			Kunnan tukemia Av kommunen understödda		
	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Hoitopaik- koja Antal vård- platser	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Hoitopaik- koja Antal vård- platser
Lastenkoteja — Barnhem	81	121	3 184	23	74	1 381
Lastentarhoja — Barnträdgårdar ..	43	207	15 497	39	80	3 488
Lastenseimiä — Barnkrubbor	29	107	3 155	11	29	893
Laajennettuja lastenseimiä — Utvid- gade barnkrubbor	17	28	928	24	26	744
Vajaamielisten päivähoitoloita — Daghem för psykiskt efterblivna	7	9	286	11	11	237

Lastenseimet on tarkoitettu 3 vuotta nuoremmille, ja laajennetut lastenseimet ovat päiväkoteja 7 vuotta nuoremmille. Valtionapua saaneista lastentarhoista ja lastenkodeista tehdään tarkemmin selkoa sivuilla 20 ja 43. Vajaamielisten päivähuoltoloita selostetaan sivulla 67.

Vielä on mainittava, että kunnallisia koulu- koteja oli Turussa ja Porissa kummassakin yksi. Lisäksi oli Kotkassa epäsosiaalisten lasten eristyslaitos.

Barnkrubborna är avsedda för barn under 3 år och de utvidgade barnkrubborna är daghem för barn under 7 år. En närmare redogörelse över de barnträdgårdar, som åtnjuter statsunderstöd, och barnhemmen, lämnas på sid. 20 och 43. Om daghem för psykiskt efterblivna redogöres på sid. 67.

Ännu må nämnas, att i Åbo och Björneborg fanns kommunala skolhem ett i varje. Dessutom fanns i Kotka en isoleringsanstalt för asociala barn.

II. Huoltoapu

V:sta 1955 lähtien on huoltoaputilastossa paitsi jokainen yksinäinen avunsaaja myös jokainen koossa oleva perhe kokonaisuudessaan käsitelty erillisenä tilastoyksikkönä. Huolimatta siitä, onko saman perheen useammalle eri jäsenelle myönnetty avustusta, muodostaa perhe sellaiseen yhden avustustapauksen. Erimuotoisten ja erisuuruisten perhekuntien luku ja osuus huoltoapua saaneiden joukossa saadaan täten täsmällisesti valaistuksi samoin kuin myös huoltoavun vaikutuspiiri koko laajuudessaan. Aikaisempaa henkilöperiaatetta noudatettaessa saatiin lasketuksi vain suoranaisesti avustettujen henkilöiden ja perheen päämiehelle myönnetystä kotiaavustuksesta osallisten perheenjäsenten luku; nyt perheenjäsenet on laskettu kuuluviksi huoltoavun vaikutuspiiriin siinäkin tapauksessa, että joku perheenjäsenistä on saanut esim. vain laitoshoitoa.

Seuraavassa selonteossa *avustustapaus* tarkoittaa jokaista yksinäistä avunsaajaa ja avustettua perhettä yhtenä kokonaisuutena s.o. tilastoyksikkönä.

Tiedot avustustapauksista perustuvat, osittain koko aineistosta käsin laskemalla saatuihin tietoihin, osittain otokseen. Edellisiin vuosiin verrattuna otoksesta saatuja tietoja on lisätty. Koko aineistoon perustuvat kuntakohtaiset tiedot on laskettu vain avustustapauksista perhetyypin ja avustusmuodon mukaan sekä avunsaajain ja heidän perheenjäsentensä lukumääristä sekä vielä erikseen kunnalliskodeissa hoidetuista.

Aineiston käsittelyssä on noudatettu samoja periaatteita kuin aikaisemminkin paitsi, että otokseen on poimittu joka viides tapaus, kun sen sijaan aikaisemmin otettiin vain joka kymmenes. Ja kun vielä todetaan, että otoksesta saadut luvut poikkeavat vain hyvin vähän vastaavista koko aineistosta lasketuista tiedoista, voidaan seuraavassa esitettäviä lukuja pitää vertailukelpoisina edellisten vuosien vastaaviin lukuihin.

II. Socialhjärpen

Fr.o.m. år 1955 har i socialhjäpsstatistiken förutom varje ensam understödstagare även varje sammanboende familj behandlats som en särskild statistisk enhet. Oberoende av, om flere medlemmar av samma familj erhållit understöd, bildar familjen som sådan bara ett understödsfall. Sålunda kan familjerna noggrant fördelas efter sammansättning och storlek samt dessa grupperns andel av samtliga, som erhållit socialhjälp, belysas likasom hela omfattningen av socialhjälpens verkningsområde. Tidigare kunde man endast uträkna antalet direkt understödda personer samt beträffande dem, som erhållit hemunderstöd, antalet delaktiga familjemedlemmar; nu har familjemedlemmarna räknats som delaktiga av socialhjärpen även i de fall, då någon familjemedlem erhållit t.ex. endast anstaltsvård.

I följande redogörelse avses med *understödsfall* varje ensam understödstagare samt varje familj, som åtnjuter understöd; dessa är således sk. statistiska enheter.

Uppgifterna om understödsfallen grundar sig delvis på resultat, som erhållits genom manuella beräkningar från hela materialet och delvis på urval. Jämfört med föregående år har de genom urval införskaffade uppgifterna ökat. Endast över understödsfallen fördelade enligt familjetyp och understödsform har man sammanställt kommunala uppgifter, som baserar sig på det totala materialet. Likaledes finns det kommunala uppgifter över antalet understödstagare och deras familjemedlemmar samt dessutom skilt för sig över vårdtagare i kommunalhem.

Vid bearbetningen av materialet har samma principer följts som tidigare, förutom, att vart femte fall har uttagits för urvalet. Tidigare uttogs vart tionde fall. Man kan konstatera att resultatet, som erhållits genom urval endast obetydligt avviker från motsvarande uppgifter, vilka erhållits från det totala materialet. Man kan sålunda anse de resultat, som redovisas i det följande jämförbara med motsvarande resultat från tidigare år.

Avustustapausten luku. Avustustapakset, joita kaikkiaan oli 151 626 eli 399 tapausta enemmän kuin v. 1963, on seuraavassa jaettu kuuteen ryhmään sen mukaan, onko yksinäisillä miehillä, yksinäisillä naisilla ja aviopareilla ollut lapsia huollettavana vai ei. Luvut perustuvat otokseen.

Antal understödsfall. Understödsfallen, vilkas antal var 151 626 eller 399 fall mera än år 1963, har i det följande indelats i sex grupper: ensam man utan barn, ensam man med barn, ensam kvinna utan barn, ensam kvinna med barn, gift par utan barn och gift par med barn. Talen grunda sig på urval.

Perhemuoto — Familjetyp	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Yksinäiset miehet — Ensamma män						
ilman lapsia — utan barn	17 945	25.4	20 635	25.4	38 580	25.4
lapsia huollettavana — med barn	340	0.5	445	0.5	785	0.5
Yksinäiset naiset — Ensamma kvinnor						
ilman lapsia — utan barn	27 230	38.6	25 465	31.4	52 695	34.8
lapsia huollettavana — med barn	6 510	9.2	6 530	8.1	13 040	8.6
Avioparit — Gifta par						
ilman lapsia — utan barn	7 020	10.0	9 160	11.3	16 180	10.7
lapsia huollettavana — med barn	11 470	16.3	18 860	23.3	30 330	20.0
Kaikkiaan — Samtliga	70 515	100.0	81 095	100.0	151 610	100.0

Kaikista avustustapauksista 44 155 eli 29.1 % oli perheitä, joilla oli lapsia huollettavana. V:sta 1963 luku on laskenut 5.2 %. Vastaavasti yksinäisten avunsaajain luku on noussut 2.8 %. Maalaiskunnissa avustustapauksista oli suhteellisesti enemmän lapsiperheitä, 31.9 %, kuin asutuskeskuksissa, 26.0 %. Yksinäisiä avunsaajia oli kaikista avustustapauksista runsaasti yli puolet eli 60.2 %.

Kun 16 vuotta täyttäneitä ja heidän aviopuolisojaan oli yhteensä 197 994 ja lapsia avustetuissa perheissä 130 015 sekä yksinäisiä lapsia 96, kuului huoltoavun vaikutuspiiriin kaikkiaan 328 105 henkilöä eli 7.2 % henkikirjoitetusta väkiluvusta. Edellisestä vuodesta vastaava henkilöluku on laskenut 2.8 %.

Seuraavassa taulukossa on esitetty lääneittäin erikseen avustustapausten luku sekä avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenjäsenten luku asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa. Tiedot on saatu kunnittain laskemalla.

Kaikista avustustapauksista 46.5 % esiintyi kaupungeissa ja kaupaloissa ja 53.5 % maalaiskunnissa. Yksistään Helsingissä oli 20 340, Turussa 5 815, Tampereella 5 302 ja Lahdessa 2 354 eli näissä neljässä kaupungissa 22.3 % maan kaikista avustustapauksista.

Av samtliga understödsfall utgjorde 44 155 eller 29.1 % familjer, som hade barn att försörja. Från år 1963 har antalet minskat med 5.2 %. Motsvarande har antalet ensamma understödstagare stigit med 2.8 %. Bland landskommunernas understödsfall fanns det relativt taget mera barnfamiljer, 31.9 %, än i bosättningscentra, 26.0 %. Drygt hälften eller 60.2 % av alla understödsfall utgjordes av ensamma understödstagare.

Då hela antalet understödstagare över 16 år samt deras makar utgjorde 197 994 och antalet barn i de understödda familjerna 130 015 samt ensamma barn 96, omfattade socialhjälpens verksamhetsområde inalles 328 105 personer eller 7.2 % av hela den mantalsskrivna befolkningen. Från föregående år har motsvarande antal personer stigit med 2.8 %.

I följande tabell redovisas länsvis skilt för sig antalet understödsfall och antalet understödstagare samt antalet familjemedlemmar i familjer, som erhållit understöd, i bosättningscentra och landskommuner. Uppgifterna har erhållits genom kommunalvisa beräkningar.

Av samtliga understödsfall förekom 46.5 % i städerna och i köpingarna och 53.5 % i landskommunerna. Enbart i Helsingfors var antalet understödsfall 20 340, i Åbo 5 815, i Tammerfors 5 302 och i Lahti 2 354 eller i dessa fyra städer tillsammans 22.3 % av landets alla understödsfall.

Avustustapausten sekä avunsaajain ja perheenjäsenten luku lääneittäin — Antal understödsfall samt understödstagare och familjemedlemmar länsvis

Lääni — Län	Avustustapauksia Understödsfall			Avunsaajia ja perheenjäseniä Understödsdagare och familjemedlemmar			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands	25 453	7 142	32 595	42 448	15 136	57 584	6.4
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	9 996	10 673	20 669	18 397	22 017	40 414	6.0
Ahvenanmaa — Åland	133	255	388	236	357	593	2.8
Hämeen — Tavastehus	11 464	8 500	19 964	22 966	18 259	41 225	6.9
Kymen — Kymmene	5 908	4 295	10 203	11 207	8 331	19 538	5.6
Mikkelin — S:t Michels	1 909	5 765	7 674	4 139	12 947	17 086	7.3
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	1 149	6 075	7 224	2 587	15 350	17 937	8.8
Kuopion — Kuopio	2 867	7 050	9 917	6 188	17 749	23 937	8.9
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	2 314	6 518	8 832	5 072	15 866	20 938	8.4
Vaasan — Vasa	3 570	8 716	12 286	7 739	20 309	28 048	6.2
Oulun — Uleåborgs	3 564	12 012	15 576	8 435	34 168	42 603	10.2
Lapin — Lapplands	2 199	4 099	6 298	4 967	13 235	18 202	8.4
Koko maa — Hela landet	70 526	81 100	151 626	134 881	193 724	328 105	7.2

Avunsaajia ja heidän perheenjäseniään %:issa eri kuntien asukasluvusta — Antal understödstagare och deras familjemedlemmar i % av folkmängden i de olika kommunerna

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa avunsaajia ja heidän perheenjäseniään asukasluvuun verraten oli %-ina Antal kommuner, i vilka understödstagarna och deras familjemedlemmar i proportion till folkmängden utgjorde i %													Yh- teensä Sum- ma
	-3	3-3.9	4-4.9	5-5.9	6-6.9	7-7.9	8-8.9	9-9.9	10- 10.9	11- 11.9	12- 13.9	14-		
<i>Maalaiskunnat — Landskom- muner</i>	48	41	53	84	56	59	52	38	21	9	13	4	478	
Uudenmaan — Nylands	1	4	5	10	6	1	5	1	—	—	—	—	33	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	13	18	20	32	12	8	4	—	—	—	—	—	107	
Ahvenanmaa — Åland	12	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	15	
Hämeen — Tavastehus	1	4	7	11	9	6	8	4	—	—	—	—	50	
Kymen — Kymmene	2	3	10	6	4	2	—	—	—	—	—	—	27	
Mikkelin — S:t Michels	—	—	—	4	6	6	5	4	1	—	—	—	26	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	—	—	—	—	1	3	4	7	2	1	—	—	18	
Kuopion — Kuopio	—	—	—	—	1	4	6	5	7	2	—	1	26	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	—	1	—	3	3	10	4	4	4	—	2	—	31	
Vaasan — Vasa	19	6	9	11	7	12	2	2	2	—	—	—	70	
Oulun — Uleåborgs	—	2	1	2	3	5	12	8	3	6	10	2	54	
Lapin — Lapplands	—	1	1	4	4	2	2	3	2	—	1	1	21	
<i>Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar</i>	1	2	11	15	11	14	6	6	—	1	—	1	68	
Yhteensä huoltoyhdyskuntia — Summa vårdssamhälle	49	43	64	99	67	73	58	44	21	10	13	5	546	
%	9.0	7.9	11.7	18.1	12.3	13.4	10.6	8.1	3.8	1.8	2.4	0.9	100.0	

Avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä kokonaisluvusta 41.0 % tuli kaupunkien ja kauppaloiden ja 59.0 % maalaiskuntien osalle. Kutenkin 100 henkikirjoitettua asukasta kohden heitä oli kaupungeissa ja kauppaloiissa 6.9 sekä maalaiskunnissa 7.3. V. 1963 vastaavat luvut olivat

Av hela antalet understödstagare och deras familjemedlemmar kom 41.0 % på städernas och på köpingarnas andel och 59.0 % på landskommunernas andel. Per 100 mantalsskrivna invånare var av dessa i städerna och köpingarna 6.9 samt i landskommunerna 7.3. År 1963

7.0 ja 7.7. Huoltoavun vaikutuspiiri oli laajin Oulun, Pohjois-Karjalan, Kuopion sekä Lapin lääneissä. Kun eri kuntien vastaavat suhdeluvut huomattavasti poikkeavat maan keskimääräisistä luvuista, on edellisessä taulukossa esitetty, miten yksityiset maalaiskunnat eri lääneissä avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä suhteelliseen lukuun nähden poikkeavat vastaavien läänien keskiluvuista.

Avustettujen perheiden suuruus. Seuraava taulukko valaisee niiden perheiden suuruutta, joille huoltoapua on myönnetty.

Suurin osa, 70.9 %, kaikista avustustapauksista käsitti yksinäisiä henkilöitä tai aviopareja, joilla ei ollut lapsia huollettavana. Lapsiperheitä oli 29.1 % kaikista. Joka yhdeksännessä avustustapauksessa perheeseen kuului vähintään 4 lasta. On merkille pantavaa, että niiden perheiden luku, joissa oli 1—3 lasta, laski edellisestä vuodesta 4.0 %, mutta 4—7 lasta huoltavien perheiden luku aleni 6.8 % ja vähintään 8 lasta huoltavien perheiden luku 14.9 %.

Avustettujen perheiden lapsilukuun eivät sisälly näistä perheistä lastensuojelun huostaan-

var motsvarande tal 7.0 och 7.7. I Uleåborgs, Norra Karelen, Kuopio samt Lapplands län var socialhjälpens verkningssområde mest vidsträckt. Då motsvarande proportionstal för de olika kommunerna i landet avsevärt avviker från hela landets medeltal, har i föregående tabell framställts, huru de enskilda kommunernas proportionstal i de olika länen avviker från medeltalen för motsvarande län.

De understödda familjernas storlek. Följande tabell belyser storleken av de familjer, som åtnjuter socialhjälp.

Största delen, 70.9 %, av alla understödsfall utgjordes av sådana ensamma personer och gifta par, som inte hade barn att försörja. Familjer med barn utgjorde 29.1 % av alla understödsfall. Vart nionde understödsfall utgjordes av familjer med minst 4 barn. Observeras bör, att antalet familjer med 1—3 barn nedgick från föregående år med 4.0 %, men antalet familjer med 4—7 barn, med 6.8 %, och antalet familjer, som hade att försörja minst 8 barn, med 14.9 %.

Antalet barn i de understödda familjerna innefattar inte de barn, som omhändertagits av barn-

Avustettujen perheiden suuruus — De understödda familjernas storlek

Avunsaaja — Understödstagare	Kaikkiaan avustustapauksia Inalles understödsfall	Niistä sellaisia, joissa oli huollettavana lapsia — Därav med antal barn										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9—	
		%										
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>												
Yksinäinen mies — Ensam man	18 285	98.1	0.9	0.5	0.3	0.1	0.0	—	0.1	—	—	
Naimaton nainen — Ogift kvinna	13 365	89.2	8.4	1.3	0.5	0.2	0.2	0.1	0.1	—	—	
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	20 375	75.1	9.3	7.7	4.7	2.1	0.8	0.2	0.1	0.0	—	
Aviopari — Gift par	18 490	38.0	16.7	16.1	12.2	8.6	4.9	1.7	1.0	0.4	0.4	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>												
Yksinäinen mies — Ensam man	21 080	97.9	0.7	0.6	0.3	0.3	0.0	0.1	0.1	0.0	—	
Naimaton nainen — Ogift kvinna	14 635	89.5	6.8	1.8	0.7	0.6	0.2	0.2	0.1	0.1	—	
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	17 360	71.3	8.6	7.8	5.8	3.3	1.8	0.9	0.3	0.1	0.1	
Aviopari — Gift par	28 020	32.7	11.8	12.5	11.8	11.1	8.1	5.6	3.3	1.7	1.4	
<i>Koko maa — Hela landet</i>												
Yksinäinen mies — Ensam man	39 365	98.0	0.8	0.5	0.3	0.2	0.0	0.1	0.1	0.0	—	
Naimaton nainen — Ogift kvinna	28 000	89.4	7.6	1.5	0.6	0.4	0.2	0.2	0.1	0.0	—	
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	37 735	73.3	8.9	7.8	5.2	2.7	1.3	0.5	0.2	0.1	0.0	
Aviopari — Gift par	46 510	34.8	13.7	13.9	12.0	10.1	6.9	4.0	2.4	1.2	1.0	
Yhteensä — Summa	151 610	70.9	8.0	6.6	5.2	3.9	2.5	1.4	0.8	0.4	0.3	
Näistä sai perhelisää — Av dessa erhöill familjebidrag	16 355		135	1 720	1 710	4 985	3 450	2 095	1 210	595	455	

ottamat lapset. Näitä huostaanotettuja lapsia oli v. 1963 3 430 lasta.

Yksinäisiä avunsaajia, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli kaikkiaan 8 015. Näistä sai suurperheisten perhelisää 3 905 eli 48.7 %. Kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava suhdeluku oli 35.1 sekä maalaiskunnissa 60.2. Aviopuolisoi, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli 23 955 ja näistä nautti perhelisää 12 315 eli 51.4 %, asutuskeskuksissa 36.1 % sekä maalaiskunnissa 59.7 %. Perhelisä tosin myönnetään aviopuolisoi, joilla on vähintään 4 lasta huollettavana, mutta jos perheen pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi, voidaan perhelisä myöntää toisesta lapsesta lähtien. Kaikista v. 1964 perhelisää saaneista perheistä 22.3 % sai lisäksi vielä huoltoavustusta muodossa tai toisessa.

Kun kaikki huoltoavun piiriin kuuluvat 130 111 lasta oli 16 vuotta nuorempia, saivat he myös lapsilisää. Kaikista v. 1964 lapsilisää saaneista lapsista 9.7 % kuului perheisiin, jotka olivat saaneet huoltoapua. Huoltoapua saavia lapsiperheitä oli kaikkiaan 44 155 eli 6.9 % kaikista lapsilisäperheistä.

Yksinäisiä 16 vuotta täyttäneitä avunsaajia tai perheen huoltajia oli kaikkiaan 105 100. Näistä 63 975 eli 60.9 % nautti kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Miesten vastaava suhdeluku oli 55.5 ja naisten 64.1. Asutuskeskuksissa 55.9 % yksinäisistä sai mainittua tukea, maalaiskunnissa 65.7 %. Avustettuja aviopareja oli kaikkiaan 46 510. Näistä 6 015 tapauksessa, 12.9 %, molemmat aviopuolisot saivat tukiosan ja 9 820 tapauksessa, 21.1 %, jompikumpi aviopuolisoi. Jos otetaan huomioon kaikki 151 610 avustustapausta, oli 52.6 % sellaisia, että avunsaaja itse oli saanut k-e:n tukiosaa tai vanhuudentukea. Kun koko maassa v. 1964 oli 398 500 tukiosan tai vanhuudentuen saajaa, kuului näistä siis 21.5 % huoltoavun piiriin. V. 1963 vastaava suhdeluku oli 22.6.

Avustusmuoto. Avustuksen muotoon nähden avustustapaukset on jaettu kolmeen pääryhmään ja kotiaavustusryhmä edelleen kolmeen alaryhmään seuraavasti:

1. *Laitoshoido.* Ryhmä käsittää paitsi yksinomaan laitoshoidoa saaneet, myös ne avustustapaukset, jotka sen lisäksi ovat saaneet yksityishoitoa tai tilapäistä kotiaavustusta.

skyddet. Antalet omhändertagna barn i dessa familjer steg år 1963 till 3 430.

Antalet ensamma understödstagare, som hade minst 2 barn, var inalles 8 015. Av dessa erhö 3 905 eller 48.7 % särskilt familjebidrag. För städerna och köpingarna var proportionstalet 35.1 och för landskommunerna 60.2. Antalet gifta par med minst 2 barn var 23 955 och av dessa erhö 12 315 eller 51.4 % familjebidrag, i bosättningscentra 36.1 % och i landskommunerna 59.7 %. Familjebidrag beviljas i allmänhet åt gifta par, som har minst 4 barn att försörja, men om familjens huvudsakliga försörjare har blivit varaktigt arbetsförmögen, kan familjebidrag beviljas redan för andra barnet. Av hela antalet familjer, som år 1964 erhö särskilt familjebidrag, åtnjöt 22.3 % dessutom socialhjälp i någon form.

Då alla barn inom området för socialhjälp, till ett antal av 130 111, var yngre än 16 år, erhö de även barnbidrag. Av alla barn, som år 1964 åtnjöt barnbidrag, tillhörde 9.7 % familjer, som hade erhö ilt socialhjälp. Antalet barnfamiljer, som erhö ilt socialhjälp, var 44 155 och utgjorde 6.9 % av samtliga barnbidragsfamiljer.

Antalet ensamma understödstagare eller familjeförsörjare över 16 år var inalles 105 100. Av dessa åtnjöt 63 975 eller 60.9 % folkpensions understödsdel eller ålderdomsstöd. Motsvarande proportionstal för männen var 55.5 och för kvinnorna 64.1. I bosättningscentra fick 55.9 % av de ensamma understödsdel, i landskommunerna 65.7 %. Antalet understödda gifta par var 46 510. Av dessa var 6 015 eller 12.9 % sådana fall, i vilka bägge och 9 820 eller 21.1 % sådana, i vilka någondera av makarna erhö understödsdel. Om alla understödsfall till ett antal av 151 610 tages i betraktande, utgjorde 52.6 % av dessa sådana fall, där understödstagaren själv hade åtnjutit f. p:s understödsdel eller ålderdomsstöd. Då antalet personer, som år 1964 erhö ifrågavarande understödsdel, var 398 500, tillhörde 21.5 % av dessa socialhjälpens krets. År 1963 var motsvarande proportionstal 22.6.

Understödsform. Med hänsyn till understödsform har understödsfallen indelats i tre grupper och hemunderstödsgruppen därtill i tre undergrupper på följande sätt:

1. *Anstaltsvård.* Gruppen omfattar förutom de som enbart erhö ilt anstaltsvård, också de understödsfall, vilka dessutom har erhö ilt vård i enskilt hem eller tillfälligt hemunderstöd.

2. *Yksityishoito.* Ryhmä käsittää paitsi pelkästään yksityishoitoa saaneet, myös ne avustustapaukset, jotka sen lisäksi ovat saaneet tilapäistä kotiaavustusta.

3. *Kotiaavustus:*

— säännöllistä kotiaavustusta ja laitoshoittoa saaneet avustustapaukset,

— pelkästään säännöllistä kotiaavustusta saaneet avustustapaukset ja

— pelkästään tilapäistä kotiaavustusta saaneet avustustapaukset.

Edellä esitettyjä tapauksia saatiin kunnittain laskien koko maassa seuraavasti.

2. *Vård i enskilt hem.* Gruppen omfattar förutom de som erhållit enbart vård i enskilt hem, också de understödsfall, vilka därutöver har erhållit tillfälligt hemunderstöd.

3. *Hemunderstöd:*

— understödsfall som erhållit regelbundet hemunderstöd och anstaltsvård,

— understödsfall som erhållit enbart regelbundet hemunderstöd och

— understödsfall som erhållit enbart tillfälligt hemunderstöd.

Ovannämnda fall erhöles kommunvis räknat i hela landet på följande sätt.

Avustustapaukset avustus- ja huoltomuodon mukaan — Understödsfallen enligt understöds- och vårdform

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdform	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpningar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Laitoshoito — Anstaltsvård	23 586	33.5	44 165	54.5	67 751	44.7
Yksityishoito — Vård i enskilt hem	17	0.0	263	0.3	280	0.2
Kotiaavustus — Hemunderstöd						
Säännöllinen kotiaavustus ja lisäksi laitoshoido — Regelbundet hemunderstöd och dessutom anstaltsvård	9 332	13.2	4 461	5.5	13 793	9.1
Säännöllinen kotiaavustus — Regelbundet hem- understöd	17 697	25.1	10 639	13.1	28 336	18.7
Tilapäinen kotiaavustus — Tillfälligt hemunder- stöd	19 894	28.2	21 572	26.6	41 466	27.3
Yhteensä — Summa	70 526	100.0	81 100	100.0	151 626	100.0

Ryhmässä laitos- ja yksityishoito on 25.5 %:lla lisäksi tilapäistä kotiaavustusta.

Seuraavassa ryhmittelyssä ei ole otettu huomioon perhesuhteita, vaan on laskettu, montako henkilöä on saanut laitoshoidtoa, ja kuinka moni on ollut yksityiskotiin sijoitettuna. Kotiaavustusta saaneiden luku tarkoittaa yksinäisiä avunsaajia tai perheenpäämiehiä, jotka ovat saaneet vain kotiaavustusta joko itselleen tai perheelleen. Ryhmittely on samanlainen, kuin mitä aikaisemmissa köyhäinhuoltotilastoissa on noudatettu.

Avustusmuoto — Understödsformen

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdform	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpningar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Laitoksissa hoidetut — I anstalter vårdade	34 435	47.8	50 790	61.0	85 225	54.9
Yksityishoidossa olleet — I enskilt hem vårdade	15	0.0	295	0.3	310	0.2
Vain kotiaavustusta saaneet — Enbart i sina hem understödda	37 550	52.2	32 190	38.7	69 740	44.9
Yhteensä — Summa	72 000	100.0	83 275	100.0	155 275	100.0

I grupperna anstaltsvård och vård i enskilt hem får 25.5 % dessutom tillfälligt hemunderstöd.

I följande fördelning har ingen hänsyn tagits till familjeförhållandena utan antalet personer, som har åtnjutit anstaltsvård och personer, som vårdats i privata familjer, har uträknats. Antalet personer, som åtnjutit hemunderstöd, avser ensamma understödstagare eller familjeförsörjare, som fått enbart hemunderstöd åt sig själva eller åt sin familj. Uppdelningen är alltså densamma, som i fattigvårdsstatistiken under tidigare år.

Edelliseen vuoteen verrattuna laitoshoidtoa saaneiden luku on alentunut 2.7 % ja kotiavustusta saaneiden luku noussut 3.9 %. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvista on melko suuri osa, noin 60 %, saanut avustusta vain tilapäisesti.

Kaikista laitoksissa hoidetuista on 30 444 avunsaajaa hoidettu *kunnalliskodeissa* tai *kunnallisissa vanhainkodeissa*. Näiden lisäksi hoidettiin kunnalliskodeissa vielä 63 lastensuojelun piiriin kuuluvaa lasta, joten hoidettavien luku oli v. 1964 kaikkiaan 30 507. Hoitopäivien mukaan jakaantuivat ne kaupunkien, kauppaloiden ja maalaiskuntien kunnalliskotien kesken kunnittain laskettuina seuraavasti.

	Hoidettavia Vårdade	%	Hoitopäiviä Vård dagar
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	9 734	31.9	2 503 268
Maalaiskunnat — Landskommuner	20 773	68.1	5 106 753
Yhteensä — Summa	30 507	100.0	7 610 021

Kunnalliskodeissa hoidettujen 63 lastensuojelulapsen hoitopäiviä oli yhteensä 10 017.

Vuonna 1963 oli kunnalliskodeissa hoidetuista miehiä 38.0 %, naisia 61.4 % ja lapsia 0.6 %.

Kunnalliskodeissa huoltoapua nauttineiden luku v. 1963 oli 32 412, joten se on v. 1964 alentunut 6.1 % edelliseen vuoteen verrattuna. V:n 1964 lopussa oli kunnalliskodeissa yhteensä 26 125 hoidettavaa, joten kutakin kunnalliskotia kohden tuli v:n 1964 lopussa keskim. koko maassa 66 hoidettavaa, kaupungeissa ja kauppaloissa 132 sekä maalaiskunnissa 53.

Hoitopäiviä keskimäärin hoidettavaa kohden tuli 249, kaupunkien ja kauppaloiden kunnalliskodeissa 257 ja maalaiskuntien 246.

Kunnalliskotien sairastosastoilla oli vuoden lopussa kaikkiaan 9 082 eli 34.8 % hoidettavien kokonaisuudesta ja mielisairastosastoilla 1 956 eli 7.5 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään, missä määrin hoidettavia on erilaatuisissa laitoksissa hoidettu. Tällöin on otettava huomioon, että sama henkilö on vuoden kuluessa voinut olla useammanlaatuisissa laitoksissa.

I jämförelse med föregående år har antalet i anstalter vårdade minskat med 2.7 % och antalet hemunderstödda stigit med 3.9 %. Ett jämförelsevis stort antal, ca. 60 %, av sistnämnda grupp har erhållit endast tillfälligt understöd.

Av alla de personer, som erhållit anstaltsvård, har 30 444 vårdats på *kommunalhem* eller *kommunala ålderdomshem*. Dessutom vårdades på kommunalhemmen 63 barn, som omhändertagits av barnskyddet; antalet vårdade steg alltså år 1964 inalles till 30 507. Grupperade enligt antalet vård dagar fördelade sig dessa i städer, köpingar och landskommuner kommunvis räknat på följande sätt.

Antalet vård dagar för de ovannämnda 63 barnskydds barnen i kommunalhemmen steg till 10 017.

Av de i kommunalhemmen år 1963 vårdade var 38.0 % män, 61.4 % kvinnor och 0.6 % barn.

År 1963 var antalet vårdtagare på kommunalhem 32 412, så att antalet nedgätt i jämförelse med denna siffra med 6.1 %. I slutet av år 1964 var antalet vårdade i kommunalhemmen inalles 26 125. I medeltal kom på varje kommunalhem i hela landet i slutet av år 1964 66 vårdade, i städerna och i köpingarna 132 samt i landskommunerna 53.

Antalet vård dagar per vårdtagare var i medeltal 249, i städernas och i köpingarnas kommunalhem 257 och i landskommunernas 246.

På kommunalhemmens sjukavdelningar fanns det i slutet av året 9 082 vårdade eller 34.8 % av hela antalet vårdade och på sinnessjukavdelningarna 1 956 eller 7.5 %.

Följande tabell utvisar antalet vårdtagare på olikartade anstalter. Härvid bör beaktas, att samma person under årets lopp har kunnat få vård på flere olika anstalter.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvärden

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet
Laitoksissa hoidettuja kaikkiaan — Antalet i anstalter vårdade	34 435	50 790	85 225
Niistä hoidettu %:ina — Därav vårdade i %			
kunnalliskodeissa — i kommunalhem	27.9	41.5	36.0
mielisairaaloissa, vajaamielis- ja kaatumatautihoitoloissa — i sinnes- sjukhus, i anstalter för psykiskt efterblivna och epileptiker	29.6	28.3	28.8
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	46.6	36.5	40.6
muissa laitoksissa — i övriga anstalter	4.9	1.9	3.1

Laitoshoidon pituuden selville saamiseksi laitoshoitotapaukset on hoitopäivien luvun mukaan ryhmitelty 5 eri ryhmään. Sitä paitsi on erikseen tutkittu niiden laitoksissa hoidettujen hoitopäivälukua, jotka ovat saaneet kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Tässä selonteossa käytetään näistä lyhyesti nimitystä tukiosan saajat. Kun eri sukupuolien hoitopäiväluku ei erikoisemmin vaihtelee asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa, on miehet, naiset ja lapset käsitelty erikseen ainoastaan koko maan osalta.

Tukiosan saajista lähes puolet on ollut koko vuoden laitoksessa. Suurin osa heistä on kunnallistai vanhainkodeissa hoidettuja vanhuksia tai

För att klarlägga anstaltsvärdens varaktighet har anstaltsfallen enligt antalet vård dagar grupperats i fem grupper. Dessutom har skilt för sig uträknats antalet vård dagar för de understödstagare, som åtnjutit folkpensions understödsdel eller ålderdomsunderstöd. För alla dessa understödstagare har i denna redovisning använts benämningen understödstagare med understödsdel. Då antalet vård dagar för de olika könen inte nämnvärt växlar i bosättningscentra och landskommuner, har endast för hela landets vidkommande män, kvinnor och barn redovisats skilt för sig.

Av understödstagarna med understödsdel har nära hälften varit hela året på någon anstalt. Största delen av dessa utgjordes av åldringar på

Laitoshoidon pituus — Anstaltsvärdens varaktighet

	Avunsaajain luku Antal vårdtagare	Niistä % hoidettu laitoksissa, päivää Därav % i anstalt vårdade, dagar				
		—89	90—179	180—269	270—359	360—
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel	20 555	28.9	8.1	5.6	7.9	49.5
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	13 880	85.1	7.7	2.2	1.1	3.9
Yhteensä — Summa	34 435	51.6	7.9	4.2	5.2	31.1
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel	34 090	27.3	8.4	6.1	7.9	50.3
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	16 700	84.2	8.3	2.4	1.4	3.7
Yhteensä — Summa	50 790	46.0	8.4	4.9	5.8	34.9
<i>Koko maa — Hela landet</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel						
Miehet — Män	22 640	30.3	8.4	5.6	6.5	49.2
Naiset — Kvinnor	32 005	26.2	8.2	6.1	8.9	50.6
Yhteensä — Summa	54 645	27.9	8.3	5.9	7.9	50.0
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare						
Miehet — Män	10 270	82.8	10.5	2.6	1.3	2.8
Naiset — Kvinnor	12 540	87.9	6.4	1.9	0.9	2.9
Lapset — Barn	7 770	81.8	7.3	2.5	1.8	6.6
Yhteensä — Summa	30 580	84.6	8.0	2.3	1.3	3.8
Kaikkiaan — Inalles	85 225	48.3	8.2	4.6	5.5	33.4

mielisairaaloissa hoidettuja henkilöitä. Lisäksi lähes $\frac{3}{10}$ heistä on ollut hoidettavana vain lyhyen aikaa, ei edes täyttä 3 kuukautta. Sen sijaan niiden avunsaajain hoitopäiväluku, joilla ei ole ollut tukiosaa, on enimmäkseen varsin alhainen, 84.6 %:lla heistä enintään 89 päivää. Samoin huoltoavun piiriin kuuluvat lapset ovat olleet yleensä sairaaloissa aivan lyhyen aikaa ja niitä, jotka ovat olleet laitoksissa koko vuoden, on pääasiallisesti hoidettu vajaamielisten hoitolaitoksissa.

Seuraavassa yhdistelmässä on vielä tehty selkoa siitä, kuinka monta prosenttia laitoksissa hoidetuista aikuisista on saanut tukiosaa kussakin laitoshoidon pituutta osoittavassa ryhmässä.

Laitoshoidon pituus, päivää Anstaltsvårdens längd, dagar	Hoidettavien luku Antal vårdade			Näistä % saanut tukiosaa Därav i % med understödsdel		
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet
— 89	15 120	19 660	34 780	39.3	47.4	43.9
90—179	2 545	3 870	6 415	65.6	74.0	70.7
180—269	1 380	2 355	3 735	82.6	88.7	86.5
270—359	1 750	2 810	4 560	92.6	95.7	94.5
360—	10 535	17 430	27 965	96.6	98.3	97.7
Yhteensä — Summa	31 330	46 125	77 455	65.6	73.9	70.6

kommunal- och ålderdomshem samt av personer vårdade på sinnessjukhus. Dessutom har nära $\frac{3}{10}$ av dem vårdats på anstalt, en kortare tid, mindre än 3 månader. Däremot var antalet vård-dagar för de understödda, som inte åtnjöt någon understödsdel, ganska lågt, för 84.6 % av dem högst 89 dagar. Likaså har i allmänhet social-hjälpsbarnen vårdats på sjukhus bara en kortare tid och de, som varit på någon anstalt hela året, har huvudsakligen vårdats på anstalter för psykiskt efterblivna.

I följande sammanställning har ännu redovisats, huru många procent av de på anstalt vårdade fullvuxna, grupperade efter anstaltsvårdens längd, som åtnjöt understödsdel.

Avunsaajain tai perheenuoltajain ikä. Avunsaajain ikää valaiseva taulukko koskee yksinäisten avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenuoltajien ikää. Laitoksissa hoidettujen ikä on laskettu siten, että siihen sisältyvät paitsi päämiehet myös aviopuolisot, sikäli kuin ovat saaneet laitoshoidoa.

Understödstagarnas eller familjeförsörjarnas ålder. Tabellen rörande understödstagarnas ålder avser ålder för ensamma understödstagare eller familjeförsörjare i de understödda familjerna. Åldern för i anstalter vårdade har uträknats så att däri ingår förutom huvudmän också äkta makar, såvida de erhållit anstaltsvård.

Avunsaajain ikä — Understödstagarnas ålder

Ikä, vuotta — Alder, år	Tukiosan saajat Understödstagare med understödsdel	Muut avunsaajat Övriga under- stödstagare	Yhteensä Summa	Laitoksissa hoidetut i anstalter vårdade
—16	—	0.1	0.0	0.1
16—19	0.8	6.8	3.7	2.4
20—29	3.7	15.7	9.4	8.2
30—39	6.5	24.3	15.0	12.6
40—49	9.3	24.0	16.4	13.6
50—59	16.5	21.4	18.8	17.0
60—64	11.6	5.9	8.9	9.1
65—69	13.5	0.9	7.5	8.2
70—79	24.6	0.6	13.1	17.2
80—	13.5	0.2	7.1	11.6
Tuntematon — Okänd	0.0	0.1	0.1	0.0
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	79 205	72 405	151 610	77 455

Parhaimmassa työiässä olevia avunsaajia, 20—49-vuotiaita, oli 40.8 %, edellisenä vuonna 41.6 %, kaikista avustustapauksista, mutta näistä oli 25.0 % sellaisia, jotka nauttivat kansaneläkkeen tukiosaa. Kaikista 65 vuotta täyttäneistä, jotka olivat kansaneläkeikässä, oli vain 2.8 % sellaisia, jotka eivät saaneet tukiosaa. Edelliseen vuoteen verrattuna 65 vuotta täyttäneiden luku on lisääntynyt 2.0 %, 20—29-vuotiaitten luku 0.8 % ja 30—49-vuotiaitten laskenut 2.4 %.

Laitoksissa hoidetuista 9.1 % oli 16 vuotta nuorempia perhelapsia. Jos nämä otetaan huomioon ikäryhmityksessä, oli 16—29-vuotiaita kaikista laitoksissa hoidetuista 9.7 %, 30—49-vuotiaita 23.9 % ja 50 vuotta täyttäneitä 57.2 %.

Kotipaikka. Seuraavassa asetelmassa on selvitetty, missä kunnassa avunsaajilla tai perheenhuoltajilla on ollut koti- tai asuinpaikkansa. Helsingin kaupungin avunsaajat eivät sisälly näihin lukuihin.

Kotipaikka — Hemort	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaisk. Landsk.	Koko maa Hela landet
Avustavassa kunnassa — I understödande kommun	80.0	91.0	86.8
Muussa kunnassa — I annan kommun	20.0	9.0	13.2
Tuntematon — Okänd	—	0.0	0.0
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0
 Tapausten luku — Antal fall	 50 175	 81 095	 131 270

Siviilisäätty. Henkilöt, joiden nimellä huoltoapu on myönnetty, jakaantuivat siviilisäädyn mukaan joka 5. tapauksen nojalla laskettuna seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Av alla understödsfall var 40.8 %, föregående år 41.6 %, i den bästa arbetsåldern mellan 20 och 49 år, men 25.0 % av dessa åtnjöt folkpensions understödsdel. Av alla understödstagare, som fyllt 65 år och som tillhör folkpensionsåldersgruppen, fanns det bara 2.8 % sådana, som inte åtnjöt understödsdel. I jämförelse med föregående år har antalet understödstagare, som fyllt 65 år, stigit med 2.0 %, i åldern 20—29 år med 0.8 och i åldern 30—49 år minskat med 2.4 %.

9.1 % av alla de i anstalter värdade var familjebarn, yngre än 16 år. Om dessa barn tages med i åldersgrupperingen, steg antalet 16—29-åringar till 9.7 %, antalet i åldern 30—49 till 23.9 % och antalet värdade, som fyllt 50 år, till 57.2 %.

Hemort. I följande sammanställning har redogjorts i vilken kommun understödstagarna eller familjeförsörjarna hade sin hem- eller vistelseort. Understödstagarna i Helsingfors stad ingår inte i dessa siffror.

Civilstånd. Personerna, på vilkas namn understödet beviljats, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt räknat på grundval av vart femte fall.

Siviilisäätty — Civilstånd

Siviilisäätty — Civilstånd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskun- nat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Miehet Män	Naiset Kvinnor
			%		
Naimattomia — Ogifta	34.4	37.9	36.3	31.8	41.9
Naimisissa olevia — Gifta	26.2	34.5	30.7	53.6	1.7
Leskiä — Änklingar och änkor	20.9	20.8	20.8	6.0	39.6
Eronneita — Fränskilda	13.1	4.5	8.5	6.3	11.3
Erossa asuvia — Skilt boende	5.4	2.3	3.7	2.3	5.5
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
 Tapausten luku — Antal fall	 70 515	 81 095	 151 610	 84 780	 66 830

Koko naimisissa olevien ryhmä on 34.4 %, jos otetaan mukaan myös erossa asuvat. Yleensä on perheille, joissa aviopuolisot asuvat yhdessä,

Hela gruppen gifta utgör 34.4 % om man tar i beaktande också de som ej bor tillsammans med sin familj. I allmänhet har understödet beviljats

avustus myönnetty miehen nimellä, vain noin 2 %:ssa tapauksista vaimo on katsottu perheen päämieheksi. Tästä johtuu, että avustustapausten joukossa naisten kohdalla on ainoastaan 1.7 % naimisissa olevia naisia. Edelliseen vuoteen verrattuna naimattomien luku on noussut 2.5 % ja naimisissa olevien alentunut 2.9 %, mutta leskien luku noussut 2.9 %.

Naimattomista naisista 10.6 %:lla oli lapsia huollettavana, 7.6 %:lla vain yksi lapsi ja 3.1 %:lla useampia. Leskillä ja eronneilla tai erossa asuvilla naisilla oli paljon useammin elätettävänä suurikin lapsilauma, 8.9 %:lla yksi, 7.8 %:lla kaksi ja 10.0 %:lla 3 tai sitä useampia.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syyn määrittäminen käyttämällä vain yhtä pääsyytä on aina ollut vaikeata etenkin niissä tapauksissa, jolloin avunsaaja ei ole ollut jatkuvasti läpi vuoden huoltoavun varassa. Jotta kuitenkin saataisiin yleiskuva tavallisimmin esiintyvistä avuntarpeen syistä, on v:sta 1957 lähtien käytetty 9 syynimikettä seuraavalla tavalla. Nimikkeillä sairaus, mielisairaus ja vajaamielisyydet tarkoitetaan sekä avunsaajan omaa että aviopuolison tai lasten sairautta. Sokeus, kuurous ja raajarikkaisuus on yhdistetty nimikkeeksi invaliditeetti. Aviopuolison kuolema, perheen suurilukuisuus ja huolehtiminen aviottomista lapsista on lyhyesti perhesuhteet. Työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous, vankilassa olo, perheensä jättäminen ja elatusvelvollisuuden laiminlyönti on yhdistetty nimikkeeksi epäsosiaalinen elämäntapa. Työnpuute ja työriita muodostavat yhdessä nimikkeen työttömyys. Lisäksi on syyryhmitykseen otettu erillisenä syynä synnytys, mikä aikaisemmin on useimmiten sisältynyt sairauteen tai muihin syihin. Asuntopula, opintoavustukset yms. sisältyvät nimikkeeseen muu syy.

Kun avuntarpeen syy on varsin erilainen riippuen perheen kokoonpanosta ja siitä, onko yksinäinen avunsaaja tai jompikumpi aviopuolisoista saanut kansaneläkkeen tukiosaa, on aineisto käytetty näitä seikkoja silmällä pitäen ja tutkittu syiden jakaantumista näissä ryhmissä.

Tukiosaa nauttivat yksinäiset avunsaajat ja perheet, joissa jompikumpi aviopuolisoista on saanut mainittua eläkelisää, ovat joutuneet avustettaviksi melkein kauttaaltaan vanhuuden tai erilaisten sairauksien vuoksi. Muiden syiden osalle jäi vain 1.8 % tapauksista.

på mannens namn, endast i ca. 2 % av fallen har kvinnan ansetts vara familjens huvudman. Härpå beror, att bland understödsfallen vidkommande kvinnorna endast 1.7 % är gifta. I jämförelse med föregående år har antalet ogifta stigit med 2.5 % och antalet gifta minskat med 2.9 % men antalet änkor och änklingar stigit med 2.9 %.

10.6 % av de ogifta kvinnorna hade barn att försörja, 7.6 % endast ett och 3.1 % flere barn. Änkorna och de fränskilda eller skilt boende kvinnorna hade mycket oftare en stor barnskara att försörja, 8.9 % endast ett barn, 7.8 % två och 10.0 % tre eller flere barn.

Orsaken till understödsbehovet. Det har alltid visat sig svårt att angiva huvudorsaken till understödsbehovet särskilt i sådana fall, då understödstagaren inte hela året varit fortlöpande i behov av understöd. För att erhålla en överblick över de orsaker, som oftast förekommer, har i orsaksgupperingen från början av år 1957 använts 9 olika orsaksbemärningar på följande sätt. Med benämningarna sjukdom, sinnessjukdom och psykisk efterblivenhet avses hädanefter såväl understödstagarens som makans och barnens sjukdom. Blindhet, dövhet och vanförhet har sammanslagits under rubriken invaliditet. Makens (makans) död, familjens talrikhet och försörjning av oäkta barn benämnes kort familjeförhållanden. Arbetsovillighet, vårdslöshet, dryckenskap, fängelsevistelse, övergivande av familjen och underlåtenhet av försörjningsplikt har sammanslagits till en grupp med benämningen asocialt levnadssätt. Arbetsbrist och arbetstvist har sammanförts under rubriken arbetslöshet. Barnsbörd, som tidigare för det mesta ingått i gruppen sjukdom eller annan orsak, bildar nu en grupp för sig. Bostadsbrist, understöd till yrkesutbildning mm. ingår i gruppen annan orsak.

Då orsaken till understödsbehovet är mycket olika beroende på familjetyp och olika för de fall, då ensamma understödstagare eller någondera av makarna erhållit folkpensionens understödsdel, har materialet grupperats på grund av dessa omständigheter och orsakerna har undersökts för dessa grupper vidkommande.

De ensamma vårdtagarna med understödsdel samt de familjer, i vilka någondera av makarna erhållit sådant tillägg, har nästan alla åtnjutit understöd till följd av ålderdom eller till följd av olika sjukdomar. Endast 1.8 % av understödsfallen hade någon annan orsak.

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet	Kaikki avustustapaukset Samtliga understödsfall	Tukiosaa nauttivat Med understödsdel	Ilman tukiosaa Utan understödsdel	Ilman lapsia — Utan barn			Lapsia huollettavana — Med barn		
				miehet män	naiset kvinnor	avioparit gifta par	yksinäiset ensamma	avioparit gifta par	
				%					
Vanhuus — Alderdom	12.7	23.6	0.4	8.7	27.1	9.9	0.0	0.2	
Sairaus — Sjukdom	45.9	44.9	47.1	39.0	42.9	70.3	26.5	55.9	
Mielisairaus, vajaamielisyys - Sinnes- sjukdom, psykisk efterblivenhet	19.2	28.2	9.0	30.7	22.8	11.5	3.4	9.7	
Synnytyks — Barnsbörd	0.8	0.0	1.6	—	0.3	0.2	3.9	1.5	
Invalideetti — Invaliditet	1.3	1.6	1.0	2.3	1.1	0.8	0.3	1.0	
Perhesuhteet — Familjeförhållan- den	5.3	0.6	10.6	0.2	1.0	0.2	37.5	7.2	
Epäsosiaalinen elämäntapa — Aso- cialt levnadssätt	7.1	0.5	14.5	8.3	0.9	2.2	21.5	12.1	
Työttömyys — Arbetslöshet	5.0	0.3	10.5	7.2	1.5	4.0	3.8	9.7	
Muu syy — Annan orsak	2.7	0.3	5.3	3.6	2.4	0.9	3.1	2.7	
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Tapausten luku — Antal fall	151 610	80 770	70 840	38 580	52 695	16 180	13 825	30 330	

Ryhmään lapsia huoltavat yksinäiset sisältyi 72.8 % leskiä, eronneita ja erossa asuvia naisia. Useimmat näistä, 36.0 %, joutuivat pyytämään apua perhesuhteiden takia ja 27.1 % sen vuoksi, että aviopuoliso on jättänyt perheensä ja laiminlyönyt elatusvelvollisuuden tms. (epäsosiaalinen elämäntapa). Oma tai lasten sairaus oli syynä 28.8 %:ssa tapauksista. Naimattomilla äideillä oli pääasiallisena syynä lastensa elättäminen sekä lasten tai oma sairaus. Nämä syyt muodostivat 49.2 ja 27.7 % kaikista naimattomien lapsistaan huolehtivien naisten ryhmästä.

Kaikista avustustapauksista 0.8 % oli aiheutunut lasten synnytyksestä.

Työttömyyden takia huoltoapua saaneiden luku on edellisestä vuodesta noussut 5.0 %. Kaikista avustustapauksista v. 1960 ilmoitettiin, 5.3 % johtuneen työttömyydestä, v. 1961 3.0 %, v. 1962 2.7 %, v. 1963 4.8 % ja v. 1964 5.0 %. Lapsia huoltavien avioparien ryhmässä työttömyyden vuoksi avustettuja oli 9.7 %, kun heitä v. 1963 oli 9.4 %.

Inom gruppen ensamma med barn ingår 72.8 % änkor, fränskilda och skilt boende kvinnor. De flesta av dessa, 36.0 %, måste anhålla om understöd till följd av familjeförhållanden och 27.1 % till följd av att maken övergivit familjen eller underlåtit sin försörjningsplikt el. dyl. (asocialt levnadssätt). Egen eller barnens sjukdom förekom som orsak i 28.8 % av fallen. För de ogifta mödrarna var försörjande av barnen eller barnens och egen sjukdom de huvudsakliga orsakerna. De bildade 49.2 och 27.7 % av alla orsaker för de ogifta kvinnorna med barn.

Barnsbörd hade i 0.8 % av fallen föranlett understödsbehovet.

Antalet understödstagare, som erhållit understöd till följd av arbetslöshet, har från föregående år stigit 5.0 %. År 1960 var 5.3 % av alla understödsfall föranledda av arbetslöshet, år 1961 3.0 %, år 1962 2.7 %, år 1963 4.8 % och år 1964 5.0 %. I gruppen gifta par med barn, var antalet till följd av arbetslöshet understödda 9.7 %, år 1963 9.4 %.

III. Lastensuojelu

Lasten päivähuoltolaitokset

Valtionapua nauttivien lastentarhojen on vuosittain lähetettävä toimintakertomuksensa sosiaaliministeriöön. Näistä kertomuksista on tehty lastentarhoja koskeva vuositilasto. Sen sijaan muista päivähuoltolaitoksista ei vuositilastoa ole tehty, vaan ainoastaan erityistutkimus vuoden 1959 toimintakertomusten perusteella.

Syksyllä 1964 lähetettiin jokaisen kunnan sosiaali- tai lastensuojelulautakunnalle kirjelmä, missä pyydettiin kunnan alueella toimivien kaikkien lasten päivähuoltolaitosten nimet ja osoitteet. Kullekin laitokselle lähetettiin tiedustelulomake, mistä saadut tiedot ovat seuraavan katsauksen pohjana ¹⁾. Laitokset määriteltiin seuraavasti: Seimi on lasten päivähuoltolaitos alle 3-vuotiaiden kokopäivähoitoa varten. Laajennettu lastenseimi on tarkoitettu myös seimi-ikää vanhempien lasten kokopäivähoitoa varten. Lastentarhaan otetaan päivähoitoon 3—7-vuotiaita lapsia, puolipäiväosastolle tavallisesti 4 tunniksi päivässä, kokopäiväosastolle jopa 10 tunniksi. Leikkikoulu, joskus päiväkerhoksi kutsuttu, on yksityinen, seurakunnan tms., ei kunnallisen lastentarhan puolipäiväosasto, joka toimii 3—4 tuntia päivässä. Koululasten päiväkotit taas on tarkoitettu kouluikäisille, noin 7—14-vuotiaille lapsille.

Lasten päivähuoltolaitoksia, niissä paikkoja ja lapsia oli joulukuussa 1964 seuraavalla sivulla olevat määrät.

Melkein puolet lapsista, 47 %, oli lastentarhojen puolipäiväosastoilla, 19 % kokopäiväosastoilla, 12 % seimissä, 10 % laajennetuissa seimissä, 11 % leikkikouluissa ja vain 1 % koululasten päiväkodeissa.

Kaikista lasten päivähuoltolaitoksista oli 57.2 % kunnallisia. Yksityisistä sai 7.7 % valtionapua, 40.0 % valtion apua ja kunnan tukea, 14.6 % kunnan tukea ja 37.7 % toimi ilman

¹⁾ Lastentarhain lääkärin kortistossa olevista yksityisistä leikkikouluista Helsingissä 9:ltä ei saatu tietoja. Näistä 5 oli seurakuntien ylläpitämiä päiväkerhoja.

III. Barnskyddet

Dagvårdsinrättningar för barn

De barnträdgårdar som åtnjuter statligt understöd skall årligen insända sin verksamhetsberättelse till socialministeriet. På grund av dessa berättelser har uppgjorts över barnträdgårdarna en årsstatistik. Över andra dagvårdsanstalter har däremot icke uppgjorts någon årsstatistik, utan endast en specialundersökning på basen av 1959 års verksamhetsberättelser.

Hösten 1964 tillställdes social- eller barnskyddsnämnden i varje kommun en skrivelse, vari anhölls om namnen på alla inom kommunens område verkande dagvårdsinrättningar för barn och deras adresser. Till varje inrättning sändes ett frågeformulär, och de sända erhållna uppgifterna utgör bas för följande översikt ¹⁾. Anstalterna specificerades som följer: Krubba är en dagvårdsinrättning för heldagsvård av barn under 3 år. En utvidgad barnkrubba är avsedd för heldagsvård även av barn över krubbåldern. I barnträdgård tas i dagvård barn på 3—7 år, i halvdagsavdelning vanligen 4 timmar om dagen, i heldagsavdelning ända upp till 10 timmar. Lekskola, ibland kallad dagklubb, är en privat — församlingens o.a.d. — icke kommunal barnträdgårds halvdagsavdelning som verkar 3—4 timmar om dagen. Dagem för skolbarn åter är avsett för barn i skolåldern, ca 7—14-åringar.

Antalet dagvårdsinrättningar för barn, platser och barn i dem, var i december 1964 följande.

Nästan hälften av barnen, 47 %, var intagna i barnträdgårdarnas halvdagsavdelningar, 19 % i heldagsavdelningar, 12 % i krubbor, 10 % i utvidgade krubbor, 11 % i lekskolor och endast 1 % i daghem för skolbarn.

Av alla dagvårdsinrättningar för barn var 57.2 % kommunala. Av de privata fick 7.7 % statsunderstöd, 40.0 % statsunderstöd och stöd av kommunen, 14.6 % stöd av kommunen och

¹⁾ Av de i barnträdgårdsläkarens kartotek upptagna privata lekskolorna i Helsingfors saknas uppgifterna från 9. Av dessa var 5 dagklubbar som underhålles av församlingarna.

	Kunnalliset Kommunala Valtionapu Statsunderstöd		Yksityiset Privata Julkinen tuki Offentligt understöd		Yhteensä — Summa		Mlkt Landsk.
	saa fär	ei saa fär ej	saa fär	ei saa fär ej	Koko maa Hela landet	Kaup. ja kplät Städer och köp.	
Seimet — Krubbor							
lukumäärä — antal	—	93	22	8	123	120	3
paikkaluku — antal platser	—	2 563	634	152	3 349	3 259	90
lasten luku — antal barn	—	2 562	651	160	3 373	3 271	102
Laajennetut seimet — Utvidgade krubbor							
lukumäärä — antal	—	34	35	19	88	68	20
paikkaluku — antal platser	—	1 090	1 150	546	2 786	2 228	558
lasten luku — antal barn	—	1 078	1 196	566	2 840	2 286	554
Leikkikoulut — Lekskolor							
lukumäärä — antal	—	—	17	59	76	68	8
paikkaluku — antal platser	—	—	631	2 550	3 181	2 942	239
lasten luku — antal barn	—	—	604	2 509	3 113	2 921	192
Lastentarhat — Barntädgårdar							
vain puolipäiväosasto — endast halvdagsavdelning							
lukumäärä — antal	31	2	55	5	93	83	10
paikkaluku — antal platser	2 125	104	2 520	215	4 964	4 581	383
lasten luku — antal barn	2 113	104	2 492	215	4 924	4 541	383
vain kokopäiväosasto — endast heldagsavdelning							
lukumäärä — antal	16	1	9	4	30	24	6
paikkaluku — antal platser	445	25	249	107	826	670	156
lasten luku — antal barn	446	24	239	93	802	630	172
sekä puoli- että kokopäiväos. — såväl hel- som halvdagsavd.							
lukumäärä — antal	162	—	24	2	188	182	6
puolipäiväosasto — halvdagsav- delning							
paikkaluku — antal platser	8 164	—	642	27	8 833	8 708	125
lasten luku — antal barn	8 018	—	660	13	8 691	8 561	130
kokopäiväosasto — heldagsav- delning							
paikkaluku — antal platser	4 396	—	600	28	5 024	4 929	95
lasten luku — antal barn	4 165	—	620	23	4 808	4 716	92
Koululasten päiväkodit — Daghem för skolbarn							
lukumäärä — antal	—	9	—	1	10	10	—
paikkaluku — antal platser	—	410	—	19	429	429	—
lasten luku — antal barn	—	309	—	13	322	322	—
Kaikkiaan — Sammanlagt							
lukumäärä — antal	209	139	162	98	608	555	53
paikkaluku — antal platser	15 130	4 192	6 426	3 644	29 392	27 746	1 646
lasten luku — antal barn	14 745	4 077	6 462	3 592	28 873	27 248	1 625

julkista tukea. Laitoksista 91.3 % ja hoitopai-
koista 94.4 % oli kaupungeissa ja kauppaloissa.

37.7 % arbetade utan offentligt understöd. Av
inrättningarna var 91.3 % och av vårdplatserna
94.4 % belägna i städer och köpingar.

Alla olevasta asetelmasta ilmenee lasten päivähuoltolaitosten jakaantuminen perustamisvuoden mukaan.

Ur nedanstående sammanställning framgår dagvårdsinrättningarnas fördelning enligt åren för deras grundande.

	Päivähuoltolaitoksien perustamisvuosi — Grundläggningsåret för dagvårdsinrättningar						
	Seimet Krubbor	Laajennetut seimet Utvidgade krubbor	Leikki- koulut Lek- skolor	Lasten- tarhat Barn- trädgårdar	Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn	Yhteensä Summa	%
Kunnalliset — Kommunala							
-1899	2	1	—	8	—	11	3.2
1900-1939	16	2	—	66	4	88	25.3
1940-luku — talet	17	12	—	33	4	66	19.0
1950-luku — talet	41	15	—	66	1	123	35.3
1960-luku — talet	16	4	—	35	—	55	15.8
Ei ilmoitettu — Ej anmält ..	1	—	—	4	—	5	1.4
Yhteensä — Summa	93	34	—	212	9	348	100.0
Yksityiset — Privata							
-1899	1	2	—	3	—	6	2.3
1900-1939	7	4	—	21	—	32	12.3
1940-luku — talet	9	15	8	26	—	58	22.3
1950-luku — talet	7	15	14	26	—	62	23.8
1960-luku — talet	6	17	49	16	—	88	33.9
Ei ilmoitettu — Ej anmält ..	—	1	5	7	1	14	5.4
Yhteensä — Summa	30	54	76	99	1	260	100.0

Näyttää siltä, että ne syyt, minkä vuoksi lasten päivähuoltolaitoksia perustetaan, ovat tulleet erityisen polttaviksi vasta sodan jälkeen.

Lasten päivähuoltolaitosten ja niissä olevien hoitopaikkojen luku jakaantui eri lääneihin seuraavasti.

Det förefaller som om orsakerna, varför dagvårdsinrättningar för barn grundas, skulle ha blivit särskilt brännande först efter kriget.

Antalet dagvårdsinrättningar för barn och vårdplatserna i dem fördelar sig på de olika länen som följer.

Lääni Län	Seimet Krubbor		Laajennetut seimet Utvidgade krubbor		Leikki- koulut Lek- skolor		Lasten- tarhat Barn- trädgårdar		Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn		Kaikkiaan Inalles	
	Luku Antal	Paik- koja Platser	Luku Antal	Paik- koja Platser	Luku Antal	Paik- koja Platser	Luku Antal	Paik- koja Platser	Luku Antal	Paik- koja Platser	Luku Antal	Paik- koja Platser
Uudenmaan — Nylands	43	1 272	17	493	37	1 322	122	8 097	6	244	225	11 428
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	26	770	11	460	31	1 588	40	2 645	3	150	111	5 613
Ahvenanmaa — Åland .	—	—	—	—	—	—	3	151	—	—	3	151
Hämeen — Tavastehus	15	401	26	926	3	95	39	2 318	—	—	83	3 740
Kymen — Kymmene ..	8	148	11	277	3	158	23	1 135	1	35	46	1 753
Mikkelin — S:t Michels	3	60	1	20	—	—	10	505	—	—	14	585
Pohjois-Karjalan Norra Karelen	—	—	1	25	—	—	6	295	—	—	7	320
Kuopion — Kuopio ...	7	150	3	58	—	—	10	605	—	—	20	813
Keski-Suomen — Mel- lersta Finlands	6	170	4	144	—	—	12	700	—	—	22	1 014
Vaasan — Vasa	5	155	8	206	—	—	21	1 622	—	—	34	1 983
Oulun — Uleåborgs	6	158	3	99	1	8	17	1 095	—	—	27	1 360
Lapin — Lapplands ...	4	65	3	78	1	10	8	479	—	—	16	632
Koko maa—Hela landet	123	3 349	88	2 786	76	3 181	311	19 647	10	429	608	29 392

Suurimmissa, yli 30 000 asukkaan kaupungeissa ja kauppaloissa olevien päivähuoltolaitosten luku ja hoitopaikkojen määrä oli seuraava.

I de största städerna och köpingarna med över 30 000 invånare var antalet dagvårdsinrättningar och vårdplatser följande.

	Seimet Krubbor		Laajennetut seimet Utvidgade krubbor		Leikki- koulut Lek- skolor		Lasten- tarhat Barn- trädgårdar		Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn		Kaikkiaan Inalles	
	Luku	Paik- Antal koja	Luku	Paik- Antal koja	Luku	Paik- Antal koja	Luku	Paik- Antal koja	Luku	Paik- Antal koja	Luku	Paik- Antal koja
Helsinki — Helsingfors	37	1 133	10	257	24	1 001	91	6 300	5	225	167	8 916
Tampere — Tammerfors	4	136	12	455	1	20	16	1 068	—	—	33	1 679
Turku — Åbo	17	577	4	180	30	1 498	24	1 804	3	150	78	4 209
Lahti	5	123	3	170	—	—	10	507	—	—	18	800
Espoo — Esbo	—	—	—	—	4	95	10	685	—	—	14	780
Oulu — Uleåborg	6	158	2	77	—	—	10	670	—	—	18	905
Pori — Björneborg	3	90	1	90	1	90	5	345	—	—	10	615
Kuopio	5	110	1	25	—	—	5	400	—	—	11	535
Jyväskylä	6	170	1	24	—	—	9	575	—	—	16	769
Vaasa — Vasa	2	60	3	81	—	—	8	820	—	—	13	961
Imatra	1	10	2	50	1	53	—	—	—	—	4	113
Kotka	3	43	3	82	1	80	7	365	—	—	14	570
Joensuu	—	—	—	—	—	—	5	270	—	—	5	270

Verrattaessa päivähuoltopaikkojen määrää alle 10-vuotiaiden lasten lukumäärään väestölaskennassa 1960 eri paikkakunnilla, on lapsia yhtä hoitopaikkaa kohden Helsingissä 7, Tampereella 12, Turussa 4, Lahdessa 14, Espoossa 15, Oulussa 14, Porissa 15, Kuopiossa 16, Jyväskylässä 10, Vaasassa 8, Imatralla 51, Kotkassa 9 ja Joensuussa 22.

Lasten päivähuoltolaitoksissa oli ilmeisesti paikoitellen puutetta hoitopaikoista siitä huolimatta, että vain seimissä hoidettiin lapsia enemmän kuin paikkaluku edellytti ja että paikkoja oli 519 enemmän kuin yhteensä hoidettuja lapsia. Yhteensä nimittäin 293 laitosta oli ilmoittanut, että tilanpuutteen takia oli tammikuussa 1965 jäänyt hoitoon ottamatta 6 500 lasta eli noin joka viides lapsi. Suurin puute näyttää olevan pikkulasten hoitopaikoista, koska joka kolmas lapsi jäi seimen ovien ulkopuolelle. Koululasten päiväkoteihin voitiin sijoittaa kaikki halukkaat.

Kooltaan laitokset olivat hyvin eri suuruisia, kuten selviää seuraavasta asetelmasta, missä esitetään lastentarhojen ja niissä hoidettujen lasten lukumäärä laitoksen suuruuden mukaan jaoteltuna.

Tavallisin koko oli 20—29 lasta. Melkein neljännes laitoksista kuului tähän ryhmään. Eniten lapsia, noin viidennes kaikista, hoidettiin 70—79 lasta käsittävissä päivähuoltolaitoksissa. Suurimmassa lastentarhassa oli 200 lasta.

Om man jämför antalet dagvårdsplatser med antalet barn under 10 år på olika orter enligt folkräkningen 1960, är antalet barn per vårdplats i Helsingfors 7, i Tammerfors 12, i Åbo 4, i Lahti 14, i Esbo 15, i Uleåborg 14, i Björneborg 15, i Kuopio 16, i Jyväskylä 10, i Vasa 8, i Imatra 51, i Kotka 9 och i Joensuu 22.

I dagvårdsinrättningarna för barn var det uppenbarligen ställvis brist på vårdplatser trots att endast i krubborna sköttes flere barn än antalet platser förutsatte och att platserna var 519 flere än de skötta barnen sammanlagt. Inalles 293 inrättningar har nämligen meddelat att 6 500 barn eller ungefär vart femte barn icke hade tagits i vård i januari 1965 på grund av platsbrist. Den största bristen synes ha rätt på vårdplatser för småbarn, eftersom vart tredje barn icke kunde komma in i krubban. I daghemmen för skolbarn kunde alla sökanden placeras.

De olika inrättningarnas storlek varierade mycket såsom det framgår av följande sammanställning, i vilken anges antalet barnkrubbor och antalet i dem vårdade barn fördelat enligt inrättningens storlek.

Det vanligaste antalet var 20—29 barn. Nästan en fjärdedel av anstalterna hörde till denna grupp. Det största antalet barn, ungefär en femtedel av alla, sköttes i dagvårdsinrättningar som omfattar 70—79 barn. Den största barntädgården kunde mottaga 200 barn.

Lasten luku Antal barn	Seimet Krubbor		Laajennetut seimet Utvidgade krubbor		Leikki- koulut Lek- skolor		Lasten tarhat Barn- trädgårdar		Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn		Yhteensä Summa			
	Luku Antal	Lap- sia Barn	Luku Antal	Lap- sia Barn	Luku Antal	Lap- sia Barn	Luku Antal	Lap- sia Barn	Luku Antal	Lap- sia Barn	Laitok- sia An- stalter	%	Lap- sia Barn	%
— 9 ..	5	36	3	51	5	49	2	17	—	—	15	2.5	153	0.5
10— 19 ..	25	389	15	231	13	224	5	83	1	13	59	9.7	940	3.2
20— 29 ..	39	958	27	663	18	448	53	1 343	3	74	140	23.0	3 486	12.1
30— 39 ..	37	1 174	24	826	11	359	11	368	3	102	86	14.1	2 829	9.8
40— 49 ..	13	550	7	308	7	311	19	874	3	133	49	8.1	2 176	7.5
50— 59 ..	2	102	5	255	3	155	73	3 712	—	—	83	13.7	4 224	14.6
60— 69 ..	1	68	4	244	4	260	13	836	—	—	22	3.6	1 408	4.9
70— 79 ..	—	—	1	70	5	365	78	5 827	—	—	84	13.8	6 262	21.7
80— 89 ..	—	—	—	—	4	338	1	85	—	—	5	0.8	423	1.5
90— 99 ..	1	96	2	192	4	379	11	1 053	—	—	18	3.0	1 720	6.0
100—109 ..	—	—	—	—	1	105	29	2 935	—	—	30	4.9	3 040	10.5
110— ..	—	—	—	—	1	120	16	2 092	—	—	17	2.8	2 212	7.7
Yhteensä —														
Summa	123	3 373	88	2 840	76	3 113	311	19 225	10	322	608	100.0	28 873	100.0

Lapset. Johtuen siitä, että melkein puolet lapsista hoidettiin lastentarhain puolipäiväosastoilla, oli runsaasti puolet iältään 5—6-vuotiaita. Lasten ikäjakautuma esitetään seuraavassa.

Barnen. På grund av att nästan hälften av barnen skötes på barnträdgårdarnas halvdagsavdelningar, var drygt hälften i åldern 5—6 år. Barnens fördelning enligt ålder framgår av följande:

	Lasten ikä, vuotta — Barnens ålder, år							Koulu- ikäisiä I skol- åldern	Ei ilmoi- tettu Ej med- delat	Yhteen- sä Summa	
	Alle Under 1	1	2	3	4	5	6				7
Seimet — Krubbor	430	905	1 087	822	126	2	—	1	—	—	3 373
Laajennetut seimet — Utvidgade krubbor ..	155	262	394	508	529	507	389	64	12	20	2 840
Leikkikoulut — Lek- skolor	1	3	28	226	706	1 008	813	199	8	121	3 113
Lastentarhat — Barnträdgårdar puolipäiväosastoilla — halvdagsavdelningar	—	—	1	561	2 212	4 702	5 924	215	4	14	13 633
kokopäiväosastoilla — heldagsavdelningar .	—	—	2	751	1 714	1 854	1 234	21	1	15	5 592
Koululasten päiväkodit Daghem för skolbarn	—	—	—	—	—	—	11	42	269	—	322
Yhteensä — Summa	586	1 170	1 512	2 868	5 287	8 073	8 371	542	294	170	28 873
%	2.0	4.1	5.2	9.9	18.3	28.0	29.0	1.9	1.0	0.6	100.0

Kun lasten päivähuoltolaitokset ovat sosiaali- tai lastensuojelulautakuntien alaisia, merkitsee tämä sitä, että lapsia ainakin kokopäivähoitoon valittaessa on kiinnitettävä huomiota sosiaalisiin näkökohtiin. Kun tarkastellaan seuraavaa yhdistelmää lasten vanhempien ammattijakautumasta, onkin havaittavissa selviä eroja eri tyyppisten laitosten välillä.

Då dagvårdsinrättningarna för barn underlyder social- eller barnskyddsnämnderna, innebär detta att sociala synpunkter bör beaktas åtminstone vid valet av barn för heldagsvård. Vid en granskning av följande sammanställning av barnens fördelning enligt föräldrarnas yrken, kan även tydliga olikheter observeras mellan de olika typerna av inrättningar.

	Seimet Krubbor		Laajennetut seimet Utvidgade krubbor		Leikki- koulut Lek- skolor		Lasten- tarhat Barn- trädgårdar		Koulu- lasten päiväkodit Daghem för skolbarn		Yhteensä Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Virkamiehiä yms. Tjänstemän o.a.d.	112	3.3	222	7.8	853	27.4	3 678	19.1	14	4.4	4 879	16.0
Pikkuliikkeen harjoittajia — Mindre affärs- idkare	1 548	45.9	1 137	40.0	377	12.1	10 952	57.0	174	54.0	14 188	49.2
Tehdas- ja seka- työntekijöitä — Fabriks- och di- versearbetare ..	1 690	50.1	1 351	47.6	223	7.2	4 522	23.5	134	41.6	7 920	27.4
Ei ilmoitettu — Icke meddelat .	23	0.7	130	4.6	1 660	53.3	73	0.4	—	—	1 886	6.5
Yhteensä—Summa	3 373	100.0	2 840	100.0	3 113	100.0	19 225	100.0	322	100.0	28 873	100.0

Vanhempien ammatit on, laitosten johtajien työn säästämiseksi, jaoteltu samalla tavalla kuin lastentarhojen toimintakertomuksissa:

Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia yms.

Pikkuliikkeenharjoittajia, palvelusmiehiä(esim. poliiseja, postinkantajia yms.), ammattityöntekijöitä, toimistoapulaisia yms.

Tehdas- ja sekatyöntekijöitä yms.

Virkamiesten yms. lapsia on hyvin vähän kokopäivälaitoksissa, mutta verraten runsaasti yksityisissä leikkikouluissa, kun taas sekatyöntekijöitten kohdalla asia on päinvastoin. Leikkikoulujen osalta on yli puolet vanhempien amma-teista jäänyt selvittämättä, koska näihin otetaan kaikki pyrkijät, jotka maksavat pyydetyn hoito-

För att bespara inrättningarnas funktionärers arbete har man uppdelat föräldrarnas yrken på samma sätt som i barnträdgårdarnas verksamhetsberättelser:

Tjänstemän, utövare av fria yrken o.a.d.

Mindre affärsidkare, funktionärer (t.ex. poliser, postiljoner o.a.d.), yrkesarbetare, byråbiträden o.a.d.

Fabriks- och diversearbetare o.a.d.

Barn till tjänstemän o.a.d. förekommer mycket litet i heldagsinrättningar, men jämförelsevis rikligt i lekskolor, medan förhållandet är det motsatta i fråga om diversearbetare. För lekskolornas del har över hälften av föräldrarnas yrken blivit outredda, enär i dessa intages alla sökande som betalar den begärda vårdavgiften, och det härvid

	Aviosyntyiset — Inom äktenskap födda				Äiti kuollut Modern död		Molemmat kuolleet Båda döda		Yhteensä Summa	
	Vanhemmat elävät Föräldrarna lever		Isä kuollut Fadern död äiti — modern		Isä — fadern		lapsi — barnet			
	yhdessä tills.	erillään skilt	elää yksin lever ensam	uud. nssa i nytt äkt.	elää yksin lever ensam	uud. nssa i nytt äkt.	omaisten luona hos anhöriga	kasvatus- kodissa i uppfostringshem		
Seimet — Krubbor	2 305	402	58	5	5	—	—	3	2 778	
Laajennetut seimet — Utvid- gade krubbor	2 229	299	55	4	10	2	1	—	2 600	
Leikkikoulut — Leks-kolor ...	1 323	22	14	—	3	—	—	—	1 362	
Lastentarhat — Barnträd- gårdar	16 350	1 566	402	31	67	18	8	25	18 467	
Koululasten päiväkodit — Daghem för skolbarn	149	101	28	6	3	2	1	—	290	
Yhteensä — Summa	22 356	2 990	557	46	88	22	10	28	25 497	
	%	87.7	9.4	2.2	0.2	0.3	0.1	0.0	0.1	100.0

	Avioliiton ulkopuolella syntyneet Utom äktenskap födda			Yhteensä Summa	Syntyperää ei ilmoitettu Börden ej meddelad
	Lapsi äidin luona Barnet hos modern	omaisten luona hos anhöriga	kasvattina som fosterbarn		
Seimet — Krubbor	578	9	3	590	5
Laajennetut seimet — Utvidgade krubbor	218	4	1	223	17
Leikkikoulut — Leksolor	9	—	1	10	1 741
Lastentarhat — Barntädgårdar	636	32	23	691	67
Koululasten päiväkodit — Daghem för skolbarn	29	3	—	32	—
Yhteensä — Summa	1 470	48	28	1 546	1 880
%	95.1	3.1	1.8	100.0	

maksun, eikä tällöin kotiolojen tuntemisella ole merkitystä. Sama näkyy erittäin selvästi edellä olevassa lasten kotioloja esittävässä asetelmassa. Siinä leikkikoulujen lasten vanhempia koskevista tiedoista on suurin osa jäänyt tuntemattomaksi.

Jos leikkikoulut jätetään tarkastelun ulkopuolelle, oli lapsista n. 6 % avioliiton ulkopuolella syntyneitä. Suhdeluku vaihtelee kuitenkin huomattavasti laitostyypeittäin. Seimissä heitä oli 17 %, koululasten päiväkodeissa 10 %, laajennetuissa seimissä 8 % ja lastentarhoissa 4 %. Avioliittolapsilla taas 12 %:lla oli joko toinen tai molemmat vanhemmat kuolleet tai vanhemmat asuivat erossa. Pelkästään kokopäivähoitoa antavissa laitoksissa oli selvästi enemmän niitä lapsia, joilla oli poikkeukselliset kotiolot.

Henkilökunta. Tiedustelussa yritettiin selvittää myös sitä, montako lasta tuli yhtä hoitohenkilöä kohden. Kun lapsia oli hoidossa 28 873 ja hoitohenkilökuntaa hoitoapulaiset ja harjoittelijat mukaanluettuina 2 919, tuli hoitajaa kohden keskimäärin 10 lasta. On kuitenkin selvää, että pikkulasten hoito vaatii enemmän henkilökuntaa kuin esim. kouluikäisten. Kun samassa laitoksessa usein on sekä seimi, lastentarhan puolipäivä- ja kokopäiväosastot ja mahdollisesti vielä koululasten päiväkotit ja kun hoitohenkilökunta saattaa osittain olla yhteistä koko laitokselle, ei yrityksestä huolimatta saatu täysin luotettavia tuloksia hoitohenkilökunnan määrästä osastoittain. Seimissä, laajennetuissa seimissä ja ainakin pikkulasten kanssa työskentelevien hoitajien osalle tuli noin 6—7 lasta, lastentarhoissa noin 14 lasta. Hoitohenkilökunnan koulutusta, ikää yms. käsitellään luvussa IX.

Taloushenkilökuntaa oli lasten päivähuolto-laitoksissa yhteensä 970 henkeä eli

icke är av någon betydelse att man känner till hemförhållandena. Detsamma framgår synnerligen tydligt av föregående sammanställning över barnens hemförhållanden. I den saknas uppgifter om föräldrarna till barnen i lekskolorna.

Om lekskolorna lämnas utanför undersökningen, är ca 6 % av barnen födda utom äktenskap. Relationstalet varierar likväl avsevärt enligt inrättningstyperna. 17 % av barnen motogs i krubbor, 10 % i daghem för skolbarn, 8 % i utvidgade krubbor och 4 % i barntädgårdar. Av de inom äktenskap födda var åter 12 % barn vars ena eller båda föräldrar var döda eller vars föräldrar bodde åtskilda. Av de anstalter som gav enbart dagvård var de barn som hade exceptionella levnadsförhållanden klart i majoriteten.

Personalen. Genom enkäten sökte man även klagöra huru många barn som kom på envar av personalen. Då 28 873 barn erhöi vård och vårdpersonalen, vårdbiträden och praktikanter medräknade omfattade 2 919 personer, blev det i medeltal 10 barn per vårdare. Det är likväl klart att vården av små barn kräver en större personal än t.ex. barn i skolåldern. Då i samma inrättning ofta finnes krubba, barntädgårds-, halvdags- och heldagsavdelningar och eventuellt även daghem för skolbarn och då vårdpersonalen ofta kan vara gemensam för hela inrättningen, har tillförlitliga resultat rörande vårdpersonalens antal per avdelning icke kunnat erhållas, alla försök till trots. I krubborna och de utvidgade krubborna var ungefär 6—7 barn åtminstone på varje vårdare som arbetade med små barn, och i barntädgårdarna var ungefär 14 barn per vårdare. Vårdpersonalens utbildning, ålder o.a.d. behandlas i kapitlet IX.

Ekonomiepersonalen utgjorde i dagvårdsinrättningarna för barn sammanlagt 970 personer eller

emäntiä — husmödrar	47
keittäjiä — kokerskor	364
keittiöapulaisia — köksbiträden	147
harjoittelijoita — praktikanter	29
siivoojia — städerskor	277
talonmiehiä — gårdskarlar	106
sivutoimisia talonmiehiä — gårdskarls- arbete som bisyssla	8

Rakennukset. Samoin kuin lastenkodeista kerättiin tällä kertaa tietoja myös lasten päivähuoltolaitosten rakennuksista. Jokainen laitos on käsitelty erikseen, vaikka se olisikin samassa rakennuksessa toisen tilastoon tulleen kanssa.

Byggnaderna. Liksom i fråga om barnhemmen uppsamlades även denna gång uppgifter angående de byggnader där dagvårdsinrättningarna inrymdes. Varje inrättning har behandlats skilt för sig, även om den befann sig i samma byggnad som annan i statistiken upptagen inrättning.

Huoneistoista oli — Av lokalerna var:

omia — egna	329
vuokrattuja — hyrda	238
ei vastattu — ej besvarat	41
erityisessä laitusrakennuksessa — i skild anstaltsbyggnad . asuin-, liike- tms. rakennuksessa — i bostads, affärs, o.a.d. byggnad	310
ei vastattu — ej besvarat	203
ei vastattu — ej besvarat	95
puutalossa — i trähus	252
kivitalossa — i stenhus	296
puu- ja kivitalossa — i trä- och stenhus	46
ei vastattu — ej besvarat	14
varustettu uunilämmityksellä — med ungsvärme	120
keskuslämmityksellä — med centralvärme	478
ei vastattu — ej besvarat	10
sähköllä — med elektricitet	595
ilman sähköä — utan elektricitet	4
ei vastattu — ej besvarat	9
viemärillä — med avlopp	571
ilman viemäriä — utan avlopp	27
ei vastattu — ej besvarat	10
vesijohtolla — med vattenledning	566
ilman vesijohtoa — utan vattenledning	32
ei vastattu — ej besvarat	10
WC:llä — med WC	559
ilman WC:tä — utan WC	39
ei vastattu — ej besvarat	10

Yhteensä laitoksia — Summa anstalter 608

Talojen valmistumisvuodet jakaantuivat seuraavasti:

ennen 1940 — före 1940	127
1940—59	170
1960—	67
ei ilmoitettu — ej meddelat	168

Ären då husen blivit färdiga fördelade sig som följer:

Näihin lukuihin eivät sisälly 76 yksityistä leikkikoulua, joista ei saatu tietoa.

Peruskorjauksia oli tehty 1950-luvulla 71:ssä ja 1960-luvulla 72 rakennuksessa. Ainakin osa niistä rakennuksista, joiden valmistumisvuotta ei ilmoitettu, oli hyvin vanhoja.

Tulot ja menot. Tulojen ja menojen selvittämisessä laitosryhmittäin ilmeni tiettyjä vaikeuksia. 41 yksityistä leikkikoulua ei ollut ilmoittanut tulojaan ja menojaan ollenkaan, muutamissa tapauksissa ei taas voitu erottaa eri tyyppisten, yhdessä toimivien laitosten tilinpitoa toisistaan. Luultavasti samasta syystä kaikki laitokset eivät pystyneet erittelemään niitä, joten seuraavassa esitettävät laskelmat on otettava tietyin varauksin. Ensimmäisessä sarakkeessa esitetään kunnallisten, toisessa yksityisten päivähuoltolaitosten

I dessa siffror ingår icke de 76 privata lekskolor, angående vilka uppgifter icke erhållits.

Grundreparationer utfördes på 1950-talet i 71 och på 1960-talet i 72 byggnader. Åtminstone en del av de byggnader, vilkas byggnadsår icke meddelats, var mycket gamla.

Inkomster och utgifter. Vid utredandet av inkomsterna och utgifterna enligt inrättningsgrupper framträdde vissa svårigheter. 41 privata lekskolor hade icke alls meddelat sina inkomster och utgifter, i några fall åter kunde bokföringen för samarbetande inrättningar av olika typ icke uppdelas på de olika inrättningarna. Troligtvis av samma orsak kunde alla inrättningar icke närmare specificera dem, varför de uträkningar som redovisas i det följande bör tas med en viss reservation. Den första kolumnen upptar de

	Tulot, mk — Inkomster, mk				Valtionapua saaneet lastentarhat Barnträdgårdar med statsunderstöd			
	Päivähuoltolaitokset Dagvårdsinrättningar		Yksityiset		Kunnalliset		Yksityiset	
	Kommunala	%	Privata	%	Kommunala	%	Privata	%
Lasten ruokamaksut —								
Barnens bespisning	1 078 452	12.9	1 531 659	43.3	2 103 059	11.9	545 814	16.3
Henkilökunnan luont.edut								
Personalens naturaför- måner	282 995	3.4	153 024	4.3	295 623	1.7	21 058	0.6
Valtionapu — Statsunder- stöd	—	—	52 705	1.5	4 340 790	24.6	813 997	24.2
Kuntain kannatus — Un- derstöd av kommunerna	6 967 978	83.4	1 036 101	29.3	10 836 934	61.3	910 621	27.1
Seurakuntien kannatus — Understöd av försam- lingarna	—	—	99 244	2.8	—	—	132 122	3.9
Kannatusyhdistyksien mak- sut — Understödsföre- ningarnas avgifter	—	—	524 461	14.8	—	—	791 896	23.6
Lahjoitukset — Donationer	—	—	87 904	2.5	—	—	30 086	0.9
Muut tulot — Övriga in- komster	24 987	0.3	51 916	1.5	97 105	0.5	114 581	3.4
Yhteensä — Summa	8 354 412	100.0	3 537 014	100.0	17 673 511	100.0	3 360 175	100.0
Yhteissummana saadut tu- lot — Inkomster som er- hällits i ett belopp	14 058		14 334					
Kaikkiaan — Inalles	8 368 470		3 551 348		17 673 511		3 360 175	

tulot ilman valtionapua saavia lastentarhoja, kolmannessa ja neljännessä taas valtionapua saavien lastentarhojen tulot.

Valtaosa kunnallisten päivähuoltolaitosten menoista jäi kuntien kannettavaksi siitä riippumatta, saivatko ne valtionapua. Yksityistenkin laitosten tuloista runsas neljännes oli kuntien maksamaa kannatusmaksua. Ilman valtionapua toimivissa lasten ruokamaksut olivat huomattavin tulolähde. Kaikki tulot nousivat yhteensä 32 953 504 markkaan.

Menoja ei voitu eritellä erikseen valtionapua nauttivien ja muiden laitosten osalta, koska seimien ja lastentarhojen menot tavallisesti hoidetaan yhteisessä kirjanpidossa, useimmiten seimet eivät kuitenkaan saa valtionapua. Senvuoksi seuraavassa esitetäänkin kaikki kunnalliset laitokset yhdessä ja yksityiset taas toisena ryhmänä.

Menot, mk — Utgifter, mk	Kunnalliset Kommunala	%	Yksityiset Privata	%
Palkkaukset — Avlöningarna	18 403 672	70.9	4 194 360	63.5
Ravintomenot — Utgifter för föda	2 485 507	9.6	856 847	13.0
Huoneistomenot — Utgifter för lokalen	3 185 252	12.3	844 258	12.8
Muut — Övriga	1 873 357	7.2	708 453	10.7
Yhteensä — Summa	25 947 788	100.0	6 603 918	100.0
Vain yhteissummuna saadut menot — Utgifter som erhållits endast i en summa	54 593		289 591	
Kaikkiaan — Inalles	26 002 381		6 893 509	

Kovinkaan suuria eroja ei menojen suhteellisessa jakaantumisessa ole havaittavissa. Menojen yhteissumma oli 32 895 890 markkaa, joten laitoksille on jäänyt 57 614 markan tilinpidollinen ylijäämä.

Kunnallisissa päivähuoltolaitoksissa oli hoitomaksusta vapautettu 1 629 lasta eli 8.7 % ja maksusta alennusta sai 540 lasta eli 2.9 %, yksityisissä vastaavasti 232 lasta eli 2.3 % ja 33 lasta eli 0.3 %.

Valtionapua saaneiden lastentarhain toiminta. Edellä selostetun lisäksi on valtionapua saaneiden lastentarhain toimintakertomuksista vuodelta 1964 kerätty joitakin tietoja, jotka voivat olla mielenkiintoisia. Näitä laitoksia oli yhteensä 288. Niistä 169 ilmoitti pitäneensä vuoden 1964 aikana vanhempien kokouksia yhteensä 504 eli keskimäärin 3 kokousta tarhaa kohden.

kommunala, den andra de privata dagvårdsinrättningarnas inkomster exklusive barnträdgårdar som erhåller statsunderstöd, den tredje och fjärde åter inkomsterna av barnträdgårdar med statsunderstöd.

Huvuddelen av de kommunala dagvårdsinrättningarnas utgifter tillkom kommunerna beroende av om de erhöill statsunderstöd. Även av de privata inrättningarnas inkomster var drygt en fjärdedel en understödsavgift som kommunerna erlade. I de inrättningar som arbetade utan statsunderstöd var barnens avgifter för föda den största inkomstkällan. Inkomsterna steg till sammanlagt 32 953 504 mark.

Utgifterna kunde inte hållas isär för de inrättningar som åtnjöt statsunderstöd och övriga inrättningar, enär krubborna och barnträdgårdarnas utgifter vanligtvis ingår i en gemensam bokföring dock erhåller krubborna för det mesta inte statsunderstöd. Därför upptas i det följande alla kommunala inrättningar gemensamt och de privata åter som en grupp för sig.

Särskilt stora skillnader i utgifternas proportionella fördelning kan icke skönjas. Utgifternas totalsumma var 32 895 890 mark, och inrättningarna hade alltså haft ett bokföringsmässigt överskott på 57 614 mark.

I de kommunala dagvårdsinrättningarna var 1 629 barn eller 8.7 % befriade från vårdavgifter och 540 barn eller 2.9 % erlade sänkta avgifter, i de privata var motsvarande siffror 232 barn eller 2.3 % resp. 33 barn eller 0.3 %.

Verksamheten i barnträdgårdar med statsunderstöd. Utom det ovan relaterade har ur verksamhetsberättelserna för 1964 angående barnträdgårdar med statsunderstöd insamlats några uppgifter som kan vara av intresse. Antalet inrättningar var inalles 288. Av dem meddelade 169 att de under år 1964 hållit sammanlagt 504 föräldramöten eller i medeltal 3 möten per barnträdgård.

166 lastentarhaa oli vastannut opettajien koti-käyntöjä koskevaan kohtaan ja ilmoittanut käy-dyn 2 305 kodissa yhteensä 2 985 kertaa eli keski-määrin 14 kodissa yhteensä 18 kertaa lasten-tarhaa kohden. Lasten keskuudessa oli sattunut 28 948 sairastumistapausta eli noin yksi lasta kohden. Tavallisimmat taudit olivat olleet influenssa ja muu kuume 55 %, angiina tms. 9 %, sikotauti 8 %, vesirokko ja vatsatauti kum-pikin 6 %. Eniten sairastumisia oli tapahtunut helmikuussa, 4 066 tapausta, marraskuussa 3 707 ja joulukuussa 3 518 tapausta.

Myöskin lastentarhain menoista on voitu tehdä tarkempia laskelmia toimintakertomusten perus-teella. Menot lasta ja hoitopäivää kohden selviävät seuraavasta, missä Helsinki on jouduttu ottamaan erilleen.

	Menot lasta kohden Utgifter per barn mk	Menot hoito- päivää kohden Utgifter per vårddag mk	Ruoka hoito- päivää kohden Föda per vårddag mk
<i>Kunnalliset — Kommunala</i>	1 148.90	6.50	0.64
vain puolipäiväosasto — endast halvdagsavdelning .	811.81	4.68	0.47
vain kokopäiväosasto — endast heldagsavdelning . .	1 867.50	8.49	1.06
sekä puoli- että kokopäiväosasto — såväl halv- som heldagsavdelning	1 196.32	6.81	0.65
Helsinki — Helsingfors	1 200.14	7.06	..
<i>Yksityiset — Privata</i>	912.37	5.24	0.57
vain puolipäiväosasto — endast halvdagsavdelning .	750.55	4.54	0.42
vain kokopäiväosasto — endast heldagsavdelning ..	1 183.71	5.62	0.69
sekä puoli- että kokopäiväosasto — såväl halv- som heldagsavdelning	1 160.60	6.36	0.79

Kunnallinen lastensuojelu

Lapset, joihin nähden lastensuojelulain nojalla on ryhdytty toimenpiteisiin, jaetaan yleensä kahteen ryhmään: turvattomiin, jos toimen-piteen syynä on jokin lastensuojelulain 8 §:n a—d kohdissa mainituista seikoista, ja suojelu-kasvatusta tarvitseviin, jos syynä on jokin saman pykälän e-kohdassa tai 2. momentissa maini-tuista seikoista.

Toimenpiteet, joihin lastensuojelulain nojalla on ryhdytty, ovat joko ehkäiseviä laadultaan, tai on sosiaalilautakunta ottanut lapsen tai nuoren henkilön huostaansa. Seuraavassa selon-teossa on nämä molemmat ryhmät käsitelty erikseen.

166 barnträdgårdar hade besvarat den punkt som gällde lärarnas hembesök och meddelat att de besökt 2 305 hem sammanlagt 2 985 gånger eller i medeltal 14 hem sammanlagt 18 gånger per barnträdgård. Bland barnen hade inträffat 28 948 sjukdomsfall eller ungefär ett per barn. De vanligaste sjukdomarna hade varit influenssa och annan feber 55 %, angina o.a.d. 9 %, påssjuka 8 %, vattkoppor och magsjukdomar, vardera 6 %. De flesta sjukdomsfallen förekom i februari, 4 066 fall, i november 3 707 och i december 3 518 fall.

Även beträffande barnträdgårdarnas utgifter har noggrannare beräkningar kunnat göras på basen av verksamhetsberättelserna. Utgifterna per barn och vårddag framgår av det följande, där Helsingfors har beaktats skilt för sig.

Det kommunala barnskyddet

De barn, vilka med stöd av lagen om barnskydd blivit föremål för åtgärder, indelas i allmänhet i två grupper: värnlösa barn, om orsaken till åtgärden är någon i barnskydds-lagens 8 § punkterna a—d nämnd omständighet, och barn i behov av skyddsuppfostran, om orsaken är någon av de i punkt e eller i 2. momen-tet av samma paragraf nämnda omständigheterna.

Åtgärderna, som enligt barnskyddslagen vid-tagits, är antingen förebyggande till sin art eller har socialnämnden omhändertagit barnet eller den unga personen. I följande redovisning har dessa två grupper särredovisats.

Ehkäisevät toimenpiteet. Lastensuojelulaki edellyttää, että ennen kuin lapsi tai nuori henkilö otetaan lautakunnan huostaan, on laissa tarkemmin määritetyissä tapauksissa lapselle, nuorelle henkilölle tai hänen vanhemmilleen annettava lautakunnan edessä tai muulla sopivalla tavalla varoitus tai lapselle tai nuorelle henkilölle määrättävä suojeluvalvoja.

Saapuneiden tietojen mukaan on v. 1964 vain 52 tapauksessa annettu varoitus vanhemmille lapsensa hoidon laiminlyömisestä ja 272 tapauksessa turvattomalle lapselle on määrätty suojeluvalvoja. Edellisen vuoden vastaavat numerot olivat 31 ja 353. Suojelukasvatuksen tarpeessa oleviin lapsiin nähden luvut ovat huomattavasti suuremmat; 2 921 lasta tai nuorta henkilöä on varoitettu ja suojeluvalvoja määrätty 1 062:lle. Lisäksi oli vielä laitoshoidon jälkeen jälkivalvonnan alaisena 294 nuorta henkilöä, jotka oikeastaan eivät kuuluisi tähän ehkäisevien toimenpiteiden ryhmään, mutta kun osa heistä ei ole enää huostaanotettuja, on heidät otettu tässä yhteydessä huomioon. Edellisenä vuonna ilmoitettiin varoitustapauksia 2 938 ja valvontatapauksia 1 063, joista 637 oli vielä v. 1964 valvonnan alaisina. V. 1963 varoituksen saaneista 109:lle määrättiin suojeluvalvoja v. 1964. Miten v:n 1964 tapaukset jakaantuivat kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Turvattomat — Värnlösa

Varoitus — Varning	12	40	52
Suojeluvalvonta — Skyddsövervakning	191	81	272

Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
12	40	52
191	81	272

Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skyddsuppfostran

Varoitus — Varning	2 199	722	2 921
Suojeluvalvonta — Skyddsövervakning	1 060	296	1 356

Suurin osa, 62.7 %, turvattomien lasten tapauksista esiintyi kaupungeissa ja kauppaloissa, edellisenä vuonna 73.2 %. Samoin oli myös suojelukasvatustapauksia eniten asutuskeskiksissä, 76.2 %, vastaten 76.7 % v. 1963. Maalaiskunnissa suojelukasvatustapausten luku on nousut v:sta 1963 27:llä, jota vastoin kaupunki- ja kauppalakunnissa alentunut 0.1 %. Varoituksen saaneista 2 921:stä 2 504 oli poikia ja 417 tyttöjä ja valvonnan alaisista 1 356:sta vastaavasti 994 ja 362.

Ikäryhmitys muodostuu turvattomilla ja suojelukasvatusta tarvitsevilla lapsilla varsin erilaiseksi, koska toimenpiteet edellisissä tapauksissa

Förebyggande åtgärder. Lagen om barnskyddet förutsätter, att innan ett barn eller en ung person i fall som närmare specificeras i lagen, tages om hand av nämnden, skall honom eller föräldrarna tilldelas varning inför nämnden eller på annat lämpligt sätt, eller skall åt barnet eller den unga personen förordnas en skyddsövervakare.

Enligt de insända uppgifterna har år 1964 i endast 52 fall föräldrarna varnats på grund av försummad vård och åt värnlösa barn förordnats skyddsövervakare i 272 fall. Motsvarande siffror för år 1963 var 31 och 353. För de barns del, som var i behov av skyddsuppfostran, är talen betydligt större; 2 921 barn eller unga personer har varnats och skyddsövervakare har förordnats åt 1 062. Dessutom var under övervakning efter anstaltsvård ännu 294 unga personer, vilka egentligen icke hör till gruppen »förebyggande åtgärder», men då en del av dem ej mera är omhändertagna, har de beaktats i detta sammanhang. Föregående år uppgavs 2 938 varningsfall och 1 063 övervakningsfall, av vilka 637 var fortfarande under övervakning år 1964. Av de år 1963 varnade förordnades för 109 en skyddsövervakare år 1964. Av följande sammanställning framgår, hur de ifrågavarande fallen år 1964 fördelade sig mellan städer, köpingar och landskommuner.

De flesta fallen berörande värnlösa, 62.7 %, förekom i städerna och köpingarna, föregående år 73.2 %. Likaledes fanns även de flesta skyddsuppfostringsfallen i bosättningscentra, 76.2 %, motsvarande 76.7 % år 1963. I landskommunerna har antalet skyddsuppfostringsfall stigit med 27 från år 1963, då däremot antalet i städerna och köpingarna minskat med 0.1 %. Av antalet varnade 2 921 var 2 504 gossar och 417 flickor och av antalet övervakade 1 356 motsvarande 994 och 362.

Åldersgrupperingen bland de värnlösa och de skyddsuppfostrade barnen gestaltar sig mycket olika, då åtgärderna i de förstnämnda fallen

Ikä, vuotta — Alder, år	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skydds- uppföstran	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%
— 2	5	1.5	—	—
2— 6	43	13.3	—	—
7—12	124	38.3	667	15.6
13—15	77	23.8	1 625	38.0
16—	75	23.1	1 982	46.3
Tuntematon — Okänd	—	—	3	0.1
Yhteensä — Summa	324	100.0	4 277	100.0

kohdistuvat vanhempiin heidän laiminlyödessään lastensa hoidon ja jälkimmäisissä tapauksissa itse lapsiin tai nuoriin henkilöihin.

Suojelukasvatusta tarvitsevista 564 eli 13.2 % oli 16-vuotiaita, 740 eli 17.3 % 17-vuotiaita ja 678 eli 15.9 % sitä vanhempia.

Suurin osa, 94.0 %, kaikista näistä lapsista oli aviosyntyisiä ja vain 6.0 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton. Aviosyntyisistä lapsista 447 oli ns. avioerolapsia, näistä 60 turvatonta ja 387 suojelukasvatusta tarvitsevaa. V. 1963 näitä lapsia oli 423.

Syyt, miksi lapsia tai nuoria henkilöitä on varoitettu tai asetettu suojeluvalvontaan, selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Toimenpiteen syy — Orsak till åtgärden

Sopimaton ansiotoimi — Olämpligt förvärvsarbete	—	—	—	—	—
Koulunkäynnin laiminlyönti — Försummande av skolgång	164	4.7	57	7.3	221
Koulun järjestyksen rikkominen — Störande av skolordningen	27	0.8	5	0.7	32
Rangaistava teko — Straffbar handling	2 369	67.7	294	37.7	2 663
Irtolaisuus — Lösdriveri	35	1.0	313	40.2	348
Tapaaminen juopuneena — Anträffad berusad ..	893	25.5	98	12.6	991
Muu — Annan	10	0.3	12	1.5	22
Yhteensä — Summa	3 498	100.0	779	100.0	4 277

Huostaanotettujen lasten luku. Sosiaalilautakuntien huostaanottamia lapsia oli v. 1964 koko maassa yhteensä 15 333. Näistä oli turvattomia 13 512 eli 88.1 % ja suojelukasvatusta tarvitsevia 1 821 eli 11.9 %. Lisäksi oli 41 turvatonta ja 42 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta, jotka olivat huostaanotettuja v. 1964, mutta mihinkään toimenpiteisiin ei vielä oltu ryhdytty. Nämä 83 lasta eivät sisälly seuraavaan selontekoon. Kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken tapaukset jakaantuivat seuraavasti.

riktar sig mot föräldrarna på grund av försummad vård och i de sistnämnda fallen mot själva barnen eller de unga personerna.

Av de unga personerna i behov av skyddsuppföstran var 564 eller 13.2 % 16-åringar, 740 eller 17.3 % 17-åringar och 678 eller 15.9 % ännu äldre.

Största delen, 94.0 %, av alla dessa redovisade barn var födda inom äktenskapet och endast 6.0 % var illegitima. Av de inom äktenskapet födda var 447 sådana, vilkas föräldrar var fränskilda; av dessa var 60 värnlösa och 387 i behov av skyddsuppföstran. År 1963 var antalet 423.

Orsakerna till att barnen eller de unga personerna varnats eller ställts under skyddsövervakning, framgår av följande sammanställning.

Suojelukasvatusta tarvitsevat — Barn i behov av skyddsuppföstran

Poikia — Gossar		Tytöjä — Flickor		Yhteensä — Summa	
Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
—	—	—	—	—	—
164	4.7	57	7.3	221	5.2
27	0.8	5	0.7	32	0.7
2 369	67.7	294	37.7	2 663	62.3
35	1.0	313	40.2	348	8.1
893	25.5	98	12.6	991	23.2
10	0.3	12	1.5	22	0.5
3 498	100.0	779	100.0	4 277	100.0

Antalet omhändertagna barn. År 1964 fanns i hela landet sammanlagt 15 333 av socialnämnderna omhändertagna barn. Av dessa var 13 512 eller 88.1 % värnlösa och 1 821 eller 11.9 % i behov av skyddsuppföstran. Dessutom fanns det ännu 41 värnlösa och 42 barn i behov av skyddsuppföstran, vilka blivit omhändertagna år 1964, men beträffande vilka inga åtgärder ännu företagits. Dessa 83 barn ingår ej i följande redogörelse. Fördelningen på städer, köpingar och landskommuner var följande.

	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skydds- uppföstran		Yhteensä Summa	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpin- gar	8 388	62.1	1 381	75.8	9 769	63.7
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 124	37.9	440	24.2	5 564	36.8
Koko maa — Hela landet	13 512	100.0	1 821	100.0	15 333	100.0

V:n 1964 lastensuojelulasten luku on v:een 1963 verrattuna alentunut 192:lla eli 1.2 %; turvattomien luku on pienentynyt 1.6 %, jota vastoin suojelukasvatusta tarvitsevien luku on kasvanut 1.4 %. Kaupunki- ja kauppalakunnissa turvattomien luku on noussut 1.2 % ja suojelukasvatustapausten luku 2.3 %; maalaiskunnissa turvattomien luku on vähentynyt 5.8 % ja suojelukasvatustapausten luku 1.1 %.

Antalet barnskyddsbarn år 1964 har i jämförelse med år 1963 nedgått med 192 eller 1.2 %; antalet värnlösa har minskat med 1.6 %, däremot antalet för skyddsuppföstran omhändertagna stigit med 1.4 %. I stads- och köpingskommuner har antalet värnlösa stigit med 1.2 % och antalet skyddsuppföstrade med 2.3 %; i landskommunerna har antalet värnlösa minskat med 5.8 och antalet skyddsuppföstrade med 1.1 %.

Huostaanotettujen lasten luku lääneittäin — Antal omhändertagna barn länsvis

Lääni — Län	Turvattomat — Värnlösa			Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skyddsuppföstran			Yhteensä — Summa			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befolkningen
Uudenmaan — Nylands ...	4 186	633	4 819	495	80	575	4 681	713	5 394	0.60
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	854	570	1 424	154	60	214	1 008	630	1 638	0.24
Ahvenanmaa — Åland	12	12	24	2	—	2	14	12	26	0.12
Hämeen — Tavastehus	1 367	518	1 885	287	55	342	1 654	573	2 227	0.37
Kymen — Kymmene	487	265	752	111	33	144	598	298	896	0.26
Mikkelin — S:t Michels	145	372	517	45	30	75	190	402	592	0.25
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	65	486	551	23	31	54	88	517	605	0.30
Kuopion — Kuopio	319	447	766	77	37	114	396	484	880	0.33
Keski-Suomen — Mellersta Finland	176	452	628	28	51	79	204	503	707	0.28
Vaasan — Vasa	247	338	585	68	18	86	315	356	671	0.15
Oulun — Uleåborgs	292	655	947	54	37	91	346	692	1 038	0.25
Lapin — Lapplands	238	376	614	37	8	45	275	384	659	0.30
Koko maa — Hela landet	8 388	5 124	13 512	1 381	440	1 821	9 769	5 564	15 333	0.33

Suojelukasvatusta tarvitsevista lapsista tai nuorista henkilöistä oli v. 1964 suurin osa, 75.8 %, kaupunkien ja kauppaloiden huostaanottamia. Jo yksistään Helsingissä oli 413 eli 22.7 % kaikista ja Tampereella, Turussa, Lahdessa ja Porissa yhteensä 374 eli 20.5 %. Turvattomista lapsista oli samoin suuri osa Helsingin huostaanottamia, 3 794 eli 28.1 % kaikista, ja mainittujen neljän muun kaupungin lapsia 1 840 eli 13.6 %.

Jotta saataisiin selville, paljonko vuosittain otetaan huostaan lapsia tai nuoria henkilöitä,

Största delen, 75.8 % av de barn och unga personer, som år 1964 var i behov av skyddsuppföstran, var omhändertagna i städer och köpingar. Enbart på Helsingfors kom 413 eller 22.7 % av samtliga, och på Tammerfors, Åbo, Lahti och Björneborg kom sammanlagt 374 eller 20.5 %. Av de värnlösa barnen var likaledes en stor del omhändertagna i Helsingfors, 3 794 eller 28.1 % av samtliga, och i de övriga fyra nämnda städerna 1 840 eller 13.6 %.

För att få fram, hur många barn och unga personer som årligen omhändertages, har året

on pyydetty tietoja lasten huostaanottovuodesta. Tämän nojalla lapset on jaettu kahteen ryhmään: ns. uusiin tapauksiin, jolloin lapset on otettu huostaan kertomusvuoden kuluessa, ja vanhoihin tapauksiin eli sitä ennen huostaanotettuihin. Seuraavassa yhdistelmässä on tästä tehty selkoa erikseen turvattomiin ja suojelukasvatusta tarvitseviin nähden kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor
<i>Turvattomia — Värnlösa</i>	4 478	3 910	2 773	2 351	7 251	6 261
niistä uusia tapauksia — därav nyttillkomna	923	869	288	249	1 211	1 118
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — där- av tidigare omhändertagna	3 555	3 041	2 485	2 102	6 040	5 143
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevia — I behov av skyddsuffostran</i>	999	382	291	149	1 290	531
niistä uusia tapauksia — därav nyttillkomna	246	125	55	41	301	166
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — där- av tidigare omhändertagna	753	257	236	108	989	365

Turvattomista lapsista 53.7 % oli poikia ja 46.3 % tyttöjä. Suojelukasvatusta tarvitsevista sen sijaan valtaosa, 70.8 %, oli poikia ja vain 29.2 % tyttöjä. Kertomusvuoden kuluessa sosiaalilautakunnat ovat ottaneet huostaan 2 329 turvatonta lasta eli 65 lasta vähemmän kuin v. 1963. Uusia suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia on vuoden kuluessa otettu huostaan 467 eli 11 lasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Uudet tapaukset muodostivat 17.2 % turvattomien ja 25.6 % suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmästä.

Huostaanoton perustelu. Lastensuojelulain 9 §:n 1. mom:n mukaan lapsi, jonka vanhemmat ovat kuolleet tai hänet hylänneet ja joka varattomuuden takia on vaarassa jäädä huoltoon ja kasvatusta vaille, on otettava sosiaalilautakunnan huostaan.

Saman pykälän 2. mom:n c-kohdan mukaan voidaan lapsi tai nuori henkilö ottaa vanhempien suostumuksella vain toistaiseksi lautakunnan huostaan, jos asianhaarat niin vaativat.

11 §:n mukaan lautakunnan on, jos 9 §:n 2. mom:ssa mainitut toimenpiteet osoittautuvat riittävän ätömiksi tai jos suojeluvälvonta ei ole johtanut tarkoitettuun tulokseen, koetettava aikaansaada lapsen tai nuoren henkilön vanhempien tai holhoojan kanssa kirjallinen sopimus, jolla lapsi luovutetaan lautakunnan huostaan kodin ulkopuolella kasvatettavaksi.

för omhändertagandet efterfrågats. På grundval av denna omständighet har barnen indelats i två grupper: de s.k. nyttillkomna fallen, då omhändertagandet skett under redogörelseåret, och de gamla fallen, dvs. de därförinnan omhändertagna. I följande sammanställning redogöres här för med uppdelning på värnlösa barn och barn i behov av skyddsuffostran, skilt för städer, och köpingar samt ladskommuner.

Av de värnlösa barnen var 53.7 % gossar och 46.3 % flickor. Av de för skyddsuffostran omhändertagna var däremot största delen, 70.8 %, gossar och blott 29.2 % flickor. Under redogörelseåret har socialnämnderna omhändertagit 2 329 värnlösa barn eller 65 barn mindre än år 1963. Antalet nya fall inom gruppen i behov av skyddsuffostran utgjorde 467 eller 11 barn mindre än närmast föregående år. De nya fallens andel utgjorde 17.2 % av samtliga värnlösa och 25.6 % av de för skyddsuffostran omhändertagna.

Grunden för omhändertagandet. Enligt § 9 mom. 1 i barnskyddslagen bör barn, vars föräldrar dött eller som övergivits av dem samt vars vård och uppfostran på grund av medellöshet äventyras, omhändertagas av socialnämnden.

Enligt mom. 2 c i samma paragraf kan barnet eller den unga personen med föräldrarnas begivande omhändertagas tillsvidare, om omständigheterna så fordrar.

Enligt § 11 bör nämnden, om i § 9 mom. 2 nämnda åtgärder ej är tillfyllest eller om ej skyddsuffosikten lett till avsett resultat, söka att med barnets eller den unga personens föräldrar eller förmyndare träffa skriftligt avtal, varigenom barnet överlämnas i nämndens vård för att uppfostras utom hemmet.

Jollei 11 §:ssä mainittua sopimusta saada aikaan, voi lautakunta 12 ja 17 §:ien nojalla päättää, jos se osoittautuu välttämättömäksi, että lapsi tai nuori henkilö otetaan siitä huolimatta lautakunnan huostaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään, minkä lastensuojelulain pykälien nojalla huostaanotto on tapahtunut.

Kommer i § 11 omnämnt avtal icke till stånd, kan nämnden enligt § 12 och 17 besluta, om det visar sig nödvändigt, att barnet eller den unga personen det oaktat omhändertagas för vård.

I följande tabell redovisas för, enligt vilka paragrafer i barnskyddslagen omhändertagandet skett.

Huostaanoton perustelu — Grunden för omhändertagandet

Huostaanoton perustelu Grunden för omhändertagandet	Turvattomat — Värnlösa				Suojelukasvatusta tarvitsevat i behov av skyddsuppfostran			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Uusia Nytilikomma	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Uusia Nytilikomma
Orpo — Föräldralös	309	491	800	97	14	11	25	3
Hylätty — Övergiven	448	732	1 180	87	23	23	46	4
Väliaikaisesti vanhempien suostumuksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	3 178	1 136	4 314	1 333	257	52	309	112
Luovutussopimus — Överlåtelseavtal	4 188	2 371	6 559	753	991	294	1 285	313
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	259	392	651	58	95	60	155	34
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	6	2	8	1	1	—	1	1
Yhteensä — Summa	8 388	5 124	13 512	2 329	1 381	440	1 821	467
				%				
Orpo — Föräldralös	3.7	9.6	5.9	4.2	1.0	2.5	1.4	0.6
Hylätty — Övergiven	5.3	14.3	8.7	3.7	1.7	5.2	2.5	0.9
Väliaikaisesti vanhempien suostumuksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	37.9	22.2	31.9	57.2	18.6	11.8	17.0	24.0
Luovutussopimus — Överlåtelseavtal	49.9	46.3	48.6	32.3	71.7	66.8	70.6	67.0
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	3.1	7.6	4.8	2.5	6.9	13.7	8.5	7.3
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	—	0.0	0.2
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Lapsia huostaanotettaessa on jonkin verran useammin tehty luovutussopimus asutuskeskuksissa kuin maalaiskunnissa, joissa taas orpoina ja hylättyinä huostaanotettuja lapsia on paljon enemmän. Näyttää siltä kuin lapset yhä useammin ensin luovutettaisiin vain väliaikaisesti, ennen kuin lopullinen luovutussopimus saadaan aikaan, sillä v. 1964 huostaanotetuista turvattomista lapsista 57.2 % oli otettu huostaan väliaikaisesti vanhempien suostumuksella, kun aikaisempina vuosina huostaanotettujen vastaava suhdeluku oli vain 26.7. Suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmässä vastaavat %-luvut olivat 24.0 ja 14.5.

Vid omhändertagandet av barn har överlåtelseavtal något oftare träffats i bosättningscentra än i landskommuner, där åter antalet omhändertagna föräldralösa och övergivna är mycket högre. Det förefaller som om barnen allt oftare först skulle omhändertagas tillsvidare före det slutliga överlåtelseavtalet fås till stånd. Av de år 1964 omhändertagna värnlösa barnen var 57.2 % provisoriskt omhändertagna med föräldrarnas begivande, medan motsvarande proportionstal för de under tidigare år omhändertagna barnen var blott 26.7. Inom gruppen av barn i behov av skyddsuppfostran var resp. procenttal 24.0 och 14.5.

Huostaanotettujen huoltomuoto. Suurin osa lapsista on vuoden kuluessa ollut joko vain laitoksissa tai vain yksityiskodeissa, mutta osa on ollut kummassakin. Seuraavassa huoltomuotoa valaisevassa taulukossa nämä on pidetty erillisenä ryhmänä.

De omhändertagnas vårdform. Största delen av barnen har under årets lopp varit endera endast i anstalt eller endast i enskilt hem, men en del har varit i båda. De sistnämnda har hållits som en skild grupp i följande tabell belysande vårdformen.

Huoltomuoto — Vårdform

Huoltomuoto — Vårdform	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuppfostran					
	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Laitoshoido — Anstaltsvård	4 269	1 807	6 076	3 571	2 505	1 706	1 264	381	1 645	1 167	478	426
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	3 497	3 078	6 575	3 245	3 330	486	66	39	105	80	25	26
Laitos- ja yksityiskotihoito — Vård i anstalt och enskilt hem	622	239	861	435	426	137	51	20	71	43	28	15
Yhteensä — Summa	8 388	5 124	13 512	7 251	6 261	2 329	1 381	440	1 821	1 290	531	467
						%						
Laitoshoido — Anstaltsvård	50.9	35.3	45.0	49.2	40.0	73.2	91.5	86.6	90.3	90.5	90.0	91.2
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	41.7	60.1	48.6	44.8	53.2	20.9	4.8	8.9	5.8	6.2	4.7	5.6
Laitos- ja yksityiskotihoito — Vård i anstalt och enskilt hem	7.4	4.6	6.4	6.0	6.8	5.9	3.7	4.5	3.9	3.3	5.3	3.2
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Asutuskeskuksissa turvattomien lasten sijoittaminen laitoksiin on huomattavasti yleisempää kuin maaseudulla. 58 % kaupunkien ja kauppaloiden huostaanotetuista lapsista hoidettiin laitoksissa, maalaiskuntien lapsista vain 40 %. Tämä onkin luonnollista, sillä 65 % kaikista yksityisten ja kuntien omistamista lastenkodeista sijaitsi asutuskeskuksissa. Lapsia huostaan otettaessa sijoitetaan heidät usein ensin laitoksiin, kunnes sopiva yksityiskoti on ilmaantunut. Niinpä 79.1 % kertomusvuonna huostaanotetuista turvattomista lapsista on hoidettu laitoksissa, mutta aikaisemmin huostaanotetuista vain 45.6 %. Asutuskeskuksissa jopa 85.7 % uusista tapauksista sijoitettiin laitoksiin, maalaiskunnissa 57.2 %. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset ja nuoret henkilöt kasvatettiin pääasiallisesti laitoksissa, 94.2 % heistä. Yksityiskoteihin sijoittaminen näyttää olevan aivan poikkeuksellista.

Kaikista yksityishoitoon sijoitetuista 6 575 turvattomasta lapsesta vain 328 eli 5.0 % oli ilmaisessa hoidossa. Näistä 190 oli kaupunkien

I befolkningscentra är det betydligt vanligare att placera barn i anstalt än på landsbygden. I städerna och köpingarna vårdades 58 % av de omhändertagna barnen i anstalt, i landskommunerna blott 40 %. Detta är naturligt, då 65 % av samtliga barnhem i kommunal och enskild ägo fanns i befolkningscentra. Omhändertagna barn placeras ofta först i anstalt, tills ett lämpligt enskilt hem har uppenbarat sig. Sälunda har 79.1 % av de under redogörelseåret omhändertagna värnlösa barnen vårdats i anstalt men blott 45.6 % av de tidigare omhändertagna. I bosättningscentra placerades rent av 85.7 % av de nya fallen i anstalt, i landskommunerna åter 57.2 %. Skyddsuppfostrade barn och unga personer uppfostrades huvudsakligen i anstalter; andelen var 94.2 %. Placering i enskilda hem synes höra till undantagen.

Av hela antalet i enskilt hem vårdade värnlösa barn, 6 575, åtnjöt endast 328 eller 5.0 % fri vård. Av dessa var 190 omhändertagna

ja kauppaloiden sekä 138 maalaiskuntien huostaanottamia. Kaupunkien ja kauppaloiden yksityishoidossa olleista 3 497 lapsesta 2 421 eli 69.2 % oli sijoitettu perheisiin oman kunnan ulkopuolelle, maalaiskuntien 3 078 lapsesta vain 608 eli 19.8 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään, missä laitoksissa lapsia on hoidettu. Tällöin sama lapsi voi esiintyä useamman laitoksen kohdalla, riippuen siitä, monessako laitoksessa hän vuoden kuluessa on ollut.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvården

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuffostran					
	Kaupungit ja kauppapaikat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit ja kauppapaikat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Kunnalliset lastenkodit — Kommunala barnhem ..	3 106	916	4 022	2 377	1 645	1 307	388	31	419	287	132	165
Yksityiset lastenkodit — Privata barnhem	1 404	437	1 841	1 001	840	511	62	29	91	65	26	43
Koulukodit — Skolhem ...	21	8	29	23	6	1	879	323	1 202	883	319	233
Kunnalliskodit — Kommunalhem	4	41	45	31	14	7	2	16	18	9	9	7
Vajaamielislaitokset ja mielisairaalat — Anstalter för psykiskt efterblivna och sinnessjuka	542	558	1 100	652	448	102	97	24	121	73	48	43
Sokeain, kuurojen ja raajariikk. laitokset — Anstalter för blinda, döva och vanföra	6	7	13	4	9	—	—	—	—	—	—	—
Sairaalat ja parantolat — Sjukhus och sanatorier ..	377	181	558	307	251	156	66	16	82	40	42	32
Muut laitokset — Övriga anstalter	47	48	95	51	44	5	78	16	94	24	70	27

Laitushoitoa saaneista 6 937 turvattomasta lapsesta 58 % on ollut hoidettavana kuntien omista lastenkodeissa ja 27 % yksityisissä lastenkodeissa. Koulukodeissa hoidetut turvattomat lapset olivat pääasiassa sellaisia, joita syystä tai toisesta ei ole voitu hoitaa lastenkodeissa, joihin heidät ensin on sijoitettu, vaan on ollut pakko siirtää koulukoteihin. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt ovat enimmäkseen olleet koulukodeissa. Huostaan otettaessa monet heistä on ensin sijoitettu tavallisiin lastenkoteihin ja vasta sieltä koulukoteihin.

Kuten taulukossa on mainittu, on kertomusvuoden kuluessa kunnallisissa lastenkodeissa hoidettu kaikkiaan 4 441 lastensuojelulasta ja heidän hoitopäiviensä kokonaisluku oli 944 599.

i städerna och köpingarna samt 138 i landskommunerna. Av alla de 3 497 barn, vilka utackerderats av städer och köpingar, var 2 421 eller 69.2 % placerade i familjer utom egen kommun medan motsvarande tal för landskommunernas 3 078 barn var endast 608 eller 19.8 %.

I följande tabell redovisas, i vilka anstalter barnen har vårdats. Härvid kan samma barn förekomma på mer än ett ställe i tabellen, om det har vårdats i olika anstalter under året.

Av de på anstalt intagna 6 937 värnlösa barnen 58 % har vårdats i kommunernas egna barnhem och 27 % i enskilda barnhem. De i skolhem vårdade värnlösa barnen var huvudsakligen sådana, vilka flyttats över dit, emedan de av någon orsak ej kunnat vårdas på barnhem, där de först placerats. Barn och unga personer omhändertagna för skyddsuffostran har för det mesta varit i skolhem. Flere av dem har först placerats på vanliga barnhem och därifrån överflyttats till skolhem.

Såsom i tabellen nämnts har under redogörelseåret sammanlagt 4 441 barnskydds barn vårdats i de kommunala barnhemmen; totalantalet vårdagar var 944 599. Dessutom har

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset joutuvat tavallisesti huoltoon vasta täytettyään 7 vuotta. Suurimman ryhmän muodostavat kuitenkin ne, jotka ovat 13—15-vuotiaita. Yli puolet v. 1964 huostaanotetuista oli tämän ikäisiä. 17 vuotta täyttäneitä nuoria henkilöitä otettiin kertomusvuonna huostaan vielä 72. Useimpien kohdalla suojelutoimenpiteet lakkaavat henkilön täytettyä 18 vuotta. 19-vuotiaita ja sitä vanhempia nuoria henkilöitä oli v. 1964 kirjoissa enää vain 92 eli 5.1 % kaikista.

Kaikista v. 1964 lapsilisää saaneista 16 vuotta nuoremmista lapsista oli huostaanotettuja 1.1 %. Väestön ikärakenteeseen verrattuna maamme kaikista 2 vuotta nuoremmista lapsista 0.75 % oli huostaanotettuja, 2—6-vuotiaista 0.72 %, 7—15-vuotiaista 1.11 % ja 16—17-vuotiaista 0.97 %.

Huostaanotettujen syntyperä ja vanhemmat. Huostaanotettujen lasten syntyperää ts., ovatko he syntyneet avioliitossa vai sen ulkopuolella samoin kuin vanhempien elossaoloa valaisee seuraava taulukko. Kun v:sta 1957 lähtien on tietoja saatu myös siitä, ovatko lasten vanhemmat eronneet, on nämä avioerolapset esitetty erillisenä ryhmänä. Ne tapaukset, jolloin vanhemmista ei ole mitään tietoa, on laskettu aviottomien ryhmään.

Barn i behov av skyddsufffostran omhändertages vanligtvis först sedan de fyllt 7 år. Den största gruppen utgör likväl 13—15-åringarna. Över hälften av de år 1964 omhändertagna var i denna ålder. Vid 17 års ålder omhändertogs ännu 72 unga personer. För de flestas del upphör vårdåtgärderna, när de fyllt 18 år. Antalet unga personer i 19 års ålder eller mera var år 1964 endast 92 eller 5.1 % av samtliga.

Av alla barn under 16 år, som år 1964 erhöi barnbidrag, var 1.1 % omhändertagna. I jämförelse med hela befolkningens åldersfördelning var av landets alla barn under två år 0.75 % omhändertagna, av 2—6-åringarna 0.72 %, av 7—15-åringarna 1.11 % och av 16—17-åringarna 0.97 %.

De omhändertagnas börd och föräldrar. Av följande tabell framgår de omhändertagna barnens börd, dvs. huruvida de är legitima eller illegitima, och även huruvida föräldrarna levde. Då fr.o.m. år 1957 uppgifter erhållits även däröver, huruvida barnens föräldrar varit frånskilda, har dessa barn redovisats som särskild grupp. De fall, då föräldrarna är okända, har överförs till gruppen illegitima.

Lasten vanhemmat — Barnens föräldrar

	Turvattomat — Värnlösa					Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsufffostran				
	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1964 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1964 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna
<i>Aviosyntyiset — Legitima</i>	%									
Vanhemmat elivät — Föräldrarna levde ...	63.5	65.0	54.4	60.0	73.7	58.7	63.6	65.1	60.5	65.8
Vanhemmat eronneet — Föräldrarna frånskilda	20.9	11.5	8.5	15.6	12.2	22.4	12.1	9.7	18.9	19.3
Jompikumpi eli — Nä- gondera levde	13.0	18.8	30.4	20.1	10.7	17.8	22.4	22.9	19.2	14.4
Molemmat kuolleet — Bägge döda	2.6	4.7	6.7	4.3	3.4	1.1	1.9	2.3	1.4	0.5
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — In- alles barn	4 753	485	3 376	8 614	1 692	1 132	107	350	1 589	430
<i>Aviottomat — Illegitima</i>	%									
Äiti eli — Modern levde	95.9	95.4	90.7	94.0	96.5	93.6	88.2	92.2	92.7	91.9
Äiti kuollut tai tunte- maton — Modern död eller okänd	4.1	4.6	9.3	6.0	3.5	6.4	11.8	7.8	7.3	8.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — In- alles barn	2 909	241	1 748	4 898	637	125	17	90	232	37

Kaikista turvattomista lapsista 63.8 % oli aviolapsia ja 36.2 % aviottomia. Turvattomista v. 1964 huostaanotetuista edellisten osuus oli 72.6 % ja jälkimmäisten 27.4 %. Suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmässä avioliitossa syntyneitä oli suhteellisesti paljon enemmän, nimitään 87.3 % ja aviottomia lapsia vain 12.7 %.

Lapsia, joiden vanhemmat olivat eronneet, ilmoitettiin v. 1963 olleen 1 617 eli 10.4 % kaikista huostaanotetuista. V:n 1964 vastaavat luvut olivat 1 639 ja 10.7 %, joten huostaanotettujen avioerolasten luku on noussut 1.4 %. Turvattomia avioerolapsia oli 1 339 ja suojelukasvatusta tarvitsevia 300. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 1 357 ja 260.

Huostaanottamisen syy. Lastensuojelulain mukaan lapsi tai nuori henkilö voidaan ottaa sosiaalilautakunnan huostaan syistä, jotka johtuvat joko lapsesta itsestään tai hänen vanhempistaan. Lapsi voi olla henkisesti tai ruumiillisesti niin sairas ja vajaakykyinen, pahantapainen tai rikollinen, ettei häntä voi kotona hoitaa tai kasvattaa. Vanhemmat taas voivat olla sairaita, huolimattomia tai siinä määrin vailla kasvatuskäytäntöä, ettei lasta voi jättää heidän huostaansa. Kun turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syyt ovat aivan erilaisia, esitetään ne erikseen.

Suuri osa *turvattomista lapsista* on joutunut huoltoon menetettyään luonnollisen huoltajansa, joko isän, äidin tai molemmat. Tällaisia lapsia oli kaikkiaan 18.2 %. 8.2 %:lla oli jompikumpi tai molemmat kuolleet sekä 10.0 % oli isän tai äidin, toisinaan molempien hylkäämiä. Lapsen oman sairauden tai vajavaisuuden tähden oli vain 11.6 % otettu huostaan. Vanhempain sairaus tai muuten vähentynyt työkyky, ansio-työ tai työnpuute oli 23.0 %:ssa tapauksista estänyt vanhempia hoitamasta itse lapsiaan, mutta 28.7 % kaikista lapsista ei saanut asianmukaista hoitoa kotonaan sen vuoksi, että vanhemmat olivat huolimattomia, juoppoja, irtolaisia, pahoinpitelivät lapsiaan tai olivat muuten vailla kasvatuskäytäntöä. Kaupunki- ja kauppalakunnissa puutteelliset asunto-olot olivat huomattavana syynä lasten huostaanottamiseen; 1/6 lapsista oli sen vuoksi pakko ottaa yhteiskunnan huostaan.

V:n 1964 uusien tapausten joukossa oli suhteellisesti katsoen paljon vähemmän kuin ennen sellaisia lapsia, joiden vanhemmat olivat kuolleet tai heidät hylänneet, vain 4.8 ja 5.8 %, kaikkien

Av hela antalet värnlösa barn var 63.8 % legitima och 36.2 % illegitima. Bland de under år 1964 omhändertagna värnlösa var motsvarande procenttal 72.6 och 27.4. Bland de skyddsuffostrarade var de legitima jämförelsevis långt talrikare, d.v.s. 87.3 %, mot 12.7 % för de illegitima.

Antalet barn, vilkas föräldrar var fränskilda, har år 1963 uppgivits vara 1 617 eller 10.4 % av alla omhändertagna. Då de motsvarande talen år 1964 var 1 639 och 10.7 %, har antalet omhändertagna skilsmässobarn stigit med 1.4 %. Antalet bland de värnlösa var 1 339 och bland de i behov av skyddsuffostran 300. Motsvarande tal år 1963 var 1 357 och 260.

Orsaken till omhändertagandet. Enligt lagen om barnskyddet kan ett barn eller en ung person omhändertagas av socialnämnden på grund av omständigheter, som beror antingen på barnet självt eller föräldrarna. Barnet kan vara själsligt eller kroppsligt så sjukt eller andesvagt, vanartigt eller brottsligt, att det icke kan vårdas eller uppfostras i hemmet. Föräldrarna åter kan vara sjuka, vårdslösa eller så i avsaknad av uppfostringsförmåga, att barnet ej kan lämnas i deras vård. Emedan orsakerna till omhändertagandet är helt andra för de värnlösa än för de skyddsuffostrarade, framställes de särskilt.

En stor del av de *värnlösa barnen* har blivit omhändertagna efter att ha mist sin naturliga vårdare, antingen fadern eller modern eller båda. 18.2 % av barnen hörde till denna kategori. För 8.2 % var någondera eller båda föräldrarna döda och 10.0 % hade övergivits av fadern eller modern, stundom av båda. Endast 11.6 % hade omhändertagits på grund av egen sjukdom eller efterblivenhet. Föräldrarnas sjukdom, minskade arbetsduglighet, förvärvsarbete eller arbetslöshet hade i 23.0 % av fallen förhindrat föräldrarna att själva vårda sina barn, medan 28.7 % av samtliga barn icke erhöill tillbörlig skötsel därför, att föräldrarna var vårdslösa, fyllerister, lösdrivare, misshandlade sina barn eller eljest saknade uppfostringsförmåga. I städerna och köpingarna var bristfälliga bostadsförhållanden ett ofta förekommande skäl till omhändertagandet; 1/5 av barnen måste av denna orsak tagas om hand av samhället.

Bland de 1964 nytillkomna fallen var det relativa antalet sådana barn, vilkas föräldrar avlidit eller övergivit dem, mycket mindre än tidigare, endast 4.8 % och 5.8 %, då för samtliga

Turvattomien lasten huostaanottamisen syy — Orsaken till de värnlösa barnens omhändertagande

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kau- pungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1964 huos- taan- otetut om- händer- tagna	Kau- pungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1964 huos- taan- otetut om- händer- tagna
Lapsen — Barnets								
sairaus — sjukdom	159	54	213	38	1.9	1.0	1.6	1.6
mielisairaus, vajaamielisyys — sinnes- sjukdom, psykiska efterblivenhet	630	537	1 167	120	7.5	10.5	8.6	5.1
muu sielullinen poikkeavuus — annan psykisk defekt	115	32	147	43	1.4	0.6	1.1	1.8
sokeus, kuurous — blindhet, dövhet	4	7	11	1	0.1	0.1	0.1	0.0
raajarikkoisuus — vanförhet	9	11	20	3	0.1	0.2	0.2	0.1
Isän, äidin tai molempien — Faderns, moderns eller bådas								
kuolema — död	493	619	1 112	111	5.9	12.1	8.2	4.8
sairaus, vähentynyt työkyky — sjuk- dom, minskade arbetsduglighet	1 616	1 002	2 618	688	19.3	19.6	19.4	29.5
ansiotyö — förvärvsarbete	406	69	475	111	4.8	1.3	3.5	4.8
hoidon laiminlyönti — underlåtenhet av barnets vård	427	412	839	125	5.1	8.0	6.2	5.4
kasvatuskyvyn puute — brist på upp- fostringsförmåga	594	1 005	1 599	126	7.1	19.6	11.8	5.4
lapsen hylkääminen — barnets över- givande	687	665	1 352	134	8.2	13.0	10.0	5.8
elatusvelvollisuuden laiminlyönti — underlåtenhet av försörjningsplikt	248	90	338	38	3.0	1.8	2.5	1.6
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbetsovillighet, vårdslöshet	170	65	235	37	2.0	1.3	1.7	1.6
juoppous — dryckenskap	288	99	387	76	3.4	1.9	2.9	3.3
irtolaisuus — lösdriveri	154	49	203	14	1.8	1.0	1.5	0.6
vapausrangaistus — frihetsstraff	124	95	219	44	1.5	1.8	1.6	1.9
lapsen pahoimpitely — misshandel av barnet	28	34	62	13	0.3	0.7	0.5	0.6
koulunkäynnin estäminen — förhin- drande av skolgång	2	8	10	4	0.0	0.2	0.1	0.2
työnpuute — arbetsbrist	12	5	17	5	0.1	0.1	0.1	0.2
asuntovaikeudet — bostadssvårigheter	1 692	86	1 778	385	20.2	1.7	13.2	16.5
avio- tai asumusero — äktenskaps- eller boskillnad	247	150	397	97	2.9	2.9	2.9	4.2
Muu syy — Annan orsak	283	30	313	116	3.4	0.6	2.3	5.0
Yhteensä — Summa	8 388	5 124	13 512	2 329	100.0	100.0	100.0	100.0

lasten vastaavien suhdelukujen ollessa 8.2 ja 10.0. Sen sijaan kokonaista 29.5 % v. 1964 huostaanotetuista on vanhempien sairauden ja 16.5 % asunto-olojen vuoksi joutunut huollettavaksi, kun aikaisempina vuosina huostaanotettujen joukossa oli vain 17.3 ja 12.5 % vastaavaantaisia tapauksia.

Lasten syntyperä näyttää suuresti vaikuttavan huollon syyn erilaisuuteen. Kun aviosyntyistä turvattomista lapsista kokonaista 10.2 % oli joutunut yhteiskunnan huostaan vanhempain kuoleman takia, oli vain 4.7 % aviottomista lapsista saman syyn tähden huollettu. Sen sijaan 15.2 % aviottomista oli vanhempainsa hylkäämiä, kun taas vain 7.1 % aviosyntyisistä

barn motsvarande procenttal var 8.2 och 10.0. Däremot har hela 29.5 % av de år 1964 omhändertagna kommit under vård till följd av föräldrarnas sjukdom och 16.5 % till följd av bostadsförhållandena, medan bland de under tidigare år omhändertagna fanns blott 17.3 och 12.5 % av denna art.

Barnets börd synes i hög grad inverka på orsaken till vården. Medan hela 10.2 % av de legitima värnlösa barnen hade tagits omhand av samhället på grund av föräldrarnas död, vårdades endast 4.7 % av de illegitima barnen av samma orsak. Däremot var 15.2 % av de illegitima övergivna av föräldrarna, medan endast 7.1 % av de legitima var i samma ställning.

oli samassa asemassa. Asuntovaikeuksien vuoksi 19.7 % aviottomista lapsista on otettu huoltoon, aviosyntyisistä vain 9.4 %. Vielä on huomattava, että 7.7 %:ssa aviottomien lasten tapauksista äiti ansiotyönsä vuoksi oli estetty itse hoitamasta lastaan, kun vastaava suhdeluku aviosyntyisillä oli vain 1.2.

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt on ilmoitettu huostaanotetuiksi melkein kauttaaltaan huonojen taipumustensa vuoksi. Vaikka seuraavassa taulukossa, jossa syyt on tarkemmin eritelty, kullekin tapaukselle on annettu vain yksi syy, on kuitenkin useissa tapauksissa ilmoitettu useampia seikkoja huostaanoton perusteeksi.

Suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syy — Orsaken till omhändertagandet av barn i behov av skyddsufffostran

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet	1964 huostaanotetut omhändertagna	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet	1964 huostaanotetut omhändertagna
Lapsen tai nuoren henkilön — Barnets eller den unga personens sielullinen poikkeavuus — psykiska defekt	19	25	44	7	1.4	5.7	2.4	1.5
sopimaton ansiotoimi — olämpliga förvärvsarbete	—	2	2	—	—	0.6	0.1	—
koulunkäynnin laiminlyönti — försummande av skolgång	211	64	275	87	15.3	14.5	15.1	18.6
koulun järjestyksen rikkominen — störande av skolordning	35	52	87	7	2.5	11.8	4.8	1.5
rangaistava teko — straffbara handling kerjääminen — tiggeri	763	202	965	224	55.3	45.9	53.0	48.0
irtolaisuus — lösdriveri	2	1	3	—	0.1	0.2	0.2	—
tapaaminen juopuneena — anträffande berusad	274	81	355	112	19.8	18.4	19.5	24.0
Muu syy — Annan orsak	51	8	59	24	3.7	1.8	3.2	5.1
Yhteensä — Summa	26	5	31	6	1.9	1.1	1.7	1.3
	1 381	440	1 821	467	100.0	100.0	100.0	100.0

Runsaasti puolet, 53.0 %, kaikista lapsista tai nuorista henkilöistä on joutunut huostaanotetuksi tehtyään jonkun rangaistavan teon. Usein on samasta lapsesta ilmoitettu, että hän rangaistavan teon lisäksi on laiminlyönyt koulunkäyntinsä tai että hän käytöksellään on rikkinut koulun järjestystä vastaan. Jos nämä kolme syytä käsitellään yhtenä kokonaisuutena, on 72.0 % kaikista suojelukasvatusta tarvitsevista joutunut huostaanotetuksi näiden seikkojen vuoksi. V. 1964 huostaanotetuista 68.1 %:lla oli jokin näistä syistä, kun aikaisemmin huostaanotettujen vastaava suhdeluku oli 74.5. Sen sijaan

Till följd av bostadsbrist har 19.7 % av de illegitima barnen blivit omhändertagna, av de legitima blott 9.4 %. Ännu bör observeras, att modern i 7.7 % av de fall, som gällde illegitima barn, på grund av yrkesarbete var förhindrad att själv sköta barnet, medan motsvarande procent bland de legitima var blott 1.2.

De skyddsufffostrade barnen eller unga personerna har nästan undantagslöst uppgivits ha blivit omhändertagna till följd av vanartighet. Trots att i följande tabell för varje fall har angivits blott en orsak, har ofta flere omständigheter uppgivits som motiv för omhändertagandet.

Drygt hälften, 53.0 %, av samtliga barn och unga personer har omhändertagits efter att ha begått någon straffbar handling. Ofta har uppgivits, att samma barn ej endast begått en straffbar handling utan även försummat sin skolgång eller med sitt uppförande stört skolordningen. Om dessa tre orsaker behandlas som en helhet, finner man, att 72.0 % av samtliga skyddsufffostrade omhändertagits på grund av dem. Av de under år 1964 omhändertagna hörde 68.1 % till denna grupp, medan procenttalet för de tidigare omhändertagna var 74.5. Däremot fanns bland fallen från 1964 24.0 %

v:n 1964 tapausten joukossa oli 24.0 % sellaisia, jotka irtolaisuuden vuoksi joutuivat huoltoon, aikaisempien vuosien tapauksista vain 17.9 %.

Huostaanottamisen syyt näyttävät tytöillä ja pojilla olleen jonkin verran erilaiset. Kun kokonaista 57.8 % tytöistä joutui huoltoon irtolaisuuden tähden, oli pojilla vastaava suhdeluku vain 3.7. Sen sijaan pojista 66.5 % otettiin huostaan rangaistavan teon vuoksi ja 21.7 % koulunkäynnin laiminlyömisestä tai koulun järjestyksen rikkomisen tähden, tytöistä vastaavasti vain 20.2 ja 15.4 %.

Kasvatillapset. Lastensuojelulain mukaan kasvatillapsi on sellainen 16 vuotta nuorempi lapsi, jota muun kuin sosiaalilautakunnan toimenpiteestä kasvatetaan yksityisessä lastenkodissa tai muun henkilön kuin vanhempainsa tai erityisesti määrätyn holhoojan luona. Lautakunnan huostaan otettua lasta ei näin ollen katsota kasvatillapiseksi. Nämä lapset ovat sosiaalilautakunnan valvonnan alaisia ja niistä olisi pidettävä luetteloa. Tiedot, joita sosiaalilautakunnat vuosittain antavat kasvatillasten lukumäärästä, vaihtelevat eri kunnissa melko paljon vuodesta toiseen eikä niitä aina ole kaikista kunnista saatukaan. Seuraavassa esitetyt kasvatillasten lukumäärää osoittavat luvut eivät näin ollen ole aivan tarkkoja, joskin ne antavat summittaisen tiedon siitä, paljonko kasvatillapsia maassa on.

Vuosi—År	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Inalles	
	Kuntia Antal kommuner	Kasvattilapsia Antal fosterbarn	Kuntia Antal kommuner	Kasvattilapsia Antal fosterbarn	Kuntia Antal kommuner	Kasvattilapsia Antal fosterbarn
1950	49	1 105	377	5 980	426	7 085
1955	61	1 970	405	5 265	466	7 235
1960	63	1 986	417	4 618	480	6 604
1961	62	1 853	413	4 634	475	6 487
1962	64	1 871	411	4 553	475	6 424
1963	64	1 854	414	4 447	478	6 301
1964	64	2 013	406	4 213	470	6 226

Lastenkodit

Sosiaalisessa tutkimustoimistossa on tehty erityistutkimuksia lastenkodeista ja niissä hoitettua lapsista viiden vuoden välein. Jälleen marraskuussa 1964 lähetettiin lastenkotien ja eräiden muiden huoltolaitosten johtajille tiedustelulomake, jossa pyrittiin selvittämään sekä lai-

sädana, som kom under vård till följd av lösdriveri, mot 17.9 % av fallen från tidigare år.

Orsakerna till omhändertagandet synes ha varit något olika för flickor och gossar. Medan hela 57.8 % av flickorna kom under vård till följd av lösdriveri, var motsvarande tal för gossarna endast 3.7. I stället omhändertogs 66.5 % av gossarna på grund av straffbar handling och 21.7 % till följd av försummad skolgång eller störande av skolordningen; för flickorna var motsvarande tal endast 20.2 och 15.4 %.

Fosterbarn. Enligt barnskyddslagen förstås med fosterbarn ett sådant barn under 16 år, som på åtgärd av annan än socialnämnden uppfostras i enskilt barnhem eller hos annan person än föräldrarna eller hos särskilt förordnad förmyndare. Ett barn, som socialnämnden omhändertagit, anses alltså icke vara ett fosterbarn. Dessa barn står under socialnämndens övervakning och bör en förteckning föras över dem. De uppgifter, som socialnämnderna årligen avger över antalet fosterbarn, varierar i olika kommuner från år till år rätt så mycket och dessutom har dessa uppgifter inte alltid erhållits från alla kommuner. Följande siffror, som belyser antalet fosterbarn, är därför inte alldeles exakta, men de ger dock en ungefärlig uppgift däröver, huru mycket fosterbarn finns i landet.

Barnhemmen

I byrån för social forskning har med fem års intervaller gjorts specialundersökningar om barnhemmen och de i dem vårdade barnen. I november 1964 sändes åter till barnhemmens och vissa andra vårdinrättningsföreståndare ett frågeformulär, medels vilket man sökte utreda såväl

tosten rakennuksia ym. olosuhteita että hoidettavien rakennetta ja henkilökunnan koulutusta, jota käsitellään luvussa IX.

Työn säästämiseksi sekä lastenkodeissa että sosiaalisessa tutkimustoimistossa osa tiedoista kerättiin niistä puolivuosi-ilmoituksista, joita lastenkotien johtajat kahdesti vuodessa sosiaalihuollon piiritarkastajien välityksellä lähettävät sosiaaliministeriöön ja joista lastenkotien vuositilastot laaditaan. Nämä tiedot koskevat joulukuun lopussa 1964 lastenkodeissa olevia lapsia.

Lastenkotien luku, suuruus ja laatu. Seuraavasta yhdistelmästä selviävät kaikkien maraskuun lopussa 1964 toiminnassa olleiden lastenkotien lukumäärä, suuruus ja laatu.

inrättningarnas byggnader o.a. förhållanden som vårdklientelets struktur och personalens utbildning, som behandlas i kapitlet IX.

I syfte att inbespara arbete i såväl barnhemmen som byrån för social forskning har en del av uppgifterna insamlats ur de halvårsrapporter, som barnhemsföreståndarna två gånger i året genom socialvårdens distriktsinspektörers förmedling tillsänder socialministeriet och på basen av vilka barnhemmens årsstatistik uppgörs. Dessa uppgifter gäller de barn, som i slutet av december 1964 fanns i barnhemmen.

Barnhemmens antal, storlek och art. Ur nedanstående uppställning framgår alla i slutet av november 1964 verksamma barnhems antal, storlek och art.

	Kunnalliset lastenkodit Kommunala barnhem				Yksityiset lastenkodit Privata barnhem			
	Lastenkotien luku	Paikkaluku	Lapsia Barn 30. 11. 1964		Lastenkotien luku	Paikkaluku	Lapsia Barn 30. 11. 1964	
	Antal barnhem	Antal platser	Luku Antal	%	Antal barnhem	Antal platser	Luku Antal	%
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem	65	1 391	1 188	42.6	30	632	580	34.7
Pikkulasten osastolla varustetut tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavdelning	28	832	743	26.6	6	237	208	12.4
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	5	158	111	4.0	10	273	241	14.4
Vastaanottokodit — Mottagningshem	3	321	297	10.6	5	114	108	6.5
Perheryhmäkodit — Familjegrupper	—	—	—	—	8	73	68	4.1
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	1	6	3	0.1	10	201	151	9.0
Erityislastenkodit — Specialbarnhem								
suojelukasv. lastenkodit — skyddsuppfostringshem ..	4	66	63	2.3	—	—	—	—
nuorisokodit — ungdomshem	10	173	162	5.8	5	74	64	3.8
ongelmalastenkodit — problembarnshem	4	181	180	6.4	2	26	27	1.6
vajaamielisten lastenkodit — barhem för psykiskt efterblivna	2	37	45	1.6	3	91	93	5.6
raajarikkoisten lastenkodit — barnhem för vanföra	—	—	—	—	2	41	44	2.6
tuberkuloottisten lastenkodit — barnhem för tuberkulösa	—	—	—	—	1	89	88	5.3
Yhteensä — Summa	122	3 165	2 792	100.0	82	1 851	1 672	100.0

Toiminnassa oli siis kaikkiaan 204 lastenkotia, joiden yhteinen paikkaluku oli 5 016 ja lasten luku 4 464. Viisi vuotta aikaisemmin vastaavat luvut olivat 198, 4 963 ja 4 367. Kunnallisissa lastenkodeissa oli kutakin kotia kohden keskimäärin 26 paikkaa, joista käytössä 23, eli sama kuin viisi vuotta aikaisemmin, yksityisissä 22 paikkaa, joista käytössä 20. Yksityisten lastenkotien keskimääräinen paikkaluku oli vähentynyt kahdella, mutta käytössä olevien pysynyt samana.

Inalles fanns alltså 204 verksamma barnhem, vilkas sammanlagda platsantal var 5 016 och antalet barn 4 464. Motsvarande siffror för fem år sedan var 198, 4 963 och 4 367. I de kommunala barnhemmen var antalet platser i medeltal per barnhem 26, varav 23 i användning, eller m.a.o. detsamma som för fem år sedan, och i privata barnhem 22 varav 20 i användning. De privata barnhemmens platsantal hade minskat med två men antalet utnyttjade platser var oförändrat.

	Kunnalliset — Kommunala Uudet Nya	Lopettaneet Upphörda	Yksityiset — Privata Uudet Nya	Lopettaneet Upphörda
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem	5	7	1	3
Pikkulasten osastoilla varustetut tavall. lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavdelning	1	—	—	3
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	1	2	—	—
Vastaanottokodit — Mottagningshem	—	—	2	1
Perheryhmäkodit — Familjegrupper	—	—	6	—
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	—	1	—	3
Erityislastenkodit — Specialbarnhem				
nuorisokodit — ungdomshem	7	1	3	1
ongelmalastenkodit — problembarnshem	3	—	—	—
vajaamielisten lastenkodit — barnhem för psykiskt efterblivna	—	—	—	1
raajarikkoisten lastenkodit — barnhem för vanföra	—	—	1	—
Yhteensä — Summa	17	11	13	12

Yllä olevasta yhdistelmästä käy selville uusien ja lopettaneiden lastenkotien laatu. Yksi yksityinen vajaamielisten lastenkoti on muuttunut vajaamielislaitokseksi.

Lastenkotien paikkaluku oli lisääntynyt 53 paikalla ja lasten luku 97:llä.

Kunnallisista lastenkodeista oli edelleen yli puolet tavallisia lastenkoteja, 53.3 %, mutta lapsia niissä vain 42.6 %. Suhteellisesti vielä vähemmän oli lapsia yksityisissä tavallisissa lastenkodeissa. Tavallisten lastenkotien linjalta ollaan siirtymässä erityislastenkoteihin. Kunnallisista lastenkodeista 78 oli kaupunki- ja kauppalakuntien sekä 44 maalaiskuntien omistamia. Yksityisistä lastenkodeista 54 sijaitsi väestökeskuksissa ja 28 maaseudulla.

Seuraavasta asetelmasta ilmenee lastenkotien alueellinen sijoittuminen.

Maan eteläosissa, Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen lääneissä sijaitsi 70 % maan kaikista lastenkodeista ja niissä hoidettiin 73 % lastenkodeissa olevista lapsista. Vuodesta 1959 on tapahtunut vähäistä nousua; silloin vastaavat luvut olivat 69 ja 70. Tässä osassa maata asui 50 % kaikista alle 16-vuotiaista lapsista. Helsingissä oli 29 lastenkotia, Tampereella 20 ja

De nya och indragna barnhemmens art framgår ur föregående sammanställning. Ett privat barnhem för psykiskt efterblivna har blivit inrättning för psykiskt efterblivna.

Barnhemmens platsantal hade ökat med 53 och antalet barn med 97.

Av de kommunala barnhemmen var fortfarande över hälften, 53.3 %, vanliga barnhem, men deras barnantal endast 42.6 %. Proportionellt ännu färre barn fanns i de privata vanliga barnhemmen. Från vanliga barnhem övergår man alltmera till specialbarnhem. Av de kommunala barnhemmen ägdes 78 av stads- och köpingskommuner, 44 av landskommuner. Av de privata barnhemmen var 54 belägna i bosättningscentra och 28 på landsbygden.

Barnhemmens regionala fördelning framgår ur följande sammanställning.

I landets södra delar, i Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kymmene län var 70 % av landets alla barnhem belägna och 73 % av alla barnhemsbarn vårdades där. En liten ökning har skett sedan år 1959, då motsvarande siffror var 69 och 70. I denna del av landet bodde 50 % av alla barn under 16 år. I Helsingfors fanns 29 barnhem, i Tammerfors 20 och i Åbo 9 med

Lääni — Län	Lastenkotien luku Antal barnhem	Tavalliset lastenkodit Vanliga barnhem	Tav. + pikkulasten osasto Vanliga + småbarnsavd.	Pikkulastenkodit Småbarnshem	Vastaanotokodit Mottagningshem	Perheryhmiäkodit Familjgrupper	Äiti- ja lapsikodit Mödrar- och barnhem	suojelukasvatukselliset skyddsuffostr. hem	nuorisokodit — ungdomshem	Erityislasternkodit Specialbarnhem				Kaikkiaan Inalles		%	Alle 10-v. lapsillisää saavia lapsia kaikkiaan Sammanlagt barn under 10 år som erhöll barnbidrag %		
										ongelmalastenkodit problemabarnshem	vajaamiel. lastenkodit barnhem för psyk. efterblivna	rarjirikk. lastenkodit barnhem för vaniföra	tuberkul. lastenkodit barnhem för tuberkulösa	Paikkaluku — Platssantal	Lapsia Antal barn			%	%
Uudenmaan — Nylands ...	60	16	9	6	4	1	3	3	9	5	3	—	1	1 681	1 585	35.5	16.7		
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	20	12	3	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	536	459	10.3	13.5		
Ahvenanmaa — Åland	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	25	0.6	0.4		
Hämeen — Tavastehus	47	26	2	5	1	3	3	1	5	—	—	1	—	988	839	18.8	12.2		
Kymen — Kymmene	17	10	4	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	386	362	8.1	7.3		
Mikkelin — S:t Michels	10	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	194	4.3	5.3		
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108	103	2.3	5.1		
Kuopion — Kuopio	5	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	96	2.1	6.5		
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	9	3	3	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	191	187	4.2	5.8		
Vaasan — Vasa	7	5	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	159	106	2.4	10.0		
Oulun — Uleåborgs	11	4	2	2	1	—	1	—	—	—	—	1	—	301	229	5.1	11.2		
Lapin — Lapplands	11	2	6	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	315	279	6.3	6.0		
Koko maa — Hela landet	204	95	34	15	8	8	11	4	15	6	5	2	1	5 016	4 464	100.0	100.0		

Turussa 9 sekä niissä vastaavasti lapsia 994, 404 ja 226. Näissä kolmessa kaupungissa sijaitti siis runsas $\frac{1}{4}$ kaikista lastenkodeista ja niissä hoidettiin yli $\frac{1}{3}$ kaikista lastenkotilapsista. Tässä suhteessa tilanne on kuluneen viiden vuoden aikana pysynyt suurin piirtein ennallaan.

Kunnallisista lastenkodeista 37 eli 30 % oli jaettu osastoihin ja 8 perhekuntiin, joita näissä oli yhteensä 28. Yksityisistä taas 19 eli 23 % oli jaettu osastoihin ja 4 yhteensä 11 perhekuntaan.

Lastenkodit ovat edelleen varsin erisuuruisia, mikä näkyy seuraavasta yhdistelmästä.

Lasten luku Antal barn	Kunnalliset Kommunala		Muita — Övriga		Yksityiset Privata		Muita — Övriga		Yhteensä Summa	
	Tavall. + pikku- lastenos. Vanliga + små- barnsavd.				Tavall. + pikku- lastenos. Vanliga + små- barnsavd.					
	Lastenkoteja Barnhem	Lapsia Barn	Lastenkoteja Barnhem	Lapsia Barn	Lastenkoteja Barnhem	Lapsia Barn	Lastenkoteja Barnhem	Lapsia Barn	Lastenkoteja Barnhem	Lapsia Barn
— 9 .	6	51	3	17	4	26	11	87	24	181
10—14 .	15	183	5	66	7	86	7	79	34	414
15—19 .	34	583	7	114	10	169	6	99	57	965
20—24 .	17	358	1	22	11	236	6	134	35	750
25—29 .	12	319	3	82	4	104	3	80	22	585
30—39 .	10	344	1	32	4	138	3	98	18	612
40—49 .	3	126	1	41	3	133	—	—	7	300
50—	1	78	3	376	2	115	1	88	7	657
Yhteensä Summa	98	2 042	24	750	45	1 007	37	665	204	4 464

resp. 994, 404 och 226 barn. Drygt en fjärdedel av alla barnhem var alltså belägna i dessa tre städer och över en tredjedel av alla barnhemsbarnen var omhändertagna av dem. I detta avseende har läget i stort sett förblivit oförändrat under de senaste fem åren.

Av de kommunala barnhemmen var 37 eller 30 % uppdelade på avdelningar och 8 i familjegrupper, vilkas antal var inalles 28. Av de privata åter var 19 eller 23 % uppdelade på avdelningar och 4 uppdelade på 11 familjegrupper.

Barnhemmens storlek har fortfarande varierat rätt betydligt, vilket framgår av följande sammanställning.

Kaikista yksityisten omistamista lastenkodeista 55 % ja kunnallisista 57 % oli enintään 19 lasta käsittäviä; vuonna 1959 vastaavat suhdeluvut olivat 56 ja 50. Niiden lastenkotien luku, joissa oli vähintään 30 lasta, on vähentynyt 37:stä 32:een. Yleensä näyttää kehitys kulkevan kohti pienempiä lastenkoteja.

Lastenkotirakennukset. Niin kuin aikaisemmin tiedusteltiin nytkin lastenkotirakennusten ikää, rakennusainetta ja mukavuuksia. Kuntien omistamista lastenkodeista ei rakennusvuotta saatu selville joka kymmenennestä, yksityisistä joka viidennestä. Osaksi tämä johtuu siitä, että rakennus on vanhana tullut lastenkodin omistukseen eikä rakentamisvuodesta ole tietoa tai siitä, että henkilökunta on vaihtunut eikä ole asiapapereista pystynyt asiaa selvittämään. Annettaessa seuraavassa tietoja rakennusten iästä lähdetään olettamuksesta, että »tuntemattomien» ikäjakautuma on sama kuin tiedossa olevien.

1960-luvulla valmistuneita oli kunnallisista lastenkodeista 12 %, yksityisistä 22 %. 1940- ja 1950-luvuilla, siis korkeintaan 25 vuotta vanhoja rakennuksia oli vastaavasti 39 % ja 35 %. Hie-man vajaa puolet kaikista lastenkodeista toimi ennen talvisotaa valmistuneissa taloissa. Peruskorjauksia oli kuitenkin tehty varsin huomattavasti. Kunnallisista lastenkodeista oli joka kuudes korjattu 1960-luvulla ja 40 % viimeisen kymmenen vuoden aikana. Yksityisiä lastenkoteja oli viime vuosina korjattu vielä runsaammin. Käytännöllisesti katsoen miltei jokainen vanhassa talossa toimiva lastenkoti oli läpikäynyt peruskorjauksen sodan jälkeen.

Yli puolet, 53 %, lastenkotirakennuksista oli puurakennuksia. Sen lisäksi 13 %:lla oli joko puu- ja kivirakenteinen rakennus tai useampia rakennuksia, joista osa oli puusta, osa kivistä ja 38 % oli kokonaan kivistä. Viittä vuotta aikaisemmin oli 29 % kivistä, 12 % osaksi puuta, osaksi kiveä ja 59 % puusta. Maaseudulla käytettiin puuta rakennusaineena useammin kuin kaupungeissa ja kauppaloissa.

Myös rakennusten varustetasossa on tapahtunut paranemista.

Jokaisessa lastenkodissa oli jo sähkövalo, vesi-johto ja viemäri. Maalaiskunnissa sijaitsevat talot ovat saavuttamassa kaupunkilastenkotien varustetasoa.

Lastenkotirakennuksia oli kaikkiaan 236, ulkorakennuksia 208 ja henkilökunnan rakennuksia 58.

Av alla privatägda barnhem hade 55 % och av de kommunala 57 % högst 19 barn; motsvarande siffror för 1959 var 56 och 50. De barnhem, som hade minst 30 barn, hade minskat från 37 till 32. I allmänhet synes utvecklingen gå mot mindre barnhem.

Barnhemsbyggnaderna. Liksom tidigare innehöll också denna enkät frågor om barnhemsbyggnadernas ålder, byggnadsmaterial och bekvämligheter. Ifråga om de kommunalägda barnhemmen kunde för vart tionde byggnadsåret icke uppges, för de privatägda för vart femte. Detta beror delvis på, att byggnaden som gammal övergått i barnhemmets ägo och byggnadsåret är okänt eller därpå, att personalen förnyats och man icke ur husets handlingar fått fram byggnadsåret. I följande uppgifter om byggnadernas ålder har man utgått från antagandet, att åldersfördelningen bland de »okända» är densamma som bland dem man känner till.

Av de kommunala barnhemmen hade 12 %, av de privata 22 % blivit byggda på 1960-talet. Från 1940- och 1950-talet, alltså högst 25 år gamla byggnader, var resp. 39 och 35 %. Något mindre än hälften av alla barnhem verkade i hus, färdigställda före vinterkriget. Grundreparationer har likväl utförts i betydande utsträckning. Av de kommunala barnhemmen hade vart sjätte reparerats på 1960-talet och 40 % under de senaste tio åren. De privata barnhemmen hade de senaste åren reparerats i ännu större utsträckning. Praktiskt taget varje barnhem, som verkade i ett gammalt hus, hade genomgått grundreparation efter kriget.

Över hälften, 53 % av barnhemmen, var träbyggnader. Dessutom hade 13 % byggnader av trä och sten eller flere byggnader, av vilka en del av sten, en del av trä, och 38 % av byggnaderna var helt av sten. För fem år sedan var antalet stenbyggnader 29 %, 12 % var delvis sten och delvis trä och 59 % trä. På landsbygden hade trä använts som byggnadsmaterial oftare än i städerna och köpingarna.

Också ifråga om byggnadernas utrustningsnivå har förbättringar inträffat.

I alla barnhem fanns redan elektriskt ljus, vatten- och avloppsledning. Också i landskommunerna håller barnhemmen på att uppnå stadsbarnhemmens utrustningsnivå.

Antalet barnhemsbyggnader var inalles 236, uthus 208 och personalbyggnader 58.

	Lastenkoteja, joissa oli Barnhem i vilka fanns		vesijohto vattenledning		viemäri avlopp		kylpyhuone badrum		WC		sähkö elektricitet	sauna bastu	
	keskuslämmitys centralvärme		1959	1964	1959	1964	1959	1964	1959	1964	1959 & 1964	1959	1964
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar ..	86	92	98	100	98	100	86	87	97	98	100	77	82
Maalaiskunnat Landskommuner	78	90	98	100	100	100	80	83	89	96	100	84	96
Kunnalliset lastenkodit — Kommunala barnhem ...	78	87	100	100	99	100	87	89	94	97	100	79	89
Yksityiset lastenkodit — Privata barnhem	89	98	95	100	99	100	78	82	94	99	100	81	83

Kaikkilla lastenkodeilla oli käytettävissään yhteensä 1 438 makuuhuonetta ja 364 päivähuonetta. Kutakin lastenkotia kohden tuli näin ollen keskimäärin 7.0 makuuhuonetta ja kutakin makuuhuonetta kohden keskimäärin 3.1 lasta. Kuluneenä viisivuotiskautena on edelleen havaittavissa tässä suhteessa selvää paranemista. Vuonna 1959 vastaavat luvut olivat näet 6.3 ja 3.5. Kaupungeissa ja kauppaloissa sijaitsevilla lastenkodeissa oli makuuhuonetta kohden 3.0, maalaiskunnissa 3.5 lasta. Kuntien omistamissa lastenkodeissa vastaava luku oli 3.2, yksityisten 3.0.

Henkilökunnan huoneita oli lastenkodeissa yhteensä 1 229. Kun hoitohenkilökuntaa oli 1 137 henkeä ja taloushenkilökuntaa 1 146 henkeä, oli lastenkotien palveluksessa yhteensä 2 366 henkeä. Huonetta kohden olisi täten tullut 1.9 henkeä. On tietysti selvää, että likimainkaan koko henkilökunta ei asunut lastenkodeissa ja että niissä asuvilla perheellisillä henkilöillä oli käytössään runsaammin tilaa. Jokaisessa lastenkodissa oli keskimäärin 6 henkilökunnan huonetta.

Henkilökunta. Lastenkotien hoitohenkilökunnasta on, kuten alussa mainittiin, tehty tarkemmin selkoa erikseen. Hoitohenkilökuntaa oli marraskuussa 1964 lastenkodeissa yhteensä 1 137 henkeä hoitajanapulaiset mukaan luettuna eli keskimäärin 5.6 henkeä lastenkotia kohden vastaavan-luvun viisi vuotta aikaisemmin oltua 4.7.

Seuraavasta yhdistelmästä käy selville hoitohenkilöiden lukumäärä lastenkotia kohden sekä lasten luku hoitohenkilöä kohden.

Alla barnhemmen sammanlagt hade till sitt förfogande 1 438 sovrum och 364 dagrum. Detta utgjorde alltså i genomsnitt 7.0 sovrum per barnhem och i genomsnitt 3.1 barn per sovrum. Under den gångna femårsperioden skönjer man i detta avseende fortfarande en klar förbättring. Motsvarande siffror för 1959 var nämligen 6.3 och 3.5. I städerna och köpingarna belägna barnhem hade 3.0 barn, i landskommunerna belägna 3.5 barn per sovrum. I de kommunalägda barnhemmen var denna siffra 3.2, i de privatägda 3.0.

Personalrummens antal i barnhemmen var inalles 1 229. Då vårdpersonalen uppgår till 1 137 och hushållspersonalen till 1 146 personer, var barnhemmens sammanlagda personal 2 366 personer. Detta skulle således ha utgjort 1.9 personer per rum. Det är givetvis klart att icke på långt när all personal bor i barnhemmen och att den personal, som hade familj, hade mera utrymme till sitt förfogande. I varje barnhem fanns i medeltal 6 rum för personalen.

Personalen. Angående barnhemmens vårdpersonal har, såsom i början redan nämndes, gjorts en separat noggrannare utredning. Vårdpersonalen i barnhemmen steg i november 1964 till 1 137 personer, biträdande sköterskor, medräknade, eller i medeltal 5.6 personer per barnhem, medan motsvarande siffra för fem år sedan var 4.7.

Antalet vårdfunktionärer per barnhem samt antalet barn per vårdfunktionär framgår ur följande sammanställning.

	Hoitohenkilöitä lastenkotia kohden Värdfunctio- närer per barnhem	Lapsia hoito- henkilöä kohden Barn per värd- funktionär
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem	3.5	5.3
Pikkulasten osastolla varustetut tavall. lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavdelning	6.8	4.1
Pikkulasten kodit — Småbarnshem	8.9	2.6
Perheryhmäkodit — Familjegrupper	2.1	4.0
Vastaanottokodit — Mottagningshem	19.6	2.6
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	2.9	4.8
Erityislasternkodit — Specialbarnhem		
suojelukasv. lastenkodit — skyddsuppfostringshem	9.0	1.8
nuorisokodit — ungdomshem	2.7	5.7
ongelmalasternkodit — problembarnshem	10.0	3.5
vajaamielisten lastenkodit — barnhem för psykiskt efterblivna	8.4	3.3
raajarikkoisten lastenkodit — barnhem för vanföra	8.0	2.8
tuberkul. lastenkodit — barnhem för tuberkulösa	41.0	2.1
Kaikkiaan — Sammanlagt	5.6	3.9

Taloushenkilökuntaa oli kaikkiaan 1 146 henkeä ja lisäksi osapäivä- tai sivutoimisia, etupäässä talonmiehiä ja siivoojia, 25. Taloushenkilökuntaan kuului 21 emäntää, 196 keittäjää, 114 keittiöapulaista, 214 siivoojaa, 36 pesijää, 23 ompelijaa ja 87 talonmiestä. Lisäksi oli 433 harjoittelijaa, 9 toimistoapulaista ja 13 edellä mainitsemattomia. Harjoittelijoiden lukumäärä oli viiden vuoden aikana lisääntynyt vain 18 hengellä. Päätoimista taloushenkilökuntaa oli keskimäärin 5.6 henkeä lastenkotia kohden; vuonna 1959 3.4.

Lapset. Lapsia koskevat tiedot on saatu lastenkotien puolivuosi-ilmoituksista 31.12.1964 ja tällöin lasten lukumäärä oli 4 400 eli 64 pienempi kuin kuukautta aikaisemmin. Ikänsä puolesta lapset jakaantuivat erilaisissa kodeissa seuraavasti.

Yli puolet kaikista lapsista oli kouluikäisiä, 7—15-vuotiaita. Yksityisissä lastenkodeissa oli huomattavasti enemmän imeväisikäisiä, alle 1-vuotiaita, kuin kunnallisissa. Edellisissä heitä oli 22.5 % kaikista, jälkimmäisissä 7.0 %. Vastavasti kouluikäisiä oli yksityisissä lastenkodeissa suhteellisesti vähemmän kuin kunnallisissa. Jos verrataan lasten ikärakennetta vuoteen 1959, havaitaan alle 1-vuotiaiden suhteellisen osuuden pysyneen samana, muiden alle kouluikäisten osuuden laskeneen, mutta sekä kouluikäisten että sitä vanhempien osuuden nousseen. Sama kehitysuunta oli ollut havaittavissa jo edelliselläkin

Hushållspersonalen uppgick till inalles 1 146 personer och därtill 25 personer, främst gårdskarlar och städerskor, som skötte arbetet som bisyssla. Till hushållspersonalen hörde 21 husmodrar, 196 kokerskor, 114 köksbiträden, 214 städerskor, 36 tvätterskor, 23 sömmerskor och 87 gårdskarlar. Dessutom fanns det 433 praktikanter, 9 byråbiträden och 13 ovan icke nämnda. Antalet praktikanter har under 5 år ökat med endast 18 personer. Den hushållspersonal, som hade sitt arbete som huvudbefattning, utgjorde i genomsnitt 5.6 personer per barnhem mot 3.4 år 1959.

Barnen. Uppgifterna om barnen har erhållits ur barnhemmens halvårsrapporter 31. 12. 1964 och antalet barn var då 4 400 eller 64 färre än en månad dessförinnan. Ifråga om ålder fördelade sig barnen i de olika hemmen på följande sätt.

Över hälften av barnen var i skolåldern, 7—15 år. I de privata barnhemmen fanns betydligt fler i spädbarnsålder, under 1 år, än i de kommunala. I de föregående utgjorde de 22.5 % av alla, i de senare 7.0 %. I motsvarande mån fanns i de privata barnhemmen proportionellt färre barn i skolåldern än i de kommunala. Jämför man barnens ålderssammansättning nu och 1959 finner man, att under 1-åringarnas andel är oförändrat, övriga barns under skolåldern andel har sjunkit, medan såväl barnens i skolålder som äldre barns andel har stigit. Samma utvecklingstendens hade man observerat redan under den föregående

	Lapsia, joiden ikä oli Barn i åldern					Yhteensä Summa
	—1	1	2—6	7—15	16—	
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem ..	12	26	392	1 232	120	1 782
Pikkulasten os. varust. tav. lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavgd.	102	93	273	448	39	955
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	210	71	32	2	—	315
Perheryhmäkodit — Familjegrupphem	—	—	6	61	1	68
Vastaanottokodit — Mottagningshem	79	75	112	83	7	356
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	136	4	—	—	—	140
<i>Yhteensä — Summa</i>	<i>539</i>	<i>269</i>	<i>815</i>	<i>1 826</i>	<i>167</i>	<i>3 616</i>
Erityislastenkodit — Specialbarnhem						
suojelukasv. lastenkodit — skyddsupp- fostringshem	—	—	—	53	11	64
nuorisokodit — ungdomshem	—	—	1	111	114	226
ongelmalastenkodit — problembarnshem ..	—	—	21	161	24	206
vajaamielisten lastenkodit — barnhem för psykiskt efterblivna	—	—	14	98	26	138
raajarikk. lastenkodit — barnhem för van- föra	1	—	11	47	3	62
tuberkul. lastenkodit — barnhem för tuber- kulösa	22	11	26	28	1	88
<i>Yhteensä — Summa</i>	<i>23</i>	<i>11</i>	<i>73</i>	<i>498</i>	<i>179</i>	<i>784</i>
Kaikkiaan — Sammanlagt	562	280	888	2 324	346	4 400
	Prosentteina I procent					
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem ...	0.7	1.5	22.0	69.1	6.7	100.0
Pikkulasten os. varust. tavall. lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavgd.	10.7	9.7	28.6	46.9	4.1	100.0
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	66.7	22.5	10.2	0.6	—	100.0
Perheryhmäkodit — Familjegrupphem	—	—	8.8	89.7	1.5	100.0
Vastaanottokodit — Mottagningshem	22.2	21.1	31.4	23.3	2.0	100.0
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	97.1	2.9	—	—	—	100.0
<i>Yhteensä — Summa</i>	<i>14.9</i>	<i>7.5</i>	<i>22.5</i>	<i>50.5</i>	<i>4.6</i>	<i>100.0</i>
Erityislastenkodit — Specialbarnhem						
suojelukasv. lastenkodit — skyddsupp- fostringshem	—	—	—	82.8	17.2	100.0
nuorisokodit — ungdomshem	—	—	0.4	49.1	50.5	100.0
ongelmalastenkodit — problembarnshem ..	—	—	10.2	78.2	11.6	100.0
vajaamielisten lastenkodit — barnhem för psykiskt efterblivna	—	—	10.2	71.0	18.8	100.0
raajarikk. lastenkodit — barnhem för van- föra	1.6	—	17.8	75.8	4.8	100.0
tuberkul. lastenkodit — barnhem för tuber- kulösa	25.0	12.5	29.6	31.8	1.1	100.0
<i>Yhteensä — Summa</i>	<i>3.0</i>	<i>1.4</i>	<i>9.3</i>	<i>63.5</i>	<i>22.8</i>	<i>100.0</i>
Kaikkiaan — Sammanlagt	12.8	6.3	20.2	52.8	7.9	100.0

viisivuotiskaudella. Tuntuu todennäköiseltä, että tämä kehitys on yhteydessä lastenkotiin joutumisen kanssa: vanhemmista selvästi johtuneet syyt vähenevät, lapsista itsestään lisääntyvät.

femårsperioden. Det verkar sannolikt att denna utveckling sammanhänger med orsakerna för intagning i barnhem: de orsaker, som tydligt beror på föräldrarna, minskar, medan orsaker i samband med barnen själv, ökar.

Lapsista oli 2 822 eli 64 % aviosyntyisiä eli miltei yhtä paljon kuin viisi vuotta aikaisemmin. 103 lasta eli 2 % oli täysorpoja, 642:lla eli 12 %:lla oli toinen vanhemmista kuollut ja 992:lla eli 23 %:lla vanhemmat olivat avio- tai asumuserossa. Vuonna 1959 vastaavat suhdeluvut olivat 4, 22 ja 30. Lastenkotiin joutumisen syynä näyttää jommankumman tai molempien vanhempien kuolema tai asumus- tai avioero vähenevän. Kunnallisten lastenkotien lapsista 31 % oli aviottomia, yksityisten 43 %. Yksityisten lastenkotien suhdelukua nostavat äiti- ja lapsikotien hoidettavat.

Av barnen var 2 822 eller 64 % födda inom äktenskap, alltså nästan lika många som för fem år sedan. Helt föräldralösa var 103 barn eller 2 %, 642 eller 12 % hade den ena av föräldrarna i livet och 992 eller 23 % hade frånskilda eller separata boende föräldrar. År 1959 var motsvarande procenttal 4, 22 och 30. Som orsak för intagning i barnhem synes den ena eller båda föräldrarnas död samt äktenskaps- eller boskillnad ha minskat. Av barnen i kommunala barnhem var 31 % utomäktenskapliga, i privata barnhem 43 %. Procenttalet för de privata barnhemmen höjs av mödra- och barnhemmens vårdtagare.

	Kunnalliset lastenkodit Kommunala barnhem			Yksityiset lastenkodit Privata barnhem			Yhteensä Summa		
	Pojat Gossar	Tytöt Flickor	Yhteensä Inalles	Pojat Gossar	Tytöt Flickor	Yhteensä Inalles	Pojat Gossar	Tytöt Flickor	Yhteensä Summa
Tavalliset lastenkodit — Vanliga barnhem	784	419	1 203	353	226	579	1 137	645	1 782
Pikkulasten os. varust. tavall. lastenkodit — Vanliga barnhem med småbarnsavg.	436	303	739	120	96	216	556	399	955
Pikkulastenkodit — Småbarnshem	59	49	108	106	101	207	165	150	315
Perheryhmäkodit — Familjegrupphem	—	—	—	52	16	68	52	16	68
Vastaanottokodit — Mottagningshem	143	107	250	65	41	106	208	148	356
Äiti- ja lapsikodit — Mödra- och barnhem	—	1	1	82	57	139	82	58	140
Suojeluk. lastenkodit — Skydds- uppfostringshem	52	12	64	—	—	—	52	12	64
Nuorisokodit — Ungdomshem ...	91	71	162	29	35	64	120	106	226
Ongelmalastenkodit — Problem- barnshem	118	61	179	22	5	27	140	66	206
Vajaam. lastenkodit — Barnhem för psykiskt efterblivna	34	11	45	37	56	93	71	67	138
Raajarikk. lastenkodit — Barn- hem för vanföra	—	—	—	37	25	62	37	25	62
Tuberkul. lastenkodit — Barnhem för tuberkulösa	—	—	—	53	35	88	53	35	88
Yhteensä — Summa	1 717	1 034	2 751	956	698	1 649	2 673	1 727	4 400

Niin kuin viisi vuotta aikaisemmin, oli nytkin kaikista lastenkodeissa huollettavista lapsista 61 % poikia ja 39 % tyttöjä. Kaikissa lastenkotityypeissä oli poikia enemmän kuin tyttöjä, mutta esim. vajaamielisten ja raajarikkoisten lastenkodeissa ero ei ollut kovin suuri, niin kuin edellä olevasta asetelmasta näkyy.

Hoitohenkilökunnasta oli miehiä vajaa 6 %. Nimenomaan henkilökunnalle asetettavien vaati-

Liksom för fem år sedan var också nu av alla i barnhem vårdade barn 61 % gossar och 39 % flickor. I alla typer av barnhem fanns det mera gossar än flickor, men exempelvis i hemmen för psykiskt efterblivna och för vanföra var skillnaden icke särledes stor, såsom framgår av tabellen ovan.

Av vårdpersonalen var knappa 6 % män. Särskilt då man granskar de krav, som ställs på

musten tarkistamiseksi on tärkeätä tietää lasten jakaantuminen myös sukupuolen mukaan.

Lapsista oli suurin osa, 4 204 lasta eli 96 % sosiaalilautakuntien sijoittamia, vuonna 1959 94 %. Kunnallisissa lastenkodeissa oli 21, yksityisissä 175 yksityisten sijoittamaa lasta. 1 357:llä lapsella eli 31 %:lla oli sisaruksia samassa lastenkodissa, mikä luku viisi vuotta aikaisemmin oli 34. Lastenkotien puolivuosi-ilmoitusten perusteella ei selvinyt kuinka suurista sisarusparvista oli kysymys.

Kunnallisten lastenkotien yli 3-vuotiaista lapsista 307 eli 11 % kaikista lapsista ja yksityisten 151 lasta eli 9 % oli yökastelijoita, joita siis kaikista lapsista oli 10 %. Henkisesti jälkeijääneitä oli kunnallisissa lastenkodeissa 339 eli 12 %, ja yksityisissä 188 eli 11 %, siis kaikkiaan 12 %.

7 vuotta täyttäneitä lapsia oli yhteensä 2 670 eli 61 %, joista 346 oli 16 vuotta täyttäneitä. Lapsista kävi kansakoulua 1 804 eli 41 %, apukoulua 128 eli 3 %, ammattikoulua 133 eli 3 %, oppikoulua 150 eli 4 %, kotikoulua vajaanmielilaitoksissa 49 eli 1 %, ja muussa opissa oli 106 lasta eli 2 %. Koulua käymättömiä oli 2 030 eli 46 %, mikä on 46 vähemmän kuin alle ja yli oppivelvollisissa iässä olevia.

Lastenkotien sosiaaliministeriön lastensuojelutoimistoon jättämistä toimintakertomuksista voidaan päätellä, että lastenkodeissa hoidettaville lapsille pyritään olosuhteet järjestämään mahdollisimman paljon normaalia kotia muistuttaviksi ja että heitä pyritään laitoksesta kasvuympäristöstä huolimatta kasvattamaan normaaliin yhteiskuntaan sopeutuviksi. He saavat osallistua paikkakunnan muiden lasten rientoihin, urheilu- ja kerhotoimintaan, vierailu koulutovereidensa kodeissa jne. Niissä tapauksissa, jolloin tällaista toimintaa on järjestetty lastenkodin suojiin, ovat paikkakunnan lapset olleet sinne tervetulleita. Vain erityisolosuhteissa, kuten esim. vajaanmielisten lastenkodeissa, on tällainen vuorovaikutus ollut vaikeammin aikaansaataavissa. Lapset saavat aivan normaalin perheen tavoin kokea arjen ja pyhän vaihtelut. Lauantaisin on useissa lastenkodeissa saunailta, sunnuntaisin pukeudutaan pyhävaatteisiin ja tarjotaan parempaa ruokaa. Myös lasten erityistaipumukset yritetään ottaa huomioon. »Hyvän lukupään» omaavat saavat jatkaa opintojaan oppikoulussa, musiikalisille lapsille antaa esim. joissakin tapauksissa kylän kanttori harmoninsoiton opetusta tai laulutunteja jne. Aineellisesti olosuhteet ovat, kuten edellä selostetusta on voitu todeta, hyvät

personalen, är det av vikt att veta också barnens fördelning enligt kön.

Största delen av barnen, 4 204 eller 96 %, hade placerats av socialnämnder, år 1959 resp. 94 %. I kommunala barnhem fanns 21, i privata barnhem 175 av privatpersoner placerade barn. Av barnen hade 1 357 dvs. 31 % syskon i samma barnhem, vilket antal för fem år sedan var 34 %. Ur barnhemmens halvårsrapporter framgick icke hur stora syskonskaror det gällde.

Av de kommunala barnhemmens barn över 3 år var 307 eller 11 % sängvätare mot 151 barn resp. 9 % i de privata hemmen, eller alltså 10 % av alla barnen. Psykiskt efterblivna var 339 eller 12 % av barnen i de kommunala barnhemmen, i de privata åter 188 eller 11 %, således totalt 12 %.

Barn över 7 år fanns sammanlagt 2 670 eller 61 %, därav 346 över 16 år. Av barnen gick 1 804 eller 41 % i folkskola, 128 eller 3 % i hjälpskola, 133 eller 3 % i yrkesskola, 150 eller 4 % i läroverk, 49 eller 1 % i hemskola i anstalt för psykiskt efterblivna och i annan lära 106 barn eller 2 %. 2 030 eller 46 % av barnen gick inte i någon skola, vilket var 46 färre än antalet barn under och över läropliktsåldern.

Av de verksamhetsberättelser barnhemmen inlämnat till socialministeriets barnskyddsbyrå kan man dra den slutsatsen, att man för de barn, som vårdas i barnhem, försöker ordna förhållanden som så mycket och möjligt liknar normala hemförhållanden och att man strävar till att trots den anstaltsmässiga miljön uppförsträ dem för anpassning i normalt samhällsliv. De får delta i de sysselsättningar övriga barn på orten har, idrotts- och klubbverksamhet, besöka sina skolkamraters hem osv. I de fall då denna verksamhet ordnats inom barnhemmet är ortens barn välkomna att delta. Endast under särskilda förhållanden, exempelvis ifråga om barnhemmen för psykiskt efterblivna, har det varit svårare att åstadkomma en sådan växelverkan. Barnen får alldeles som i en normal familj känna av växlingarna mellan helg och söcken. De flesta barnhemmen har bastu på lördagskvällen, på söndagen får man klä sig i helgdagskläder och maten är bättre. Man försöker också beakta barnens särskilda anlag. De som har »gott läshuvud» får fortsätta sin skolgång i läroverk, musikaliska barn får i vissa fall exempelvis undervisning av byns kantor i harmoniespel eller sång osv. De materiella förhållandena är goda, såsom av det ovan relaterade framgår, och förbättras alltjämt. De är ofta bättre

ja jatkuvasti paranemassa. Ne ovat usein paremmat kuin mitä lastenkodin ympäristössä asuvat vähävaraiset perheet pystyvät lapsilleen tarjoamaan. Myös lasten henkisistä ja hengellisistä tarpeista yritetään pitää huolta ja heitä yritetään kasvattaa siihen elämään laitoksen ulkopuolella, johon he aikuisina joutuvat. Missä määrin näissä pyrkimyksissä onnistutaan, on ratkaisevaa arvioida sitä, miten lastenkodit pystyvät täyttämään tehtävänsä yhteiskunnassa.

Koulukodit

V:n 1964 aikana oli toiminnassa kaikkiaan 18 koulukotia, joista valtio omisti 12, yksityiset yhtymät 4 sekä Turun ja Porin kaupungit, kumpikin yhden. Koulukotien nimet on lueteltu edellisessä vuosikerrassa.

Valtion koulukodeissa oli 664 paikkaa, kunnallisissa 76 ja yksityisissä 229 eli yhteensä 969 paikkaa. Vuoden alussa oli kirjoissa 1 592 oppilasta, mutta laitoksissa läsnä vain 50.9 %. Kirjoissa olevista 433 eli 27.2 % oli tyttöjä ja läsnäolevista 176 eli 21.7 %. Oppilaiden vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Kaikki vuoden kuluessa tulleet oppilaat ovat sosiaalilautakuntien huostaanottamia ja niiden esityksestä otettu laitoksiin. Niistä 272:sta, jotka lopullisesti päätettiin laitoksesta, 27.6 % palasi kotiin, 13.2 % meni koti- tai maataloustöihin, 7.4 % ammattioppiin, 29.4 % muihin toimiin, 7.0 % asevelvollisuuttaan suorittamaan ja 15.4 %:sta ei ole saatu tietoa.

Vuoden lopussa kirjoissa olevista 1 584 oppilaasta 787 eli 49.7 % oli laitoksessa läsnä. Muualla olleista mainittakoon, että 4 oli asevelvollisuuttaan suorittamassa, 2 ammattikoulussa ja 7 sairaalassa. Vankilassa oli 14, eristyslaitoksessa 21 ja 6 karkuteilla. Suurin osa, 396 oli yksityistoimessa ja 347 yksityisissä kasvatuskodeissa.

Vuoden kuluessa on oppilaita ollut Järvilinnan vastaanottokodissa kaikkiaan 163, muissa valtion koulukodeissa 1 251, kunnallisissa 150 ja yksityisissä koulukodeissa 565. Seuraavissa oppilaiden syntyperää, vanhempia, kotipaikkaa ja koulunkäyntiä koskevissa yhdistelmissä on Järvilinnan vastaanottolaitoksen oppilaat jätetty huomioon ottamatta, koska suurin osa heistä on vuoden kuluessa siirretty toiseen koulukotiin ja näin ollen sisältyvät jo muita koulukoteja koskeviin numerotietoihin.

än vad omnejdens mindre bemedlade familjer kan erbjuda sina barn. Också barnens intellektuella och andliga behov försöker man tillfredsställa och sålunda fostra dem för det liv utanför anstalten, som de som vuxna skall leva. I vilken mån man lyckats härvidlag är av avgörande betydelse, då man bedömer hur barnhemmen förmår fylla sin uppgift i samhället.

Skolhemmen

Under år 1964 var i verksamhet inalles 18 skolhem av vilka 12 ägdes av staten, 4 av privata sammanslutningar samt 1 av Åbo och 1 av Björneborgs stad. Namnen på skolhemmen har uppgivits i föregående årgång.

I statens skolhem var platsantalet 664, i de kommunala 76 och i de privata 229 eller inalles 969 platser. I början av året var totalantalet inskrivna elever 1 592, men närvarande i anstalterna endast 50.9 %. Av totalantalet elever var 433 eller 27.2 % flickor och av antalet närvarande 176 eller 21.7 %. Antalet elever växlade under året enligt tabellen på följande sida.

Alla av de nya eleverna var omhändertagna av socialnämnderna och hade på deras förslag intagits i anstalterna. Av de 272 elever, som definitivt utskrevs från skolorna, återvände 27.6 % till sitt hem, 13.2 % övergick till hem- eller jordbruksarbete, 7.4 % till yrkeslära och 29.4 % till annan sysselsättning, 7.0 % för att avtjäna sin värnplikt och om 15.4 % har uppgifter inte erhållits.

Av de vid årets slut inskrivna 1 584 eleverna var 787 eller 49.7 % närvarande. Om de som vistades annorstädes, må nämnas, att 4 avtjänade sin värnplikt, 2 var i yrkesskola och 7 på sjukhus. 14 vistades i fängelse och 21 i isoleringsanstalt, medan 6 befann sig på rymmarsträt. Största delen, 396, hade privat anställning och 347 var placerade i enskilda uppfostringshem.

Under året har följande antal elever vistats i de olika anstalterna: i Järvilinna upptagningshem 163, i statens övriga skolhem 1 251, i de kommunala skolhemmen 150 och i de privata 565. I följande sammanställningar, som berör elevernas börd, föräldrar, hemort och skolgång, har eleverna på Järvilinna upptagningshem icke tagits med i beräkningarna därför, att största delen av dem under årets lopp överflyttats till annat skolhem, varför de redan ingår i siffrorna beträffande de övriga skolhemmen.

Oppilaiden vaihtuminen v.n. 1964 kuluessa — Elevernas omsättning under år 1964

Koulukodit — Skolhemmen	Vuoden alussa kirjoissa Inskrivna vid årets början	Vuoden kuluessa uusia oppilaita — Nya elever under året		Vuoden kuluessa laitoksesta poistettu — Utskrivna under året			Vuoden lopussa — Vid årets slut	
		muista valtion koulu-kodeista från statens andra skolhem	muualla annorstädes ifrån	lopullisesti päästetty definitivt utskrivna	siirretty toiseen laitokseen till annan anstalt överflyttade	muutoin poistettu kirjoista annars utskrivna	laitoksessa länän — i anstalten	muualla annorstädes
<i>Valtion — Statens</i>	1 019	114	281	194	163	53	518	486
Kotiniemi	164	29	10	53	—	8	74	68
Vuorela	126	—	42	53	5	3	53	54
Sippola	93	20	4	14	1	1	45	56
Pernasaari	105	18	5	24	—	—	54	50
Kylliälä	84	13	—	26	—	—	47	24
Käyrä	81	6	4	5	13	2	48	23
Koivikko	52	13	3	—	7	5	35	21
Östensö	48	2	13	9	2	—	24	28
Yläne	152	1	53	—	8	34	68	96
Harviala	20	12	2	9	—	—	15	10
Sairila	54	—	22	—	1	—	25	50
Järvinlinna	40	—	123	1	126	—	30	6
<i>Kunnalliset — De kommunala</i>	114	15	21	14	4	13	55	64
Kulho	82	—	13	—	2	9	20	64
Koskenkylä	32	15	8	14	2	4	35	—
<i>Yksityiset — Privata</i>	459	—	106	64	24	16	214	247
Lauste	82	—	28	12	1	—	72	25
Pohjola	242	—	40	43	5	—	80	154
Suvilinna	101	—	18	—	10	12	31	66
Hämeenpuisto	34	—	20	9	8	4	31	2
Yhteensä — Summa	1 592	129	408	272	191	82	787	797

Oppilaiden syntyperä — Elevernas börd

	Valtion koulukodit Statens skolhem	Kuntien koulukodit Kommunala skolhem	Yksityiset koulukodit Privata skolhem	Yhteensä Summa
<i>Aviosyntyyiset — Inom äktenskap födda</i>	1 045	123	463	1 631
<i>Vanhemmat elävät — Föräldrarna lever</i>				
yhdessä — tillsammans	608	49	260	917
avioerossa — fränskilda				
lapsi äidin huostassa — barnet hos modern	182	28	89	299
lapsi isän huostassa — barnet hos fadern	26	6	14	46
lapsi muualla — barnet annorstädes	—	—	—	—
<i>Isä kuollut — Fadern död</i>				
on isäpuoli — har styvfar	42	8	20	70
ei isäpuolta — inte styvfar	106	15	43	164
<i>Äiti kuollut — Modern död</i>				
on äitipuoli — har styvmor	34	6	8	48
ei äitipuolta — inte styvmor	30	6	19	55
<i>Vanhemmat kuolleet — Föräldrarna döda</i>				
on isä- tai äitipuoli — har styvmor eller styvfar ...	3	—	4	7
ei ole kumpaakaan — har ingendera	14	5	6	25
<i>Avioiton ulkopuolella syntyneet — Födda utom äktenskap</i>	206	27	102	335
<i>Äiti elossa — Modern lever</i>				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	43	7	22	72
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	148	14	64	226
<i>Äiti kuollut — Modern död</i>				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	2	3	4	9
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	13	3	12	28
Yhteensä — Summa	1 251	150	565	1 966

Vuoden aikana koulukodeissa olleista 1966 oppilaasta 83.0 % oli aviosyntyisiä ja 17.0 % oli syntynyt avioliiton ulkopuolella. Avioliitossa syntyneistä 1 631 oppilaasta 14.3 %:lla oli isä ja 6.3 %:lla äiti kuollut sekä 2.0 %:lla molemmat vanhemmat kuolleet. Edellä olevasta taulukosta selviää tarkemmin, monellako oli äiti- tai isäpuoli ja monenko vanhemmat olivat erossa.

Kaikista koulukotien oppilaista 345 eli 17.5 % oli avioerolapsia ja 125:lla eli 6.4 %:lla oli isä- tai äitipuoli.

Mitä oppilaiden kotipaikkaan tulee, 66.6 % oli kotoisin kaupungeista, 13.6 % muilta tiheästi asutuilta paikkakunnilta ja 19.8 % maaseudulta. 14.0 %:lla oli kotipaikka Helsingissä, 13.6 %:lla Turussa tai Tampereella sekä 39.0 %:lla muissa kaupungeissa.

Ennen laitokseen tuloaan oli 20.0 % oppilaista suorittanut kansakoulukurssin tai sitä vastaavan oppimäärän. 32.9 % oli keskeyttänyt koulunkäyntinsä ja 0.3 % oli kokonaan koulua käymättömiä. Lähes puolet eli 46.8 % oli laitokseen tulemiseensa saakka käynyt säännöllisesti koulua.

Av skolhemmens 1966 elever under året var 83.0 % födda inom äktenskapet och 17.0 % utom äktenskapet. 14.3 % av de inom äktenskapet födda 1 631 eleverna hade genom dödsfall förlorat sin far och 6.3 % sin mor samt 2.0 % båda föräldrarna. Föregående sammanställningen utvisar, huru många som hade styvfar eller styvmor och huru många, vars föräldrar var frånskilda.

Av alla skolhemmens elever var 345 eller 17.5 % sådana, vilkas föräldrar var frånskilda och 125 eller 6.4 % hade antingen styvfar eller styvmor.

Vad elevernas hemort beträffar, var 66.6 % hemma i städer, 13.6 % i övriga tätorter och 19.8 % på landsorten. 14.0 % hade som hemstad Helsingfors, 13.6 % Åbo eller Tammerfors samt 39.0 % övriga städer.

Av eleverna hade 20.0 % före intagandet i anstalten genomgått folkskolekurs eller motsvarande lärokurs. 32.9 % hade avbrutit sin skolgång och 0.3 % hade inte alls besökt skola. Nära hälften eller 46.8 % hade regelbundet besökt skola ända tills de intagits i anstalten.

	Ikä, vuotta — Alder, år					Yhteensä Summa
	9—12	13—15	16—17	18—19	20—	
Koulukodit — Skolhemmen						
Valtion — Statens	30	275	408	268	23	1 004
Kunnalliset — Kommunala	6	48	27	23	15	119
Yksityiset — Privata	17	160	175	90	19	461
Yhteensä — Summa	53	483	610	381	57	1 584
	%					
Valtion — Statens	3.0	27.4	40.6	26.7	2.3	100.0
Kunnalliset — Kommunala	5.1	40.3	22.7	19.3	12.6	100.0
Yksityiset — Privata	3.7	34.7	38.0	19.5	4.1	100.0
Yhteensä — Summa	3.3	30.5	38.5	24.1	3.6	100.0

Kuten edellä on mainittu, oli v:n 1964 lopussa koulukodeissa kaikkiaan 1 584 kirjoissa olevaa oppilasta. Näistä oli oppivelvollisuusiässä 33.8 %. Eri koulukotiryhmissä oppilaiden ikä vaihteli yllä esitetyllä tavalla.

V:n 1964 aikana laitoksiin tulleista suurin osa, 62.0 %, oli 13—15-vuotiaita ja 25.2 % 16—17-vuotiaita. 10.6 % oli iältään 9—12 vuotta. Vanhempia, 18—19-vuotiaita, otettiin vain 12 eli 2.2 %.

Såsom redan tidigare nämnts var antalet inskrivna elever i skolhemmen vid slutet av år 1964 1 584. 33.8 % av dem var i läropliktsåldern. I olika skolhemsgrupper varierade elevernas ålder som framgår ovan.

Största delen, 62.0 %, av dem som under år 1964 intogs i anstalterna, var i åldern 13—15 år och 25.2 % i åldern 16—17 år. 10.6 % var 9—12-åringar. Av sådana som var äldre, i åldern 18—19 år, intogs endast 12 eller 2.2 %.

Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten valvonta

Lastenvalvojan toimesta annetun asetuksen mukaan lastenvalvojat ovat velvollisia antamaan vuosittain sosiaalilautakunnalle kertomuksen toiminnastaan. Näiden kertomusten pohjalla sosiaalihuollon piiritarkastajat ovat kukin alueeltaan laatineet yhteenvetoja. V:sta 1954 lähtien lastenvalvojat ovat lähettäneet kertomuksen toiminnastaan myös sosiaaliselle tutkimustoimistolle, joka niiden nojalla on vuosittain laatinut koko maata koskevan selonteon lastenvalvojen toiminnasta.

Lastenvalvojen luetteloissa oli vv. 1954—1964 kunkin vuoden lopussa seuraava määrä avioliiton ulkopuolella syntyneitä lapsia.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
1954	12 737	25 919	38 656
1955	13 063	25 513	38 576
1960	14 755	23 372	38 127
1961	15 039	23 129	38 168
1962	14 955	22 202	37 157
1963	15 577	20 783	36 360
1964	16 113	19 700	35 813

V:n 1964 aikana oli lastenvalvojen luetteloissa kaikkiaan 41 771 avioliiton ulkopuolella syntyntä lasta eli 534 vähemmän kuin v. 1963. Vuoden alussa oli 51 366 ja vuoden kuluessa otettiin luetteluihin 5 411 uutta tapausta. Luetteloista poistettiin 5 958, joten v:n 1964 lopussa niissä oli 35 813 lasta. Uudet tapaukset olivat joko vuoden kuluessa syntyneitä tai toisen kunnan lastenvalvojan alueelta muuttaneita lapsia. Virallisen syntyvyystilaston mukaan syntyi koko maassa v. 1964 avioliiton ulkopuolella 3 513 lasta, näistä lapsista yhteensä 2 592 eli 73.8 % otettiin lastenvalvojen luetteluihin. Lisäksi otettiin luetteluihin 416 sellaista tapausta, joista lastenvalvojen ei aikaisemmin ollut tietoa, ja 2 403 siirtyi toisen lastenvalvojan luettelosta toiseen. Luetteloista poistettujen luvusta 40.3 % oli sellaisia tapauksia, joissa lapset olivat siirtyneet toisesta kunnasta toiseen, joten vain 3 555 lasta koko maassa oli lopullisesti poistettu luetteloista ja 3 008 oli ensi kerran otettu luetteluihin. Pääasiallisena syynä luetteloista poistamiseen oli se seikka, että lapsi oli täyttänyt 17 vuotta. Näitä tapauksia oli 66.3 % kaikista. Vanhemmat olivat menneet avioliittoon 18.7 %:ssa tapauksista, 8.9 %:ssa lapsi oli otettu ottolapseksi,

Tillsynen över barn födda utom äktenskap

Enligt förordningen angående barnatillsyningsmän är dessa skyldiga att årligen till socialnämnden avge berättelse över sin verksamhet. På grundvalen av dessa berättelser har distriktsinspektörerna för socialvården envar i sitt distrikt uppgjort sammandrag. Fr.o.m. år 1954 har tillsyningsmännen insänt sina berättelser även till byrån för social forskning, som på grund av dessa årligen utarbetat en redogörelse över barnatillsyningsmännens verksamhet i hela landet.

I barnatillsyningsmännens förteckningar var antalet barn utom äktenskap under åren 1954—1964 vid årets slut följande.

Under år 1964 var antalet barn utom äktenskap upptagna i barnatillsyningsmännens förteckningar 41 771 eller 534 mindre än år 1963. Under årets början var antalet 51 366 och under årets lopp inregistrerades 5 411 nya fall. Ur förteckningarna avfördes under året 5 958 barn, varför antalet i slutet av år 1964 var 35 813. De nya fallen var antingen barn, som blivit födda under årets lopp eller barn som flyttat från annan barnatillsyningsmans område. Enligt den officiella födelsestatistiken föddes i hela landet år 1964 3 513 barn utom äktenskap, av dessa barn infördes inalles 2 592 eller 73.8 % i barnatillsyningsmännens register. Dessutom inregistrerades 416 sådana fall, om vilka barnatillsyningsmännen inte tidigare haft vetskap, och 2 403 överflyttades från en barnatillsyningsmans förteckning till annan. Av de ur registret avförda var 40.3 % sådana fall, i vilka barnen hade flyttat från en kommun till en annan, varför blott 3 555 barn i hela landet hade slutligt avförts och 3 008 för första gången upptagits i registren. Den huvudsakliga orsaken till avförandet ur registren var, att barnet hade fyllt 17 år. Dyliga fall gjorde 66.3 % av samtliga. I 18.7 % av fallen var orsaken att föräldrarna ingått äktenskap,

1.9 %:ssa lapsi oli kuollut ja 4.2 %:ssa tapauksista oli jokin muu syy luetteloista poistamiseen.

Kaikista v:n 1964 lopussa luetteloissa olevista tapauksista suurin osa, 26 369 eli 73.6 %, oli sellaisia, joissa lasten elatusapu oli tavalla tai toisella selvitetty, joten 9 444 lapsen eli 26.4 %:n elatusapu oli vielä selvittämättä. Edellisenä vuonna oli selvitettyjä tapauksia 73.3 % sekä selvittämättömiä 26.7 %. Selvitettyjä tapauksia oli kaupungeissa ja kauppaloissa 74.6 % sekä maalaiskunnissa 72.9 %. Eniten selvittämättömiä tapauksia oli Pohjois-Karjalan, Uudenmaan ja Mikkelin lääneissä, 30.9, 30.7 ja 29.0 %, Oulun läänissä 27.5 %, Kuopion läänissä 26.4 %, Lapin läänissä 25.8, Keski-Suomen läänissä 25.3 %, Vaasan läänissä 25.0 ja Kymen läänissä 24.8 %. Vähiten selvittämättömiä tapauksia oli Hämeen sekä Turun ja Porin lääneissä, edellisessä 24.7 ja jälkimmäisessä 21.9 %.

Tärkeimmät v:n 1964 lopussa elatusapujen selvittämättä jäämisen syyt olivat seuraavat. Tapauksista 21.7 % oli vielä keskeneräisinä, 22.0 %:ssa äiti ei suostunut ilmoittamaan elatusvelvollista, 21.0 %:ssa puuttuivat todistajat, ja 12.2 %:ssa tiedot elatusvelvollisuudesta olivat vaillinaiset. Kanne oli hylätty 10.1 %:ssa tapauksista ja 4.0 %:ssa elatusvelvollinen oli kuollut. Sellaiset syyt kuin elatusvelvollinen kadonnut ja elatusvelvollinen ulkomaalainen muodostivat yhteensä 3.1 % ja muut syyt 5.9 % tapauksista.

Avioitton ulkopuolella syntyneiden lasten luku lastenvalvojain luetteloissa v:n 1964 lopussa oli eri lääneissä seuraava.

i 8.9 % adoption av barnet, i 1.9 % barnets död och i 4.2 % av fallen var orsaken till avförandet från förteckningen någon annan.

Av alla de fall, som i slutet av år 1964 var upptagna i förteckningarna, var största delen, 26 369 eller 73.6 %, sådana, i vilka barnens underhållsbidrag var reglerade på ett eller annat sätt, och för 9 444 barn eller 26.4 % var underhållsbidraget ännu oreglerat. Föregående år var antalet reglerade fall 73.3 % och antalet oreglerade 26.7 %. Antalet reglerade fall var i städerna och köpingarna 74.6 % samt i landskommunerna 72.9 %. Mest fanns det oreglerade fall i Norra Karelen, Nylands och S:t Michels län, 30.9, 30.7 och 29.0 %, i Uleåborgs län 27.5 %, i Kuopio län 26.4, i Lapplands län 25.8, i Mellersta Finlands 25.3 %, i Vasa län 25.0 och i Kymmene län 24.8 %. Den minsta andelen oreglerade fall hade Tavastehus samt Åbo och Björneborgs län, det förra 24.7 och det senare 21.9 %.

De viktigaste orsakerna till att underhållsbidragen icke blivit utredda var i slutet av år 1964 följande. I 21.7 % av fallen var utredningen inte slutförd, i 22.0 % hade modern vägrat uppgiva den underhållspliktige, i 21.0 % saknas vittnen och i 12.2 % var uppgifterna om underhållsskyldighet ofullständiga. I 10.1 % av fallen hade åtalet förkastats och i 4.0 % var den underhållspliktige död. Sådana orsaker som att den underhållspliktige var försvunnen eller utlämning utgjorde inalles 3.1 % och andra orsaker 5.9 % av fallen.

Antalet barn utom äktenskap i barnatillsyningsmännens förteckningar vid utgången av år 1964 framgår länsvis ur följande sammanställning.

Läni — Län	Luku Antal	Prosentteina — I procent		
		kokonais- määrästä av totalan- talet	lapsillisää saaneista av dem som fått barn- bidrag	väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands	7 621	21.3	3.4	0.8
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	5 611	15.7	3.1	0.8
Ahvenanmaa — Åland	105	0.3	2.1	0.5
Hämeen — Tavastehus	5 732	16.0	3.5	1.0
Kymen — Kymmene	2 181	6.1	2.2	0.6
Mikkelin — S:t Michels	1 727	4.8	2.4	0.7
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	1 225	3.4	1.8	0.6
Kuopion — Kuopio	1 798	5.0	2.1	0.7
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	2 187	6.1	2.8	0.9
Vaasan — Vasa	2 607	7.3	1.9	0.6
Oulun — Uleåborgs	2 844	7.9	1.9	0.7
Lapin — Lapplands	2 175	6.1	2.7	1.0
Koko maa — Hela landet	35 813	100.0	2.7	0.8
Siitä — Därav				
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	16 113	45.0	3.1	0.8
Maalaiskunnat — Landskommuner	19 700	55.0	2.4	0.7

V:n 1964 kuluessa järjestettiin elatusvelvollisuus 2 024 tapauksessa, joista 1 500 eli 74.1 % sopimuksella ja 524 eli 25.9 % tuomiolla. Kaupungeissa ja kauppaloissa 76.3 % tapauksista saatiin järjestymään sopimuksilla, maalaiskunnissa 71.3 %. Lisäksi on elatusvelvollisuutta koskevia haasteita annettu vuoden aikana 703 ja elatusapuja on korotettu uudella sopimuksella tai tuomiolla 141 tapauksessa.

Lastenvalvojen välityksellä perittiin elatusapuja aviottomille lapsille koko maassa kaikkiaan 10.4 milj. mk v. 1964. Suurin osa, 95.3 %, saatiin elatusvelvollisilta suoraan määräaikaisin erinä.

Paitsi näitä perittyjä elatusapuja oli aviottomien lasten varoja kertynyt korko- ym. tuloina 0.3 milj. mk, joten lastenvalvojat v. 1964 saivat aviottomille lapsille kaikkiaan koko maassa 10.7 milj. mk 63.1 %:lle luetteloissa olevista lapsista.

Elatusapuja maksettiin selontekovuonna lastenvalvojin välityksellä 10.5 milj. mk. Tästä suoritettiin äideille 15 562 lapsesta 8.4 milj. mk, muille lasten huoltajille 1 886 lapsesta 1.0 milj. mk, sosiaalilautakunnille niiden huostassa olevista 1 674 lapsesta 0.8 milj. mk ja 17 vuotta täyttäneille lapsille 649 tapauksessa 0.4 milj. mk.

Lastenvalvojen hallussa oli v:n 1964 lopussa kaikkiaan 6.3 milj. mk aviottomien lasten varoja, joista suurin osa, 95.2 % eli 6.0 milj. mk, oli talletuksina ja muina sijoituksina.

Ilman lastenvalvojan välitystä olivat elatusvelvolliset huolehtineet elatusmaksuista yhteensä 1 605 lapselle. Näistä 33.8 %:ssa elatusvelvollinen on maksanut suoraan lapsen äidille, 53.8 %:ssa tapauksista elatusvelvollinen ja äiti asuivat yhdessä, 8.2 %:ssa lapsi oli elatusvelvollisen hoidossa ja 4.2 %:ssa lapsi sai valtion huoltorahaa tai eläkettä suoraan.

Elatusapujen suuruus kuukautta kohden näyttää vaihtelevan varsin huomattavasti. 179 lastenvalvojaa on ilmoittanut, että suurin maksettu kuukausiavustus on vaihdellut 50 mk:sta 70 mk:aan; 227 kunnassa se on ollut 70—90 mk ja 111 kunnassa suurin avustus on ylittänyt 90 mk. Pienin kuukausiavustus oli 8 kunnassa alle 10 mk ja 269 kunnassa 10—20 mk. Suurimassa osassa kuntia, 383:ssa, keskimääräinen kuukausiavustus oli 30—50 mk.

Niistä 5 647 tapauksesta, jolloin elatusapua ei ole saatu perityksi, vaikka sopimus tai tuomio

Under år 1964 reglerades underhållsskyldigheten i 2 024 fall, av vilka 1 500 eller 74.1 % genom avtal och 524 eller 25.9 % genom dom. I städerna och köpingarna reglerades 76.3 % av fallen genom avtal, i landskommunerna 71.3 %. Dessutom utfärdades under året 703 stämningar rörande underhållsskyldighet, och underhållsbidrag höjdes genom nytt avtal eller ny dom i 141 fall.

Genom förmedling av barnatillsyningsmännen indrevs i hela landet under år 1964 underhållsbidrag för barn utom äktenskap till ett belopp av 10.4 milj. mk. Största delen, 95.3 %, erhöles terminsvis.

Utom dessa indrivna underhållsbidrag hade i form av ränte- m.fl. inkomster för barn utom äktenskap influtit 0.3 milj. mk, varför barnatillsyningsmännen år 1964 erhöles för barn utom äktenskap inalles i hela landet 10.7 milj. mk för 63.1 % av barn upptagna i förteckningar.

Under redogörelseåret utbetalades genom barnatillsyningsmännens förmedling i underhållsbidrag 10.5 milj. mk. Till mödrar erlades härav 8.4 milj. mk för 15 562 barn, till andra vårdare av barnen 1.0 milj. mk för 1 886 barn, till socialnämnderna för 1 674 av dem omhändertagna barn 0.8 milj. mk och till 17 år fyllda barn i 649 fall 0.4 milj. mk.

Barnatillsyningsmännen omhänderhade i slutet av år 1964 inalles 6.3 milj. mk medel för barn utom äktenskap, största delen, 95.2 % eller 6.0 milj. mk, på depositioner och övriga placeringar.

Utan barnatillsyningsmannens förmedling hade den underhållsskyldige dragit försorg inalles om 1 605 barn. Av dessa betalar i 33.8 % av fallen den underhållsskyldige direkt till barnets mor, i 53.8 % av fallen bor den underhållsskyldige och modern tillsammans, i 8.2 % var barnet i den underhållsskyldiges vård och i 4.2 % av fallen erhåller barnet statens vårdunderstöd eller pension direkt.

Underhållsbidragens storlek per månad synes variera rätt betydligt. 179 barnatillsyningsmän har uppgivit, att det högsta utbetalade månadsunderstödet varierat från 50 till 70 mk; i 227 kommuner har det varit 70—90 mk och i 111 kommuner var det största understödet över 90 mk. Det minsta månadsunderstödet var i 8 kommuner under 10 mk och i 269 kommuner 10—20 mk. I de flesta kommuner, 383 var det genomsnittliga månadsunderstödet 30—50 mk.

I de 5 647 fall, då underhållsbidrag inte kunnat indrivnas, ehuru avtal eller dom finnes, befanns

oli saatu, oli 33.2 %:ssa elatusvelvollinen havaittu ulosmittauksessa varattomaksi, 24.6 %:ssa tapauksista elatusvelvollinen oli kadoksissa, 14.0 %:ssa elatusvelvollinen oli kuollut, 7.4 %:ssa vankilassa ja muusta syystä ei ole saatu perityksi 20.8 %:ssa tapauksista.

Lastenvalvojina toimivien henkilöiden ammattista mainittakoon, että vain seitsemässä kunnassa lastenvalvojan toimi oli päävirkainen. 278 kunnassa eli 50.8 %:ssa sosiaali- tai kunnansihtööri oli samalla lastenvalvojana, 14 kunnassa, 2.6 %, sosiaalijohtaja ja 48 kunnassa, 8.8 %, sosiaalitarkkailija tai -asiamies tai muu sosiaalityöntekijä. V. 1963 vastaavat suhdeluvut olivat 49.9, 2.6 ja 7.7.

i 33.2 % av fallen den underhållspliktige vid utmätning vara medellös, i 24.6 % var den underhållspliktige försvunnen, i 14.0 % död, i 7.4 % i fängelse och av annan orsak kunde inte bidraget indrivras i 20.8 % av fallen.

Rörande barnatillsyningsmännens yrke må nämnas, att endast i sju kommuner var barnatillsyningsmannens tjänst huvudtjänst. I 278 kommuner eller i 50.8 % fungerade social- eller kommunalsekreteraren samtidigt som barnatillsyningsman, i 14 kommuner, 2.6 %, socialdirektören och i 48 kommuner, 8.8 %, socialinspektören eller -ombudsmannen eller någon annan socialarbetare. År 1963 var motsvarande proportionstal 49.9, 2.6 och 7.7.

IV. Kunnalliset kodinhoitajat

Kunnallisia kodinhoitajia koskeva laki tuli voimaan v:n 1951 alusta. Sen mukaan kodinhoitajan tehtävänä on huolehtia perheenemännän säännölliseen kodinhoitoon kuuluvista tehtävistä tai avustaa häntä niiden suorittamisessa, kun emäntä tai emännyyttä hoitava henkilö syystä tai toisesta on tilapäisesti kykenemätön tai estynyt niitä hoitamasta. Kodinhoitoapu on tarkoitettu vain tilapäisavuksi ja annetaan sitä lähinnä vähävaraisille lapsirikkaille ja muille niihin verrattaville kodeille samoin kuin myös yksinäisille vanhuksille.

Jo lain ensimmäisenä voimassaolovuotena 256 kuntaa oli perustanut kodinhoitajavirkoja. Vuosi vuodelta näiden virkojen luku, joka v. 1951 oli 478, on kasvanut niin, että v. 1964 kunnallisia kodinhoitajia oli jo 503 kunnassa yhteensä 1 637. Kehitys on v:sta 1951 lähtien ollut seuraava.

Vuosi — År	Kuntien luku — Antal kommuner			Kodinhoitajien luku — Antal hemvårdarinnor		
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa
1951	59	197	256	189	289	478
1955	63	330	393	304	588	892
1960	65	379	444	372	803	1 175
1961	65	409	474	418	890	1 308
1962	66	422	488	464	977	1 441
1963	67	431	498	526	1 034	1 560
1964	68	435	503	559	1 078	1 637

Kaikissa kaupunki- ja kauppalakunnissa oli v. 1964 kodinhoitajia vähintään yksi. Maalaiskunnista oli ilman kodinhoitajaa vielä 43 kuntaa, joista 41:ssä asukasluku ei noussut 3 000:een. Pohjois-Karjalan, Mikkelin, Kuopion, Keski-Suomen, Oulun ja Lapin lääneissä oli kodinhoitajia kaikissa kunnissa; Turun ja Porin läänissä oli vielä 18 ja Vaasan läänissä 9 kuntaa ilman kodinhoitajaa.

IV. De kommunala hemvårdarinnorna

Lagen om kommunala hemvårdarinnor trädde i kraft vid ingången av år 1951. Enligt denna lag består hemvårdarinnans uppgift i att dra försorg om husmoderns till hemmets löpande skötsel hörande sysslor eller bistå henne i dessas utförande, när husmodern eller den person som står för husmoderns arbete av en eller annan orsak är förhindrad att sköta dem. Hjälp med hemmets skötsel är avsedd endast som en tillfällighetshjälp och ges främst åt mindre bemedlade barnrika och med dem jämförbara hemliksom även åt ensamstående åldringar.

Redan under det första året lagen var i kraft hade 256 kommuner inrättat hemvårdarinnobefattningar. Antalet, vilket år 1951 var 478, har år för år vuxit, så att kommunala hemvårdarinnor år 1964 fanns i hela 503 kommuner till ett antal av 1 637. Utvecklingen har fr.o.m. år 1951 varit som följer.

I alla städer och köpingar var år 1964 åtminstone en hemvårdarinna. Bland landskommunerna var ännu 43 utan hemvårdarinna, därav 41 kommuner med mindre än 3 000 invånare. I Norra Karelen, St Michels, Kuopio, Mellersta Finland, Uleåborgs och Lapplands län fanns det hemvårdarinnor i varje kommun; i Åbo och Björnborgs län var 18 kommuner utan hemvårdarinna och i Vasa län 9 kommuner.

Useimmissa maalaiskunnissa oli vain yksi tai suuremmissa 2—3 kodinhoitajaa. Seuraava yhdistelmä osoittaa tarkemmin kodinhoitajien lukumäärää eri kunnissa.

Kaupungeista Helsingissä oli 156, Turussa 31, Tampereella 26, Lahdessa 20, Porissa, Jyväskylässä ja Vaasassa 15, Kuopiossa ja Oulussa 14 ja Hämeenlinnassa 11 sekä Espeen kauppalassa 20 kodinhoitajaa. Maalaiskunnista taas Helsingin

I de flesta landskommuner fanns bara en hemvårdarinna men i de större 2—3. Hemvårdarinnornas antal i olika kommuner framgår noggrannare av följande sammanställning.

Av städerna hade Helsingfors 156, Åbo 31, Tammerfors 26, Lahti 20, Björneborg, Jyväskylä och Vasa 15, Kuopio och Uleåborg 14 och Tavastehus 11 samt Esbo köping 20 hemvårdarinnor. Av landskommunerna åter hade Helsinge 25

Kodinhoitajia Hemvårdarinnor	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa
1	5	152	157
2	15	129	144
3	14	65	79
4	2	42	44
5—6	12	36	48
7—8	7	7	14
9—10	2	2	4
11—	11	2	13

mlk:ssa oli 25 ja Rovaniemen mlk:ssa 14 kodinhoitajaa. Kodinhoitajien lukumäärä eri läänien kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa selviää liitetaulukosta n:o 1.

Kertomusvuoden lopussa 103 kodinhoitajan tointa oli täyttämättä. Kun vuoden kuluessakin monet toimet olivat jonkin aikaa vailla hoitajaa, seuraava selonteko sisältää 1 621 kodinhoitajan toimintaa koskevat tiedot.

Kodinhoitoapua ovat saaneet yhä useammat perheet sekä yksinäiset vanhukset, v. 1964 kaikkiaan 39 974 perhettä ja 5 938 yksinäistä vanhusta. Kun edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 36 968 ja 5 172, on kodinhoitoapua saaneiden perheiden luku lisääntynyt 8.1 ja yksinäisten vanhusten luku 14.8 %. Selontekovuoden kuluessa kodinhoitajat ovat käyneet perheiden luona 105 910 ja yksinäisten vanhusten luona 71 455 kertaa. V:sta 1963 nämä luvut ovat nousseet 17.4 ja 8.5 %. Yksinäisiä vanhuksia koskevat luvut eivät ole aivan tarkkoja, sillä kodinhoitajat joutuvat useinkin käymään vanhusten luona muiden töittensä lomassa pitämättä siitä tarkkaa kirjanpitoa. Seuraavassa kodinhoitoapua saaneiden perheiden ja kodinhoitotapausten lukua osoittavassa taulukossa on selvyuden vuoksi yksinäisiä vanhuksia koskevat tiedot esitetty erikseen.

hemvårdarinnor och Rovaniemi lk. 14. Antalet hemvårdarinnor i de olika länens städer och köpingar samt landskommuner framgår av tabellbilaga 1.

I slutet av redogörelseåret var 103 hemvårdarinnebefattningar obesatta. Då även under året flere tjänster någon tid var lediga, innefattar följande redogörelse uppgifter över 1 621 hemvårdarinnors verksamhet.

Allt flere familjer och ensamma åldringar har erhållit hemvårdshjälp, år 1964 39 974 familjer och 5 938 ensamma åldringar. Då motsvarande siffror för år 1963 var 36 968 och 5 172, har antalet familjer ökat med 8.1 och antalet ensamma åldringar med 14.8 %. Under redogörelseåret har hemvårdarinnorna besökt familjerna 105 910 och de ensamma åldringarna 71 455 gånger. Från år 1963 har dessa tal stigit med 17.4 och 8.5 %. Siffrorna som avser ensamboende åldringar är inte alldeles fullständiga, ty hemvårdarinnorna kommer ofta att besöka åldringarna mellan andra arbeten utan att noggrant föra bok däröver. I följande tabell över antalet familjer, som erhållit hemvårdshjälp, och antalet hemvårdsfall, har uppgifter angående ensamboende åldringar för tydlighetens skull redovisats skilt för sig.

Lääni—Län	Kodinhoitoapua saaneiden perheiden luku Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp				Kodinhoitotapausten luku Antal hemvårdsfall			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Niistä yks. vanhuksia Därav ensamboende äldr.	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Niistä yks. vanhuksia Därav ensamboende äldr.
Uudenmaan — Nylands	5 922	2 328	8 250	1 846	72 736	8 682	81 418	52 531
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs . . .	1 730	3 789	5 519	830	7 233	13 393	20 676	4 453
Ahvenanmaa — Åland	57	29	86	7	116	58	174	15
Hämeen — Tavastehus	2 936	2 981	5 917	966	9 108	8 527	17 635	4 065
Kymen — Kymmene . .	1 368	1 545	2 913	504	3 935	4 043	7 978	1 968
Mikkelin — S:t Michels	774	1 775	2 549	204	1 362	3 921	5 283	587
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen . . .	787	2 591	3 378	171	1 127	4 596	5 723	582
Kuopion — Kuopio . .	724	2 182	2 906	228	3 953	4 217	8 170	2 426
Keski-Suomen — Mellersta Finland . .	1 258	2 282	3 540	538	2 462	4 925	7 387	1 312
Vaasan — Vasa	929	2 485	3 414	360	4 854	5 893	10 747	2 877
Oulun — Uleåborgs . .	658	4 044	4 702	185	1 119	6 716	7 835	431
Lapin — Lapplands . .	858	1 880	2 738	99	1 482	2 857	4 339	208
Koko maa — Hela landet	18 001	27 911	45 912	5 938	109 537	67 828	177 365	71 455

Jos kodinhoitotapausten luku yksinäisiä vanhuksia lukuunottamatta jaetaan kodinhoitajien luvulla, saadaan keskimäärin koko maassa 65 tapausta kodinhoitajaa kohti, kaupunki- ja kauppalakunnissa erikseen 85 ja maalaiskunnissa 55. Keskimääriä arvosteltaessa on otettava huomioon, että osa kodinhoitajista on voinut olla toimessa vain osan vuotta. Lisäksi näihin keskimääriin on vaikuttanut se, miten pitkän ajan kodinhoitajat ovat joutuneet kussakin perheessä viipymään. Toisissa tapauksissa kodinhoitajaa on tarvittu vain päiväksi tai pariaksi, toisissa pariaksi viikoksi. Maan eteläisissä lääneissä kodinhoitotapauksia tuli noin 74—96 kodinhoitajaa kohti, itä- ja pohjoisosissa keskimäärä vaihteli 37—64:n välillä.

V. 1964 kaikki kunnat ovat antaneet tietoja perheiden suuruudesta. Seuraavassa yhdistelmässä yksinäiset vanhukset ja muut yksinäiset henkilöt on erotettu erikseen. 63 kuntaa, joista 60 maalaiskuntaa, on ilmoittanut, ettei niissä ole kodinhoitoapua annettu yksinäisille vanhuksille.

Kodinhoitajien työtä valaisevat edelleen tiedot siitä, montako yötä he ovat joutuneet olemaan niissä perheissä, joille he ovat kodinhoitoapua antaneet. Nämä tiedot käsittävät 488 kuntaa. 25 kaupunki- ja kauppalakuntaa sekä 46 maalaiskuntaa eli 14.5 % tietoja antaneista kunnista ilmoitti, etteivät kodinhoitajat niissä ole joutuneet lainkaan viettämään öitä perheiden luona.

Om antalet hemvårdsfall, de ensamboende åldringarna undantagna, divideras med antalet hemvårdarinnor, erhålles för hela landet i medeltal 65 fall per hemvårdarinna, i städerna och köpingarna skilt för sig 85 och i landskommunerna 55. Vid bedömandet av dessa medelvärden bör beaktas, att några hemvårdarinnor kunnat vara i tjänst endast en del av året. Dessutom har dessa medelvärden påverkats därav, hur lång tid hemvårdarinnorna måste tillbringa i de olika hemmen. I en del fall har deras hjälp behövts bara för en eller ett par dagar, i andra för ett par veckor. I landets sydliga län var antalet hemvårdsfall 74—96 per hemvårdarinna, medan medeltalet växlade mellan 37 och 64 i de östra och norra delarna.

År 1964 har alla kommuner lämnat uppgifter om familjernas storlek. I följande sammanställning har ensamboende åldringar och övriga ensamstående redovisats var för sig. 63 kommuner, därav 60 landskommuner, har uppgivit, att i dem inte lämnats ensamboende åldringar någon hemvårdshjälp.

Hemvårdarinnornas arbete belyses vidare av uppgifter därom, huru ofta de måste övernatta hos de familjer, åt vilka de givit hemhjälp. Dessa uppgifter föreligger för 488 kommuner. 25 städer och köpingar samt 46 landskommuner eller 14.5 % av uppgiftslämnarna meddelade, att hemvårdarinnorna i dem ej behövt tillbringa en enda natt hos familjerna. I de kommuner, där

Perheenjäsenten luku Familjemedlemmarnas antal	Kodinhoitoapua saaneita perheitä — Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp		Kodinhoitotapauksia Antal hemvårdsfall	
	Luku — Antal	%	Luku — Antal	%
Yksinäisiä vanhuksia — Ensamboende åldringar	5 938	12.9	71 455	40.3
Muita yksinäisiä — Övriga ensamboende	938	2.1	7 243	4.1
2—henkilöä — personer	3 842	8.4	21 692	12.2
3 » — »	2 948	6.4	6 264	3.5
4 » — »	5 288	11.5	9 811	5.5
5 » — »	6 467	14.1	12 716	7.2
6 » — »	6 627	14.4	14 583	8.2
7 » — »	5 343	11.6	12 437	7.0
8 » — »	3 642	7.9	8 979	5.1
9 » — »	2 268	4.9	5 714	3.2
10 » — »	1 266	2.8	3 114	1.8
11 » — »	728	1.6	1 633	0.9
12— » — »	617	1.4	1 724	1.0
Yhteensä — Inalles	45 912	100.0	177 365	100.0

Niissä kunnissa, joissa kodinhoitajat työmatkoillaan joutuivat olemaan perheissä yöitä, tuli kodinhoitajaa kohti kaupunki- ja kauppalakunnissa keskimäärin 5 yöitä vuodessa, maalaiskunnissa kokonaista 48 yöitä. Näiden perheissä vietettyjen öiden luku vaihteli huomattavasti eri läänien maalaiskunnissa. Niinpä esim. Uudenmaan läänissä tuli vain 11 yöitä kodinhoitajaa kohti, mutta Lapin läänissä 89.

Kodinhoitoapu on vähävaraisille maksuton. Muilta voidaan periä sosiaaliministeriön vahvistamien perusteiden mukainen, kunnallisvaltuuston päättämä kohtuullinen korvaus. 59 kuntaa on ilmoittanut, ettei korvauksia ole lainkaan peritty. Muissa 428 kunnassa on 12 027 tapauksessa 177 365:stä eli 6.8 %:ssa peritty korvaus; kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava prosenttiluku on 5.3 ja maalaiskunnissa 9.1. Korvaukset nousivat kaikkiaan 0.26 milj. mk:aan.

Kunnallisista kodinhoitajista aiheutuneet menot nousivat 9.95 milj. mk:aan, kaupunki- ja kauppalakunnissa 4.13 milj. ja maalaiskunnissa 5.82 milj. mk:aan. Kun valtion avustukset ja kodinhoitajista saadut korvaukset tekivät koko maassa 5.57 milj. mk, jäi kuntien maksettavaksi 4.38 milj. mk. Vastaavat osuudet kaupunki- ja kauppalakunnissa olivat 2.01 ja 2.12 milj. sekä maalaiskunnissa 3.56 ja 2.26 milj. mk.

hemvårdarinnorna på sina tjänsteresor måste övernatta hos familjerna, var antalet nätter per hemvårdarinna och år i medeltal 5 i städerna och köpingarna och hela 48 i landskommunerna. Antalet av dessa nätter hos familjerna växlade betydligt i de olika länens landskommuner. Sålunda kom i Nylands län på varje hemvårdarinna endast 11 nätter, men i Lapplands län 89.

Hemvårdshjälp är avgiftsfri för mindrebe- medlade familjer. Av andra kan uppbäras en av kommunens fullmäktige fastställd skälig ersättning enligt grunder, som stadfästs av socialministeriet. 59 kommuner har meddelat, att inga ersättningar uppburits. I övriga 428 kommuner har i 12 027 fall av 177 365 eller i 6.8 % uppburits ersättning; i städerna och köpingarna utgör motsvarande procenttal 5.3 och i landskommunerna 9.1. Totalbeloppet ersättningar steg till 0.26 milj. mk.

Utgifterna för kommunala hemvårdarinnor steg till 9.95 milj. mk, i städerna och köpingarna till 4.13 milj. mk och i landskommunerna till 5.82 milj. mk. Då statsunderstöden och ersättningar för hemvårdarinnornas arbete i hela landet utgjorde 5.57 milj. mk, var kommunernas andel i utgifterna 4.38 milj. mk. Motsvarande tal för städerna och köpingarna var 2.01 och 2.12 milj. och i landskommunerna 3.56 och 2.26 milj. mk.

V. Vajaamielislaitokset

Maan 16 vajaamielislaitoksesta 4 on valtion omistamia: Perttulan keskuslaitos, Kuhankosken opetuskoti, Alavuden työ koti sekä Nastolan hoitokoti. Helsingin kaupunki omistaa Nukarin lastenkodin. Seinäjoella toimii kuntainliiton vajaamielislaitos sekä ruotsalaisen kuntainliiton Kärkullan keskuslaitos Paraisissa. Näiden lisäksi kuntainliiton omistama Ylisen vajaamielislaitos toimii Ylöjärvellä ja Kolpeneen Huoltokoti Rovaniemellä. Muut 7 ovat yksityisten yhtymien: Rinnekoti Helsingissä, Vaalijala Pieksämäellä, Hoivakoti Porissa, Toivola-koti Muhoksessa, Barnens by Porvoon mlk:ssa ja Pipolan opetus- ja työ koti Karjalohjalla sekä Kankurinmäen hoitokoti Porvoossa. V:n 1964 lopussa oli hoitopaikkojen luku valtion vajaamielislaitoksissa 445, kunnallisissa vajaamielislaitoksissa 423 ja yksityisten yhtymien omistamissa laitoksissa 1 542. Kaikkiaan oli hoitopaikkoja 2 410.

Huollettavien vaihtuminen laitoksissa v:n 1964 aikana selviää seuraavasta taulukosta.

V. Anstalterna för psykiskt efterblivna

Av landets 16 anstalter för psykiskt efterblivna äger staten 4: Perttula centralanstalt, Kuhankoski lärohem, Alavus arbetshem och Nastola vårdhem. Nukari barnhem tillhör Helsingfors stad. Anstalten för psykiskt efterblivna i Seinäjoki tillhör en kommunsammanslutning och Kärkulla centralanstalt i Pargas kommunalförbundet Svenska Finland. Dessutom var i verksamhet Ylinen anstalt för psykiskt efterblivna, vilken tillhör en kommunsammanslutning, i Ylöjärvi kommun och Kolpene Huoltokoti i Rovaniemi. De övriga sju äges av privata sammanslutningar: Rinnehemmet i Helsingfors, Vaalijala i Pieksämäki, Hoivakoti i Björneborg, Toivola-hem i Muhos, Barnens by i Borgå lk och Pipola undervisnings- och arbetshem i Karislojo samt Kankurinmäki vårdhem i Borgå. I slutet av året 1964 var antalet vårdplatser i statens anstalter för psykiskt efterblivna 445, i de kommunala anstalterna 423 och i de privata sammanslutningarnas anstalter 1 542. Antalet vårdplatser steg inalles till 2 410.

Huru antalet vårdtagare växlat under år 1964 i de olika anstalterna, framgår av följande tabell.

Huollettavien vaihtuminen v:n 1964 aikana — Vårdtagarnas omsättning under år 1964

Vajaamielislaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Hoito- paikka- luku Antal vårdplatser	Huollettavia vuoden alussa Antalet vård- tagare vid början av året	Uusia Nya	Poistettu Utskrivna	Vuoden lopussa — Vid slutet av året		
					miespuolisia mankön	naispuolisia kvinnkön	yhteensä summa
<i>Valtion — Statens</i>							
Perttula	215	224	30	26	191	37	228
Kuhankoski	60	64	15	15	—	64	64
Alavus	50	49	11	8	—	52	52
Nastola	120	119	5	3	58	63	121
<i>Kunnallisia — Kom- munala</i>							
Nukari	30	32	4	4	24	8	32
Seinäjoki	160	161	13	16	79	79	158
Kärkulla	80	82	56	22	72	44	116
Ylinen	30	33	10	6	24	13	37
Kolpene	123	111	29	15	81	44	125
<i>Muita — Övriga</i>							
Rinnekoti	540	517	112	97	327	205	532
Vaalijala	601	561	78	27	348	264	612
Hoivakoti	258	354	116	124	206	140	346
Toivola-koti	60	63	10	11	62	—	62
Barnens by	40	40	3	4	30	9	39
Pipola	32	34	15	12	15	22	37
Kankurinmäki	11	11	22	21	6	6	12
Yhteensä — Summa	2 410	2 455	529	411	1 523	1 050	2 573

Valtion vajaamielislaitoksissa hoidettiin v:n 1964 aikana kaikkiaan 517 huollettavaa, joista 23 oli vuoden lopussa laitoksen valvonnan alaisessa perhehoidossa. Muissa laitoksissa hoidettiin kaikkiaan 2 467, joista 41 oli vuoden lopussa perhehoidossa. Vuoden aikana huolletuista 58.7 % oli miespuolisia ja 41.3 % naispuolisia.

Vuoden aikana 529 huoltoon otetusta 55.0 % oli kotoisin maaseudulta ja 45.0 % asutuskeskuksesta. 405 eli 76.6 % tuli kotoaan suoraan laitokseen, 18 eli 3.4 % sijoituskodeista, 79 eli 5.5 % lastenkodeista ja 77 eli 14.5 % oli aikaisemmin hoidettu jossain muussa laitoksessa. Syntyperältään näistä uusista huollettavista 6.6 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton ja 93.4 % oli aviosyntyisiä.

Valtion vajaamielislaitoksiin vuoden kuluessa otetuista kaikki muut paitsi Nastolaan otetut 2 huollettavaa olivat jo täyttäneet 7 vuotta. Seuraavasta yhdistelmästä selviää tarkemmin huollettavien ikä laitokseen otettaessa.

Vajaamieslaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Ikä laitokseen otettaessa, vuotta — Älder vid intagandet i anstalten, år						Yhteensä Summa
	—2	2—6	7—12	13—15	16—20	21—	
Valtion — Statens	—	2	27	13	15	4	61
Muut — Övriga	9	113	182	83	48	33	468
Yhteensä — Summa	9	115	209	96	63	37	529
%	1.7	21.7	39.5	18.2	11.9	7.0	100.0

Mainituista 529 huollettavasta 228 eli 43.1 % oli tylsämielisiä, 197 eli 37.2 % vähämielisiä ja 104 eli 19.7 % heikkomielisiä.

V:n 1964 aikana poistettiin kaikkiaan 411 huollettavaa eli 13.8 % vuoden aikana olleista. Näistä 52 eli 12.7 % kuoli. Kotiin lähetettiin 236 eli 57.4 %. Kunnalliskoteihin sijoitettiin 28 ja lastenkoteihin 3. Mielisairaaloihin tai toiseen vajaamielislaitokseen lähetettiin 73, 5 sai työpaikan ja 14 sijoitettiin avohuoltoon.

Missä määrin näiden laitoksista poistuneiden tila oli parempi tai entisellään, selviää seuraavasta.

Vajaamielislaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Huollettavat poistettiin — Vårdtagarna utskrevs som			
	parempina bättre	paranematta icke botade	kuolleet döda	yhteensä summa
Valtion — Statens	27	23	2	52
Muut — Övriga	85	224	50	359
Yhteensä — Summa	112	247	52	411

I statens anstalter för psykiskt efterblivna vårdades under år 1964 inalles 517 vårdtagare, varav i slutet av året 23 var i familjevård under uppsyn av anstalten. I de övriga anstalterna vårdades inalles 2 467, varav 41 i slutet av året i familjevård. Av de under året vårdade var 58.7 % mankön och 41.3 % kvinnkön.

Under året intogs inalles 529 vårdtagare, av vilka 55.0 % var hemma från landsorten och 45.0 % från tätorter. 405 eller 76.6 % kom till anstalten rakt från sitt hem, 18 eller 3.4 % från privata fosterhem, 29 eller 5.5 % från barnhem och 77 eller 14.5 % hade tidigare vårdats i någon annan anstalt. Av dessa nya vårdtagare var 6.6 % födda utom äktenskapet och 93.4 % inom äktenskapet.

Av dem som under året intogs i statens anstalter för psykiskt efterblivna, hade alla andra utom de i Nastola intagna 2 vårdtagare redan fyllt 7 år. I det följande framgår närmare, i vilken ålder vårdtagarna intogs i anstalten.

Av de nyssnämnda 529 vårdtagarna var 228 eller 43.1 % idioter, 197 eller 37.2 % imbecilla och 104 eller 19.7 % debila.

Under år 1964 utskrevs inalles 411 vårdtagare eller 13.8 % av de under året vårdade. Av dessa dog 52 eller 12.7 %. 236 eller 57.4 % skickades till sina hem. 28 placerades i kommunalhem och 3 i barnhem. 73 överflyttades till sinnessjukhus eller till annan anstalt för psykiskt efterblivna, 5 vårdtagare hade fått en arbetsplats och 14 placerades i öppen vård.

I följande sammanställning klargörs, i vilken mån de utskrivna vårdtagarnas hälsotillstånd var bättre eller oförändrat.

Valtion vajaamielislaitoksista vuoden aikana poistetuista 13 oli iältään 15 vuotta tai sitä nuorempia, 32 oli 16—20-vuotiaita ja 7 oli jo täyttänyt 21 vuotta. Muista vajaamielislaitoksista poistetuista 63 oli 7 vuotta nuorempia; 7—15-vuotiaita 172, 16—20-vuotiaita 61 ja 63 oli jo täyttänyt 21 vuotta.

Vuoden lopussa oli laitoksissa yhteensä 2 573 huollettavaa, joista 1 523 eli 59.2 % oli miespuolisia ja 1 050 eli 40.8 % naispuolisia. Näiden vajaamielisyyden aste oli seuraava.

Vajaamielislaitokset — Anstalter för psykiskt efterblivna	Tylsämielisiä Idioter	Vähämielisiä Imbecilla	Heikkomielisiä Debila	Muita Övriga	Yhteensä Summa
Valtion — Statens	129	166	170	—	465
Muut — Övriga	1 266	616	216	10	2 108
Yhteensä — Summa	1 395	782	386	10	2 573
	% 54.2	30.4	15.0	0.4	100.0

Vajaamielisyyden aste oli eri laitoksissa toisistaan huomattavasti poikkeava. Valtion laitoksissa 27.7 % oli tylsämielisiä, 35.7 % vähämielisiä ja 36.6 % heikkomielisiä. Muissa laitoksissa oli vuoden lopussa olevista hoidettavista 60.1 % tylsämielisiä, 29.2 % vähämielisiä ja 10.2 % heikkomielisiä. Ryhmässä »muuta» oli 10 heikkolahjaista.

Miespuolisten ja naispuolisten vajaamielisyyden aste oli suurin piirtein samanlainen; miespuolisten suhdeluvut olivat 53.2, 30.3 ja 15.9 sekä naispuolisten vastaavasti 55.7, 30.5 ja 13.7.

Jotta saataisiin yleiskuva siitä, minkä ikäisiä vajaamielislaitoksissa huollettavat ovat, on seuraavassa taulukossa vielä esitetty vuoden lopussa laitoksissa olleiden ikäryhmittys.

Av de vårdtagare, som utskrevs från statens anstalter, var 13 15 år eller yngre. 32 var i åldern 16—20 år och 7 hade redan fyllt 21 år. Bland dem, som utskrevs från de övriga anstalterna, var 63 vårdtagare under 7 år; 172 var i åldern 7—15 år, 61 var mellan 16 och 20 år och 63 hade redan fyllt 21 år.

Vid årets utgång var antalet vårdtagare i anstalterna inalles 2 573, varav 1 523 eller 59.2 % mankön och 1 050 eller 40.8 % kvinnkön. Graden av efterblivenheten var följande.

Graden av efterblivenheten varierade avsevärt i de olika anstalterna. I statens anstalter var 27.7 % idioter, 35.7 % imbecilla och 36.6 % debila. Av de i de övriga anstalterna vid slutet av året vårdade var 60.1 % idioter, 29.2 % imbecilla och 10.2 % debila. I gruppen »övriga» var 10 klient begåvade.

Graden av efterblivenheten hos man- och kvinnkön var i stort sett likadan; relationstalen för mankön var 53.2, 30.3 och 15.9 samt för kvinnkön resp. 55.7, 30.5 och 13.7.

För att få en överblick av åldersgrupperingen bland vårdtagarna i anstalterna för psykiskt efterblivna har i följande tabell uppgivits åldern för vårdtagarna i slutet på året.

Vuoden lopussa laitoksissa huollettujen ikä — Aldern för vårdtagarna i slutet på året

Vajaamielislaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Ikä, vuotta — Alder, år						Yhteensä Summa
	Alle 7 Under	7—12	13—15	16—20	21—30	31—	
Valtion — Statens	14	115	100	128	92	16	465
Muut — Övriga	168	534	428	505	324	149	2 108
Yhteensä — Summa	182	649	528	633	416	165	2 573
%	7.1	25.2	20.5	24.6	16.2	6.4	100.0

Yli 50-vuotiaita huollettavia oli 5 ja 41—50-vuotiaita 23. Alle 7-vuotiaista oli 9 sellaista, jotka eivät vielä olleet täyttäneet 2 vuotta.

Över 50-åriga vårdtagare fanns 5 och i åldern 41—50 23. Av dem, som var yngre än 7 år, hade 9 inte ännu fyllt 2 år.

Vajaamielisten päivähuoltolat

Daghem för psykiskt efterblivna

Vajaamielisten päivähuoltoloita oli v:n 1964 aikana toiminnassa kaikkiaan 21, joista 9 oli kuntien omistamia ja 12 yksityisten yhtymien. Kertomusvuoden aikana aloitti toimintansa 4 päivähuoltola. Huollettavien vaihtuminen eri päiväkodeissa vuoden aikana selviää seuraavasta taulukosta.

Under år 1964 var i verksamhet inalles 21 daghem för psykiskt efterblivna, av vilka 9 var kommunala och 12 ägdes av privata sammanslutningar. Under redogörelseåret började sin verksamhet 4 daghem. Huru antalet vårdade växlat under året i de olika daghemmen, framgår av följande tabell.

Huollettavien vaihtuminen v:n 1964 aikana — Vårdtagarnas omsättning under år 1964

Vajaamielisten päivähuoltolat Daghem för psykiskt efterblivna	Hoito- paikkaluku Antal vårdplatser	Vuoden alussa Vid början av året	Uusia Nya	Poistettu Utskrivna	Vuoden lopussa — Vid slutet av året		
					mies- puolisia mankön	nais- puolisia kvinnkön	Yhteensä Summa
<i>Kunnallisia — Kommunala</i>							
Tyynelä (Aula)	60	58	17	17	29	29	58
Vantaala — Vandala	42	42	15	12	21	24	45
Käpylä — Kottby	65	67	12	13	53	13	66
Toimela	15	17	4	4	5	12	17
Kiikeli	25	28	7	6	15	14	29
Aakkula (Saukonpuisto)	24	24	5	5	11	13	24
Vaajaharju	15	15	—	1	5	9	14
Päiväharju	25	18	4	5	12	5	17
Taulumäki	15	—	16	2	11	3	14
<i>Muita — Övriga</i>							
Aula-työkoti — Aula-arbetshem	50	54	10	12	21	31	52
Tampereen kaupunkilähettyksen työkoti — Tammerfors stadsmissions arbetshem ..	20	25	9	10	14	10	24
Tampereen seurakuntien — Tammerfors församlingars	20	21	1	1	10	11	21
Pompo	25	24	3	2	14	11	25
Päivänummi (Hoivatuki)	22	15	14	5	12	12	24
Peippola	15	16	3	4	6	9	15
Ali-Juhakkala	25	25	5	4	16	10	26
Paavolan työkoti — Paavola arbetshem ..	20	15	5	1	15	4	19
Haapaniemi	15	12	2	1	8	5	13
Pääskylä	15	—	16	3	8	5	13
Tarula	15	—	14	2	4	8	12
Lyckebo	15	—	15	2	5	8	13
Yhteensä — Summa	543	476	177	112	295	246	541

Päivähuoltolat Tyynelä, Vantaala, Käpylä sekä Aula-työkoti sijaitsevat Helsingissä, Toimela Kotkassa, Kiikeli Oulussa, Aakkula Tampereella, Vaajaharju Jyväskylän mlk:ssa, Päiväharju Jyväskylän kaupungissa, Taulumäki Varkaudessa, Pompo Turussa, Päivänummi Porissa, Peippola Joensuussa, Ali-Juhakkala ja Paavolan työkoti Lahdessa, Haapaniemi Kuopiossa, Pääskylä Savonlinnassa, Tarula Hämeenlinnassa ja Lyckebo Pietarsaaressa. Kertomusvuoden kuluessa hoidettiin päivähuoltoloissa kaikkiaan 653 vajaamielistä, niistä 349 eli 53.4 % kunnallisissa huoltoloissa. Hoidettavista 54.5 % oli mies- ja 45.5 % naispuolisia.

Daghemmen Tyynelä, Vandala, Kottby och Aula-arbetshem är belägna i Helsingfors, Toimela i Kotka, Kiikeli i Uleåborg, Aakkula i Tammerfors, Vaajaharju i Jyväskylä lk, Päiväharju i Jyväskylä stad, Taulumäki i Varkaus, Pompo i Åbo, Päivänummi i Björneborg, Peippola i Joensuu, Ali-Juhakkala daghem och Paavola arbetshem i Lahti, Haapaniemi i Kuopio, Pääskylä i Nyslott, Tarula i Tavastehus och Lyckebo i Jakobstad. Under redogörelseåret vårdades i daghemmen inalles 653 psykiskt efterblivna, därav 349 eller 53.4 % i de kommunala daghemmen. Av de vårdade var 54.5 % mankön och 45.5 % kvinnkön.

Vuoden lopussa oli vajaamielisten päivähuoltoloissa yhteensä 541 hoidettavaa, joista 295 eli 54.5 % oli mies- ja 246 eli 45.5 % naispuolisia. Näiden vajaamielisyyden aste oli seuraava.

Vid slutet på året fanns det i daghemmen inalles 541 vårdade, varav 295 eller 54.5 % var mankön och 246 eller 45.5 % kvinnkön. Graden av efterblivenheten var följande.

Päivähuoltolat Daghem	Tylsä- mielisiä Idioter	Vähä- mielisiä Imbecilla	Heikko- mielisiä Debila	Muita Övriga	Yhteensä Summa
Kunnalliset — Kommunala	33	157	73	21	284
Muut — Övriga	49	144	51	13	257
Yhteensä — Summa	82	301	124	34	541
%	15.2	55.6	22.9	6.3	100.0

Kuntien päivähuoltoloissa oli 11.6 % tylsämielisiä, 55.3 % vähämielisiä ja 25.7 % heikko-mielisiä vastaavien suhdelukujen ollessa yksityisissä päivähuoltoloissa 19.1, 56.0 ja 19.8.

Huollettavien ikä vaihteli eri päivähuoltoloissa varsin huomattavasti. Yhdeksässä päivähuoltolassa nuorimmat olivat 2—6-vuotiaita ja muissa huollettavat olivat vähintään 7-vuotiaita. Tampereen kaupunkilähetyksen työkodissa ja Aulatyökodissa nuorimmat olivat 16—20-vuotiaita. Seuraavassa taulukossa esitetään vuoden lopussa huoltoloissa olleiden ikäjakautuma.

I de kommunala daghemmen var 11.6 % av de vårdade idioter, 55.3 % imbecilla och 25.7 % debila, då motsvarande relativt i de privata daghemmen var 19.1 56.0 och 19.8.

Åldern för de vårdade växlade betydligt i de olika daghemmen. I nio daghem var de yngsta mellan 2—6 år och i andra daghem var alla vårdade äldre än 7 år. I Tammerfors stadsmissions arbetshem och i Aula-arbets-hem var de yngsta 16—20 år. I följande tabell uppges åldersfördelningen för dem, som vid slutet av året vårdades i daghemmen.

Vuoden lopussa päivähuoltoloissa huollettujen ikä — Aldern för vårdtagarna i daghemmen i slutet på året

Päivähuoltolat Daghem	Ikä, vuotta — Ålder, år						Yhteensä Summa
	Alle 7 Under	7—12	13—15	16—20	21—30	31—	
Kunnalliset — Kommunala	18	118	78	54	12	4	284
Muut — Övriga	11	89	40	66	41	10	257
Yhteensä — Summa	29	207	118	120	53	14	541
%	5.3	38.3	21.8	22.2	9.8	2.6	100.0

Kuntien omistamissa päivähuoltoloissa suurin osa huollettavista, 75.4 %, oli 16 vuotta nuorempia, yksityisten yhtymien omistamissa huoltoloissa vastaavanikäisiä oli vain 54.5 %.

I de kommunala daghemmen var största delen av de vårdade, 75.4 %, yngre än 16 år, i de privata daghemmen var antalet av de i motsvarande ålder endast 54.5 %.

VI. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien ja irtolaisten huolto

Huollon alaisten henkilöiden luku. V. 1964 oli irtolaislain 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huoltoon joutuneita henkilöitä 27 kaupungissa, 7 kauppalassa ja 49 maalaiskunnassa yhteensä 1 341. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoa koskevan lain 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huollettavia ilmoitettiin 43 kaupungista, 21 kauppalasta ja 309 maalaiskunnasta yhteensä 12 888.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoa koskevan lain piiriin kuuluvat paitsi alkoholin myös muiden päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjät. Päihdyttävällä aineella tarkoitetaan laissa paitsi alkoholipitoista myös sellaista lääketai muuta ainetta, joka voi saattaa sen käyttäjän päihtyneeksi tai siihen verrattavaan tilaan.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä oli alkoholin väärinkäyttäjiä kaikkiaan 12 825, joista alkoholin lisäksi 8 käytti morfiinia tai sen sukulaisaineita, 348 muita lääkeaineita ja 17 molempiin ryhmiin kuuluvia aineita. Yksinomaan muiden päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjiä ilmoitettiin kaikkiaan 63, joista 12 morfiinin yms., 50 muiden lääkeaineiden ja 1 sekä morfiinin yms. että muiden lääkeaineiden väärinkäyttäjiä.

Ns. *nuorella väärinkäyttäjällä* tarkoitetaan seuraavassa sellaista 18—24-vuotiasta henkilöä, joka kuuden viimeksi kuluneen kuukauden aikana on tavattu päihtyneenä tai muuten käyttää päihdyttäviä aineita ilmeiseksi vahingoksi itselleen tai muille. Muita ko. lain nojalla huollettuja nimitetään *varsinaisiksi väärinkäyttäjiksi*.

Erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa edellämainittuja huollettuja henkilöitä oli seuraavasti.

VI. Värden av personer, som missbrukar berusningsmedel, och lösdriivarvård

Antal personer, som underkastats vård. År 1964 utgjorde enligt 1 kap. 1 § lagen om lösdrivare antalet omhändertagna personer i 27 städer, 7 köpingar och 49 landskommuner 1 341. Enligt lagen om vård av personer, som missbrukar berusningsmedel, 1 kap. 1 §, redovisades 12 888 vårdbehövande i 43 städer, 21 köpingar och 309 landskommuner.

Lagen om värden av personer, som missbrukar berusningsmedel, gäller inte bara alkoholmissbrukare utan också dem, som missbrukar andra berusningsmedel. Med berusningsmedel avses i lagen förutom alkoholhaltigt ämne även sådant läke- eller annat medel, som kan försätta den som använder det i berusat eller därmed jämförligt tillstånd.

Av personer, som missbrukar berusningsmedel, var antalet missbrukare av alkohol 12 825, av dessa brukade utöver alkohol 8 morfin och därmed besläktade ämnen, 348 andra läkemedel och 17 i båda grupperna ingående ämnen. Personer, som missbrukar endast övriga berusningsmedel, uppgick till sammanlagt 63, av dessa missbrukade 12 morfin o.a.dyl., 50 andra läkemedel och 1 både morfin o.a.dyl. och andra läkemedel.

Med s.k. *unga missbrukare* avses i det följande sådan 18—24-årig, som under senast förflutna sex månader anträffats berusad eller som på annat sätt använt berusningsmedel till uppenbar skada för sig själv eller annan. Andra, som vårdats enligt ifrågavarande lag, benämnes *egentliga missbrukare*.

Särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna var antalet ifrågavarande vårdade personer följande.

	Kaupungit Städer	%	Kauppalat Köpingar	%	Maalaiskunnat Landskommuner	%	Koko maa Hela landet	%
<i>Irtolaisia — Lösdrivare</i>	1 248	12.4	9	1.0	84	2.6	1 341	9.4
<i>Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjät — Personer, som missbrukar berusningsmedel</i>	8 813	87.6	890	99.0	3 185	97.4	12 888	90.6
<i>Varsinaisia väärinkäyttäjät — Egentliga missbrukare</i>	6 220	70.6	534	60.0	2 008	63.0	8 762	68.0
<i>Nuoria väärinkäyttäjät — Unga miss- brukare</i>	2 593	29.4	356	40.0	1 177	37.0	4 126	32.0
Yhteensä — Summa	10 061	100.0	899	100.0	3 269	100.0	14 229	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna huollon alaisten henkilöiden luku on noussut 621 henkilöä eli 4.6 %. Irtolaisten luku on noussut 5.2 % ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjät ilmoitettiin 4.5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Verrattuna v:n 1964 alussa henkikirjoitettuun väkilukuun oli irtolaishuollon alaisia henkilöitä koko maassa 0.29 ‰ ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon alaisia henkilöitä 2.81 ‰. Eri läänien kesken huollettavat jakaantuivat seuraavalla sivulla olevan taulukon mukaisesti.

Huolletuista irtolaisista 89.3 % oli Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen lääneissä. Yksistään Helsingissä oli 669 eli 49.9 % koko maan irtolaisluvusta, Turussa 116, Tampereella 93 ja Kotkassa 66, joten näissä neljässä kaupungissa oli jo 70.4 % kaikista. — Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon alaisia henkilöitä oli eniten Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, yhteensä 8 609 eli 66.8 % koko maan huollettavista. Yksistään Helsingissä näitä oli 4 292 eli 33.3 % kaikista, Turussa 896 ja Tampereella 631.

Naispuolisia irtolaisia oli 796 eli 59.4 % ja miespuolisia 545 eli 40.6 %. Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien joukossa oli naisia vain 3.6 % eli 464, mutta miehiä 96.4 % eli 12 424. Nuorissa väärinkäyttäjissä oli varsin vähän naispuolisia, vain 92 eli 2.2 % ja miespuolisia 4 034 eli 97.8 %. — Suurin osa näistä huollon alaisista henkilöistä oli asutuskeskuksissa, irtolaisnaisista 92.6 % ja päihdyttäviä aineita väärinkäyttäneistä naisista 87.3 %, miesten vastaavien lukujen ollessa 95.4 ja 74.8 %.

I jämförelse med föregående år har antalet personer, som underkastats vård, stigit med 621 personer eller 4.6 %. Antalet lösdrivare har stigit med 5.2 % och personer, som missbrukar berusningsmedel, redovisades 4.5 % mera än föregående år. I jämförelse med den i början av år 1964 mantalsskrivna folkmängden utgjorde de personer, som underkastats lösdrivarvård, i hela landet 0.29 ‰ och personer, som missbrukar berusningsmedel, 2.81 ‰ av befolkningen. Mellan de olika länen fördelade sig dessa enligt tabellen på följande sida.

Av de omhändertagna lösdrivarna kom 89.3 % på Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kymmene län. Enbart i Helsingfors fanns 669 eller 49.9 % av hela landets lösdrivare, i Åbo 116, i Tammerfors 93 och i Kotka 66, alltså i dessa fyra städer redan 70.4 % av alla. — Största antalet personer, som missbrukar berusningsmedel, fanns i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län, till ett antal av 8 609 eller 66.8 % av hela landets vårdbehövande. Enbart i Helsingfors fanns 4 292 vårdbehövande eller 33.3 % av alla, i Åbo 896 och i Tammerfors 631.

De kvinnliga lösdrivarna utgjorde 796 eller 59.4 % och de manliga 545 eller 40.6 %. Bland personer, som missbrukar berusningsmedel fanns det kvinnor endast 3.6 % eller 464, medan antalet män utgjorde 96.4 % eller 12 424. Antalet kvinnor under de unga missbrukarna var ganska ringa, endast 92 eller 2.2 % och män 4 034 eller 97.8 %. — Största delen av dessa vårdade personer koncentrerade sig till bosättningscentra, av lösdrivarkvinnorna 92.6 % och av kvinnorna som missbrukar berusningsmedel 87.3 %, då motsvarande tal för männen var 95.4 och 74.8 %.

Nuorimmat ikäluokat, 18—24-vuotiaat, on seuraavassa yhdistelmässä esitetty vuosiluokittain erikseen. V:een 1963 verrattuna nuorten luku on noussut 8.1 %, nuorten irtolaisten luku 14.3 % ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien luku 7.6 %.

De yngsta åldersklasserna, 18—24 år, har i följande sammanställning framställts varje årsklass för sig. I jämförelse med år 1963 har antalet unga stigit med 8.1 %, antalet unga lösdrivare med 14.3 % och antalet personer, som missbrukar berusningsmedel med 7.6 %.

Ikä, vuotta — Ålder, år	Irtolaisia Lösdrivare		Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjii Personer, som missbrukar berusningsmedel			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Varsinaisia väärinkäyttäjii Egentliga missbrukare		Nuoria väärinkäyttäjii Unga missbrukare	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
18	3	43	40	2	508	17
19	10	70	73	1	848	23
20	9	71	50	—	602	17
21	13	48	65	2	488	11
22	12	34	59	—	457	10
23	18	42	104	1	579	8
24	12	23	89	3	393	4
Yhteensä — Summa	77	331	480	9	3 875	90

Siviilisäätty. Irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon alaisten henkilöiden siviilisäätty selviää seuraavasta taulukosta.

Civilstånd. De personer, som var underkastade lösdrivarvård och vården av dem, som missbrukar berusningsmedel fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt.

Huollon alaisten henkilöiden siviilisäätty — Vård underkastade personers civilstånd

Siviilisäätty — Civilstånd	Irtolaisia — Lösdrivare			Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjii Personer, som missbrukar berusningsmedel					
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Varsinaisia väärinkäyttäjii Egentliga missbrukare			Nuoria väärinkäyttäjii Unga missbrukare		
				Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Naimattomia — Ogifia	295	456	751	2 933	70	3 003	3 603	74	3 677
Naimisissa olevia—Gifia	127	192	319	4 188	168	4 356	415	12	427
Eronneita — Franskilda	118	120	238	1 105	100	1 205	15	6	21
Leskiä — Änklingar och änkor	5	27	32	164	34	198	1	—	1
Tuntematon — Okänt	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	545	796	1 341	8 390	372	8 762	4 034	92	4 126
				%					
Naimattomia — Ogifia	54.1	57.3	56.0	35.0	18.8	34.3	89.3	80.4	89.1
Naimisissa olevia—Gifia	23.3	24.1	23.8	49.9	45.2	49.7	10.3	13.1	10.4
Eronneita — Franskilda	21.7	15.1	17.7	13.2	26.9	13.7	0.4	6.5	0.5
Leskiä — Änklingar och änkor	0.9	3.4	2.4	1.9	9.1	2.3	0.0	—	0.0
Tuntematon — Okänt	—	0.1	0.1	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Suurin osa irtolaisista, 56.0 %, oli naimattomia, jotavastoin varsinaisista päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä vain 34.3 %. Naispuolisista varsinaisista päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjistä oli melko paljon, 36.0 %, leskiä ja eronneita, miesten vastaavan suhdeluvun ollessa vain 15.1.

Största delen av lösdrivarna, 56.0 %, var ogifia, då däremot motsvarande tal för egentliga missbrukare av berusningsmedel var endast 34.3 %. Bland de kvinnliga fanns det rätt mycket änkor och franskilda, 36.0 %, medan motsvarande proportionstal för männen var endast 15.1.

Irtolaishuollon perusteet on irtolaislain 1 luvun 1 §:n mukaan tilastossa jaettu neljään ryhmään, nimittäin: kuljeksiva elämä, työn vieroksuminen, kerjuu ja ammattihaureus. Ne tapaukset, jolloin irtolaishuoltoon joutunut henkilö on muulla elämäntavallaan tuottanut ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle, on yhdistetty ryhmäksi »muu peruste». Seuraava taulukko valaisee, kuinka moni oli kunkin perusteen nojalla v. 1964 otettu huoltoon. Tällöin on huomattava, että jos henkilölle on ilmoitettu useita huoltoperusteita, on tilastossa otettu vain tärkein huomioon.

Kuljeksivan elämän ja työn vieroksumisen vuoksi 51.9 % kaikista irtolaisista on joutunut irtolaishuoltoon. Vastaava suhdeluku oli v. 1963 50.4. Ammattihaureuden vuoksi huoltoon joutuneiden naisten luku on aikaisemmista vuosista huomattavasti alentunut, joskin viime vuosina on ollut havaittavissa vähäistä nousua. V. 1948 heitä oli 1 131 eli 85.9 % kaikista irtolaisnaisista, v. 1950 928 eli 74.3 %, v. 1955 604 eli 56.5 %, v. 1960 377 eli 45.5 %, v. 1963 379 eli 48.8 % ja v. 1964 371 eli 46.6 %.

Grunderna för lösdrivarvården. Med stöd av lösdrivarlagens 1 kap. 1 § har grunderna för lösdrivarvården i statistiken indelats i fyra grupper, nämligen: kringstrykande liv, arbetskygghet, tiggeri och prostitution. De fall, då person underställd lösdrivarvård genom sitt levnadssätt i övrigt medfört uppenbar våda för allmän ordning, säkerhet eller sedlighet, har förts till gruppen »annan orsak». Huru många personer, som med stöd av varje orsak omhändertagits under år 1964, belyses av följande tabell. Härvid bör observeras, att ifall beträffande en person uppgivits flere vårdorsaker, har blott den viktigaste beaktats i statistiken.

Till följd av kringstrykande liv och arbetskygghet har 51.9 % av alla lösdrivare underkastats lösdrivarvård. Motsvarande proportionsantal för år 1963 var 50.4. Antalet kvinnor, som till följd av prostitution blivit underkastade vård, har från tidigare år märkbart minskat, om ock en svag ökning kunnat skönjas de senaste åren. År 1948 var deras antal 1 131 eller 85.9 % av hela antalet kvinnliga lösdrivare, år 1950 928 eller 74.3 %, år 1955 604 eller 56.5 %, år 1960 377 eller 45.5 %, år 1963 379 eller 48.8 % och år 1964 371 eller 46.6 %.

Irtolaishuollon perusteet — Grunder för lösdrivarvården

Huollon peruste Grunden för vården	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Kuljeksiva elämä — Kringstrykande liv	64	110	4	14	68	124	12.3	14.9	16.0	23.7	12.5	15.6
Työn vieroksuminen — Arbetskygghet	253	243	3	5	256	248	48.6	33.0	12.0	8.5	47.0	31.2
Kerjuu — Tiggeri	30	1	—	—	30	1	5.8	0.1	—	—	5.5	0.1
Ammattihaureus — Pro- stitution	—	339	—	32	—	371	—	46.0	—	54.2	—	46.6
Muu peruste — Annan grund	173	44	18	8	191	52	33.3	6.0	72.0	13.6	35.0	6.5
Yhteensä — Summa	520	737	25	59	545	796	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Irtolaisperusteen yhteyteen kuuluu läheisesti kysymys, missä määrin irtolaisiksi havaitut henkilöt on aikaisemmin tuomittu rangaistukseen ja missä määrin he ovat aikaisemmin olleet irtolaishuollon alaisia. Näitä seikkoja valaisee seuraava yhdistelmä.

Irtolaisia, jotka aikaisemmin — Lösdrivare, som tidigare ovat olleet irtolaishuollon alaisina — varit under lösdrivarvård on tuomittu rangaistukseen — dömts till straff

I nära samband med orsaken till lösdriveriet står frågan, i vilken mån personer, som befunnits vara lösdrivare, tidigare blivit dömda till straff och i vilken mån de tidigare varit under lösdrivarvård. Följande sammanställning belyser dessa frågor.

Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
297	515	1	17	298	532
295	225	13	9	308	234

Kaikista v:n 1964 irtolaisista 61.9 % on aikaisemmin ollut irtolaisuudon alaisena, 54.7 % miehistä ja 66.8 % naisista. Aikaisemmin rangaistukseen tuomittuja oli 40.4 % kaikista, miehistä 56.5 % ja naisista 29.4 %.

Irtolaisuudon toimenpiteet. Irtolaislain 1 luvun 2 ja 5 §:ien mukaan on irtolaisiksi havaittuihin henkilöihin nähden sovellettava seuraavia toimenpiteitä: varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi ja, ellei tämä riitä, määrättävä irtolaisvalvonnan alaiseksi; ellei heitä senkään avulla saada palautetuiksi säännölliseen ja kunnialliseen elämäntapaan tai jos he ovat vaaraksi itselleen tai muiden henkilökohtaiselle turvallisuudelle tai ilmeiseksi häiriöksi yleiselle järjestykselle tai siveellisyydelle, on heidät määrättävä työlaitokseen tai pakkotyöhön.

Jos irtolaisiksi havaittu henkilö on toispaikkakuntalainen, ovat muutamit kunnat ilmoittaneet lähettäneensä tällaiset henkilöt kotikuntaansa siellä käsiteltäviksi antamatta heille sitä ennen varoitusta. Tilastossa tällaiset tapaukset on yhdistetty ryhmään »muu toimenpide». Ne tapaukset, jolloin irtolaiset laitoksesta päästyään on asetettu jälkivalvontaan, muodostavat oman ryhmän. Missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty kaupungeissa, kaupaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

Av hela antalet lösdrivare under år 1964 hade 61.9 % varit tidigare under lösdrivarvård, 54.7 % av männen och 66.8 % av kvinnorna. 40.4 % hade tidigare blivit dömda till straff, av männen 56.5 % och av kvinnorna 29.4 %.

Lösdrivarvårdens vårdåtgärder. Enligt lösdrivarlagens 1 kap. 2 och 5 § bör ifråga om personer, som befunnits vara lösdrivare, tillämpas följande åtgärder: varning, då sådan anses nödvändig och om detta ej är tillräckligt, ställande under lösdriveriövervakning; om de icke ens med denna åtgärd kan återföras till ett ordentligt och hederligt levnadssätt eller om de är till fara för sig själva eller för andras personliga säkerhet eller till uppenbar våda för allmän ordning och sedlighet, bör de förordnas till intagning i arbetsanstalt eller till tvångsarbete.

Ifall en person, som befunnits vara lösdrivare, är från annan ort, har somliga kommuner uppgivit att de sändt sådana personer till deras hemkommun för behandling utan att dessförinnan tilldela dem varning. I statistiken har dylika fall sammanförts till gruppen »annan åtgärd». De fall, då lösdrivarna efter anstaltsvård ställts under övervakning, bildar en särskild grupp. I vilken utsträckning de olika vårdåtgärderna vidtagits i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande tabell.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide — Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
							%					
Varoitus — Varning	123	172	3	19	126	191	23.6	23.3	12.0	32.2	23.1	24.0
Irtolaisvalvonta — Lösdriveriövervakning . .	266	238	—	16	266	254	51.2	32.3	—	27.1	48.8	31.9
Työlaitoshuolto — Intagning på arbetsanstalt	44	122	15	8	59	130	8.5	16.6	60.0	13.6	10.8	16.3
Pakkotyö—Tvångsarbete	5	11	—	—	5	11	1.0	1.5	—	—	0.9	1.4
Jälkivalvonta — Efterövervakning	71	172	3	14	74	186	13.6	23.3	12.0	23.7	13.6	23.4
Muu toimenpide—Annan åtgärd	11	22	4	2	15	24	2.1	3.0	16.0	3.4	2.8	3.0
Yhteensä — Summa	520	737	25	59	545	796	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Niiden irtolaisten luku, jotka ovat saaneet varoituksen tai joutuneet valvontaan, oli 62.4 % kaikista; selontekovuonna sai varoituksen 23.6 %

Antalet lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning var 62.4 % av alla; under redogörelseåret erhöi 23.6 %

koittaa 1 §:n 2. mom:n nuoria, tilapäisiä väärinkäyttäjiä. Lisäksi on vielä 10. ryhmä, vapaaehtoisuus, jolloin huollettava on vapaaehtoisesti hakeutunut huoltoon.

Jos henkilö on usean edellä mainitun perusteen nojalla joutunut huollettavaksi, hänet on edellä olevassa taulukossa sijoitettu siihen perusr ryhmään, joka on osoittautunut tärkeimmäksi.

Selontekovuonna joutui huollon alaiseksi 4 126 sellaista 18—24-vuotiasta henkilöä, jotka kuuden viimeksi kuluneen kuukauden aikana oli tavattu päihtyneinä tai muuten käyttivät päihdyttäviä aineita ilmeiseksi vahingoksi itselleen tai muille. Näiden ns. nuorten väärinkäyttäjien osuus oli 32.0 %, varsinaisten väärinkäyttäjien osuuden ollessa 8 762 tapausta eli 68.0 %.

Juopottelevaa elämää viettävät henkilöt ovat joutuneet huoltoon suurimmalta osalta sen vuoksi, että heidät vuoden kuluessa oli pidätetty kolmasti tai useammin tai sen vuoksi, että he olivat ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen. Edellisiä oli v. 1964 31.9 % sekä jälkimmäisiä 30.7 % varsinaisista väärinkäyttäjistä. Taloudelliset seikat, elatusvelvollisuuden tai ansioyön laiminlyönti, joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi tai huoltoavun tarve on merkitty huollon perusteeksi 1 935 tapauksessa eli 22.1 %:lle. Lisäksi oli vapaaehtoisesti huoltoon alistuneita 866 eli 9.9 %, vaarallisia 237 eli 2.7 % ja 234 eli 2.7 % rattijuoppoja. Vapaaehtoisesti huoltoon oli alistunut lisäksi 310 henkilöä, joiden kohdalla oli ilmoitettu muitakin huollon perusteita. Kaikkiaan oli siis näitä »vapaaehtoisia» 1 176 eli 13.4 % varsinaisista väärinkäyttäjistä. V. 1963 heitä oli 1 024 eli 12.0 %.

Varsinaisista väärinkäyttäjistä 6 053 eli 69.1 % on jo aikaisemmin ollut huollon alaisena. V. 1963 vastaavat luvut olivat 5 810 ja 68.4 %. Nuorista väärinkäyttäjistä 968 eli 23.5 % oli aikaisemmin ollut huollon alaisena. V. 1963 vastaavat luvut olivat 881 ja 23.0.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon huoltotoimenpiteet. Lain 1 luvun 3 §:n tarkoittamia huoltotoimenpiteitä ovat neuvonta ja ohjaus, valvonta sekä huoltola- ja muu laitoshoido. Tilastossa on huoltolahoitopäätös ja täytäntöönpanu huoltolahoito mainittu erikseen ja huoltolahoidosta on erotettu sairaalassa tai muussa vastaavassa hoitolaitoksessa hoitoa saaneet. Samoin kuin irtolaisiin on päihdyttävien

närstäende till last, 8. behov av socialhjälp och 9. skadlighet, vilken avser av 1 § 2. mom. unga, tillfälliga missbrukare. Därutöver finns det ännu grupp 10, frivillighet, då vårdbehövande frivilligt har underkastat sig vård.

Om en person erhållit vård till följd av flere av ovannämnda orsaker, har han i föregående tabell hänförs till den grupp, vilken visat sig vara viktigast.

Under redogörelseåret omhändertogs 4 126 sådana 18—24-åringar, som under senast förflutna sex månader anträffats berusade eller som på annat sätt använt berusningsmedel till uppenbar skada för sig själv eller annan. Andelen av dessa s.k. unga missbrukare var 32.0 %, medan de egentliga missbrukarna utgjorde 8 762 fall eller 68.0 %.

Personer, vilka för ett onyktert liv, har oftast omhändertagits, emedan de under årets lopp blivit anhållna tre eller flere gånger eller därför, att de varit uppenbart störande eller förgelseväckande för sin omgivning. De förra utgjorde år 1964 31.9 % och de senare 30.7 % av egentliga missbrukare. Ekonomiska omständigheter, såsom försummande av underhållsskyldighet eller av förvärvsarbete, fallande närstående till last eller behov av socialhjälp hade angivits som orsak till omhändertagandet i sammanlagt 1 935 fall eller 22.1 %. Dessutom hade 866 eller 9.9 % frivilligt underkastat sig vård, farlighet var grunden till 237 fall eller 2.7 % och rattifylleri till 234 fall eller 2.7 %. Frivilligt har därtill underkastat sig vård 310 personer, för vilka har likväl även andra grunder för vård uppgivits. Inalles fanns det alltså 1 176 eller 13.4 % »frivilliga» egentliga missbrukare. Motsvarande antal år 1963 var 1 024 eller 12.0 %.

Av de egentliga missbrukarna har 6 053 eller 69.1 % redan tidigare varit under vård. År 1963 var motsvarande antal 5 810 och 68.4 %. Av unga missbrukare har 968 eller 23.5 % tidigare varit under vård. År 1963 var motsvarande antal 881 och 23.0.

Vårdåtgärder för dem, som missbrukar berusningsmedel. De i lagens 1 kap. 3 § avsedda vårdåtgärderna är rådgivning och handledning, uppsikt samt anstalts- och annan inrättningsvård. I statistiken har beslut om vård och intagning för vård i anstalt omnämnts skilt för sig och vård i anstalt åtskilts från vård på sjukhus eller annan inrättning. På samma sätt som för lösdrivarna har för dem, som missbrukar berusningsmedel, de

aineiden väärinkäyttäjinkin nähden laitoksesta vapautuneiden jälkivalvonta erotettu eri ryhmäksi.

Seuraava taulukko osoittaa, mihin huoltotoimenpiteisiin on ryhdytty erikseen varsinaisiin ja nuoriin päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien nähden.

frigivnas efterövertakning avskilts i en skild grupp.

Följande tabell utvisar, vilka vårdåtgärder som vidtagits särskilt för egentliga och för unga missbrukare av berusningsmedel.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
<i>Varsinaiset väärinkäyttäjät — Egentliga missbrukare</i>	6 426	328	1 964	44	8 390	372	69.1	81.0	62.8	74.6	67.5	80.2
Neuvonta ja ohjaus — Rådgivning och hand- ledning	1 995	87	1 138	25	3 133	112	31.1	26.5	57.9	56.8	37.3	30.1
Valvonta — Uppsikt ..	1 908	127	325	9	2 233	136	29.7	38.7	16.5	20.5	26.6	36.6
Huoltolahoito (päätös) — Vård i vårdanstalt (beslut)	407	15	68	1	475	16	6.3	4.6	3.5	2.3	5.7	4.3
Huoltolahoito (täytän- töönpantu) — Vård i vårdanstalt (intagen)	1 086	39	322	4	1 408	43	16.9	11.9	16.4	9.1	16.8	11.5
Sairaala tai muu laitoshoido — Vård på sjukhus eller annan inrättning	359	11	39	3	398	14	5.6	3.4	2.0	6.8	4.7	3.8
Jälkivalvonta — Efterövertakning	671	49	72	2	743	51	10.4	14.9	3.7	4.5	8.9	13.7
<i>Nuoret väärinkäyttäjät — Unga missbrukare</i>	2 872	77	1 162	15	4 034	92	30.9	19.0	37.2	25.4	32.5	19.8
Neuvonta ja ohjaus — Rådgivning och hand- ledning	2 560	73	1 125	13	3 685	86	89.1	94.8	96.8	86.7	91.3	93.5
Valvonta — Uppsikt ..	312	4	37	2	349	6	10.9	5.2	3.2	13.3	8.7	6.5
Yhteensä — Summa	9 298	405	3 126	59	12 424	464	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yleisimmin käytettyjä toimenpiteitä oli neuvonta ja ohjaus, jota oli saanut 37.0 % varsinaisista väärinkäyttäjistä, vastaten 37.1 %:a v. 1963. Huoltoloihin määrättiin 1 942 tapausta ja lisäksi 412 sairaalaan tai muuhun vastaavaan hoitolaitokseen eli yhteensä 2.3 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Näistä 491 tapauksen kohdalla huoltolahoito ei vielä ollut täytätöönpantu. Jälkivalvonnassa huoltolahoidon jälkeen oli 794 eli 9.1 % varsinaisista väärinkäyttäjistä.

Nuoriin väärinkäyttäjien sovellettiin toimenpiteinä neuvontaa ja ohjausta sekä valvontaa, edellisten osuus oli 91.4 % ja jälkimmäisten 8.8 %. V. 1963 olivat vastaavat %-luvut 90.8 ja 9.2.

De allmännast tillämpade vårdåtgärderna var rådgivning och handledning, som 37.0 % av egentliga missbrukare hade erhållit, motsvarande 37.1 % år 1963. Till vårdanstalt beordnades 1 942 fall och ytterligare 412 till sjukhus eller annan motsvarade vårdinrättning eller sammanlagt 2.3 % mera än föregående år. För dessa 491 fall hade vård i anstalt inte ännu verkställts. Under övertakning efter anstaltsvård var 794 eller 9.1 % av de egentliga missbrukarna.

För de unga missbrukarna tillämpades rådgivning och handledning samt uppsikt, de förras andel var 91.4 % och de senares 8.8 %. År 1963 var motsvarande %-talen 90.8 och 9.2.

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltolat

V:n 1963 alussa voimaan tulleen, päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltoa koskevan lain edellyttämiä huoltoloita toimi maassa 9. Niistä 3 oli valtion omistamia, nim. Perniön huoltola Kemiössä, Lapinjärven huoltola ja Järvenpään sosiaalisairaala. Yksityisten yhdistysten omistamia olivat Mikkelin, Kankaanpään sekä Pieksämäellä sijaitseva Tyynelän alkolistikodit. Lammim ja Ridasjärven työlaitosten osastoina toimivat huoltolat kuuluivat kuntayhtymille ja Tervalammen huoltola Helsingin kaupungille. Järvenpään sosiaalisairaalassa oli lisäksi osasto naisille ja Lammilla toimi suljettu huoltola erikseen.

V:n 1964 kuluessa oli huoltoloiden sosiaaliministeriölle antamien tietojen mukaan laitoksissa kirjoissa kaikkiaan 2 789 huollettavaa. Vuoden alussa oli kirjoissa 1 060, vuoden kuluessa otettiin uusia 1 729 ja vapautettiin tai siirrettiin muualle 1 674, joten vuoden lopussa oli kirjoissa kaikkiaan 1 115. Miten huollettavien määrä vaihtui vuoden kuluessa eri laitoksissa, selviää seuraavasta taulukosta.

Vårdanstalter för personer, som missbrukar berusningsmedel

I början av år 1963 trädde i kraft lagen om vården av dem, som missbrukar berusningsmedel. För dessa personer fanns 9 vårdanstalter. Av dem ägdes 3 av staten, nämligen Bjärnå anstalt i Kimito, anstalten i Lappträsk och socialsjukhuset i Järvenpää. Alkoholisthemmen i Kankaanpää och i S:t Michel samt Tyynelä alkoholisthem i Pieksämäki upprätthölls av privata föreningar. Vårdanstalten vid arbetsinrättningarna i Lammi och Ridasjärvi tillhörde kommunsammanslutningar och Tervalampi vårdanstalt Helsingfors stad. Vid Järvenpää socialsjukhus fanns därtill en kvinnlig avdelning och vid Lammi verkade en särskild sluten vårdanstalt.

Enligt uppgifter från vårdanstalterna var vid dessa anstalter under år 1964 inskrivna inalles 2 789 vårdbehövande. Vid årets början var antalet inskrivna 1 060, under årets lopp intogs 1 729 och utskrevs eller placerades annorstädes 1 674, så att antalet inskrivna vid årets slut var 1 115. Hur totalantalet vårdbehövande vid de olika anstalterna växlade under årets lopp, framgår av följande tabell.

Huollettavien luku eri laitoksissa — Antalet vårdbehövande på de olika anstalterna

Huoltola Vårdanstalt	Hoitopaikkoja Platsantal	Vuoden alussa kirjoissa — Inskrivna vid årets början			Vuoden kuluessa — Under året						Vuoden lopussa kirjoissa — Inskrivna vid årets slut	
		laitoksessa länän på anstalten	muualla annorstädes	siirretty muista huoltoloista flyttade från andra vårdanst.	muuta laitok- sien otettuja andra intagna	lopullisesti vapautettuja slutligt frigivna	siirretty muu- hin huolto- loihin överflyttade till andra vårdanstalter	muusta syytä poistettuja av annan orsak utskrivna	laitoksessa länän på anstalten	muualla annorstädes		
Perniö (Bjärnå)	80	88	162	4	265	231	36	—	93	159		
Lapinjärvi — Lappträsk ..	100	113	217	16	390	399	21	5	127	184		
Järvenpää, miesos. — manl. avd.	63	68	28	6	401	415	7	—	71	10		
Järvenpää, naisos. — kvinnl. avd.	7	5	1	1	34	31	2	—	8	—		
Tervalampi	70	53	106	1	142	78	39	1	46	138		
Lammi	20	14	27	36	40	40	2	—	21	54		
Lammi, suljettu huoltola — sluten vårdanstalt	20	15	44	66	—	20	21	—	19	65		
Ridasjärvi	20	14	32	1	29	30	2	—	15	29		
Mikkeli (S:t Michel)	24	25	—	—	132	131	1	—	24	1		
Tyynelä	24	23	—	4	169	168	1	—	27	—		
Kankaanpää	24	25	—	—	127	125	3	—	24	—		
Yhteensä — Summa	452	443	617	135	1 729	1 668	135	6	475	640		

Kaikista v. 1964 huoltoloihin tulleista 71.3 % oli tullut vapaaehtoisesti, 2.6 % oli vaarallisia ja 26.1 % muita lääninhallitusten huoltoloihin määräämiä huollettavia. Vapaaehtoisten luku on edelliseen vuoteen verrattuna lisääntynyt 79:illä ja

Av alla under år 1964 intagna hade 71.3 % kommit frivilligt, 2.6 % var farliga och 26.1 % andra av länsstyrelsen till vårdanstalt beordnade. Antalet frivilliga har från föregående år stigit med 79, och antalet andra med 26, men antalet farliga

muiden 26:lla, mutta vaarallisten luku alentunut 10:llä. Vuoden aikana kirjoissa olleet jakaantuivat vapaaehtoisiin, vaarallisiin ja muihin seuraavalla tavalla.

Vuoden alussa — Vid årets början

	Vapaaehtoisesti tulleita Frivilligt ingångna	Vaarallisia Farliga	Kiireellisiä Brådskanke	Muita Andra	Yhteensä Summa
läsnä — närvarande	216	24	2	201	443
ehdollisesti vapautettuja — villkorligt frigivna	—	53	3	393	449
lomautettuja — permitterade	1	1	2	63	67
vankilassa, karkureina ym. — i fängelse, på rymmarstråt etc.	4	5	3	89	101
Usia vuoden kuluessa — Intagna under året	1 232	45	9	443	1 729

Poistettu vuoden kuluessa — Utskrivna under året

lopullisesti vapautettuja — slutligt frigivna	1 199	50	8	411	1 668
muualle siirrettyjä, kuolleita ym. — annorstädes överförda, avlidna m.fl.	2	3	1	—	6

Vuoden lopussa — Vid årets slut

läsnä — närvarande	247	11	4	213	475
ehdollisesti vapautettuja — villkorligt frigivna	—	55	5	446	506
lomautettuja — permitterade	1	5	—	50	56
vankilassa, karkureina ym. — i fängelse, på rymmarstråt etc.	4	4	1	69	78

Vuoden alussa oli sairaalassa 7, vankilassa 52 ja karkureina 42, vuoden lopussa vastaavasti 5, 41 ja 32.

Kun vuoden alussa muualla olleista 196 palautettiin takaisin laitoksiin, on vuoden kuluessa hoidettu kaikissa laitoksissa 2 405 miestä ja 98 naista eli yhteensä 2 503 huollettavaa; toisesta laitoksesta toiseen siirretyt sisältyvät tällöin mainittuun lukuun kahdesti. Valtion, työlaitosten ja yksityisten huoltoloiden kesken mainittu luku jakaantui seuraavasti.

	Vuoden aikana hoidettuja Antal vårdade under året	Kaikkiaan Totalt	Hoidettua kohti Per vårdtagare
Valtion omistamat laitokset — Statsägda anstalter ...	1 502	96 624	64
Työlaitosten yhteydessä toimivat — Vid arbetsinrättningar verksamma anstalter	496	35 194	71
Yhdistysten omistamat — Föreningarnas anstalter	505	26 847	53
Kaikkiaan — Inalles	2 503	158 665	63

Vuoden kuluessa laitoksiin tulleista 1 729 uudesta hoidettavasta suurin osa, 871 eli 50.4 %, oli ensikertalaisia; näistä 73.5 % oli saapunut huoltolaan vapaaehtoisesti. Laitoksiin otetuista oli 32.6 % tullut useamman kerran vapaaehtoisesti ja 13.3 % useamman kerran lääninhallituksen päätöksestä. Huollettavista oli eniten 30—

nedgått med 10. Samtliga inskrivna fördelade sig på frivilligt inkomna, farliga och andra på följande sätt.

Vid årets början var 7 på sjukhus, 52 i fängelse och 42 på rymmarstråt, vid årets slut åter resp. 5, 41 och 32.

Av de vid årets början icke närvarande intogs 196 ånyo på anstalterna, varför under årets lopp på samtliga anstalter vårdats 2 405 män och 98 kvinnor eller inalles 2 503 vårdbehövande; de som överförts från en anstalt till en annan ingår härvid två gånger i nämnda siffra. Mellan statens, arbetsinrättningarnas och de privata vårdanstalterna fördelade sig nämnda totalantal som följer.

Av de 1 729, som under årets lopp intagits på anstalterna, var de flesta, 871 eller 50.4 %, första-gångsintagna; därav hade 73.5 % frivilligt infunnit sig. Av de intagna hade flera gånger infunnit sig 32.6 % frivilligt och 13.3 % enligt länsstyrelsens beslut. Av dessa vårdtagare utgjorde 30—39-åringarna den största gruppen,

39-vuotiaita, 34.6 %, ja sen jälkeen 40—49-vuotiaita, 30.9 %. Laitokseen tullessaan 50 vuotta täyttäneitä oli 22.0 % ja 30 vuotta nuorempia 12.6 %, joista 18 hoidettavaa ei ollut vielä täyttänyt 20 vuotta.

Työlaitokset

V. 1964 oli toiminnassa 9 työlaitosta, joista 7 oli kuntainliittojen omistamia, Helsingin kaupungin omistama Tervalammen työlaitos Vihdissä ja valtion omistama Ilmajoen työlaitos. Kuntainliittojen omistamat työlaitokset olivat Uudenmaan työlaitos Hyvinkään maalaiskunnassa, Länsi-Suomen työlaitos Punkalaitumella, Hämeen työlaitos Lammilla, Itä-Suomen työlaitos Mäntyharjulla, Keuruun työlaitos, Kruunupyyn työlaitos ja Pohjolan työlaitos Revonlahdella.

Kuntainliittojen omistamissa työlaitoksissa oli osallisina 518 kuntaa eli 94.9 % maan kaikista kunnista. Hoitopaikkojen luku näissä työlaitoksissa oli selontekovuonna 805. Helsingin kaupungin Tervalammen työlaitoksessa hoitopaikkoja oli 157 ja valtion Ilmajoen työlaitoksessa 75, joten hoitopaikkoja oli työlaitoksissa yhteensä 1 037. Seuraavassa esitetyt numerotiedot perustuvat työlaitosten vuosikertomuksista laadittuihin yhteenvedoihin.

Työlaitoksissa on v:n 1964 kuluessa ollut hoidettavana kaikkiaan 3 231 huollettavaa. Kuntainliittojen työlaitoksissa oli 2 386, Tervalammella 651 ja Ilmajoella 194. Seuraavalla sivulla oleva yhdistelmä osoittaa, minkä lakien nojalla huollettavat oli työlaitoksiin määrätty.

V. 1963 oli huollettavia kaikkiaan 2 940, joten heitä oli työlaitoksissa v. 1964 291 enemmän. Huoltoapulain nojalla huollettujen luku nousi 16.6 %, perhepinnarien 2.7 % ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien 32.7 %. Viime mainittujen osalta nousua on tapahtunut Hämeen työlaitoksen kohdalla 96.3 %. Irtolaislain nojalla työlaitokseen otettujen luku nousi 6.0 %.

V. 1964 työlaitoksissa huolletuista 50.6 % oli perhepinnareita, 23.1 % huoltoapulain nojalla huollettuja, 15.3 % päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjiiä ja 11.0 % irtolaisia. Edellisellä vuonna vastaavat suhdeluvut olivat 54.2, 21.7, 12.7 ja 11.4. Miehistä suurin osa, 57.2 %, oli perhepinnareita, naisista sen sijaan 71.7 % irto-

34.6 %, och därefter 40—49-åringarna, 30.9 %. De som hade fyllt 50 år när de intogs, utgjorde 22.0 % och 12.6 % var i åldern under 30 år, varav 18 vårdtagare hade ännu inte fyllt 20 år.

Arbetsinrättningarna

Under år 1964 var 9 arbetsinrättningar i verksamhet, av vilka 7 ägdes av kommunalförbund, Tervalampi arbetsinrättning i Vichtis av Helsingfors stad och Ilmajoki arbetsinrättning av staten. Följande arbetsinrättningar ägdes av kommunalförbund: Uudenmaan työlaitos i Hyvinge landskommun, Länsi-Suomen työlaitos i Punkalaidun, Hämeen työlaitos i Lammi, Itä-Suomen työlaitos i Mäntyharju, Keuruun työlaitos, arbetsinrättningen i Kronoby och Pohjolan työlaitos i Revonlahti.

I de arbetsinrättningar, som ägdes av kommunalförbunden, var 518 kommuner delaktiga eller 94.9 % av alla kommuner i landet. Antalet vårdplatser i nämnda arbetsinrättningar var under redogörelseåret 805. I Helsingfors stads arbetsinrättning i Tervalampi var antalet vårdplatser 157 och i statens arbetsinrättning i Ilmajoki 75. Hela antalet vårdplatser var alltså 1 037. Följande sifferuppgifter grundar sig på de sammandrag som upprättats över arbetsinrättningarnas årsberättelser.

Totalantalet vårdade i arbetsinrättningarna har under år 1964 varit 3 231. I kommunalförbundens arbetsinrättningar var antalet inalles 2 386, i Tervalampi 651 och i Ilmajoki 194. Följande sammanställning visar med stöd av vilka lagar intagningen på arbetsinrättning skett.

År 1963 var antalet vårdade inalles 2 940, år 1964 var antalet således 291 större. Antalet enligt socialhjälpslagen vårdade steg med 16.6 %, antalet tredskande underhållspliktiga med 2.7 % och antalet personer, som missbrukar berusningsmedel med 32.7 %. För de sistnämndas del har en ökning konstaterats rörande Hämeen työlaitos med 96.3 %. Enligt lagen om lösdrivare steg antalet i arbetsinrättning intagna med 6.0 %.

Av de år 1964 i arbetsinrättningarna vårdade var 50.6 % tredskande underhållspliktiga, 23.1 % enligt socialhjälpslagen intagna, 15.3 % personer, som missbrukar berusningsmedel och 11.0 % lösdrivare. Föregående års motsvarande proportionstal var 54.2, 21.7, 12.7 och 11.4. Största delen, 57.2 %, av männen var tredskande under-

Laki, jonka nojalla huollettavat on työlaitokseen otettu Lag, enligt vilken de vårdade förordnats till arbetsinrättning	Työlaitokset — Arbetsinrättningar				Yhteensä	
	Kuntainliittojen Kommunalförbundens	Helsingin kaupungin Helsingfors stads	Valtion Statens	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män
Huoltoapulaki, 40 § (työvelvolliset) — Social- hjälpslagen, § 40 (arbetspliktiga)	537	36	68	—	605	36
Huoltoapulaki, 25 ja 54 § (kurinpidolliset) Socialhjälpslagen, § 25 och 54 (disciplinära)	93	7	4	—	97	7
Laki lasten elatusavun turvaamisesta — Lagen om tryggnad av underhållsbidrag åt barn .	1 270	9	356	—	1 626	9
Laki päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollosta — Lagen om vården av dem, som missbrukar berusningsmedel	214	58	223	—	437	58
Irtolaislaki — Lagen om lösdrivare	77	85	—	194	77	279
Yhteensä — Summa	2 191	195	651	194	2 842	389

laisia. Kaikista huollettavista 88.0 % oli miehiä ja 12.0 % naisia.

Kertomusvuoden alussa oli laitoksissa läsnä yhteensä 828 huollettavaa. Vuoden aikana otettiin uusia ja palautettiin vuoden alussa muualla olleita yhteensä 2 403. Vuoden kuluessa vapautettujen, lomautettujen tai karanneiden luku oli 2 412, joten vuoden lopussa oli läsnä 819 huollettavaa. Eri laitosryhmissä huollettavat vaihtuivat vuoden aikana seuraavalla tavalla.

hällspliktiga, av kvinnorna däremot 71.7 % lösdrivare. Av hela antalet vårdade var 88.0 % män och 12.0 % kvinnor.

I början av redogörelseåret var vid anstalterna närvarande 828 vårdade. Under året intogs nya och återtogas sådana, som i början av året vistats annorstädes, inalles 2 403. Antalet under året frigivna, permitterade eller förrymda var 2 412, vadan antalet vid årets slut närvarande utgjorde 819. I de olika anstaltsgrupperna var omsättningen av vårdade följande.

Vuoden alussa laitoksissa läsnä — Vid årets början i inrättningarna närvarande . . .	Työlaitokset — Arbetsinrättningar				Yhteensä	
	Kuntainliittojen Kommunalförbundens	Helsingin kaupungin Helsingfors stads	Valtion Statens	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män
Vuoden alussa laitoksissa läsnä — Vid årets början i inrättningarna närvarande . . .	549	51	157	71	706	122
Vuoden aikana otettu — Under året intagna	1 642	144	494	123	2 136	267
Vuoden aikana vapautettu, lomautettu, karannut — Under året frigivna, per- mitterade, förrymda	1 650	131	489	142	2 139	273
Vuoden lopussa laitoksissa läsnä — Vid årets slut i inrättningarna närvarande	541	64	162	52	703	116

Hoitopäiviä oli kertomusvuonna kaikkiaan 283 696 eli 4.4 % enemmän kuin v. 1963. Niistä oli 49.2 % perhepinnarien, 24.4 % huoltoapulain nojalla laitoksiin otettujen, 14.0 % irtolaisten ja 12.4 % päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien hoitopäiviä. Kaikista hoitopäivistä 44 167 eli 15.6 % tuli naisten osalle ja 239 529 eli 84.4 % miesten osalle. Näin ollen kutakin vuoden kuluessa laitoksissa hoidettua naista kohden hoitopäiväluku nousi keskimäärin 114:ään, mutta kutakin miestä kohden vain 84:ään.

Under redogörelseåret var antalet vård dagar inalles 283 696 eller 4.4 % större än år 1963. Därav kom 49.2 % på de tredskande underhållspliktiga, 24.4 % på de enligt socialhjälpslagen intagna, 14.0 % på lösdrivarna och 12.4 % på personer, som missbrukar berusningsmedel. Av totalantalet vård dagar föll 44 167 eller 15.6 % på kvinnornas och 239 529 eller 84.4 % på männens del. Således steg antalet vård dagar i medelta per kvinna till 114, men per man endast till 84.

Työlaitosten huollettavat

Sosiaaliministeriö asetti 21 päivänä touku-kuuta 1964 toimikunnan selvittämään työlaitos-toiminnassa mahdollisesti olevia puutteita ja epäkohtia ja tekemään ehdotuksensa tarpeellisine lainsäädäntö- ja muine toimenpiteineen sanotun laitostoiminnan tarkoituksenmukaiseksi järjestä-miseksi.

Työlaitostoimikunnan toimeksiannosta sosiaa-
linen tutkimustoimisto lähetti jokaiselle työ-
laitokselle kirjelmän, jossa pyydettiin näitä
täyttämään kaikista 30. 11. 1964 laitoksessa
huolletuista ns. henkilölomake. Tälle lomakkeelle
tutkimustoimisto yhdessä työlaitostoimikunnan
kanssa oli suunnitellut kerättäväksi tietoja, joi-
den avulla voitaisiin selvittää huollettavien työ-
kykyä ja terveydentilaa, heidän aikaisempia
elämänvaiheitaan sekä mahdollisuuksiaan selvitä
niistä veloista, joiden korvausvelvollisina heidät
oli työlaitoksiin toimitettu. Tutkimuksen perim-
mäisenä tarkoituksena oli auttaa toimikuntaa
löytämään ratkaisu kysymykseen, onko työ-
laitos sopiva ja paras käsittely- ja hoitomuoto
sille henkilöainekselle, joka sen suojiin on toimi-
tettu.

Tutkimusajankohtana oli huollettavia eri työ-
laitoksissa seuraavasti: Hämeen työlaitoksessa
118, Ilmajoen 50, Itä-Suomen 122, Keuruun 45,
Kruunupyyn 25, Länsi-Suomen 96, Pohjolan 50,
Tervalammen 101 ja Uudenmaan työlaitoksessa
79 eli yhteensä 686 henkeä.

Kaikista työlaitosten huollettavista oli 13.3 %
naisia. Huollettavien ikä- ja sukupuolijakautuma
selviää seuraavasta asetelmasta.

Ikä, vuotta Ålder, år	Miehiä — Män		Naisia — Kvinnor		Kaikkiaan — Inalles	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
—20	—	—	9	9.9	9	1.3
21—39	311	52.3	48	52.7	359	52.3
40—59	273	45.9	32	35.2	305	44.5
60—	11	1.8	2	2.2	13	1.9
Yhteensä — Summa	595	100.0	91	100.0	686	100.0

Naiset olivat keskimäärin nuorempia kuin
miehet, joista vajaa puolet oli yli 40-vuotiaita.
Tämä varmaan johtuu osaltaan siitä, että naisista
valtaosa eli 81.3 % oli irtolaisia, kuten seuraa-
vasta selviää.

Intagna i arbetsinrättningarna

Socialministeriet tillsatte den 21 maj 1964 en
kommission med uppgift att utreda eventuellt
förefintliga brister och missförhållanden inom
arbetsinrättningsväsendet och att inkomma med
förslag till erforderlig lagstiftning och andra
åtgärder för en ändamålsenlig organisering av
denna verksamhet.

Genom arbetsinrättningskommissionens för-
sorg tillsände byrån för social forskning varje
arbetsinrättning en förfrågan med uppmaning
att ifylla en s.k. personblankett för envar i inrätt-
ningen den 30. 11. 1964 intagen person. Byrån
hade tillsammans med arbetsinrättningskom-
missionen planerat att på denna blankett skulle
insamlas uppgifter, medels vilka man skulle kunna
utreda de intagnas arbetsförmåga och hälso-
tillstånd, deras tidigare levnadsskeden samt deras
möjligheter att klara de skulder, för vilkas
ersättningskyldighet de dömts till arbetsinrätt-
ning. Undersökningens egentliga syfte var att
hjälp kommissionen att finna en lösning på
frågan, huruvida arbetsinrättning är den lämp-
liga och bästa behandlings- och vårdmetoden för
de element, som placerats i dess vård.

Vid tidpunkten för undersökningen vårdades
i de olika arbetsinrättningarna följande antal per-
soner: Hämeen työlaitos 118, Ilmajoen työlaitos
50, Itä-Suomen työlaitos 122, Keuruun työlaitos
45, Kronoby arbetsinrättning 25, Länsi-Suomen
työlaitos 96, Pohjolan työlaitos 50, Tervalammen
työlaitos 101, Uudenmaan työlaitos 79 och sålunda
alla arbetsinrättningar sammanlagt 686 personer.

Av alla arbetsinrättningarnas interner var
13.3 % kvinnor. De intagnas ålders- och könsupp-
delning framgår av följande sammanställning.

Kvinnorna var i genomsnitt yngre än männen,
av vilka nära hälften var över 40 år. Detta
beror säkerligen delvis på att största delen av
kvinnorna, dvs. 81.3 %, var lösdriverskor, vilket
framgår av följande.

Huollon peruste Grunden för värden	Miehiä — Män		Naisia — Kvinnor		Kaikkiaan — Inalles	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Irtolainen — Lösdrivare	16	2.7	74	81.3	90	13.1
Huoltoavun korvausvelvollinen (HaL 40 §) Ersättningskyldig för socialhjälp (40 § L om socialhjälp)	137	23.0	13	14.3	150	21.0
Elatusapua työllä suorittava (Elatusturva L 92 §) — Avbetalning av underhållsbidrag ge- nom arbete (92 § L om underhållsbidrag)	407	68.4	—	—	407	59.3
Kunnalliskotiin sopeutumaton (HaL 25 §) — Oan- passlig i kommunalhem (25 § L om socialhjälp)	28	4.7	4	4.4	32	4.7
Kurinpitosyistä kunnalliskodista siirretty (HaL 54 ² §) — Av disciplinära skäl överflyttad från kommunalhem (54 ² § L om socialhjälp)	7	1.2	—	—	7	1.0
Yhteensä — Summa	595	100.0	91	100.0	686	100.0

Äidinkieleltään oli miehistä 572, 96.1 %, ja naisista 81, 89.0 %, suomenkielisiä. Ruotsinkielisiä miehiä oli suhteellisesti huomattavasti vähemmän ja naisia taas enemmän kuin ruotsinkielisiä koko väestössä. Tämäkin johtunee siitä, että naiset olivat valtaosaltaan irtolaisia, joita taas eniten esiintyy kaksikielisissä rannikkokaupungeissa. Seuraava jakautuma näyttää, minkälaisen kuntatyyppien sosiaalilautakunnat olivat huollettavat laitoksiin toimittaneet.

IFråga om modersmål var 572, 96.1 %, av männen och 81, 89.0 %, av kvinnorna finsktalande. Antalet svensktalande män var proportionellt påfallande mindre, kvinnornas åter fler än de svensktalandes andel av hela befolkningen. Detta torde bero på, att kvinnorna för det mesta var lösdriverskor, vilka mest förekommer i de tvåspråkiga kuststäderna. Den följande sammanställningen visar, vilka kommuntypers socialnämnder som hade sänt ifrågavarande värdelement till inrättningarna.

Huollon peruste Grunden för värden	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Irtolainen — Lösdrivare	86	19.2	—	—	4	2.4
Huoltoavun korvausvelvollinen — Ersättnings- kyldig för socialhjälp	86	19.2	17	25.4	47	27.6
Elatusapua työllä suorittava — Avbetalning av underhållsbidrag genom arbete	262	58.3	43	64.2	102	60.0
Kunnalliskotiin sopeutumaton — Oanpasslig i kommunalhem	14	3.1	6	8.9	12	7.1
Kurinpitosyistä kunnalliskodeista siirretty — Av disciplinära skäl överflyttad från kommunal- hem	1	0.2	1	1.5	5	2.9
Yhteensä — Summa	449	100.0	67	100.0	170	100.0

Tutkittaessa huollettavien siviilisäätajakautumaa herättää huomiota eronneiden ja erossa asuvien suuri määrä.

Granskar man de intagnas fördelning enligt civilstånd fäster man sig vid det stora antalet fränskilda och åtskilda boende.

Siviilisäätö Civilstånd	Miehiä — Män		Naisia — Kvinnor		Kaikkiaan — Inalles	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Naimisissa — Gift	137	23.0	13	14.3	150	21.9
Naimaton — Ogift	112	18.8	48	52.7	160	23.3
Leski — Änkling/änka	12	2.0	6	6.6	18	2.6
Eronnut — Frånskild	284	47.8	18	19.8	302	44.0
Erossa asuva — Åtskils boende	50	8.4	6	6.6	56	8.2
Yhteensä — Summa	595	100.0	91	100.0	686	100.0

Erityisesti miesten kohdalla näyttää avioliitossa olleen suuria sopeutumisvaikeuksia, koska miehistä enemmän kuin puolet oli joko eronneita tai erossa asuvia. Naisistakin heitä oli yli neljännes. Nämä luvut eivät kuitenkaan kerro vielä koko totuutta. Huollettavien siviilisäätöä tiedusteltiin näet tutkimushetkellä, mutta joidenkin työlaitosten antamista vastauksista voi päätellä, että varsin moni oli jo aikaisemmin yhden tai useamman kerran saanut avioeron.

Tiettyä sopeutumisen puutetta kuvaa myös kansakoulun kesken jättäminen, vaikka osatekijänä voi tietysti olla mukana henkinen vajavuus. Seuraavasta asetelmasta käy ilmi huollettavien koulunkäynti.

Koulunkäynti Skolgång	Miehiä — Män		Naisia — Kvinnor		Kaikkiaan — Inalles	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Ei mitään koulua — Ingen skola	10	1.7	3	3.3	13	1.9
Osa kansakoulua — Folkskola delvis	39	6.5	16	17.6	55	8.0
Kansakoulu — Folkskola	433	72.8	56	61.5	489	71.3
Ammattikoulu — Yrkesskola	69	11.6	6	6.6	75	10.9
Osa oppikoulua — Läroverk delvis	15	2.5	4	4.4	19	2.8
Keskikoulu — Mellanskola	15	2.5	5	5.5	20	2.9
Ylioppilastutkinto — Studentexamen	3	0.5	1	1.1	4	0.6
Ylempi ammattikoulutus — Högre yrkesutbildning	8	1.4	—	—	8	1.2
Akateeminen loppututkinto — Akademisk slutexamen	3	0.5	—	—	3	0.4
Yhteensä — Summa	595	100.0	91	100.0	686	100.0

Noin kuudennes naisista oli jättänyt kansakoulunsa kesken silti siirtymättä oppikouluun. Miesten kohdalla vastaava luku oli paljon pienempi eli 6.5 %. Ylemmällä ammattikoulutuksella tarkoitetaan tässä keskikoulupohjaista ammattikoulutusta.

Särskilt för männens vidkommande synes stora anpassningssvårigheter i äktenskapet ha förekommit, då mer än hälften av männen var antingen frånskilda eller åtskils boende. Också av kvinnorna utgjorde dessa över en fjärdedel. Dessa siffror säger likväl icke hela sanningen. De intagnas civilstånd gäller nämligen själva undersökningstidpunkten, men av vissa svar från arbetsinrättningarna kan man dra den slutsatsen, att rätt många redan tidigare hade genomgått en eller flere skilsmässor.

En viss brist på anpassning återspeglas även därav, att folkskolan lämnats på hälft ehuru en bidragande faktor givetvis kan vara psykisk efterblivenhet. Internernas skolbildning framgår ur följande sammanställning.

Ungefär en sjättedel av kvinnorna hade lämnat folkskolan på hälft utan att för den skull flytta över till läroverk. För männens del var motsvarande antal mycket mindre, 6.5 %. Med högre yrkesutbildning avses här yrkesutbildning grundad på mellanskolexamen.

Huollettavien ammatin selvittämiseksi kysyttiin henkilölomakkeella tarkkaa ammattinimikettä tai »mitä työtä tehnyt viimeksi». Seuraava asetelma kuvaa aineiston jakautumista ammatin mukaan.

I syfte att utreda de för vård intagnas yrke efterfrågades på personblanketten noggrann yrkesbeteckning eller »vilket arbete vederbörande senast utfört». Följande sammanställning återger materialet enligt yrke.

Miehet — Män	Luku Antal	%
Rakennusalan työntekijä, ammattitaitoinen — Byggnadsarbetare, yrkeskunnig	200	33.6
Maa- tai metsätaloustyöntekijä, maanviljelijä — Lant- eller skogsbruksarbetare, jordbrukare	64	10.8
Auton- ym. kuljettaja, autonapumies — Bil- o.a. förare, bilhjälppkarl	50	8.4
Teknikko, asentaja, työnjohtaja, koneenhoitaja, konemestari — Tekniker, montör, arbetsledare, maskinskötare, maskinmästare	52	8.7
Sorvaaja, viilaaja, hitsaaja, seppä, tehdastyöntekijä — Svarvare, filare, svätsare, smed, fabriksarbetare	38	6.4
Tietyömies, poraaja, satamatyömies, merimies, lämmittäjä, talonmies — Väg- arbetare, borrhare, hamnarbetare, sjöman, eldare, gårdskar	50	8.4
Itsenäinen tai muu edellä mainitsematon ammattityömies — Självständig el. annan ej ovannämnd yrkesarbetare	42	7.1
Sekatyömies — Diversearbetare	51	8.6
Myynti- tai varastomies, kauppias, konttorityöntekijä — Försäljare, lagerkarl, köpman, kontorist	34	5.7
Johtava asema — Ledande position	6	1.0
Ei ammattia, eläkeläinen tms. — Utan yrke, pensionär el.dyl.	8	1.3
Yhteensä — Summa	595	100.0

Naiset — Kvinnor	Luku Antal	%
Kotitaloustyöntekijä — Hushållsarbetare	30	32.9
Ravintola- tai liikeapulainen, parturi — Restaurang- el. affärsbiträde, barberare	15	16.6
Tehdastyöntekijä — Fabriksarbetare	20	21.9
Toimistoapulainen — Byråbiträde	4	4.4
Rakennustyöntekijä — Byggnadsarbetare	6	6.6
Sekatyöntekijä — Diversearbetare	3	3.3
Karjanhoitaja — Kreaturskötare	3	3.3
Perheenäiti — Hemmafru	4	4.4
Ei ammattia, eläkeläinen tms. — Utan yrke, pensionär el.dyl.	6	6.6
Yhteensä — Summa	91	100.0

Miesten joukossa oli runsaasti kausityöntekijöitä, kuten rakennustyömiehiä, tietyömiehiä, satamatyömiehiä ja merimiehiä. Varsinaisia sekatyömiehiä oli vajaa $\frac{1}{10}$. Naisista hieman enemmän oli sekatyöntekijöitä tai ilman ammattia.

Huoltovelvollisuuden selville saamiseksi kysyttiin kotona huollettavana olevien alle 16-vuotiaitten omien ja ottolasten lukua. Tämä kysymys ei anna selvyyttä koko juridisesta huoltovelvollisuudesta, koska lapsia voi olla sekä huollettavan entisten vaimojen että sukulaisten ym. luona hoidossa. Seuraavasta yhdistelmästä saadaan kuitenkin jonkinlainen yleiskuva ongelmasta.

Bland männen fanns ett stort antal säsongarbetare, såsom byggnadsarbetare, vägarbetare, hamnarbetare och sjöman. Egentliga diversearbetare var endast knappt $\frac{1}{10}$. Av kvinnorna var något fler diversearbetare eller utan yrke.

För att utröna försörjningsplikten tillfrågades de intagna om antalet *hemmavarande* egna eller adoptivbarn under 16 år att försörja. Denna fråga ger icke svar på hela frågan om juridisk försörjningsplikt, då barn att försörja kan finnas såväl hos tidigare hustrur som hos släktingar. Följande sammanställning ger likväl en viss allmän uppfattning om problemet.

Lasten luku- Antal barn	Huollettavan siviilisäätö — Den vårdintagnas civilstånd										Kaikkiaan Inalles %		
	Naimisissa Gift		Naimaton Ogift		Leski Änkl./änka		Eronnut Frånskild		Erossa Åtskils			asuva boende	
	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor			
1	23	2	6	3	2	—	68	3	14	1	122	17.8	
2	23	—	—	1	1	—	48	2	1	—	76	11.1	
3	24	—	—	—	1	—	19	—	12	—	56	8.2	
4	16	—	—	—	—	—	11	—	4	—	31	4.5	
5	30	—	—	—	1	—	6	—	1	—	38	5.5	
Ei lapsia — Inga barn ...	21	11	106	44	7	6	132	13	18	5	363	52.9	
Yhteensä — Summa	137	13	112	48	12	6	284	18	50	6	686	100.0	

Lähinnä työkyvyn selvittämiseksi pyydettiin työlaitosten lääkäreiltä sekä somaattista että psyykkistä diagnoosia huollettavien terveydentilasta.

Luokiteltaessa huollettavia seuraavassa päädiagnoosin mukaan on käytetty kansainvälistä tauti- ja kuolinsyynimistöä kuitenkin se poikkeuksena, että tartuntataudit on luokiteltu sairaan ruumiinosan mukaan viemällä esim. keuhkotuberkuloosi hengityselinten tauteihin ja syfilis virtsa- ja sukuelinten tauteihin.

Närmast i syfte att utreda arbetsförmågan ombads arbetsinrättningarnas läkare att avgiva såväl somatisk som psykisk diagnos av de vårdades hälsotillstånd.

Vid klassificering av de intagna enligt huvuddiagnos har man använt de internationella beteckningarna för sjukdomar och dödsorsaker, men med den avvikelsen, att smittosamma sjukdomar klassificerats enligt den sjuka kroppsdelen, så att exempelvis lungtuberkulos hänförs till respirationsorganens sjukdomar och syfilis till urogenitalorganens sjukdomar.

Päädiagnoosi Huvuddiagnos	Ikä, vuotta — Ålder, år								Kaikkiaan Inalles
	—20		21—39		40—59		60—		
	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	Miehet Män	Naiset Kvin- nor	
Mielisairaudet, sairasmielisyys, vajaaälyisyys Sinnessjukdomar, mentala defekter, psykisk efterblivenhet	—	4	54	27	43	23	—	2	153
Hermoston ja aistimien taudit — Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	—	1	18	2	25	2	—	1	49
Verenkiertoelinten taudit — Cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	10	—	17	1	—	—	28
Hengityselinten taudit — Respirationsorganens sjukdomar	—	—	22	5	27	5	4	—	63
Ruoansulatuselinten taudit — Matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	34	2	30	—	1	—	67
Virtsa- ja sukuelinten taudit, raskaus — Urogenitalorganens sjukdomar, havandeskap	—	1	2	11	3	—	—	1	18
Tuki- ja liikuntaelinten taudit — Skelettets o. rörelseorganens sjukdomar	—	—	33	—	39	3	4	—	79
Muut — Övriga	—	1	5	1	4	3	—	—	14
Ei merkintää — Uppgift saknas	—	—	8	—	6	—	—	—	14
Terkeitä — Friska	—	3	163	16	109	5	2	—	298
Yhteensä — Summa	—	10	349	64	303	42	11	4	788
Huollettavia kaikkiaan — Vårdintagna inalles	—	9	311	48	273	32	11	2	686

Terveitä eli henkilöitä, jolle ei ollut merkitty somaattista eikä psyykkistä päädiagnoosia, oli 298 eli 43.4 % huollettavista. Naisista oli terveitä 24 eli 26.4 %, miehistä 274 eli 46.1 %. 97 tapauksessa eli 14.1 %:ssa oli ilmoitettu molemmat diagnoosit. Tämän vuoksi yhteenlaskettu määrä ylittää tutkittujen määrän. Eniten esiintyi sairasmielisyyttä, jota havaittiin 137 tapauksessa; samaan pääryhmään kuului 14 vajaaälyistä ja 2 jakomielitautista. Sairasmielisistä 59 oli psykopaatteja. Naisista 56 eli 61.5 % ja miehistä 97 eli 16.3 % oli sairasmielisiä tai muita tähän ryhmään kuuluvia.

Päädiagnoosin lisäksi saatiin selvitys myös muista diagnooseista. Muita somaattisia vaivoja kärsiviä oli 161, joista 59:llä oli vaivoja ruoansulatuselimistöä, 53:lla selkäranka-, luusto-, nivel- tai reumavaivoja ja 17:llä sydän- tai hengityselinvaivoja.

Psyykkisen päädiagnoosin lisäksi ilmoitettiin yhteensä 47 huollettavalla psyykkisiä lisädiagnooseja, joista 15:llä esiintyi alkoholismia, 14:llä päänsärkyä ja unettomuutta sekä 18:lla psykopatiaa, neurasteniana yms.

Sairauden vaikeusasteen toteamiseksi ja hoidon tarpeen selvittämiseksi kysyttiin lääkäreiltä huollettavan hoidon tarvetta. Tarvittavan hoidon laatu somaattisen ja psyykkisen diagnoosin perusteella selviää seuraavasta.

Hoidon tarve Behov av vård	Miehet Män	Naiset Kvinnor	Yhteensä Summa
Sairaalahoido — Sjukhusvård	14	2	16
Lääkehoito — Medicinvård	225	73	298
Muu hoito — Annan vård	24	3	27
Ei määritelty — Ej definierad	15	11	26
Ei hoidon tarvetta — Ej i behov av vård	356	36	392
Yhteensä — Summa	634	125	759
Huollettavia kaikkiaan — Vårdintagna inalles	595	91	686

Kaikki summat ovat korkeammat kuin huollettavien yhteismäärä, koska hoidon tarvetta oli sekä somaattisen että psyykkisen diagnoosin perusteella. Niillä 268 huollettavalla, joiden kohdalla todettiin hoidon tarvetta ja tämä tarve oli myös määritelty, tuli hoidon tarpeen summaksi 341, ts. kymmenestä huollettavasta kolme tarvitsi hoitoa sekä somaattisen että psyykkisen diagnoosin perusteella.

Lääkäreiltä tiedusteltiin myös huollettavien työkykyä, joka selviää seuraavasta.

Friska, eller personer för vilka ingen somatisk eller psykisk huvuddiagnos antecknats, var 298 eller 43.4 % av de intagna. Av kvinnorna var 24, dvs. 26.4 % friska och av männen 274 eller 46.1 %. I 97 fall, alltså 14.1 %, hade diagnos av båda slagen uppgivits. För den skull överstiger det sammanlagda antalet hela det antal vårdintagna, som var föremål för undersökningen. Mest förekommer mentala defekter, som konstaterats i 137 fall; till samma huvudgrupp hörde 14 psykiskt efterblivna och 2 schizofrena. Av de mentalt defekta var 59 psykopater. Av kvinnorna var 56 eller 61.5 % och av männen 97, eller 16.3 % mentalt defekta eller annars tillhörande denna grupp.

Utöver huvuddiagnosen erhöles även utredning om andra diagnoser. Antalet behäftade med andra somatiska sjukdomar var 161, varav 59 hade besvär i matsmältningsorganen, 53 ryggrads-, skelett-, led- eller reumatiska besvär, 17 hjärtbesvär eller åkommor i respirationsorganen.

Förutom den psykiska huvuddiagnosen uppgavs för sammanlagt 47 av de intagna ytterligare psykiska diagnoser, varav alkoholism påvisades hos 15, huvudvärk och sömnlöshet hos 14 samt psykopati, neurasteni o.dyl. hos 18.

I syfte att fastställa sjukdomens svårighetsgrad och behovet av vård tillfrågades läkarna om de intagnas behov av vård. Arten av erforderlig vård på basen av somatisk och psykisk diagnos framgår av följande.

Alla summor är större än det sammanlagda antalet intagna, emedan behov av vård förekom på grund av såväl somatiska som psykiska diagnoser. Hos de 268, för vilkas vidkommande vårdbehov fastställdes och detta även definierades, blev antalet 341, m.a.o. behövde tre av tio skötsel på grund av såväl somatisk som psykisk diagnos.

Läkarna tillfrågades också om de intagnas arbetsförmåga, som framgår av följande.

Työkyky Arbetsförmåga	Irtolainen Lösdrivare		Huoltoavun korvaus- velvollinen Ersättnings- skyldig		Elatusapua työllä suorittava Underhålls- skyldig		Kunnallis- kotiin sopeutu- maton Oanpasslig i kom- munalhem		Kurinpito- syistä kunnallis- kodista siirretty Disciplinärt flyttad från kommunalhem		Kaikkiaan Inalles	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
	Antal		Antal		Antal		Antal		Antal		Antal	
Hyvä — God	40	44.5	81	54.0	207	50.9	4	12.4	—	—	332	48.4
Keveyeen ulkotyöhön — Lätt utomhusarbete	10	11.1	27	18.0	62	15.2	9	28.1	2	28.6	110	16.0
Sisätyöhön — Inomhus- arbete	17	18.9	10	6.6	30	7.4	10	31.2	2	28.6	69	10.0
Istumatyöhön — Sittande arbete	2	2.2	1	0.7	10	2.5	2	6.3	—	—	15	2.2
Ei metsätyöhön—Ej skogs- arbete	—	—	4	2.6	28	6.9	2	6.3	1	14.2	35	5.1
Ei kumartumista vaativiin töihin — Ej arbete, som kräver att man böjer sig	1	1.1	3	3.2	4	1.0	—	—	—	—	8	1.2
Ei ryhmätyöhön — Ej grupparbete	4	4.5	1	0.7	1	0.2	2	6.3	—	—	8	1.2
Keveyeen ulkotyöhön, ei ryhmätyöhön — Lätt utomhusarbete, ej grupp- arbete	2	2.2	1	0.7	—	—	1	3.1	—	—	4	0.6
Ei käsiä veteen — Ej hän- derna i vatten	1	1.1	1	0.7	1	0.2	—	—	—	—	3	0.4
Työhön kykenemätön — Oförmögen till arbete ...	1	1.1	1	0.7	2	0.5	2	6.3	—	—	6	0.9
Ei lääkärin arvostelua — Inget läkarutlåtande ...	12	13.3	20	13.3	62	15.2	—	—	2	28.6	96	14.0
Yhteensä — Summa	90	100.0	150	100.0	407	100.0	32	100.0	7	100.0	686	100.0

Ryhmä »ei lääkärin arvostelua» oli suuri. Näistä 73 tapausta oli Länsi-Suomen työläitoksesta.

Henkilökunnan arvostelun perusteella halu työhön näkyy seuraavasta asetelmasta.

Gruppen »inget läkarutlåtande» var stor. Av dessa hörde 73 fall till Länsi-Suomen työläitos benämnda inrättning.

Av nedanstående framgår arbetslusten baserad på personalens bedömning.

Työhalu Arbetslust	Irtolainen Lösdrivare		Huoltoavun korvaus- velvollinen Ersättnings- skyldig		Elatusapua työllä suorittava Underhålls- skyldig		Kunnallis- kotiin sopeutu- maton Oanpasslig i kom- munalhem		Kurinpito- syistä kunnallis- kodista siirretty Disciplinärt flyttad från kommunalhem		Kaikkiaan Inalles	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%	Luku	%
	Antal		Antal		Antal		Antal		Antal		Antal	
mielellään — gärna	60	66.7	93	62.0	252	61.9	19	59.4	1	14.3	425	61.9
vastennielisesti — ogärna	13	14.4	31	20.7	97	23.8	6	18.7	3	42.8	150	21.9
Pinnaa — Skolkar	6	6.7	16	10.7	36	8.9	3	9.4	2	28.6	63	9.2
Niskoittelee — Tredskas ...	5	5.5	7	4.6	14	3.4	4	12.5	1	14.3	31	4.5
Ei arvostelua — Ingen bedömning	6	6.7	3	2.0	8	2.0	—	—	—	—	17	2.5
Yhteensä — Summa	90	100.0	150	100.0	407	100.0	32	100.0	7	100.0	686	100.0

Hoitohenkilökuntaa pyydettiin myös esittämään arvostelunsa huollettavien käyttäytymisestä. Aivan samoin kuin työhalun kohdalla kunnalliskotiin sopeutumattomat tai siirretyt erosivat muista tutkituista, kuten selviää seuraavasta.

Vårdpersonalen ombads även avge utlåtande angående de intagnas uppförande. Alldeles på samma sätt som ifråga om arbetslusten skiljer sig de, som icke anpassade sig i kommunalhem eller som av disciplinära skäl överflyttats därifrån, från de övriga vilket även framgår av nedanstående.

Huollon peruste Grunden för vården	Käyttäytyminen — Uppförande									
	Hyvä Gott		Tyydyttävä Nöjaktigt		Välttävä Förvarligt		Huono Dåligt		Ei arvostelua Ingen bedömning	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%
Irtolainen — Lösdrivare	59	65.6	19	21.1	7	7.8	5	5.5	—	—
Huoltoavun korvausvelvollinen — Er- sättningskyldig för socialhjälp	98	65.3	39	26.0	10	6.7	3	2.0	—	—
Elatusapua työllä suorittava — Av- betalning av underhållsbidrag genom arbete	261	64.1	95	23.4	40	9.8	6	1.5	5	1.2
Kunnalliskotiin sopeutumaton — Oan- passlig i kommunalhem	13	40.6	11	34.4	6	18.8	2	6.2	—	—
Kurinpitosyistä kunnalliskodista siir- retty — Av disciplinära skäl över- flyttad från kommunalhem	2	28.6	3	42.8	2	28.6	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	433	63.1	167	24.4	65	9.5	16	2.3	5	0.7

Työlaitoksessa voidaan huollettavaa pitää yhtäjaksoisesti enintään kaksi vuotta, jos hän on siellä huoltoavun korvausvelvollisena tai elatusapua työllä suorittava. Irtolaisen kohdalla normaali työlaitosaika on yksi vuosi, paitsi enintään kolme vuotta, jos hän on edellisen viiden vuoden aikana ollut työlaitoksessa irtolaisena. Kunnalliskotiin sopeutumattomien tai kurinpitosyistä siirrettyjen työlaitoksessa oloaika ei ole rajoitettu.

Huollettavien vaihtuminen työlaitoksissa on verraten nopeaa, mikä näkyy seuraavasta asemasta.

I arbetsinrättning kan en person kvarhållas för vård högst två år, om han intagits som ersättningskyldig för socialhjälp eller avbetalar underhållsbidrag genom arbete. För lösdrivare är den normala tiden i arbetsinrättning ett år, eller högst tre år om han under de föregående fem åren vistats i arbetsinrättning som lösdrivare. För personer, som icke anpassar sig i kommunalhem eller som av disciplinära skäl flyttats därifrån, är vistelsen i arbetsinrättning icke tidsbegränsad.

Omsättningen av interner i arbetsinrättningarna är rätt snabb, vilket framgår av följande.

	Työlaitoksessa oloaika, kuukausia — Vistelse i arbetsinrättning, månader										Yhteensä Summa	
	—½	½	1	2	3	4	5	6	9	12		
Huollettavia — Intagna	68	98	145	94	73	40	38	68	23	39	686	
	%	9.0	14.3	21.1	13.7	10.7	5.8	5.5	9.9	3.4	5.7	100.0

Vähemmän kuin puoli vuotta työlaitoksessa olleita oli 4/5 kaikista. Yli vuoden työlaitoksessa olleita oli 31.3 % kunnalliskotiin sopeutumattomista, 1.1 % irtolaisista ja 6.1 % elatusapua työllä suorittavista. Tiedustelu koski vain aikaa,

Personer, som vistats mindre än ett halvt år i arbetsinrättning, utgjorde 4/5 av alla. Av dem, som vistats i arbetsinrättning över ett år utgjorde de i kommunalhem oanpassliga 31.3 %, lösdrivarna 1.1 % och de, som av-

jonka huollettava oli ollut työlaitoksessa viimeksi tapahtuneen laitokseen tuonnin tai laitokseen palautuksen jälkeen eli ennen tutkimuspäivää laitoksessa yhtäjaksoisesti vietettyä aikaa. Mahdollinen vapausrangaistuksen suorittaminen ei siis katkaissut työlaitosaikaa.

Työlaitoksissa annetaan huollettaville ns. työpisteitä työsaavutusten ja ns. käytöspisteitä käytöksen perusteella. Kun pidettiin tarkoituksen mukaisena selvittää työpisteiden määrä keskimäärin päivää kohti kunkin huollettavan osalta, jouduttiin myös selvittämään työajan pituutta. Sitä varten kysyttiin sairaspäivien lukumäärää laitoksessa, sairaus- tai muulla kuin työlomalla työlaitosaikana vietettyä aikaa sekä mahdollisen vankilassaolon pituutta. Seuraavasta selviävät kaikki yhteensä kahden viikon pituiset tai sitä pitemmät työstä poissaolot koko työlaitosaikana.

betalade underhållsbidrag genom arbete 6.1 %. Förfrågan gällde endast den tid, som vederbörande varit i arbetsinrättningen sedan han senast hämtades eller återfördes till inrättningen, eller alltså den tid han före undersökningsdagen utan avbrott vistats därstädes. Avtjänandet av event. frihetsstraff räknades alltså ej som avbrott.

I arbetsinrättningen erhåller de intagna s.k. arbetspoäng för sina arbetsprestationer och s.k. uppförandepoäng för sitt uppförande. Då det ansågs ändamålsenligt att utreda antalet arbetspoäng i genomsnitt per dag för envar för vård intagen persons del, måste man även utreda arbetstidens längd. För den skull frågades antalet sjukdagar i inrättningen, den tid som tillbragts på sjuk- eller annan än arbetspermission under vistelsen i arbetsinrättningen samt event. fängelsestid. Av det följande framgår alla frånvaroperioder från arbetet om två veckor eller längre under hela inrättningstiden.

	Poissaoloaika, kuukausia — Frånvaro, månader									
	½	1	2	3	4	5	6	9	12	Kaikkiaan Inalles
Sairaspäiviä laitoksessa — Sjukdagar i inrättningen	31	14	3	2	1	—	—	1	—	52
Sairas- tai muu loma (ei työloma) — Sjuk- el. annan permission (ej arbetssemester)	22	5	5	3	2	3	3	—	1	44
Vankilassa — I fängelse	5	9	4	3	1	1	7	1	5	36
Yhteensä — Summa	58	28	12	8	4	4	10	2	6	132

Huollettavista 7.6 %, oli sairastanut yhteensä kaksi viikkoa tai pitemmän ajan, 6.4 % oli ollut lomalla ja 5.2 % vankilassa eli kaikkiaan 19.2 % oli ollut poissa työstä.

Työpisteitä oli huollettaville kertynyt seuraavasti.

Inalles två veckor eller mera hade 7.6 % av de intagna varit sjuka, 6.4 % haft permission och 5.2 % varit i fängelse, vilket utgjorde en sammanlagd frånvaro från arbetet om 19.2 %.

Arbetspoäng hade de intagna samlat som följer.

Huollon peruste Grunden för värden	Pisteitä päivää kohti — Poäng per dag											
	0—4		5—9		10—14		15—19		20—		Huollettavia kaikkiaan Vårdintagna inalles	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%	Luku Antal	%		
Huoltoavun korvausvelvollinen — Ersättningsskyldig för socialhjälp	32	21.3	88	58.6	16	10.7	13	8.7	1	0.7	150	100.0
Elatusapua työllä suoritettava — Avbetalning av underhållsbidrag genom arbete	93	22.8	229	56.3	39	9.6	42	10.3	4	1.0	407	100.0

Noin puolet huollettavista oli saanut 5—9 työpistettä päivää kohti ja vain varsin harvat olivat pystyneet keräämään pisteitä korkeimman mahdollisen määrän eli 20 pistettä tai vähän sen yli. Kunnalliskotiin sopeutumattomien tai kurinpitosyistä kunnalliskodista siirrettyjen eli »pykäläpoikien» kohdalla kysymykseen ei vastattu. Kun Ilmajoen työlaitos työkorttien tuhouduttua tulipalossa ei ollut täyttänyt pisteitä koskevaa kohtaa, ei irtolaisten osalta keskiarvoja voitu laskea.

Huollettavien käyttäytymistä työlaitoksessa kuvaa laitosaikana tapahtuneiden rikkomusten määrä ja laatu sekä käytetty rangaistustapa.

Ungefär hälften av de intagna hade fått 5—9 arbetspoäng per dag, endast ytterst få hade lyckats samla högsta poängtal, dvs. 20 eller något över. Ifråga om oanpassliga i kommunalhem och de av disciplinära skäl överflyttade, de s.k. »paragrafpojarna», besvarades denna fråga inte. Eftersom Ilmajoki arbetsinrättning, då arbetskortet förstördes vid eldsvåda, icke ifyllt punkten om arbetspoäng, har medeltal icke heller kunnat beräknas för lösdrivarna.

De intagnas uppförande i arbetsinrättningen återspeglas av överträdelsernas antal och art samt tillämpat bestraffningssätt.

Huollon peruste Grunden för värden	Rikkomuksia, kertoja — Överträdelser, gånger							Kaikkiaan Inalles	Huollettavaa kohti Per intagen
	1	2	3	4	5	6	7		
Irtolainen — Lösdrivare	14	3	—	—	1	—	—	25	0.3
Huoltoavun korvausvelvollinen — Ersättningskyldig för socialhjälp	33	5	1	1	—	—	—	50	0.3
Elatusapua työllä suorittava — Avbetalning av underhållsbidrag genom arbete	79	29	6	2	3	2	—	190	0.5
Kunnalliskotiin sopeutumaton — Oanpasslig i kommunalhem	2	1	—	—	—	—	1	11	0.3
Kurinpitosyistä kunnalliskodista siirretty — Av disciplinära skäl överflyttad från kommunalhem	3	1	—	—	—	—	—	5	0.7
Yhteensä — Summa	131	39	7	3	4	2	1	281	0.3

Kurinpitosyistä kunnalliskodista siirretyt, jotka tosin olivatkin olleet laitoksessa pisimmän ajan, olivat useimmin syyllistyneet rikkomuksiin, tavallisimmin työstä kieltäytymiseen. Sen sijaan kunnalliskotiin sopeutumattomat eivät yhtä huollettavaa lukuun ottamatta olleet kovin kaan paljon antaneet aiheita huomautuksiin pitkästä työlaitoksessa olostaan huolimatta. Huoltoavun korvausvelvollisten ja elatusapua työllä suorittavien tavallisin rikkomus oli luvaton poistuminen laitoksesta ja juopottelu tai muu käytöshäiriö. Yhteensä 187 huollettavaa eli 27.3 % kaikista oli syyllistynyt rikkomuksiin.

Seuraava asetelma esittää erilaisten rikkomusten yleisyyttä.

De, som av disciplinära skäl hade överflyttats från kommunalhem, och som visserligen hade varit den längsta tiden i inrättning, hade oftast gjort sig skyldiga till överträdelser, vanligen arbetsvägran. Däremot hade de, som inte anpassade sig i kommunalhem, så när som på en intagen, icke i högre grad givit anledning till anmärkningar trots den långvariga vistelsen i arbetsinrättning. För de ersättningskyldiga för socialhjälp och de, som avbetalade underhållsbidrag genom arbete, var den vanligaste överträdelsen olovligt avlägsnande från inrättningen och dryckenskap eller annat störande uppförande. Sammanlagt 187 intagna eller 27.3 % av alla hade gjort sig skyldiga till överträdelser.

Följande sammanställning visar de olika överträdelsernas frekvens.

Rikkomuksen laatu Översträdelsens art	Rikkomuksia, kertoja — Överträdelser, gånger				Kaikkiaan Inalles	%
	1	2	3	4		
Työstä kieltäytyminen — Arbetsvägran	14	4	1	—	25	8.9
Juopottelu — Dryckenskap	28	1	—	—	30	10.7
Muu käytöshäiriö — Annat störande uppträdande	52	6	3	—	73	26.0
Luvaton poistuminen — Olovligt avlägsnande	103	8	6	4	153	54.4
Yhteensä — Summa	197	19	10	4	281	100.0

Käytetty kurinpitorangeistustapa selviää seuraavasta.

De disciplinära bestraffningssätt som tillämpats framgår av följande.

Rangaistustapa Besträffningssätt	Luku Antal	%
Varoitus ja nuhtelu — Varning och tillrättavisning	28	10.4
Etuisuuksien vähentäminen — Indragna förmåner	4	1.5
Pisteiden ja palkan menetys — Indragning av poäng och lön	8	3.0
Eristäminen — Isolering	214	79.5
Pakkotyöhön määrääminen — Förordnande till tvångsarbete	15	5.6
Yhteensä — Summa	269	100.0

Ilmoitettujen rangaistusten määrä oli vähän pienempi kuin rikkomusten määrä; eroa oli 12. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että useampia peräkkäisiä rikkomuksia oli rangaistu samalla kertaa.

Huollettavien aikaisemmista elämänvaiheista selvitettiin vain työlaitoksessa olosekä mahdollinen vapausrangaistuksen kärsiminen. Aikaisempia työlaitoskertoja kertyikin melko runsaasti, niin kuin seuraavasta asetelmasta nähdään.

Det uppgivna antalet bestraffningar var något mindre än antalet överträdelser; skillnaden var 12. Detta beror synbarligen på, att många efter varandra följande överträdelser bestraffats på en gång.

Av de för vård intagnas tidigare livsskeden utreddes endast vistelse i arbetsinrättning eller event. avtjänat fängelsestraff. Tidigare vistelser i arbetsinrättning förekom rätt rikligt, såsom av följande sammanställning framgår.

Huollon peruste Grunden för vården	Ollut aikaisemmin työlaitoksessa, kertaa Tidigare vistelse i arbetsinrättning, gånger									Huollettavia kaikkiaan Intagna Inalles	
	0	1	2	3	4	5	6	8	9		
Irtolainen — Lösdrivare	38	19	15	8	3	4	1	—	2	90	
Elatusapua työllä suoritettava — Avbetalning av underhållsbidrag genom arbete	174	158	47	22	5	1	—	—	—	407	
Kunnalliskotiin sopeutumaton — Oanpasslig i kommunalhem	18	10	2	2	—	—	—	—	—	32	
Kurinpitosityistä kunnalliskodista siirretty — Av disciplinära skäl överflyttad från kom- munalhem	5	1	—	—	—	—	—	1	—	7	
Yhteensä — Summa	323	228	78	39	9	5	1	1	2	686	
	%	47.1	33.2	11.3	5.7	1.3	0.7	0.2	0.2	0.3	100.0

Vielä paljon useammat eli melkein $\frac{3}{4}$ kaikista huollettavista oli ollut kärsimässä vapausrangaistusta joko yhden tai useamman kerran. Tietojen luotettavuutta ei tosin tarkistettu rikosrekisteristä eikä keskusvankilarekisteristä ja ainakin sakon muuntorangaistusta koskevat tiedot jouduttiin kokonaan ottamaan huollettavan oman ilmoituksen perusteella. Seuraavasta asetelmasta käyvät ilmi huollettavien aikaisemmin kärsimien vapausrangaistusten lukumäärät.

Huollon peruste Grunden för vården	Rangaistuksia, kertoja — Antal bestraffningar									Yh- teensä Summa
	0	1	2	3	4	5—6	7—9	10—		
Irtolainen — Lösdrivare	28	11	10	12	6	8	6	9	90	
Huoltoavun korvausvelvollinen — Ersättningskyldig för socialhjälp	51	29	27	14	8	15	4	2	150	
Elatusapua työllä suoritettava — Avbetalning av underhållsbidrag genom arbete	101	95	67	50	35	30	12	17	407	
Kunnalliskotiin sopeutumaton — Oanpasslig i kommunalhem	10	3	4	3	1	4	4	3	32	
Kurinpitosyistä kunnalliskodista siirretty — Av disciplinära skäl överflyttad från kommunalhem	—	2	1	—	—	—	1	3	7	
Kaikkiaan — Inalles	190	140	109	79	50	57	27	34	686	
	% 27.7	20.4	15.9	11.5	7.3	8.3	4.0	4.9	100.0	

Kurinpitosyistä kunnalliskodista siirretyt olivat kaikki olleet kärsimässä vapausrangaistusta, elatusapua työllä suoritavista 75.2 %, irtolaisista 68.9 %, kunnalliskotiin sopeutumattomista 68.7 % ja huoltoavun korvausvelvollisista 66.0 %. Yksi elatusapua työllä suoritettava oli ollut vankilan seinien sisäpuolella peräti 41 kertaa.

Vapausrangaistuksen asteenmukainen jakautuma oli seuraava.

	Rangaistuksia, kertoja — Antal bestraffningar									Huolletta- via kaikkiaan Vårdtagare inalles
	1	2	3	4	5	6	7	8	9—	
Kuritusluone — Tukthus	82	19	7	3	5	2	—	—	1	119
Vankeus — Fängelse	124	58	19	11	4	5	2	1	4	228
Sakon muuntorangaistus — För- vandlingsstraff för böter	126	102	53	30	31	10	4	2	21	379

Kuritusluonerangaistusta suorittamassa oli ollut 17.3 %, vankeusrangaistusta 33.2 % ja sakon muuntorangaistusta 55.2 % huollettavista.

Mycket fler, eller $\frac{3}{4}$ av alla intagna, hade avtjänat fängelsestraff en eller flera gånger. Uppgifternas tillförlitlighet kontrollerades visserligen ej genom straffregistret eller centralfängelseregistret och åtminstone uppgifterna om förvandlingsstraff för böter fick man ta helt och hållet enligt den intagnas egen utsago. Ur följande sammanställning framgår de frihetsstraff, som de vårdintagna tidigare avtjänat.

Alla de, som av disciplinära skäl hade överflyttats från kommunalhem, hade avtjänat frihetsstraff, av dem som avbetalade underhållsbidrag 75.2 %, av lösdrivarna 68.9 %, av de i kommunalhem oanpassliga 68.7 % och av de ersättningskyldiga för socialhjälp 66.0 %. En av dem, som avbetalade underhållsbidrag genom arbete, hade t.o.m. varit inom fängelsemurarna 41 gånger.

Uppdelningen enligt graden av frihetsstraff var följande.

Av de intagna hade 17.3 % avtjänat tukthusstraff, 33.2 % fängelsestraff och 55.2 % förvandlingsstraff för böter. Dä en och samma

Kun sama huollettava on voinut olla sekä kuritus- huoneessa että vankilassa, nousee yhteenlaskettu prosenttiluku yli sadan.

Kun yritettiin selvittää vapausrangaistuksen syitä, jouduttiin suurelta osalta turvautumaan huollettavien omaan ilmoitukseen. Sen vuoksi syiden määrä jäikin pienemmäksi kuin rangaistusten yhteismäärä. Vain noin $\frac{2}{3}$ rikosten määrästä tuli rikoksen laadun mukaan selvitettyksi.

Varallisuuteen kohdistuneita rikoksia oli run- sas $\frac{1}{3}$, henkeen ja ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuneita vajaa $\frac{1}{10}$, siveellisyyserikok- sia vain neljä ja muita rikoksia noin puolet kai- kista. Jakautuivatko samalla tavalla ne rikok- set, joita ei muistettu, vaikka vapausrangais- tus oli kärsitty, vai onko tahdottu kaunistella asioita ja ilmoittaa helpommin esim. juopumus- sakkujen sovitukset kuin henkirikokset, sitä ei varmuudella voi sanoa. Vapausrangaistuksen as- teen perusteella voi kuitenkin päätellä, että hen- keen ja ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdis- tuvia rikoksia olisi ollut suhteellisesti enemmän, koska kuritushuonerangaistuksia oli runsaammin.

Korvaus- ja elatusvelvollisten osalta pyrit- tiin saamaan selville myös velan suuruus sekä sen lyhennys työlaitoksessa.

Huoltoavun korvausvelvollisia oli kaikkiaan 150. Huoltoapua oli annettu joko heille itselleen tai heidän omaisilleen seuraavasti.

	Luku Antal	%
Itselle — För egen del	7	4.7
Vaimolle — För hustru	8	5.3
Lapsille — För barn	38	25.3
Vaimolle ja lapsille — För hustru och barn	40	26.7
Itselle ja lapsille — För vederbörande själv och barn	4	2.7
Koko perheelle — För hela familjen	53	35.3
Yhteensä — Summa	150	100.0

Elatusapua saamassa olivat seuraavat henkilöt.

Följande personer skulle erhålla underhålls- bidrag.

	Luku Antal	%
Aviolapsi — Barn inom äktenskap	267	65.6
Au-lapsi — Barn utom äktenskap	123	30.2
Avio- ja au-lapsi — Barn inom och utom äktenskap	2	0.5
Vaimo ja lapset — Hustru och barn	3	0.7
Ei tiedossa — Okända	12	3.0
Yhteensä — Summa	407	100.0

intern kunde ha avtjänat såväl tukthus- som fängelsestraff, stiger det sammanräknade procent- talet över hundra.

Då man försökte utreda frihetsstraffens orsaker, fick man till stor del ty sig till vederbörandes egen utsago. För den skull blir antalet orsaker mindre än det sammanlagda antalet bestraff- ningar. Endast ca $\frac{2}{3}$ av antalet överträdelser kunde utredas med hänsyn till brottets art.

Antalet brott mot egendom var drygt $\frac{1}{3}$, brotten mot liv och kroppslig integritet knappt $\frac{1}{10}$, sedlighetsbrotten endast 4 och övriga brott ungefär hälften av alla. Huruvida de brott, som vederbörande inte kunde minnas trots avtjänat frihetsstraff, fördelade sig på samma sätt eller om man velat försköna fakta och hellre uppge t.ex. ett bötesstraff för dryckenskap i stället för brott mot liv, kan inte med säkerhet sägas. Av frihetsstraffens grad kan man dock dra den slutsatsen, att brotten mot liv och kropp- slig integritet hade varit förhållandevis fler, då antalet tukthusstraff var större.

För de ersättnings- och underhållsskyldigas del försökte man också utreda skuldens storlek samt avbetalningar i arbetsinrättning.

Antalet ersättningsskyldiga för socialhjälp var 150. Antingen de vårdintagna själva eller deras anhöriga hade erhållit socialhjälp enligt nedanstående.

Elatusavun suuruus ilmoitettiin joko tutkimus-
hetkellä tai elatusapupäätöksen mukaisena sen
mukaan, kumpi määrä työlaitoksella oli tiedos-
saan. Ennen aineiston käsittelyä kaikki summat
korotettiin marraskuun 1964 tasolle, elatusavus-
tusten korottamisesta joulukuun 30 päivänä 1963
annetun lain (664/1963) mukaan.

Kuukausittain maksettavat elatusavut jakau-
tuivat suuruuden mukaan seuraavasti.

	Elatusapu, mk — Underhållsbidrag, mk										Ei tietoa Okänt	Yh- teensä Summa
	—29	30—39	40—49	50—59	60—69	70—79	80—119	120—199	200—			
Lukumäärä — Antal	19	29	49	81	53	32	65	58	12		9	407
%	4.7	7.1	12.0	19.9	13.0	7.9	16.0	14.3	2.9		2.2	100.0

Sekä huoltoavun korvausvelvollisten että
elatusapua työllä suorittavien velan suuruus lai-
tokseen tullessa ja 30. 11. 1964 jäljellä olevan
velan määrä näkyy seuraavasta asetelmasta.

Såväl de ersättningskyldigas som de under-
hållsskyldigas skuld vid intagningen i arbets-
inrättning och den därav resterande delen den
30. 11. 1964 framgår ur följande sammanställ-
ning.

Velan suuruus Skuldens storlek mk	Velkojen lukumäärä — Antalet skulder			
	Huoltoavun korvausvelvolliset Ersättningskyldiga för socialhjälp Laitokseen tullessa Vid ankomsten t. arbets- inrättn.		Elatusapua työllä suorittavat Avbetalande under- hållsskyldiga genom arbete Laitokseen tullessa Vid ankomsten t. arbets- inrättn.	
		30. 11. 1964		30. 11. 1964
— 499	24	33	25	53
500— 999	25	27	73	79
1 000—1 999	46	40	123	122
2 000—2 999	20	22	82	68
3 000—3 999	16	11	50	41
4 000—4 999	6	5	18	11
5 000—7 999	6	5	28	27
8 000—	7	7	8	6
Yhteensä — Summa	150	150	407	407

Loka—marraskuun aikana 1964 tapahtunutta
velan lyhennystä tutkittiin tarkemmin. Saatuja
tuloksia selvitetään seuraavassa.

Under tiden oktober—november 1964 fö-
ratagna skuldavkortningar granskades närmare.
Resultatet framgår av följande.

Velan lyhennys Avkortning av skuld	Huoltoavun korvausvelvol- liset Ersättnings- skyldiga för socialhjälp		Elatusapua työllä suorittavat Avbetalande under- hällsskyldiga genom arbete	
	Luku Antal	%	Luku Antal	%
— 9	87	58.0	226	55.5
10— 39	2	1.3	15	3.7
40— 69	8	5.3	17	4.2
70— 99	6	4.0	17	4.2
100—119	6	4.0	13	3.2
120—199	27	18.0	73	17.9
200—	14	9.4	46	11.3
Yhteensä — Summa	150	100.0	407	100.0

Suurin velan lyhennys näiden kahden kuukauden aikana oli n. 600 mk. Yli puolet huollettavista ei ollut kahden kuukauden aikana pystynyt lyhentämään velkaansa lainkaan tai vain alle 10 mk. 441 korvausvelvollista huollettavaa oli pystynyt lyhentämään velkaansa tai ei ainakaan ollut velkaantunut laitoksessa ollessaan. Sen sijaan 116 oli velkaantunut vielä lisää seuraavista syistä: sairaus ja työkyvyttömyys 35, työhaluttomuus 45 ja rangaistukset 12, lomalle jääminen tai äskettäin laitokseen tulo 21 sekä tottumattomuus tai sopeutumattomuus 3.

Vaikka huollettavat keskimäärin olivatkin työikäisiä ja ammattitaitoisia, olivat velkojen lyhennykset jääneet varsin vaatimattomiksi. Tämä johtunee osaksi niistä monista sairauksista joita suurella osalla huollettavista on, osaksi yleisestä sopeutumattomuudesta sekä yhteiskuntaan että työlaitokseen.

Den största skuldavkortningen under dessa två månader uppgick till ca 600 mk. Över hälften av de intagna hade under de två månaderna icke lyckats avkorta sin skuld alls eller med mindre än 10 mk. Av de ersättningskyldiga hade 441 kunnat avkorta sin skuld eller åtminstone inte ådragit sig skuld under vistelsen i arbetsinrättning. Däremot hade 116 blivit ytterligare skuldsatta av följande orsaker: sjukdom och arbetsoförmåga 35, arbetsvilja 45, bestraffningar 12, permissioner eller nyss anlänt till inrättningen 21 samt ovana eller missanpassning 3.

Ehuru de vårdintagna i genomsnitt var i arbetsålder och yrkeskunniga, blev skuldavkortningarna ändå rätt anspråklösa. Detta torde delvis bero på de många sjukdomar en stor del av de intagna lider av, delvis även på allmän oförmåga att anpassa sig såväl i samhället som i arbetsinrättningen.

VII. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset

Huoltotoiminnan tulot samoin kuin menotkin on ilmoitettu siten, ettei tuloista ole vähennetty niitä kustannuksia, joita kunnilla on ollut niitä hankkiessaan, yhtä vähän kuin suoritetuista menoista on vähennetty niitä eriä, jotka mahdollisesti ovat tulleet korvatuiksi tuloilla. Sekä tulo- että menopuolella on otettu huomioon luontois- ja työsuoritukset.

Huoltotoiminnan tuloja ja menoja selvitetäessä on pidetty erillään eri huoltolakien soveltamisesta aiheutuneet kustannukset. Näin ollen tehdään seuraavassa tarkemmin selkoa erikseen huoltoavun, lastensuojelun sekä irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon tuloista ja menoista. Hallintomenot ja -tulot, jotka yleensä ovat koko huoltotoiminnan yhteisiä, muodostavat oman ryhmänsä.

V:sta 1958 lähtien avustuksia, joita sosiaalilautakunnat ovat myöntäneet huoltoapua ja lastensuojelua harjoittaville yhdistyksille, ei ole sisällytetty huoltoavun ja lastensuojelun menoihin. Ne on käsitelty erillisenä menoryhmänä tämän luvun lopussa samoin kuin myös kuntien kustannusosuus kansaneläkkeiden tukiosista. Kodinhoitajien toiminnasta sekä toipilarahoista aiheutuneet menot on käsitelty näitä toimintamuotoja koskevissa luvuissa.

Huoltotoiminnan kokonaismenot ja -tulot.

V. 1964 nousivat huoltomenot koko maassa 265.27 milj. mk:aan ja tulot 88.09 milj. mk:aan, joten kunnat joutuivat huoltotoimintaan käyttämään 177.18 milj. mk. Kun sellaiset menoerät kuin korvaukset muille kunnille ja hoitomaksut vieraan kunnan kunnalliskodissa tai lastenkodissa olleista jo sisältyvät avustusta antaneiden kuntien avustusmenoihin, joskaan eivät aina saman tilikauden aikana, niin huollon kokonaiskustannukset, jos nämä menoerät vähennetään, olisivat selontekovuonna 263.48 milj. mk.

Miten menot ja tulot jakaantuivat eri huoltoalojen osalle erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

VII. Den kommunala socialvårdens kostnader

Inkomsterna liksom även utgifterna för vårdverksamheten har uppgivits så, att från inkomsterna icke subtraherats de kostnader, som kommunerna haft vid anskaffandet av dem, lika litet som från de erlagda utgifterna avdragits de summor, som eventuellt blivit ersatta genom inkomster. Såväl på inkomst- som utgiftssidan har natura- och arbetsprestationer beaktats.

Vid klarläggandet av inkomsterna och utgifterna för vårdverksamheten har de kostnader, som förorsakats av de olika vårdlagarnas tillämpning, avskilts från varandra. Sålunda redogöres i det följande närmare för inkomsterna och utgifterna särskilt för socialhjälp, barnskyddet samt lösdrivarvården och vården av personer, som missbrukar berusningsmedel. Förvaltningsutgifterna och -inkomsterna, som i allmänhet ärgemensamma för hela vårdverksamheten, bildar en grupp för sig.

Från och med år 1958 har understöden, vilka socialnämnderna beviljat föreningar, som utövar socialhjälp och barnskydd, ej innefattats i utgifterna för socialhjälp och barnskydd. De har behandlats som en skild utgiftsgrupp i slutet av detta kapitel, såsom även kommunernas andel av kostnaderna för folkpensionernas understödsdel. Utgifterna för hemvårdarinnornas verksamhet och för konvalescentpenningarna har behandlats i samband med de redogörelser, som omfattar dessa verksamhetsområden.

Vårdverksamhetens totalutgifter och -inkomster.

Under år 1964 steg vårdutgifterna i hela landet till 265.27 milj. mk och inkomsterna till 88.09 milj. mk, varigenom kommunerna kom att till vårdverksamheten använda 177.18 milj. mk. Emedan sådana utgiftsposter som ersättningar till andra kommuner och vårdavgifter för personer, som vårdats i främmande kommuns kommunalhem eller barnhem, redan ingår i de kommuners understödsutgifter, som beviljat understöden ehuru icke alltid under samma räkenskapsperiod, utgjorde totalkostnaderna för vården, om dessa utgiftsposter avdragas, 263.48 milj. mk.

Huru utgifterna och inkomsterna fördelade sig på de olika vårdområdena särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande tabell.

Huoltotoiminnan menot ja tulot — Vårdverksamhetens utgifter och inkomster

Huoltoala — Vårdområde	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	mk	%	mk	%	mk	%	mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>								
Hallinto — Förvaltning	13 996 066	10.1	1 787 262	11.0	10 658 529	9.7	26 441 857	10.0
Huoltoapu — Socialhjälp	80 191 897	57.7	10 262 282	63.3	90 630 100	82.2	181 084 279	68.3
Lastensuojelu — Barnskydd	44 170 566	31.8	4 140 262	25.5	8 801 569	8.0	57 112 397	21.5
Irtolaishuolto — Lösdriivarvård	93 599	0.1	1 088	0.0	3 933	0.0	93 620	0.0
Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huolto — Vård av personer, som miss- brukar berusningsmedel	427 307	0.3	27 195	0.2	82 691	0.1	537 193	0.2
Yhteensä menoja — Summa utgifter	138 879 435	100.0	16 218 089	100.0	110 176 822	100.0	265 274 346	100.0
<i>Tulot — Inkomster</i>								
Hallinto — Förvaltning	34 931	0.0	7 386	0.0	187 922	0.2	230 239	0.1
Huoltoapu — Socialhjälp	24 705 969	17.9	3 887 755	24.0	42 294 771	38.4	70 888 495	26.7
Lastensuojelu — Barnskydd	13 551 015	9.7	1 168 359	7.2	2 189 244	2.0	16 908 618	6.4
Irtolaishuolto — Lösdriivarvård	8 882	0.0	52	0.0	146	0.0	9 080	0.0
Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huolto — Vård av personer, som miss- brukar berusningsmedel	49 088	0.0	748	0.0	2 843	0.0	52 679	0.0
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat — Av kommunerna för vårdverk- samheten använda medel	100 529 550	72.4	11 153 789	68.8	65 501 896	59.4	177 185 235	66.8
Yhteensä tuloja — Summa inkomster	138 879 435	100.0	16 218 089	100.0	110 176 822	100.0	265 274 346	100.0

Huoltotoiminnan kustannukset peitettiin suurimmalta osalta kuntien tarkoitukseen myöntämällä varoilla. Huoltoavun ja lastensuojelun omat tulot muodostivat vain runsaan $\frac{1}{3}$ eli 33.2 % kokonaismenoista.

V. 1963 huoltomenot olivat koko maassa 230.26 milj. mk. Näin ollen oli huoltotoimintaan v. 1964 käytetty 35.01 milj. mk eli 15.2 % enemmän kuin lähinnä edellisenä vuonna. Kun kuitenkin huoltotoiminnan omat tulot kasvoivat samaan aikaan 10.6 %, nousivat huollon nettomenot 26.54 milj. mk eli 17.6 %. Jos otetaan huomioon, että elinkustannusindeksi on noussut samaan aikaan 10.4 %, olisivat huollon bruttomenot v. 1964 olleet 4.4 % suuremmat ja nettomenot 6.5 % suuremmat kuin v. 1963.

Suurimmat absoluuttiset huoltomenot olivat v. 1964 seuraavissa kaupungeissa: Helsingissä 62.69 milj. mk, Tampereella 11.81, Turussa 11.00, Porissa 4.33, Oulussa 4.11, Lahdessa 3.76, Vaasassa 3.65, Kuopiossa 3.54, Jyväskylässä 3.19, Kotkassa 2.36 ja Hämeenlinnassa 2.25 milj. mk. Pienimmät ne olivat Kristiinankaupungissa 0.09 milj. mk, Kaskisissa 0.06 milj. mk ja Uudessa-kaarlepyyssä 0.05 milj. mk.

Maaseudulla huoltomenot kohosivat v. 1964 yli 0.4 milj. mk:n 75 kunnassa, 0.3—0.4 milj. mk:n välillä ne olivat 52:ssa, 0.2—0.3 milj. mk:n välillä 80:ssä, 0.1—0.2 milj. mk:n välillä 109

Utgifterna för vårdverksamheten täcktes till största delen med de medel kommunerna för ändamålet beviljat. Socialhjälpens och barnskyddets egna inkomster bildade blott drygt $\frac{1}{3}$ eller 33.2 % av totalutgifterna.

År 1963 utgjorde vårdutgifterna i hela landet 230.26 milj. mk. Sålunda hade år 1964 för vårdverksamheten använts 35.01 milj. mk eller 15.2 % mera än närmast föregående år. Då vårdverksamhetens egna inkomster samtligt steg med 10.6 %, var vårdverksamhetens nettoutgifter 26.54 milj. mk eller 17.6 % större än år 1963. Om man beaktar, att levnadskostnadsindex samtidigt stigit med 10.4 %, vore vårdens bruttoutgifter år 1964 4.4 % större och nettoutgifter 6.5 % större än år 1963.

De absoluta vårdutgifterna var under år 1964 störst i följande städer: i Helsingfors 62.69 milj. mk, i Tammerfors 11.81, i Åbo 11.00, i Björneborg 4.33, i Uleåborg 4.11, i Lahti 3.76, i Vasa 3.65, i Kuopio 3.54, i Jyväskylä 3.19, i Kotka 2.36 och i Tavastehus 2.25 milj. mk. Minst var de i Kristinestad 0.09 milj. mk, i Kaskö 0.06 milj. mk och i Nykarleby 0.05 milj. mk.

På landsbygden åter översteg vårdutgifterna år 1964 i 75 kommuner 0.4 milj. mk, mellan 0.3—0.4 milj. mk växlade de i 52 kommuner, mellan 0.2—0.3 milj. i 80, mellan 0.1—0.2 milj. mk

kunnassa, 0.05—0.10 milj. mk:n välillä 88 kunnassa sekä 0.01—0.05 milj. mk:n välillä 64 kunnassa. 10 000 mk pienemmät menot olivat 10 kunnassa.

Jos huoltotoiminnan kokonaiskustannukset, siis bruttokustannukset ja toiselta puolen ne kustannukset, jotka saadaan, jos menoista vähennetään huoltotoiminnan tuottamat tulot, ts. nettokustannukset, jaetaan henkikirjoihin merkityllä asukasluvulla sekä koko maassa että erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, tulee kustannuksia keskimäärin asukasta kohden seuraavat määrät.

Vuosi — År	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk				Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk			
	Kaupungit		Kauppalat		Maalaiskunnat		Koko maa	
	Städer	Netto	Köpingar	Netto	Landskommuner	Netto	Hela landet	Netto
1954	36.31	25.78	23.42	16.58	17.91	12.46	23.25	16.33
1955	39.42	27.35	24.84	17.20	19.29	12.58	25.16	16.93
1956	45.51	32.06	29.43	20.91	22.43	15.06	29.39	20.23
1957	48.37	31.98	30.38	20.49	22.74	12.75	30.63	18.82
1958	53.65	36.53	32.99	21.81	24.78	14.04	33.75	21.14
1959	57.65	39.06	35.64	23.53	26.44	15.19	36.28	22.82
1960	58.73	39.71	38.45	24.71	28.26	16.18	38.55	24.16
1961	60.47	39.47	38.84	24.41	29.59	16.32	40.17	24.32
1962	65.24	44.09	43.14	28.08	32.46	18.19	44.12	27.48
1963	74.86	52.86	49.34	33.41	36.43	21.41	50.65	33.14
1964	84.62	61.25	53.66	36.91	41.79	24.84	57.92	38.69

Laskemalla huoltotoiminnan brutto- ja nettomenot v. 1964 asukasta kohden eri lääneissä sekä erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa saadaan seuraava yhdistelmä.

Lääni — Län	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk				Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk			
	Kaupungit ja kauppalat		Maalaiskunnat		Koko lääni		Hela länet	
	Städer och köpingar	Netto	Landskommuner	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Uudenmaan — Nylands	109.51	79.04	55.91	34.85	95.33	67.35		
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	72.26	53.22	36.69	20.85	50.36	33.17		
Ahvenanmaa — Åland	22.39	14.78	32.21	16.01	28.82	15.58		
Hämeen — Tavastehus	69.60	49.40	47.68	27.03	59.48	39.08		
Kymen — Kymmene	58.30	40.60	42.58	23.92	50.70	32.54		
Mikkelin — St Michels	46.27	33.39	47.74	25.76	47.35	27.78		
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	57.89	37.89	48.45	29.80	50.22	31.32		
Kuopion — Kuopio	62.68	45.78	41.82	24.32	47.98	30.66		
Keski-Suomen — Mellersta Finland	69.69	50.83	43.31	26.39	49.51	32.13		
Vaasan — Vasa	63.63	47.55	29.35	17.64	38.47	25.60		
Oulun — Uleåborgs	61.26	42.95	39.43	24.99	44.10	28.83		
Lapin — Lapplands	54.20	40.31	38.86	26.00	43.53	30.36		

Yksityisten kuntien huoltokustannusten määrät poikkeavat kuitenkin usein tuntuvasti näistä keskimääristä. Seuraavassa taulukossa on sen vuoksi kunnat ryhmitetty asukasta kohden tulevien huoltokustannusten suuruuden

i 109 kommuner, mellan 0.05—0.10 milj. mk i 88 kommuner och mellan 0.01—0.05 milj. mk i 64 kommuner. I 10 kommuner var utgifterna under 10 000 mk.

Om de totala kostnaderna för vårdverksamheten, således bruttokostnaderna och å andra sidan de kostnader, som erhålles, om från utgifterna subtraheras de inkomster, som vårdverksamheten inbringat, m.a.o. nettokostnaderna, divideras med den mantalsskrivna folkmängden både i hela landet och särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, erhålles som genomsnittliga kostnader per invånare följande belopp.

Genom att beräkna vårdverksamhetens brutto- och nettoutgifter år 1964 per invånare i de olika länen samt särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna erhålles följande sammanställning.

Vårdkostnadernas belopp i de enskilda kommunerna avviker dock ofta kännbart från dessa medeltal. I följande tabell har kommunerna därför enligt storleken av vårdkostnaderna per invånare grupperats i några huvudklasser; vidare

mukaan muutamiin pääluokkiin ja mainittu kuhunkin luokkaan kuuluvien kaupunki-, kaupala- ja maalaiskuntien lukumäärät, jälkimmäiset erikseen kussakin läänissä. Kustannukset on laskettu nettomenojen mukaan.

har uppgivits antalet städer, köpingar och landskommuner, som hänförts till varje klass, de sistnämnda särskilt i varje län. Kostnaderna har beräknats enligt nettoutgifterna.

Huoltotoiminnan nettokustannukset asukasta kohden eri kunnissa — Vårdverksamhetens nettokostnader per invånare i olika kommuner

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa huollon nettokustannukset asukasta kohden olivat, mk Antal kommuner, i vilka nettokostnaderna för vårdverksamheten per invånare utgjorde, mk										Yhteensä kuntia Tillsammans kommuner
	—8	8— 10	10— 12	12— 14	14— 16	16— 18	18— 20	20— 22	22— 24	24—	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>											
Uudenmaan — Nylands ..	—	—	—	1	—	1	2	4	1	24	33
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	9	8	8	12	9	9	7	14	6	25	107
Ahvenanmaa — Åland ...	4	—	1	—	4	2	—	—	2	2	15
Hämeen — Tavastehus ...	—	1	1	—	5	2	4	4	4	29	50
Kymen — Kymmene	1	2	2	2	2	2	1	1	4	10	27
Mikkelin — S:t Michels ..	—	—	—	—	—	3	3	2	3	15	26
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	—	—	—	—	—	2	2	2	1	11	18
Kuopion — Kuopio	—	—	—	—	—	2	4	2	2	16	26
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	1	—	—	1	2	2	3	6	2	14	31
Vaasan — Vasa	11	7	4	7	10	10	5	7	3	6	70
Oulun — Uleåborgs	2	2	1	1	3	4	5	8	7	21	54
Lapin — Lapplands	1	—	1	1	1	2	2	2	3	8	21
Yhteensä maalaiskuntia — Summa landskommuner	29	20	18	25	36	41	38	52	38	181	478
<i>Kaupungit, kauppalat</i> ..											
Städer, köpingar	—	—	—	—	1	1	3	1	5	57	68
Kaikkiaan kuntia — Inalles kommuner	29	20	18	25	37	42	41	53	43	238	546
%:ina kuntien luvusta — I % av antalet kommuner	5.3	3.6	3.3	4.6	6.8	7.7	7.5	9.7	7.9	43.6	100.0

Nettomenojen suuruus asukasta kohden vaihtelee huomattavasti kunnan suuruudesta riippuen. Tämän valaisemiseksi seuraavassa yhdistelmässä kunnat on asukasluvun mukaan jaettu 6 ryhmään ja kussakin ryhmässä on laskettu nettomenojen suuruus asukasta kohden erikseen kaupunki- ja kauppalakunnissa sekä maalaiskunnissa. Näiden menojen suuruus voi vuodesta toiseen vaihdella samoissakin kunnissa varsinkin huomattavasti riippuen lähinnä saatujen korvausten suuruudesta.

Nettoutgifternas storlek per invånare varierar betydligt beroende på kommunens storlek. För att belysa denna fråga har i följande sammanställning kommunerna grupperats enligt invånarantalet i 6 grupper och räknats nettoutgifterna per invånare särskilt för städerna och köpingarna samt landskommunerna. Dessa utgifter kan från år till år variera ganska betydligt i samma kommun beroende närmast på storleken av erhållna ersättningar.

Asukasluvu Antal invånare	Nettomenot asukasta kohden — Nettoutgifter per invånare							
	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet			
	Kuntien luku Antal kommuner	mk	Kuntien luku Antal kommuner	mk	Kuntien luku Antal kommuner	mk		mk
— 4 000	5	22.09	224	18.28	229	18.36		
4 000— 7 999	19	33.21	146	25.02	165	26.01		
8 000—11 999	6	36.80	74	26.08	80	26.93		
12 000—15 999	6	34.02	28	25.63	34	27.04		
16 000—19 999	7	44.00	1	24.85	8	41.67		
20 000—	25	62.55	5	39.66	30	60.64		

Kuten edellä jo on mainittu, olivat hallintomenot v. 1964 yhteensä koko maassa 26.44 milj. mk, huoltoapumenot 181.08 milj., lastensuojelumenot 57.11 milj. sekä irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huoltomenot yhteensä 0.64 milj. mk. Minkä laatuasia huoltoavun ja lastensuojelun menot olivat, selviää seuraavasta taulukosta.

Såsom redan nämndes, utgjorde förvaltningsutgifterna år 1964 i hela landet sammanlagt 26.44 milj. mk, socialhjälpstgifterna 181.08 milj., barnskyddsutgifterna 57.11 milj. samt utgifterna för lösdrivarvården och vården av personer, som missbrukar berusningsmedel sammanlagt 0.64 milj. mk. Av följande tabell framgår arten av socialhjälpens och barnskyddets utgifter.

Huoltoavun ja lastensuojelun menot — Utgifterna för socialhjälpens och barnskyddet

Menojen laatu — Utgifternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	mk	%	mk	%	mk	%
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter underlydande socialnämnderna	104 862 362	57.9	41 270 168	72.3	146 132 530	61.4
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård	28 254 446	15.6	8 305 773	14.5	36 560 219	15.3
Kotivastus — Hemunderstöd	41 676 266	23.0	—	—	41 676 266	17.5
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	312 085	0.2	5 547 354	9.7	5 859 439	2.5
Korvaukset muille kunnille — Ersättningar till andra kommuner	46 543	0.0	409 895	0.7	456 438	0.2
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	1 756 750	1.0	—	—	1 756 750	0.7
Muut menot — Övriga utgifter	4 175 827	2.3	1 579 207	2.8	5 755 034	2.4
Yhteensä — Summa	181 084 279	100.0	57 112 397	100.0	238 196 676	100.0

Sekä huoltoavun että lastensuojelun menojen jakaantumisessa eri tarkoituksiin on vuosien kuluessa havaittavissa suuria muutoksia. Kuntien omien huoltolaitosten menot nielevät vuosi vuodelta yhä suuremman osan huollon kokonaismenoista. Korvaukset muille kunnille, mikä menoerä aikaisemmin on ollut melko suuri, pienenevät yhä enemmän huoltoapulain uusien korvausta koskevien määräysten johdosta.

Jos eri menoerien suuruutta verrataan keskenään vv. 1963 ja 1964, havaitaan, että sosiaalilautakuntien omien laitosten menot ovat nousseet 16.9 %. Sen sijaan muun laitoshoidon kustannukset ovat nousseet vain 12.0 %. Kotiavustuksina jaettu määrä, mikä lähinnä työttömyydestä johtuen viime vuosina yleensä on kasvanut, nousi edellisestä vuodesta 12.2 %. Henkilöiden luku, jotka saivat ainoastaan kotiavustusta, nousi samaan aikaan 4.0 %.

Mitä huoltotoiminnan tuloihin tulee, oli yleisituloja v. 1964 0.23 milj. mk, huoltoavun tuottamia tuloja 70.89 milj. mk, lastensuojelun 16.91 milj. sekä irtolais- ja päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien huollon 0.06 milj. mk. Huoltoavun ja lastensuojelun tulot jakaantuivat seuraavan taulukon mukaisesti.

I fördelningen av både socialhjälpens och barnskyddets utgifter på olika ändamål kan under årens lopp stora förändringar konstateras. Utgifterna för kommunernas egna vårdanstalter slukar år för år en allt större del av de totala värdkostnaderna. Ersättningarna till andra kommuner, vilka tidigare varit rätt stora, minskar allt mera till följd av de nya bestämmelserna i socialhjälpenslagen rörande ersättningarna.

Om under 1963 och 1964 de olika utgiftsposaterna jämföres med varandra, observeras, att utgifterna för anstalter underlydande socialnämnderna har ökat med 16.9 %. Däremot har kostnaderna för övrig anstaltsvård stigit endast med 12.0 %. Utgifterna för hemunderstöd, som närmast till följd av arbetslösheten de sista åren i allmänhet stigit, steg från föregående år med 12.2 %. Antalet personer, som åtnjöt endast hemunderstöd, steg samtidigt med 4.0 %.

Vad vårdverksamhetens inkomster beträffar, utgjorde de allmänna inkomsterna under år 1964 0.23 milj. mk, inkomsterna genom socialhjälpens 70.89 milj. mk, genom barnskyddet 16.91 milj. samt genom lösdrivarvården och vården av personer, som missbrukar berusningsmedel 0.06 milj. mk. Socialhjälpens och barnskyddets inkomster fördelade sig enligt följande tabell.

Huoltoavun ja lastensuojelun tulot — Socialhjälpens och barnskyddets inkomster

Tulojen laatu — Inkomsternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	mk	%	mk	%	mk	%
Perunkirjoitusmaksut — Bouppteckningsprocenter	526 871	0.7	—	—	526 871	0.6
Korvaukset valtiolta — Ersättningar av staten huoltoapulain perusteella — med stöd av socialhjälp- lagen	2 613 713	3.7	1 337 989	7.9	3 951 702	4.5
sotasiirtolaisten huoltoja kosk. lain perusteella — med stöd av lagen ang. de krigsförflyttades vård	1 122 150	1.6	17 827	0.1	1 139 977	1.3
Korvaukset muilta kunnilta — Ersättningar av andra kommuner	1 323 039	1.9	948 142	5.6	2 271 181	2.6
yksityisiltä — av enskilda personer	55 300 673	78.0	2 897 174	17.1	58 197 847	66.3
Lapsilisät — Barnbidrag	—	—	1 028 153	6.1	1 028 153	1.1
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter under- lydande socialnämnder	8 549 107	12.1	10 512 272	62.2	19 061 379	21.7
Lahjoitukset ja rahastojen korot — Donationer och räntor av donationsfonder	15 609	0.0	49 034	0.3	64 643	0.1
Muut tulot — Andra inkomster	1 437 333	2.0	118 027	0.7	1 555 360	1.8
Yhteensä — Summa	70 888 495	100.0	16 908 618	100.0	87 797 113	100.0

Verrattaessa keskenään huoltoavun ja lastensuojelun menojen ja tulojen nousua v:sta 1963 v:een 1964 havaitaan menojen kasvaneen 14.8 % ja tulojen 10.4 % lähinnä edellisestä vuodesta. Valtiolta huoltoapulain nojalla saadut korvaukset ovat laskeneet 3.1 % ja yksityisten maksamat korvaukset nousseet 10.5 %. Valtiolta sota-siirtolaisten huoltoja koskevan lain perusteella on v. 1964 saatu 2.6 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Selvytyden vuoksi mainittakoon, että valtiolta, muilta kunnilta ja yksityisiltä saatuihin korvauksiin sisältyvät myös korvaukset kunnallis- ja lastenkotihoidosta. Huoltoavun ja lastensuojelun menoista tuli 37 % korvatuksi vastaavien huoltoalojen tuloilla, siis paljon enemmän kuin ennen sotia, jolloin vastaava suhdeluku oli noin 25.

Huoltoapumenot. Huoltoavun eri menoryhmät jakaantuivat kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa seuraavalla sivulla olevan taulukon osoittamalla tavalla.

Suurimman erän sekä kaupunkien ja kauppaloitten että maalaiskuntien huoltoapumenoissa muodostivat kuntien omat huoltolaitokset. Niiden menot ovat nousseet v:een 1963 verrattuna 14.4 % kaupungeissa ja kauppaloissa sekä 18.6 % maalaiskunnissa. Toiseksi suurin menoerä on kotiin annettu avustus, mikä edellisestä vuodesta on noussut koko maassa 12.2 %, asutuskeskuksissa 17.2 %, maalaiskunnissa 3.1 %. Jos näihin

Då man jämför stegringen av utgifterna och inkomsterna för socialhjälpens och barnskyddet från år 1963 till år 1964 finner man, att utgifterna stigit med 14.8 % och inkomsterna med 10.4 % från närmast föregående år. Ersättningarna av staten med stöd av socialhjälpenslagen har minskat med 3.1 % och ersättningarna av enskilda har stigit med 10.5 %. Ersättningar av staten enligt lagen angående de krigsförflyttades vård har kommunerna erhållit 2.6 % mera år 1964 än föregående år. För undvikande av missförstånd bör nämnas att i ersättningarna av staten, andra kommuner och enskilda personer ingår även ersättningarna för vård i kommunal- och barnhem. Av socialhjälpens och barnskyddets utgifter täcktes 37 % med inkomsterna från motsvarande vårdformer, alltså mycket mera än före kriget, då motsvarande proportionstal var ca 25.

Socialhjälpens utgifter. Socialhjälpens olika utgiftsgrupper fördelade sig i städerna och köpingarna samt landskommunerna såsom tabellen på följande sida utvisar.

Den största utgiftsposten såväl i städernas och köpingarnas som landskommunernas socialhjälp utgjordes av kommunernas egna vårdinrättningar. Utgifterna för dem har stigit i jämförelse med år 1963 med 14.4 % i städerna och köpingarna samt 18.6 % i landskommunerna. Den näst största utgiftsposten är hemunderstöd, vilken från föregående år har stigit för hela landet med 12.2 %, i bosättningscentra med 17.2 % och i

Huoltoapumenot kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa — Socialhjälpens utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	mk	%	mk	%	mk	%
Kunnalliskodit ym. sosiaalilautakuntien alaiset huoltolaitokset — Kommunalhem o.a. socialnämnder underlydande vårdanstalter	45 348 537	50.1	59 513 825	65.7	104 862 362	57.9
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård						
invalidi-, aistivialis- yms. laitoksissa — i anstalter för invalider, sinnesdefekta o.a.d.	40 845	0.0	64 426	0.1	105 271	0.0
vajaamielislaitoksissa — i anstalter för psykiskt efterblivna	1 588 919	1.8	2 178 436	2.4	3 767 355	2.1
mielisairaaloissa — i sinnessjukhus	5 059 595	5.6	7 939 849	8.8	12 999 444	7.2
muissa sairaaloissa ja parantoloissa — i övriga sjukhus och sanatorier	3 479 761	3.8	3 015 072	3.3	6 494 833	3.6
työlaitoksissa — i arbetsinrättningar	73 183	0.1	99 953	0.1	173 136	0.1
vieraan kunnan kunnalliskodissa — i annan kommuns kommunalhem	166 126	0.2	806 964	0.9	973 090	0.5
muissa hoitolaitoksissa — i övriga vårdanstalter	3 321 607	3.7	419 710	0.5	3 741 317	2.1
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	10 636	0.0	301 449	0.3	312 085	0.2
Kotivästus — Hemunderstöd	24 570 695	27.2	10 851 138	12.0	35 421 833	19.6
Kotiin annettu läke- yms. västus — Hemunderstöd för läkemedel och sjukvård	3 527 633	3.9	2 726 800	3.0	6 254 433	3.4
Ehkäisevä huoltoapu — Preventiv socialhjälp	1 992 972	2.2	314 514	0.3	2 307 486	1.3
Ammattiopetus — Yrkesutbildning	123 971	0.1	154 225	0.2	278 196	0.1
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	16 442	0.0	30 101	0.0	46 543	0.0
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	806 188	0.9	950 562	1.0	1 756 750	1.0
Muut huoltoapumenot — Övriga socialhjälpstgifter	327 069	0.4	1 263 076	1.4	1 590 145	0.9
Yhteensä — Summa	90 454 179	100.0	90 630 100	100.0	181 084 279	100.0

menoeriin lisätään vielä mielisairaaloissa hoidettujen hoitomaksut, muodostavat nämä kolme ryhmää 88.1 % kaikista huoltoapumenoista. Vajaamielisten laitoshoidomenot nousivat 28.1 %. Jos huoltoavun ja lastensuojelun vajaamielislaitoksissa hoidettujen hoitomaksut lasketaan yhteen, ovat nämä menot nousseet v:sta 1963 25.8 %. — Ryhmään muut huoltoapumenot sisältyi kuljetus-, hautaus- ym. kuluja.

Sosiaalilautakuntien alaisten huoltoapulaitosten menot olivat v. 1964 104.86 milj. mk. Tähän summaan sisältyvien kunnalliskotien menoihin nähden on otettava huomioon, että yhden kunnan omistamien kunnalliskotien menot on otettu bruttomenoina, jota vastoin yhteisten kunnalliskotien kohdalta siihen sisältyvät vain ne menot, mitkä osakaskunnat ovat joutuneet yhteisille kunnalliskodeille maksamaan. Kunnalliskotien kokonaismenot olivat 104.86 milj. mk, ja ne jakaantuivat eri menoeriin seura-

landskommunerna med 3.1 %. Om till dessa utgiftsposter adderas vårdutgifter för på sinnessjukhus vårdade, utgör dessa tre grupper 88.1 % av samtliga socialhjälpstgifter. Utgifterna för psykiskt efterblivnas anstaltsvård steg med 28.1 %. Om motsvarande utgifter inom socialhjälp och barnskyddet sammanslås, har vårdutgifterna för psykiskt efterblivnas anstaltsvård stigit med 25.8 %. — I gruppen övriga socialhjälpstgifter ingick transport-, begravningsm.m. utgifter.

Utgifterna för socialhjälpstalter underlydande socialnämnderna steg under år 1964 till 104.86 milj. mk. Beträffande utgifterna för kommunalhemmen, som ingår i denna summa, bör beaktas, att utgifterna för de kommunalhem, som äges av en kommun, har tagits som bruttoutgifter, varemot i fråga om de gemensamma kommunalhemmen däri ingår blott de utgifter, som de delägande kommunerna erlagt till det gemensamma kommunalhemmet. Kommunalhennens totalutgifter var 104.86 milj. mk

Kunnalliskotien menot — Kommunalhemmens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat, Landskommuner		Yhteensä Summa	
	mk	%	mk	%	mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	27 432 750	60.2	31 583 464	53.3	59 016 214	56.3
Työnantajen lapsilisä- ja ke. sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och f.p. samt olycksfallsförs. premier	1 777 399	3.9	2 055 400	3.5	3 832 799	3.7
Ravinto — Kosthåll	6 326 283	13.9	11 414 995	19.3	17 741 278	16.9
Vaaretus — Beklädnad	398 471	0.9	738 458	1.3	1 136 929	1.1
Sairaanhoido ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	1 933 786	4.2	2 736 346	4.6	4 670 132	4.4
Muut vuotuis kustannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	2 023 137	4.4	1 081 243	1.8	3 104 380	3.0
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	934 581	2.1	1 977 975	3.3	2 912 556	2.8
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	534 953	1.2	842 958	1.4	1 377 911	1.3
Lämpö ja valo — Värme och lyse	2 972 290	6.5	5 169 305	8.7	8 141 595	7.8
Palovakuutus — Brandförsäkring	68 167	0.2	267 727	0.4	315 894	0.3
Kasvi- ja puutarha, sikala, kanala — Trädgård, svin- och hönsgård	65 612	0.1	188 542	0.3	254 154	0.2
Sekalaismenot — Diverse utgifter	1 089 344	2.4	1 264 562	2.1	2 353 906	2.2
Yhteensä — Summa	45 556 773	100.0	59 300 975	100.0	104 857 748	100.0

van taulukon osoittamalla tavalla. Menot koskevat 397 kunnalliskotia.

Jotta saataisiin selville hoidettavien kustannukset hoitopäivää kohden, on kunnalliskotien kokonaismenot (tulaja siis ei ole vähennetty) jaettu hoitopäivien luvulla. Hoitopäivien luku oli kaupunkien ja kauppaloiden kunnalliskodeissa 3 036 756 sekä maalaiskuntien 6 133 033 eli kaikissa kunnalliskodeissa yhteensä 9 169 789. Täten hoitopäiväkustannukset olivat kaupungeissa ja kaupaloissa keskimäärin 15.00 mk, maalaiskunnissa 9.70 mk sekä koko maassa 11.46 mk. Suurimmat nämä kustannukset olivat Uudenmaan läänissä, keskimäärin 17.50, sekä pienimmät Mikkelin läänissä, 8.97 mk. Palkkausmenot hoitopäivää kohden nousivat kaupunki- ja kauppalakunnissa keskimäärin 9.03 mk:aan, maalaiskunnissa 5.15 mk:aan ja koko maassa 6.44 mk:aan sekä ravintomenot hoitopäivää kohden vastaavasti 2.08, 1.86 ja 1.93 mk:aan.

Paitsi eri osissa maata hoitopäiväkustannukset vaihtelivat varsin huomattavasti myös siitä riippuen, minkä suuruisia kunnalliskodit olivat ja millaisiin osastoihin ne oli jaettu. Sen vuoksi seuraavassa yhdistelmässä on laskettu hoitopäiväkustannukset sekä brutto- että nettomenojen mukaan eri laatusissa kunnalliskodeissa. Nettomenoja laskettaessa bruttomenoista ei ole vähennetty saatuja hoitokorvauksia, mutta sen

och de fördelade sig på olika utgiftsposter på det sätt, som föregående tabell utvisar. Utgifterna avser 397 kommunalhem.

För att få reda på kostnaderna per intern och dag i kommunalhemmen har kommunalhemmens totalkostnader (inkomsterna har alltså ej subtraherats) dividerats med vård dagarnas antal. Antalet vård dagar i städernas och köpingarnas kommunalhem steg till 3 036 756 och i landskommunernas till 6 133 033 eller i alla kommunalhem tillsammans till 9 169 789. Sålunda erhöles som genomsnittlig kostnad per vård dag i städerna och köpingarna 15.00 mk, i landskommunerna 9.70 mk och i hela landet 11.46 mk. Störst var dessa kostnader i Nylands län, i medeltal 17.50, och minst i S:t Michels län, 8.97 mk. Löneutgifterna per vård dag steg i städerna och köpingarna i medeltal till 9.03 mk, i landskommunerna till 5.15 mk och i hela landet till 6.44 mk samt utgifterna för kosthållning per vård dag i genomsnitt till 2.08, 1.86 och 1.93 mk.

Kostnaderna per vård dag varierade utom i olika delar av landet även rätt betydligt beroende på kommunalhemmens storlek och avdelningarnas art. I följande sammanställning har därför vård dagskostnaderna enligt brutto- och nettokostnaderna uträknats för olikartade kommunalhem. Vid uträkandet av nettoutgifterna har från bruttoutgifterna icke avdragits erhållna vårdersättningar, men däremot har statsunder-

sijaan on mielisairasosastojen saama valtionapu vähennetty bruttomenoista. Siitä johtuen kunnalliskodeissa, joissa on mielisairasosasto, hoitopäiväkustannukset brutto- ja nettomenojen mukaan lasketuna eroavat toisistaan enemmän kuin muissa ryhmissä.

stödet för sinnessjukavdelningarna avdragits. På grund härav skiljer sig vårddagskostnaderna uträknade enligt brutto- och nettoutgifterna betydligt mera beträffande kommunalhem med sinnessjukavdelning än för övriga grupper.

Kunnalliskoteja, joissa on Kommunalhem med	Hoitopäiväkustannukset, mk — Kostnaderna per vårddag, mk					
	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
vain yleinen osasto — endast allmän avdelning	10.64	9.99	9.29	8.49	9.92	9.19
yleinen ja sairausosasto — allmän och sjukavdelning	16.33	15.50	9.81	9.07	12.39	11.61
yleinen, sairaus- ja mielisairasosasto — allmän, sjuk- och sinnessjukavdelning	10.49	8.94	9.66	7.97	9.74	8.07
yleinen ja mielisairasosasto — allmän och sinnessjukavdelning	—	—	9.40	7.33	9.40	7.33
Paikkaluku — Platsantal						
—25	11.05	10.39	9.74	8.91	9.80	8.99
25—39	13.11	12.09	9.63	8.77	9.99	9.11
40—59	11.88	11.32	9.63	8.75	9.94	9.10
60—79	11.56	10.64	9.34	8.19	9.61	8.48
80—99	12.67	11.97	9.69	8.45	10.26	9.12
100—	16.01	15.13	10.44	9.02	14.38	13.34
Kaikkiaan — Inalles	15.00	14.16	9.70	8.62	11.46	10.46

Lastensuojelumenot. Seuraava taulukko osoittaa, miten lastensuojelun menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa.

Suurimman menoerän, 77.2 %, kaupunkien ja kauppaloitten lastensuojelumenoina muodostivat kuntien omat huoltolaitokset; maalaiskunnissa vastaavat menot olivat vain 45.3 % kokonaismenoista. Sen sijaan yksityishoitomaksut nousivat maaseudulla 24.1 %:iin, mutta kaupungeissa vain 7.1 %:iin kokonaismenoista. Edellisestä vuodesta lastensuojelumenot ovat nousseet 17.4 %, kun huoltoapumenot ovat lisääntyneet 14.0 %. Yksityiskotihoitomenot ovat nousseet 6.9 %.

Sosiaalilautakuntien alaisista lastensuojelulaitoksista lastenkotien menot v. 1964 nousivat 15.98 milj. mk:aan, koulukotien menot 0.53 milj. mk:aan, lastentarhojen menot 15.93 milj. mk:aan sekä lastenseimien ja päiväkotien menot 8.04 milj. mk:aan. Miten lastenkotien menot jakaantuivat menoryhmiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa, selviää seuraavalla sivulla olevasta taulukosta. Lastenkotien lukumäärä oli v. 1964 122.

Barnskyddsutgifterna. Följande tabell utvisar, huru barnskyddets utgifter fördelade sig på olika utgiftsgrupper i städerna och köpingarna samt landskommunerna.

Den största utgiftsposten, 77.2 %, av städernas och köpingarnas barnskyddsutgifter utgjorde kommunernas egna vårdanstalter; motsvarande utgifter i landskommunerna var endast 45.3 % av totalutgifterna. Däremot uppgick utackorderingskostnaderna på landsorten till 24.1 %, men i städerna endast till 7.1 % av totalutgifterna. Från föregående år har barnskyddsutgifterna stigit med 17.4 %, då socialhjälpstgifterna steg med 14.0 %. Utgifterna för vård i enskilt hem steg med 6.9 %.

Bland de socialnämnderna underlydande barnskyddsanstalterna steg utgifterna för barnhemmen under år 1964 till 15.98 milj. mk, utgifterna för skolhemmen till 0.53 milj. mk, utgifterna för barnträdgårdarna till 15.93 milj. mk samt för barnkrubborna och daghemmen till 8.04 milj. mk. Huru barnhemmens utgifter fördelade sig på olika utgiftsposter i städerna och köpingarna samt landskommunerna framgår av tabellen på följande sida. Antalet barnhem var år 1964 122.

Lastensuojelumenot kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa — Barnskyddets utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	mk	%	mk	%	mk	%
Lastenkodit ym. sosiaalilautakuntien alaiset lastensuojelulaitokset — Barnhem o.a. socialnämnder underlydande barnskyddsanstalter	37 286 764	77.2	3 983 404	45.3	41 270 168	72.3
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård invalidi-, aistivialis- yms. laitoksissa — i anstalter för invalider, sinnesdefekta o.a.d.	3 557	0.0	109	0.0	3 666	0.0
vajaamielislaitoksissa — i anstalter för psykiskt efterblivna	1 032 127	2.1	1 135 693	12.9	2 167 820	3.8
mielisairaaloissa — i sinnessjukhus	88 187	0.2	22 993	0.3	111 180	0.2
muissa sairaaloissa ja parantoloissa — i övriga sjukhus och sanatorier	82 352	0.2	50 052	0.6	132 404	0.2
vieraan kunnan lasten- ja koulukodeissa — i främmande kommuns barn- och skolhem	241 759	0.5	125 113	1.4	366 872	0.6
valtion ja yksityisissä koulukodeissa — i statens och i privata skolhem	536 535	1.1	212 942	2.4	749 477	1.3
yksityisissä lastenkodeissa ja muissa huoltolaitoksissa — i privata barnhem och andra vårdanstalter	3 918 583	8.1	855 771	9.7	4 774 354	8.4
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	3 424 549	7.1	2 122 805	24.1	5 547 354	9.7
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	356 963	0.7	52 932	0.6	409 895	0.7
Ammattiopetus — Yrkesutbildning	152 331	0.3	88 305	1.0	240 636	0.4
Muut menot — Övriga utgifter	1 187 121	2.5	151 450	1.7	1 338 571	2.4
Yhteensä — Summa	48 310 828	100.0	8 801 569	100.0	57 112 397	100.0

Hoitopäiviä oli kaikissa lastenkodeissa yhteensä 986 709, joista 687 849 kaupunkien ja kauppala-
lain lastenkodeissa sekä 298 860 maalaiskuntien
lastenkodeissa. Hoitopäiväkustannukset olivat

Antalet vårddagar i alla barnhem tillsammans
steg till 986 709, varav 687 849 i städernas och
köpingarnas barnhem samt 298 860 i lands-
kommunernas barnhem. De genomsnittliga kost-

Lastenkotien menot — Barnhemmens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	mk	%	mk	%	mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	7 766 836	62.5	1 961 826	55.2	9 728 662	60.9
Työnantajan lapsilisä- ja ke. sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och f.p. samt olycksfallsförs. premier	494 105	4.0	116 346	3.3	610 451	3.8
Ravinto — Kosthäll	1 595 287	12.8	653 938	18.4	2 249 225	14.1
Vaatetus — Beklädnad	439 811	3.5	151 160	4.2	590 971	3.7
Sairaanhoido ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel ..	135 355	1.1	28 680	0.8	164 035	1.0
Muut vuotuis-kustannukset hoidettavista — Övriga års- utgifter för de vårdade	243 973	2.0	61 659	1.7	305 632	1.9
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	483 126	3.9	130 357	3.7	613 483	3.8
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	207 963	1.7	68 084	1.9	276 047	1.7
Lämpö ja valo — Värme och lyse	666 731	5.4	223 002	6.3	889 733	5.6
Palovakuutus — Brandförsäkring	29 568	0.2	26 075	0.7	55 643	0.4
Kasvi- ja puutarhamenot — Trädgård	19 344	0.1	16 230	0.5	35 574	0.2
Sekalaismenot — Diverse utgifter	345 218	2.8	115 680	3.3	460 898	2.9
Yhteensä — Summa	12 427 317	100.0	3 553 037	100.0	15 980 354	100.0

keskimäärin koko maassa 16.20 mk, kaupunkien ja kauppalaisten lastenkodeissa 18.07 mk sekä maalaiskuntien lastenkodeissa 11.89 mk. Tällöin lastenkotien kokonaismenot on jaettu hoitopäivien luvulla.

Lastentarhojen sekä lastenseimien ja päiväkotien menot selviävät seuraavasta taulukosta. Luvut koskevat 41 kunnan lastentarhojen ja 39 kunnan lastenseimien sekä päiväkotien menoja.

naderna per vård dag steg i hela landet till 16.20 mk, i städernas och köpingarnas barnhem till 18.07 mk och i landskommunernas barnhem till 11.89 mk. Barnhemmens totalutgifter har då dividerats med antalet vård dagar.

Barnträdgårdarnas samt barnkrubbarnas och daghemmens utgifter framgår av följande tabell. Siffrorna innefattar barnträdgårdarnas utgifter i 41 kommuner och barnkrubbarnas samt daghemmens i 39 kommuner.

Lastentarhojen ja -seimien sekä päiväkotien menot — Barnträdgårdarnas samt barnkrubbarnas och daghemmens utgifter

	Lastentarhat Barnträdgårdarna		Lastenseimet ja päivä- kodit Barnkrubbarna och daghemmen	
	mk	%	mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>				
Palkkaukset — Avlöningar	11 639 628	73.1	5 920 098	73.6
Työnantajan lapsilisä- ja kansaneläke- sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och folkpensions- samt olycksfallsförs. premier	718 235	4.5	376 010	4.7
Ravinto — Kosthåll	1 613 146	10.1	813 666	10.1
Vaatus — Beklädnad	20 546	0.1	30 831	0.4
Sairaanhoito ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	17 882	0.1	25 370	0.3
Pesu ja puhtaanapito — Tvätt och rengöring	62 549	0.4	65 701	0.8
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	311 906	2.0	141 736	1.8
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	304 568	1.9	110 091	1.4
Lämpö ja valo — Värme och lyse	522 936	3.3	204 740	2.5
Palovakuutus — Brandförsäkring	451 166	2.8	256 979	3.2
Sekalaismenot — Diverse utgifter	269 844	1.7	93 492	1.2
Yhteensä menoja — Summa utgifter	15 932 406	100.0	8 038 714	100.0

Avustukset huoltotoimintaa harjoittaville yhdistyksille. Kuntien huoltotoimintaa harjoittaville yhdistyksille ja laitoksille myöntämät avustukset, jotka aikaisemmin ovat sisällyneet sosiaaliavun ja lastensuojelun menoihin, on v:sta 1958 lähtien erotettu erilliseksi menoryhmäksi, josta seuraavassa tehdään lähemmin selkoa. Muutoksen on aiheuttanut lähinnä se seikka, että avustukset epämääräisyydessään ovat vaikeuttaneet eri kuntien huoltomenojen keskinäistä vertailua. Jos avustuksiin myönnetty määräraha ei ole sisällyneet sosiaalilautakunnan menoarvioon, ovat monet kunnat jättäneet ilmoittamatta avustusten suuruuden. Toiset kunnat taas eivät ole ilmoittaneet, mihin tarkoitukseen avustukset on myönnetty. Seuraavassa esitettyjä lukuja käytettäessä on siis nämä puutteellisuudet otettava huomioon.

Understöd till föreningar utövande socialverksamhet. De av kommunerna beviljade understöden till föreningar och anstalter som utövar socialverksamhet, vilka understöd tidigare ingått i utgifterna för socialhjälp och barnskydd, har från år 1958 överförts till en skild utgiftsgrupp, för vilken i det följande närmare redogöres. Förändringen har främst motiverats av att en inbördes jämförelse mellan vårdutgifterna i de olika kommunerna försvårats därigenom att understöden inte varit tillräckligt specificerade. Ifall de till understöden beviljade anslagen inte ingått i socialnämndens budget, har flere kommuner uraktlätit att omnämna understödets storlek. Därtill har en del kommuner inte omnämnt för vilket ändamål understöden beviljats. Dessa brister bör beaktas när man använder i det följande publicerade tal.

V. 1964 on 287 kuntaa eli 52.6 % kuntien kokonaisluvusta ilmoittanut jakaneensa avustuksina huoltotarkoituksiin 4.40 milj. mk. Näistä 64 kaupunki- ja kauppalakuntaa on myöntänyt yhteensä 4.16 milj. mk ja 223 maalaiskuntaa 0.24 milj. mk. Avustuserät olivat suurimmat Helsingissä, 1.46 milj., Tampereella 0.60, Lahdessa 0.29 ja Turussa 0.20 milj. mk. Koko avustumäärästä, 4.40 milj. mk:sta, tuli näiden neljän kaupungin osalle 58 %. Lastensuojelua harjoittavat yhdistykset saivat 62.0 % eli 2.73 milj. mk ja huoltoapua harjoittavat yhdistykset 38.0 % eli 1.67 milj. mk. Sikäli kuin kunnat ovat ilmoittaneet, mihin tarkoitukseen avustukset on myönnetty, on ne yhdistetty muutamien suurempiin ryhmiin.

Kaikkiaan 190 kuntaa on jakanut avustuksia lastensuojelutarkoituksiin yhteensä 2.73 milj. mk. Tästä määrästä lastentarhat ja päiväkodit ovat 56 kunnassa saaneet 1.91 milj. mk ja lastenkodit 29 kunnassa 0.26 milj. mk. Lasten kesävirkestystä varten on 39 kunnassa jaettu 0.26 milj. mk. Nuorisotoimintaa varten on myönnetty yhteensä 0.11 milj. mk. Mannerheimliitto ja Pelastakaa Lapset r. y. ovat, lähemmin erittelemättä, saaneet toimintansa tukemiseksi 0.03 milj. mk.

Huoltoapua harjoittaville yhdistyksille on 243 kunnassa jaettu kaikkiaan 1.67 milj. mk. Tästä määrästä invalidijärjestöt ovat 154 kunnassa saaneet 0.35 milj. ja vanhainkodit 19 kunnassa 0.59 milj. mk. Suomen Punaiselle Ristille on myönnetty yhteensä 0.07 ja Pelastusarmeijalle 0.04 milj. mk tarkemmin erittelemättä. mihin tarkoitukseen. Erilaiset tuberkuloosiyhdistykset ovat saaneet 0.05 milj. sekä sokeainhuoltoa harrastavat yhdistykset 0.02 milj. mk. Äitien kesävirkestystä varten on Lomaliitolle ym:lle annettu 0.06 milj. sekä A-klinikkasäätiölle ja muille alkoholistien huoltoa harrastaville yhdistyksille 0.16 milj. mk. Kodittomien Tuki, Kovaosaisten ystävät ja eri järjestöjen, myös Pelastusarmeijan yömajat ovat toimintansa tukemiseksi saaneet yhteensä 0.07 milj. mk. Lisäksi ovat vielä monet muut yhdistykset, kuten esim. Reumasäätiö, polioinvalidit, kaatuneiden omaiset, soteleskien huolto, huonokuuloisten yhdistykset ynnä monet muut saaneet, mikä suuremman mikä pienemmän avustuksen, yhteensä kaikkiaan 0.26 milj. mk.

Maalaiskuntien myöntämistä 0.24 milj. mk:n avustuksista suurimman osan olivat saaneet lastentarhat ja päiväkodit, 0.09 milj. ja erilaiset invalidijärjestöt, 0.05 milj. mk.

År 1964 har 287 kommuner eller 52.6 % av samtliga meddelat att de som understöd för vårdändamål utdelat 4.40 milj. mk. Av dessa har 64 städer och köpingar beviljat inalles 4.16 milj. mk och 223 landskommuner 0.24 milj. mk. Understödsbeloppen var störst i Helsingfors, 1.46 milj., i Tammerfors 0.60, i Lahti 0.29 och i Åbo 0.20 milj. mk. Av hela understödsbeloppet, 4.40 milj. mk, kom 58 % på dessa fyra städers del. Föreningarna för barnskydd erhöi 62.0 % eller 2.73 milj. mk och föreningarna för socialhjälp 38.0 % eller 1.67 milj. mk. I den utsträckning kommunerna har meddelat för vilket ändamål understöden har beviljats, har dessa sammanförts i några större grupper.

Sammanlagt 190 kommuner har för barnskyddsändamål utdelat understöd inalles 2.73 milj. mk. Av denna summa har barnträdgårdarna och daghemmen i 56 kommuner erhållit 1.91 milj. mk och barnhemmen i 29 kommuner 0.26 milj. mk. För barnens sommarrekreation har i 39 kommuner utbetalats 0.26 milj. mk. För ungdomsverksamheten har beviljats inalles 0.11 milj. mk. Mannerheimförbundet och Rädda Barnen r.f. har, utom närmare specifikation, för befrämjande av deras verksamhet erhållit 0.03 milj. mk.

Till föreningar som utövar socialhjälp, har i 243 kommuner utdelats inalles 1.67 milj. mk. Av denna summa har invalidorganisationerna i 154 kommuner erhållit 0.35 milj. och ålderdomshemmen i 19 kommuner 0.59 milj. mk. Finlands Röda Kors har beviljats inalles 0.07 och Frälsningsarmén 0.04 milj. mk utan närmare specifikation av ändamålet. Olika tuberkulosföreningar har erhållit 0.05 milj. samt föreningar för vård av blinda 0.02 milj. mk. För mödrarnas sommarrekreation har till Semesterförbundet m. fl. utbetalats 0.06 milj. samt till A-klinikstiftelsen och andra föreningar för vård av alkoholister 0.16 milj. mk. De Hemlösas Stöd, De Nödständas Vänner samt olika organisationers, även Frälsningsarméns natt-härbärgen har för befrämjandet av sin verksamhet erhållit inalles 0.07 milj. mk. Ytterligare har flera föreningar, såsom Reumastiftelsen, polioinvaliderna, de stupades anhöriga, krigsänkornas hjälp, föreningar för lomhörda m. fl. erhållit inalles 0.26 milj. mk i olika stora rater.

Av de understöd om 0.24 milj. mk, som landskommunerna beviljat, hade största delen tillfallit barnträdgårdarna och daghemmen, 0.09 milj., samt olika invalidorganisationer, 0.05 milj. mk.

Kuntien osuus kansaneläkkeiden tukiosista. Kansaneläkelain mukaan valtio ja kunnat vastaavat kansaneläkkeiden tukiosien kustannuksista. Kuntien kustannusosuus on laissa määriteltä kuntien taloudellisen aseman mukaan. Seuraava yhdistelmä osoittaa, paljonko kunnat ovat ilmoituksensa mukaan vv. 1961—1964 joutuneet maksamaan tukiosien aiheuttamista kustannuksista.

Kommunernas andel av folkpensionernas understödsdel. Enligt folkpensionslagen ansvarar staten och kommunerna för kostnaderna för folkpensionernas understödsdel. Kommunernas andel av kostnaderna är i lagen fixerad enligt kommunernas ekonomiska ställning. Följande sammanställning utvisar huru mycket kommunerna enligt egen uppgift under åren 1961—1964 fått erlägga av kostnaderna för understödsdelen.

	1961	1962	1963	1964
	milj. mk			
Kaupungit — Städer	15.33	19.57	20.55	23.50
Kauppalat — Köpingar	2.36	2.69	3.14	3.76
Maalaiskunnat — Landskommuner	27.74	35.27	35.93	40.03
Yhteensä — Summa	45.43	57.53	59.62	67.29

Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien perheiden huolto väkijuomayhtiön voittovaroista. Väkijuomayhtiön voittovarojen käytöstä annettujen määräysten mukaan kunnat saavat asukaslukunsa perusteella määrätyn osan näistä voittovaroista käytettäväksi ensisijassa raittiustyöhön ja mm. myös alkoholistien ja heidän perheittensä huoltoon, jota ei näissä tapauksissa ole katsottava korvattavaksi huoltoavuksi. Kaikki kunnat eivät sinikaan ole käyttäneet saamiaan voittovaroja mainittujen perheiden huoltoon, vain noin 30 % kuntien luvusta. Seuraava yhdistelmä osoittaa, paljonko voittovaroja vv. 1962—1964 on käytetty ko. tarkoitukseen.

Vård av missbrukares av berusningsmedel familjer med alkoholbolagets vinstmedel. Enligt förordningarna om användandet av alkoholbolagets vinstmedel erhåller kommunerna på grund av antalet invånare en bestämd del av vinstmedlerna för att användas i första hand till nykterhetsarbete i kommuner och bl. a. också till vård av alkoholisternas familjer, vilken vård dock icke anses vara sådan socialhjälp, som bör ersättas. Alla kommuner har dock icke använt vinstmedlén till vård av ovannämnda familjer, endast ca 30 % av antalet kommuner. Följande sammanställning utvisar, huru mycket av vinstmedlen åren 1962—1964 använts till ifrågavarande ändamål.

	1962		1963		1964	
	Kuntia Antal kommuner	mk	Kuntia Antal kommuner	mk	Kuntia Antal kommuner	mk
Kaupungit — Städer	34	204 220	33	183 160	31	200 767
Kauppalat — Köpingar	17	28 420	17	39 707	17	29 921
Maalaiskunnat — Landskommuner .	141	168 460	129	151 977	115	142 197
Yhteensä — Summa	192	401 100	179	374 844	163	372 885

VIII. Sosiaaliavustukset

Äitiysavustukset

V:sta 1938 lähtien on synnyttäjille jaettu valtion varoista sosiaalilautakuntien välityksellä äitiysavustusta. Avustus oli alkuaan (nyky-markeissa ilmaistuna) 4.50 mk kutakin syntynyttä lasta kohti, mutta vuosien kuluessa määrää on korotettu. V:n 1962 maaliskuusta lähtien se on ollut 50 mk.

Äitiysavustusanomuksia tehtiin v. 1964 maan kaikissa kunnissa. Sosiaaliministeriöön saapuneiden tietojen mukaan sosiaalilautakunnat jakoivat avustuksia vuoden alkupuoliskolla yhteensä 39 210 ja sen jälkipuoliskolla 37 571 äidille eli koko vuonna 76 781 äidille. Avustusta saaneiden syntyneiden luku oli ensipuoliskolla 39 710 ja toisella puoliskolla 38 039 eli yhteensä koko vuonna 77 749 lasta, mikä luku vastaa annettujen avustusten lukumäärää.

V:sta 1938 alkaen, jolloin äitiysavustuslaki tuli voimaan, on avustuksia jaettu eri vuosina seuraavasti.

Vuonna Är	Äitiysavus- tusten luku Antal moder- skapsunderstöd
1938	50 730
1940	44 619
1945	70,308
1950	98 884
1955	84 259

Avustusten luku on eri vuosina vaihdellut huomattavasti osaksi avustusten jakoperusteiden muuttamisen ja osaksi syntyvyyden vaihteluiden takia.

V:een 1963 verrattuna avustettujen äitien sekä lasten luku on selontekovuonna hie-man alentunut, kummatkin 0.5 %. Syntyneiden luku alentui syntyvyystilaston mukaan samanaikaisesti koko maassa 2.3 %. Paljonko avustuksia on jaettu eri lääneissä, erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

VIII. Sociala bidrag

Moderskapsunderstöden

Från och med år 1938 har understöd till barnaföderskor utbetalats av statsmedel genom socialnämndernas förmedling. Understödet var ursprungligen (angivet i nymark) 4.50 mk för varje nyfött barn, men under årens lopp har detsamma höjts. Från och med mars 1962 har det utgjort 50 mk.

Moderskapsunderstöd söktes under år 1964 i alla kommuner. Enligt uppgifter till socialministeriet utbetalade socialnämnderna under förra delen av redogörelseåret understöd till inalles 39210 mödrar och under senare halvåret till 37571 mödrar eller under hela året till 76781 mödrar. Antalet nyfödda barn som erhållit understöd, var under förra halvåret 39710 och under senare halvåret 38039 eller inalles under hela året 77749, vilken siffra motsvarar antalet utdelade understöd.

Från och med år 1938, då lagen om moderskapsunderstöd trädde i kraft, har understöd utgivits som följer.

Vuonna Är	Äitiysavus- tusten luku Antal moder- skapsunderstöd
1960	78 184
1961	77 591
1962	77 633
1963	78 149
1964	77 749

Antalet understöd har under olika år betydligt varierat, beroende dels på att grunderna för understöden ändrats och dels på växlingarna i nativiteten.

I jämförelse med år 1963 har antalet understödda mödrar och barn under redogörelseåret något nedgått, båda med 0.5 %. Enligt födelsestatistiken nedgick antalet födda under samma tid i hela landet med 2.3 %. I vilken mån understöd utgivits i olika län och särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande sammanställning.

Äitiysavustusten luku — Antal moderskapsunderstöd

Lääni — Län	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa	%
Uudenmaan — Nylands	9 516	2 398	3 755	15 669	20.2
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	4 532	285	5 594	10 411	13.4
Ahvenanmaa — Åland	151	—	136	287	0.4
Hämeen — Tavastehus	5 298	483	3 640	9 421	12.1
Kymen — Kymmene	1 552	1 618	2 314	5 484	7.1
Mikkelin — S:t Michels	1 177	—	2 410	3 587	4.6
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	587	131	2 478	3 196	4.1
Kuopion — Kuopio	1 632	—	3 039	4 671	6.0
Keski-Suomen — Mellersta Finland	849	243	2 973	4 065	5.2
Vaasan — Vasa	2 194	262	5 112	7 568	9.7
Oulun — Uleåborgs	2 244	—	6 484	8 728	11.2
Lapin — Lapplands	1 288	113	3 261	4 662	6.0
Koko maa — Hela landet	31 020	5 533	41 196	77 749	100.0

Käikista äitiysavustuksista 47.0 % jaettiin kaupungeissa ja kauppaloissa sekä 53.0 % maalaiskunnissa. Yksinomaan Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä niiden luku nousi 45.7 %:iin käikista.

V. 1964 jaettiin käikkiaan 46 354 äitiysavustuspakkausta, joiden yhteinen arvo oli 2.32 milj. mk. Raha-avustuksina tai muussa muodossa annettiin yhteensä 1.57 milj. mk. Käiken käikkiaan jaettiin äitiysavustuksina v. 1964 joko rahassa tai luontoissuorituksina 3.89 milj. mk sekä lisäksi kunnille rahti- ja kuljetuskustannusten korvaukseksi 2 218 mk.

Av alla moderskapsunderstöd erlades 47.0 % i städerna och köpingarna samt 53.0 % i landskommunerna. Enbart i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län utdelades 45.7 % av dem.

År 1964 utdelades moderskapsförpackningar till ett antal av 46 354, motsvarande ett värde av 2.32 milj. mk. Kontantunderstöd eller understöd i annan form utdelades till ett värde av 1.57 milj. mk. Inalles steg moderskapsunderstöden under år 1964 antingen i penningar eller in natura till ett värde av 3.89 milj. mk, vartill kom ersättningar åt kommunerna för frakt- och transportkostnader 2 218 mk.

Lapsilisät

Lokak. 1 p:nä 1948 voimaan tulleen lapsiläilain mukaan valtio suorittaa kustakin 16 vuotta nuoremasta lapsesta lapsilisää vuosineljänneksittään. Lapsiläilän suuruus oli alkuaan (nyky-markeissa ilmaistuna) 6 mk/kk. V:n 1951 loka-kuusta v:n 1960 loppuun se oli 12 mk/kk ja sen jälkeen 14 mk/kk. V:n 1962 huhtikuusta lähtien lapsilisää on suoritettu korotettuna ja porrastettuna siten, että ensimmäisestä lapsesta se on 15 mk, toisesta 17 mk ja kolmannesta ja sitä seuraavista kustakin 20 mk/kk. V:n 1964 alusta on ensimmäisestä lapsesta maksettu 15,50, toisesta 17,83 ja kolmannesta ja sitä useammasta kustakin 21 mk/kk. Lokakuun alusta toisesta

Barnbidragen

Enligt lagen om barnbidrag, som trädde i kraft den 1 okt. 1948, erlägger staten kvartalsvis för varje barn under 16 år barnbidrag. Barnbidragets belopp var ursprungligen (angivet i nymark) 6 mk per månad. Fr.o.m. oktober 1951 till slutet av år 1960 var det 12 mk per månad och därefter 14 mk. Fr.o.m. april år 1962 har barnbidraget blivit förhöjt och graderat så, att beloppet för det första barnet är 15 mk, för det andra barnet 17 mk och för det tredje och varje följande barn 20 mk per månad. Från början av år 1964 har för det första barnet utbetalats 15,50, för det andra 17,83 och för det tredje samt varje följande barn 21 mk per månad.

lapsesta maksettava lapsilisä korotettiin 18,33 mk:aan/kk ja kolmannesta ja sitä seuraavista 22 mk:aan/kk.

Kun lapsilisää saaneiden lasten luku ei sanottavasti vaihtelee eri vuosineljänneksinä, on tietoja lapsilisän nostajien ja lasten luvusta pyydetty sosiaalilautakunnilta vain vuoden viimeiseltä neljännekseltä. Sen sijaan tietoja maksetuista rahamääristä on saatu kultakin neljännekseltä erikseen, joten niiden nojalla voidaan suunnilleen laskea, montako lasta kulloinkin on ollut kysymyksessä. V:n 1964 neljänneksellä oli lapsilisän nostajia eli avustusta saaneita perheitä kaikkiaan koko maassa 640 607 ja lapsilisään oikeutettuja lapsia näissä perheissä 1 347 999. Lisäksi sosiaalilautakunnat ovat nostaneet lapsilisää 9 220 lapsesta ja yksityisten lastenkotien johtajat kasvat-tajan ominaisuudessa 114 lapsesta, joten lapsi-lisää saaneiden lasten kokonaisluku oli 1 357 333 eli 24 109 lasta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lapsilisää saaneiden lasten luku oli eri vuosina seuraava.

Vuosi — År	Lasten luku Antal barn	Vuosi — År	Lasten luku Antal barn
1948	1 167 312	1961	1 430 751
1950	1 262 219	1962	1 403 475
1955	1 370 516	1963	1 381 442
1960	1 432 503	1964	1 357 333

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa esite-tään, miten perheet jakaantuivat lapsiluvun mu-kaan eri lääneissä ja koko maassa sekä erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa. Sosiaalilautakuntien huostassa sekä yksityisissä lastenkodeissa olevat lapset eivät sisälly näihin lukuihin.

Suurimmalla osalla lapsilisää saaneista perheistä oli vain 1 tai 2 16 vuotta nuorempaa lasta; näitä perheitä oli 71.8 % kaikista. Vain 5.8 %:lla oli 5 tai sitä useampia lapsia. Näitä monilapsisia perheitä oli eniten Lapin ja Oulun lääneissä, edellisessä 12.7 ja jälkimmäisessä 11.9 %, sekä sen jälkeen Pohjois-Karjalan, 11.1 %, Kuopion, 8.7 %, ja Mikkelin, 7.6 %, lääneissä. Oulun läänissä 3.1 %:lla perheistä oli 7 ja sitä useampia lapsia, kun koko maassa näiden perheiden luku oli keskimäärin vain 1.2 %.

Till och med början av oktober förhöjdes barn-bidraget för det andra barnet till 18,33 och för det tredje samt varje följande barn till 22 mk per månad.

Då antalet barn, som erhållit barnbidrag, icke nämnvärt växlar under olika kvartal, har uppgifter från socialnämnderna om antalet av dem som lyft barnbidrag och antalet barn blott begärts för årets sista kvartal. De utbetalade beloppen däremot har redovisats kvartalsvis, så att man på grundvalen av dem ungefärligen kan beräkna, hur många barn som fått barnbidrag. Under fjärde kvartalet 1964 var antalet av dem som lyft barnbidrag eller antalet resp. familjer i hela landet 640 607 och antalet till barnbidrag berättigade barn i dessa familjer 1 347 999. Dessutom har social-nämnderna lyft barnbidrag för 9 220 barn och föreståndare för privata barnhem i egenskap av uppfostrare för 114 barn, så att totalantalet barn som erhållit barnbidrag var 1 357 333 eller 24 109 barn mindre än föregående år. Under de olika åren var antalet barn, som erhållit barn-bidrag, följande.

I tabellen på följande sida anges, hur famil-jerna fördelade sig efter antalet barn i olika län och i hela landet samt särskilt i städerna, kö-pingarna och landskommunerna. Dessa siffror innefattar icke de barn, som var omhändertagna av socialnämnderna, och icke heller barn på pri-vata barnhem.

Största delen av de familjer, som erhållit barnbidrag, hade blott 1 eller 2 barn under 16 år; dessa familjer utgjorde 71.8 % av samtliga. Blott 5.8 % av familjerna hade 5 barn och där-över. Dessa barnrika familjer var jämförelsevis talrikast i Lapplands och Uleåborgs län, där de utgjorde resp. 12.7 och 11.9 %, varefter följde Norra Karelen län med 11.1 %, Kuopio län med 8.7 % och S:t Michels län med 7.6 %. I Uleåborgs län hade 3.1 % av familjerna 7 barn och därut-över, medan antalet dylika familjer i hela landet blott utgjorde i medeltal 1.2 %.

Lapsilisää saaneet perheet lapsiluvun mukaan — Familjer som erhållit barnbidrag, efter antalet barn

Lääni — Län	Perheitä, joissa lapsiluku oli — Familjer, i vilka antalet barn var														Yht. Summa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Uudenmaan — Nylands ...	59 107	40 357	16 415	5 390	1 749	563	199	49	24	6	3	—	—	—	123 862
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	42 677	28 924	12 982	5 278	2 229	904	359	138	66	21	7	2	—	—	93 587
Ahvenanmaa — Åland	1 296	877	355	124	50	20	3	1	—	—	—	—	—	—	2 726
Hämeen — Tavastehus	38 110	26 261	11 991	4 935	1 995	801	318	126	43	17	2	—	—	—	84 599
Kymen — Kymmene	20 217	15 791	7 780	3 146	1 211	442	138	37	15	7	1	—	—	—	48 785
Mikkelin — S:t Michels ...	11 824	9 330	5 466	2 771	1 348	607	282	114	57	10	3	2	—	—	31 814
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	9 430	7 772	4 936	2 813	1 605	853	364	173	74	21	10	2	—	—	28 053
Kuopion — Kuopio	13 557	10 600	6 573	3 447	1 747	830	434	163	52	14	4	1	1	1	37 424
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	13 889	10 504	5 823	2 744	1 327	666	354	122	58	29	5	1	—	—	35 522
Vaasan — Vasa	25 369	19 553	9 952	4 565	2 081	945	436	209	75	23	13	2	1	—	63 224
Oulun — Uleåborgs	18 983	16 461	10 693	6 261	3 409	1 863	1 019	497	188	100	23	6	2 ¹⁾	1	59 506
Lapin — Lapplands	9 811	8 711	5 705	3 271	1 876	1 086	566	294	125	42	14	3	—	—	31 505
Koko maa — Hela landet	264 270	195 141	98 671	44 745	20 627	9 580	4 472	1 923	777	290	85	19	4	1	3 640 607
Kaupungit — Städer	112 441	75 798	31 010	10 608	3 651	1 291	450	152	59	16	6	1	—	—	235 483
Kauppalat — Köpingar ...	20 023	14 991	6 799	2 553	876	338	120	44	16	3	1	—	—	—	45 764
Maalaiskunnat — Landskommuner	131 806	104 352	60 862	31 584	16 100	7 951	3 902	1 727	702	271	78	18	4 ¹⁾	3	359 360
	%														
Koko maa — Hela landet	41.3	30.5	15.4	7.0	3.2	1.5	0.7	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0
Kaupungit — Städer	47.8	32.2	13.2	4.5	1.5	0.5	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	—	—	—	100.0
Kauppalat — Köpingar ...	43.7	32.8	14.9	5.6	1.9	0.7	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	—	—	—	100.0
Maalaiskunnat — Landskommuner	36.7	29.0	16.9	8.8	4.5	2.2	1.1	0.5	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0

¹⁾ Tähän sisältyy yksi perhe, jossa lapsiluku oli 15 — ¹⁾ Häri ingår en familj, i vilken antalet barn var 15

Jos edellä olevan taulukon nojalla lasketaan lasten kokonaisluku kaikissa perheissä, saadaan seuraava yhdistelmä osoittamaan lapsilisää saaneiden lasten luvun jakaantumista eri läänien kesken. Samalla ilmoitetaan lasten suhteellinen osuus läänien väkiluvusta.

Om man på grund av tabellen uträknar totalantalet barn i familjerna, erhålles följande sammanställning över barnens fördelning på olika län. Samtidigt anges barnens relativa andel av befolkningen i resp. län.

Lääni — Län	Lapsilisää saaneiden lasten luku Antalet barn, som erhållit barnbidrag	%	%:ina väestöstä — I % av folk- mängden
Uudenmaan — Nylands	224 843	16.7	25.0
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	181 674	13.5	27.1
Ahvenanmaa — Åland	5 010	0.4	23.6
Hämeen — Tavastehus	164 939	12.2	27.5
Kymen — Kymmene	97 908	7.3	28.2
Mikkelin — S:t Michels	71 904	5.3	30.8
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	69 119	5.1	33.9
Kuopion — Kuopio	87 012	6.5	32.3
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	78 306	5.8	31.5
Vaasan — Vasa	134 475	10.0	29.9
Oulun — Uleåborgs	151 418	11.2	36.1
Lapin — Lapplands	81 391	6.0	37.6
Koko maa — Hela landet	1 347 999	100.0	29.4

Lapsilisää saaneista lapsista suurin osa oli Uudenmaan läänissä, 16.7 %, sekä Turun ja Porin läänissä, 13.5 %. Väkilukuun verrattuna näitä lapsia oli eniten Lapin ja Oulun lääneissä, 37.6 ja 36.1 %. Uudenmaan läänissä vastaava suhdeluku oli vain 25.0. — Jos sosiaalilautakuntien ja yksityisten lastenkotien huostassa olevat lapset myös otetaan huomioon, lapsilisää saaneiden lasten suhteellinen määrä oli 29.6 % maan väestöstä.

V:n 1963 viimeiseen neljännekseen verrattuna lapsilisää saaneiden lasten luku on pienentynyt 1.7 % ja lapsilisän nostajien luku 0.8 %.

V:n 1964 kuluessa määrättiin lapsilisiä maksettavaksi kaikkiaan 289.87 milj. mk eli 3.0 % enemmän kuin v. 1963.

Perhelisät

Perhelisää suoritetaan valtion varoista vähävaraisille monilapsisille perheille lasten aiheuttamien lisäkustannusten korvaamista varten. Perhelisää on maksettu v:n 1943 puolivälistä lähtien, aluksi ainoastaan sellaisille vähävaraisille perheille, joissa 16 vuotta nuorempien lasten lukumäärä oli vähintään viisi, mukaan luettuina myös otto- ja kasvattilapset, joista perhe korvauksetta huolehtii, työkyvyttömät vanhemmat lapset ja 16—20-vuotiaat koulunkäyntiä jatkavat lapset. V:sta 1946 lähtien perhelisää on suoritettu neljää tai useampaa lasta huoltaville perheille, vähintään kahta lasta huoltaville leskiperheille sekä sellaisille vähintään kaksilapsisille perheille, joiden pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi.

Perhelisän saamisen edellytyksenä on, etteivät perheelle viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa maksuunpannut veroäyrit ylitä valtioneuvoston vahvistamaa enimmäismäärää taikka ettei perhelisän myöntämiseen muutoin ole syytä hakijan toimeentulomahdollisuuksien kannalta.

V. 1964 jaettiin perhelisää kaikkiaan 73 470 perheelle. Niistä 57 536 oli neljää tai useampaa lasta huoltavia perheitä sekä 8 568 vähintään kahta lasta huoltavia leskiperheitä ja 7 366 sellaisia vähintään kaksilapsisia perheitä, joiden pääasiallinen huoltaja oli tullut pysyvästi työkyvyttömäksi. Perhelisinä jaettujen valtion varojen määrä oli yhteensä 8.26 milj. mk vastaten

Av antalet barn som erhållit barnbidrag kom största delen på Nylands län, 16.7 %, och därnäst, 13.5 %, på Åbo och Björneborgs län. I förhållande till folkmängden var antalet ifrågasvarande barn högst i Lapplands och Uleåborgs län, 37.6 och 36.1 %. I Nylands län var motsvarande proportionstal blott 25.0. — Beaktas även de av socialnämnderna och de privata barnhemmen omhändertagna barnen, utgjorde det relativa antalet barn som erhållit barnbidrag 29.6 % av befolkningen.

Gentemot sista kvartalet 1963 har antalet barn som erhållit barnbidrag minskats med 1.7 %, och antalet av dem som lyft barnbidrag med 0.8 %.

Under år 1964 utanordnades barnbidrag till ett belopp av inalles 289.87 milj. mk eller 3.0 % mera än år 1963.

Familjebidragen

Familjebidrag utbetalas av statsmedel åt mindrebemedlade barnrika familjer som ersättning för de merkostnader barnen förorsakat. Familjebidrag har utbetalats fr.o.m. medlet av år 1943, till att börja med åt sådana mindrebemedlade familjer, i vilka antalet barn under 16 år var minst 5 inberäknat även adoptiv- och fosterbarn, vilka familjen utan ersättning försörjer, arbetsförmögna äldre barn och 16—20-åringar, vilka fortsätter sin skolgång. Fr.o.m. år 1946 har familjebidrag utbetalats åt familjer som har 4 eller flere barn att försörja, åt änkefamiljer med minst 2 barn samt åt familjer med minst 2 barn där familjeförsörjaren är arbetsförmögen.

Som förutsättning för rätt till familjebidrag gäller, att familjen icke vid senast verkställda kommunalbeskattning påförts ett högre antal skattören än vad statsrådet fastställt som maximum eller att skäl för beviljande av familjebidrag icke annars föreligger med hänsyn till sökandens utkomstmöjligheter.

År 1964 utbetalades familjebidrag till 73 470 familjer. Av dessa var 57 536 familjer som hade fyra eller flere barn att försörja samt 8 568 änkefamiljer med minst två barn och 7 366 sådana familjer med minst två barn, vilkas huvudsakliga försörjare hade blivit varaktigt arbetsförmögen. I familjebidrag utbetalades i statsmedel 8.26 milj. mk mot 7.94 milj. mk

7.94 milj. mk v. 1963. Perhelisän määrä on v:sta 1958 lähtien ollut paikkakunnan kalleudesta riippuen 45—55 mk ja v:sta 1964 lähtien 50—60 mk vuodessa suuren perheen neljänestä sekä lesken ja työkyvyttömän huoltajan toisesta ja kustakin seuraavasta 16 vuotta nuoremasta tai koulua käyvistä 20 vuotta nuoremasta taikka työkyvyttömästä lapsesta.

Perhelisää saaneiden perheiden luku on vv. 1948—1964 ollut seuraava.

Perhelisää saaneet perheet — Antal familjer med familjebidrag

Monilapsiset perheet — Leskiperheet — Työkyvyttömien perheet — De ar-
Familjer med flera barn — Änkefamiljer — betsoförmögna familjer

Yhteensä Summa

Antalet familjer, som erhållit familjebidrag, har under åren 1948—1964 varit följande.

Vuosi — År	Monilapsiset perheet Familjer med flera barn	Leskiperheet Änkefamiljer	Työkyvyttömien perheet — De ar- betsoförmögna familjer	Yhteensä Summa
1948	63 107	14 751	2 549	80 407
1950	68 229	14 282	3 518	86 029
1955	75 897	10 441	5 430	91 768
1960	72 700	8 784	6 803	88 287
1961	68 308	9 019	7 344	84 671
1962	65 436	8 849	7 456	81 741
1963	61 727	8 718	7 403	77 848
1964	57 536	8 568	7 366	73 470

Perhelisää saaneet perheet lapsiluvun mukaan — Familjer, som erhållit familjebidrag, efter antalet barn

Lääni — Län	Perheitä, joissa lapsiluku oli — Familjer, i vilka antalet barn var														Yht. Summa
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Uudenmaan — Nylands ...	622	366	2 000	1 176	542	207	63	21	14	3	—	—	—	5 014	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	692	395	2 883	1 800	926	403	175	73	33	9	5	—	—	7 394	
Ahvenanmaa — Åland	17	7	48	27	16	3	—	1	—	—	—	—	—	119	
Hämeen — Tavastehus	746	464	2 817	1 698	816	344	144	63	22	9	1	—	—	7 124	
Kymen — Kymmene	289	253	1 397	919	417	160	56	18	6	2	—	—	—	3 517	
Mikkelin — S:t Michels ...	368	255	1 606	1 065	543	290	125	65	23	8	1	—	—	4 349	
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	446	354	2 022	1 444	838	447	189	104	30	14	4	—	—	5 892	
Kuopion — Kuopio	536	442	2 324	1 538	837	452	219	71	24	9	1	1	—	6 454	
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	378	285	1 806	1 088	648	395	162	73	38	12	2	—	—	4 887	
Vaasan — Vasa	678	456	3 023	1 908	1 011	516	243	111	37	22	6	—	1	8 012	
Oulun — Uleåborgs	919	705	4 547	3 081	1 966	1 139	624	252	131	36	9	5	—	13 414	
Lapin — Lapplands	387	351	2 383	1 806	1 085	646	368	166	70	23	7	1	1	7 294	
Koko maa — Hela landet	6 078	4 333	26 856	17 550	9 645	5 002	2 368	1 018	428	147	36	7	2	73 470	
Kaupungit — Städer	1 528	950	4 846	2 969	1 394	552	201	79	33	12	3	—	—	12 567	
Kauppalat — Köpingar ...	262	190	1 188	694	351	132	52	31	7	1	—	—	—	2 908	
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	4 288	3 193	20 822	13 887	7 900	4 318	2 115	908	388	134	33	7	2	57 995	
							%								
Koko maa — Hela landet	8.3	5.9	36.6	23.9	13.1	6.8	3.2	1.4	0.6	0.2	0.0	0.0	0.0	100.0	
Kaupungit — Städer	12.1	7.6	38.6	23.6	11.1	4.4	1.6	0.6	0.3	0.1	0.0	—	—	100.0	
Kauppalat — Köpingar ...	9.0	6.5	40.9	23.9	12.1	4.5	1.8	1.1	0.2	0.0	—	—	—	100.0	
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	7.4	5.5	35.9	23.9	13.6	7.5	3.6	1.6	0.7	0.2	0.1	0.0	0.0	100.0	

Perhelisää saaneiden suurperheiden luku on v:sta 1948 lähtien noussut vuosi vuodelta aina v:een 1957 asti. V. 1963 se aleni edellisestä vuodesta 5.7 % ja v. 1964 6.8 %. Työkyvyttömiä perheiden luku on yleensä kasvanut joka vuosi, mutta kertomusvuonna se hieman aleni. Sen sijaan leskiperheiden luku on pienentynyt aina v:een 1960 asti. V. 1961 se suureni 2.7 %, mutta aleni jälleen 1962 1.9 %, v. 1963 1.5 % ja v. 1964 1.7 %.

Perhelisää saaneet perheet jakaantuivat lapsiluvun mukaan v. 1964 eri läänien kesken sekä toiselta kaupunkien, kauppaloitten ja maalaiskuntien osalle edellisellä sivulla olevan taulukon osoittamalla tavalla.

Perhelisää saaneissa perheissä oli huollettavia lapsia kaikkiaan 347 767. Kun leskien ja työkyvyttömiä perheille maksettiin perhelisää toisesta lapsesta ja suurperheille neljänestä lapsesta lähtien, oli niiden lasten lukumäärä, joista perhelisää suoritettiin, kaikkiaan koko maassa 159 225 eli 10 374 pienempi kuin edellisellä vuonna. Näistä 122 272 lasta oli suurperheiden, 17 470 leskiperheiden ja 19 483 työkyvyttömiä perheenhuoltajien lapsia. Miten nämä lapset ja heistä maksetut perhelisät jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Antalet stora familjer, som erhållit familjebidrag, har fr. o. m. 1948 stigit år för år ända till 1957. År 1963 nedgick antalet med 5.7 % från föregående år och år 1964 med 6.8 %. Antalet arbetsförmögna familjer har i allmänhet stigit varje år, men under redogörelseåret nedgick det något. Däremot har antalet änkefamiljer nedgått ända till år 1960. År 1961 steg antalet med 2.7 %, men nedgick åter år 1962 1.9 %, år 1963 med 1.5 % och år 1964 med 1.7 %.

Antalet familjer med familjebidrag fördelade sig år 1964 efter antalet barn på olika län samt på städer, köpingar och landsbygd såsom tabellen på föregående sida visar.

Antalet barn i de familjer som erhållit familjebidrag var inalles 347 767. Då familjebidrag till änkefamiljer och familjer, vilkas försörjare blivit arbetsförmögna, erlagges fr.o.m. det andra barnet och till stora familjer fr.o.m. det fjärde barnet, var antalet barn, för vilka familjebidrag erlades, inalles i hela landet 159 225 eller 10 374 mindre än föregående år. Därav tillhörde 122 272 stora familjer, 17 470 änkefamiljer och 19 483 arbetsförmögna familjeförsörjare. Huru dessa barn och de för dem erlagda familjebidragen fördelade sig på olika län, framgår av följande sammanställning.

Läni — Län	Lasten luku Antalet barn	%:ina — I %		Perhelisää jaettu — I fa- miljebidrag ut- delats 1000 mk
		väestöstä av befolk- ningen	lapslisää saa- neista av dem, som erh. barnbidrag	
Uudenmaan — Nylands	9 277	1.0	4.1	498
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	14 936	2.2	8.2	751
Ahvenanmaa — Åland	203	1.0	4.0	10
Hämeen — Tavastehus	13 802	2.3	8.3	713
Kymen — Kymmene	6 777	1.9	6.9	355
Mikkelin — S:t Michels	9 324	4.0	12.9	468
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	13 401	6.6	19.3	681
Kuopion — Kuopio	14 047	5.2	16.0	704
Keski-Suomen — Mellersta Finland	10 794	4.3	13.7	542
Vaasan — Vasa	17 133	3.8	12.7	853
Oulun — Uleåborgs	31 888	7.6	21.0	1 651
Lapin — Lapplands	17 643	8.2	21.5	1 036
Koko maa — Hela landet	159 225	3.5	11.7	8 262

Perhelisät suoritettiin niiden saajille pääasiassa ns. välillisinä luontoissuorituksina eli erilaisten esineiden ja tarvikkeiden hankintaan oikeuttavina osto-osoituksina, mutta osaksi myös varsinaisina luontoissuorituksina, so. asianomaisten sosiaalilähtökuntien hankkimien

Familjebidragen utgick till sina mottagare huvudsakligen i form av s.k. indirekta naturaprestationer, dvs. i form av köpanvisningar som berättigade till anskaffning av bohag och förnödenheter av olika slag, men delvis även i form av varor, som anskaffats av vederbörande

tavaroiden muodossa. Seuraava yhdistelmä osoittaa eri suoritusmuotoihin vv. 1963—1964 käytettyjen varojen määrän.

socialnämnder. Följande sammanställning visar hur mycket medel i olika form som utdelats åren 1963 och 1964.

Suoritusmuoto — Bidragsform	1963	1964	1963	1964
	1 000 mk		%	
Viljelysten edistäminen — Befrämjande av odlingar	781	741	9.8	9.0
Kotieläimet ja niiden rehu — Husdjur och foder	110	112	1.4	1.4
Asuin- ja talousrakennusten kunnostaminen — Iståndsättning av bostads- och ekonomibyggnader	997	1 010	12.6	12.2
Sängyt ja vuodevaatteet — Sängar och sängkläder	3 961	4 141	49.9	50.1
Huonekalut — Möbler	528	556	6.7	6.7
Astiat ja muut taloustarvikkeet — Serviser och andra hushållsartiklar	685	758	8.6	9.2
Lasten vaatetustarvikkeet — Beklädnadsartiklar för barn	621	627	7.8	7.6
Elintarvikkeet — Livsmedel	6	3	0.1	0.0
Muut luontoissuoritukset — Andra naturaprestationer	240	310	3.0	3.8
Rahasuoritukset — Kontanter	6	4	0.1	0.0
Yhteensä — Summa	7 935	8 262	100.0	100.0

Erityislapsilisät

Huhtikuun 1 p:nä 1961 voimaan tulleen erityislapsilisälain mukaan valtio suorittaa erityislapsilisää turvaamaan kaikkein vaikeimmissa olosuhteissa elävien lapsiperheiden ja lasten asemaa.

Erityislapsilisän saamisen yleisenä edellytyksenä on, että lapsi asuu Suomessa ja on kuutta-toista vuotta nuorempi. Milloin lapsi 16 vuotta täytettyään kuitenkin jatkaa koulunkäyntiään tai opintojaan, voidaan erityislapsilisää suorittaa siihen asti, kun hän täyttää 20 vuotta, jos hän ei muutoin saa koulunkäyntiään ja opintojaan varten vähintään vastaavan suuruista avustusta valtion tai muista varoista.

Erityislapsilisälain 3 §:ssä määritellään ne erityiset edellytykset, joiden perusteella erityislapsilisää voidaan suorittaa. Niiden mukaisesti erityislapsilisää suoritetaan:

- 1) lapsesta, jonka vanhemmat ovat kuolleet;
- 2) lapsesta, jonka vanhemmista toinen on kuollut ja toinen elää leskenä tai avioeron saaneena;
- 3) avioliiton ulkopuolella syntyneestä lapsesta a) jos hänelle elatusapua maksamaan sitoutunut tai siihen velvoitettu on kuollut jättämättä jälkeensä elatusvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavia varoja tai b) jos lapselle ei ole voitu elatusapua sopimuksella tai tuomiolla vahvistaa; sekä

4) lapsesta, jonka vanhemmat tai toinen heistä saa kansaneläkelain mukaista kansaneläkettä.

Specialbarnbidragen

Enligt lagen om specialbarnbidrag, som trädde i kraft den 1 april 1961, erlägger staten specialbarnbidrag för tryggande av de i de alla svåraste omständigheterna levande barnfamiljernas och barnens ställning.

En allmän förutsättning för erhållande av specialbarnbidrag är, att barnet bor i Finland och icke fyllt sexton år. Fortsätter barnet efter att ha fyllt 16 år emellertid sin skolgång eller sina studier, må specialbarnbidrag erläggas, intill dess barnet fyller 20 år, ifall det för sin skolgång eller sina studier inte annars av staten eller ur andra medel erhåller ett minst lika stort understöd.

I lagen om specialbarnbidrag 3 § specificeras de särskilda förutsättningar, under vilka specialbarnbidrag kan erläggas. Enligt dessa utgår specialbarnbidrag:

- 1) för barn, vars bägge föräldrar är döda;
- 2) för barn, av vilkas föräldrar den ena är död och den andra lever som änka eller änking eller som fränskild;
- 3) för barn utom äktenskap, om a) den, som förbundit sig eller förpliktats att erlagga underhållsbidrag, avlidit utan att efterlämna tillgångar för försörjningspliktens fullgörande eller b) om underhållsbidrag för barnet icke kunnat i avtal eller genom dom fastställas; samt
- 4) för barn, vars föräldrar eller den ena av dem åtnjuter enligt folkpensionslagen utgående folkpension.

Edellytyksenä erityislapsilisän myöntämiselle edellä mainituissa tapauksissa on sitä paitsi, että lapselle ja hänen vanhemmilleen pantujen vero-äyrien luku ei ylitä valtioneuvoston vahvistamaa määrää.

Erityislapsilisää suoritetaan lisäksi kotona tai muutoin yksityiskodissa hoidettavasta lapsesta, joka ruumiillisen tai sielullisen vajavuuden, sairauden tahi vamman johdosta on jatkuvasti siinä määrin avuton, että hän tarvitsee pysyvää silmälläpitoa ja hoitoa. Erityislapsilisän suorittamisen taloudellisena edellytyksenä on näissä tapauksissa vain erityislapsiläslain 1 §:n yleisäännös, jonka mukaan erityislapsilisän suorittaminen edellyttää, että erityinen taloudellinen tuki on tarpeen lapsen elatuksen, hoidon ja kasvatuksen turvaamiseksi.

Valtion tai kunnan kustannuksella laitoksessa tai muualla hoidettavana olevasta lapsesta ei erityislapsilisää suoriteta.

Tiedot erityislapsilisää saaneiden lasten määrästä suoritamisperusteen mukaan perustuvat sosiaalilautakunnilta vuoden viimeiseltä neljännekseltä saatuihin ilmoituksiin. Tämän mukaan v. 1964 myönnettiin erityislapsilisää 43 530 nostajan välityksellä 83 421 lapselle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty, millä perusteella erityislapsilisää on myönnetty.

Suurin osa lapsista, 45.0 %, on saanut erityislapsilisää sillä perusteella, että vanhemmat ovat saaneet kansaneläkettä. Maalaiskunnissa näiden tapausten osuus oli 50.1 %, sen sijaan kaupungeissa ja kauppaloissa vain 28.4 %. Toiseksi suurimman ryhmän, 41.5 %, muodostavat puoli-orvot lapset, kaupungeissa ja kauppaloissa 53.6 % ja maalaiskunnissa 37.7 %. Lapsen avuttomuuden perusteella myönnettiin erityislapsilisää 9.0 %:lle, kaupungeissa ja kauppaloissa 12.1 %:lle ja maalaiskunnissa 8.1 %:lle.

Edelliseen vuoteen verrattuna vanhemmista johtuvan perusteen nojalla erityislapsilisää saaneiden lasten luku on alentunut 2.1 %, mutta lapsen oman avuttomuuden perusteella saaneiden luku noussut 6.6 %.

Erityislapsilisää on kahta eri suuruusluokkaa. Pienemmän määrän on v:sta 1964 lähtien 168 mk ja suuremman 336 mk vuodessa lasta kohti. Aikaisemmin erityislapsilisän määrät olivat 144 ja 288 mk. Suurempi erityislapsiläsiä suoritetaan täysiorvoista lapsista sekä kotona hoidettavasta avuttomasta lapsesta. Kaikista muista erityis-

En förutsättning för beviljande av specialbarnbidrag i förutnämnda fall är dessutom, att icke barnet och dess föräldrar påförda skattören överstiger ett av statsrådet fastställt antal.

Specialbarnbidrag utgår dessutom till hemma eller eljest i enskilt hem vårdat barn, som till följd av kroppslig eller själslig defekt, sjukdom eller skada varaktigt är så hjälplöst, att det är i behov av ständig uppsikt och vård. Som en ekonomisk förutsättning för erläggande av specialbarnbidrag gäller i dessa fall endast den allmänna bestämmelse i 1 § lagen om specialbarnbidrag, enligt vilken erläggandet av specialbarnbidrag förutsätter, att ett särskilt ekonomiskt stöd är behövt för att barnets försörjning, vård och uppfostran skall kunna tryggas.

Specialbarnbidrag utgår inte för barn, som vårdas i anstalt eller annorstädes på statens eller kommunens bekostnad.

Uppgifterna om antal barn, som erhållit specialbarnbidrag, enligt grunden för erläggandet baserar sig på de av socialnämnderna erhållna meddelandena för årets sista kvartal. Enligt detta beviljades under år 1964 specialbarnbidrag för 83 421 barn genom förmedling av 43 530 lyftare.

I följande tabell har redovisats, på vilken grund specialbarnbidrag beviljats.

Största delen av barnen, 45.0 %, har erhållit specialbarnbidrag på grund av att föräldrarna lyft folkpension. I landskommunerna utgjorde andelen av dessa fall 50.1 %, i städerna och köpingarna däremot endast 28.4 %. Den näst största gruppen, 41.5 %, utgjordes av de barn, vilka endast hade den ena av föräldrarna i livet, i städerna och köpingarna 53.6 % och i landskommunerna 37.7 %. På grund av barnets hjälplöshet beviljades specialbarnbidrag för 9.0 %, i städerna och köpingarna 12.1 % och i landskommunerna 8.1 %.

I jämförelse med föregående år har antalet barn, som erhållit specialbarnbidrag på grund beroende av föräldrarna, nedgått med 2.1 %, men antalet barn, som beviljats specialbarnbidrag på grund av barnets egen hjälplöshet stigit med 6.6 %.

Specialbarnbidrag finns i två storleksklasser. Det mindre bidragets belopp är från och med år 1964 168 mk och det större 336 mk per år och barn. Tidigare var specialbarnbidragets belopp 144 och 288 mk. Det större specialbarnbidraget utgår för helt föräldralöst barn samt hjälplöst barn, som skötes hemma. För alla andra till

Peruste, millä erityislapsilisää myönnetty — Grunden för erläggande av specialbarnbidrag

Peruste — Grunden	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa
<i>Vanhemmista johtuva — Beroende av föräldrarna</i>	17 295	58 581	75 876	87.9	91.9	91.0
täysiorpous — båda föräldrarna döda	250	776	1 026	1.3	1.2	1.2
puoliorpous — ena av föräldrarna död	10 549	24 049	34 598	53.6	37.7	41.5
au-lapsen elatusavun puuttuminen — intet underhållsbidrag för barn utom äktenskap	912	1 848	2 760	4.6	2.9	3.3
vanhempien kansaneläke — föräldrarnas folkpension	5 584	31 908	37 492	28.4	50.1	45.0
<i>Lapsen avuttomuudesta johtuva — Beroende av barnets hjälplöshet</i>	2 384	5 161	7 545	12.1	8.1	9.0
sokeus — blindhet	39	77	116	0.2	0.1	0.1
kuurous — dövhet	195	199	394	1.0	0.3	0.5
häiriintynyt liikuntakyky — nedsatt rörelseförmåga	318	561	879	1.6	0.9	1.0
kaatumatauti — epilepsi	117	266	383	0.6	0.4	0.5
vajaamielisyys tai mielitauti — psykisk efterblivenhet eller sinnessjukdom	843	2 234	3 077	4.3	3.5	3.7
sokeritauti — sockersjuka	479	991	1 470	2.4	1.5	1.8
sydänvika — hjärtfel	45	104	149	0.2	0.2	0.2
keuhkoastma — astma	42	173	215	0.2	0.3	0.2
aivovaurio — hjärnskada	21	42	63	0.1	0.1	0.1
muu avuttomuus — annan hjälplöshet	285	514	799	1.5	0.8	0.9
Kaikkiaan — Inalles	19 679	63 742	83 421	100.0	100.0	100.0

lapsilisään oikeutetuista lapsista suoritetaan pienempi maksu. Erityislapsilisinä jaettujen valtion varojen määrä oli v. 1963 13.38 milj. mk ja vuonna 1964 15.60 milj. mk.

Miten erityislapsilisää saaneet lapset ja heistä maksetut erityislapsilisät jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Väkilukuun ja lapsilisää saaneisiin verrattuna oli erityislapsilisää saaneita lapsia eniten maan itä- ja pohjoisosissa, Pohjois-Karjalan, Oulun, Lapin ja Kuopion lääneissä. Kun Uudenmaan läänissä lapsilisää saaneista lapsista sai erityislapsilisää 3.2 %, oli vastaava osuus Pohjois-Karjalan läänissä 9.9 % koko maan osuuden ollessa 6.2 %. Erityislapsilisää saaneita lapsia tuli keskimäärin 2 nostajaa kohti vaihdellen maan eteläosissa alle 2:sta pohjois- ja itäosissa yli 2:een.

specialbarnbidrag berättigade barn utbetalas det mindre bidraget. I specialbarnbidrag utdelades ur statsmedel under år 1963 13.38 milj. mk och år 1964 15.60 milj. mk.

Hur de barn, som erhållit specialbarnbidrag, och för dem utbetalade specialbarnbidrag fördelade sig på de olika länen, framgår av följande sammanställning.

Jämfört med folkmängden och de barn som erhållit barnbidrag, fanns de flesta barn, som erhållit specialbarnbidrag i landets östra och norra delar, Norra Karelen, Uleåborgs, Lapplands och Kuopio län. Då av de barn, som erhöill barnbidrag i Nylands län, 3.2 % fick specialbarnbidrag, var motsvarande andel i Norra Karelen län 9.9 %, andelen i hela landet utgjorde 6.2 %. Av de barn, som erhöill specialbarnbidrag, kom i medeltal 2 på varje person, som lyfter bidragen, varierande i landets södra delar under 2 och norra och östra delar över 2.

Lääni — Län	Erityislapsi- lisan nostajia Antalet per- soner, som lyft special- barnbidrag	Lasten luku Antal barn	%:ina — väestöstä av befolk- ningen	I % lapsilisää saaneista av dem, som erh. barnbidrag	Erityislapsi- lisää jaettu I specialbarn- bidrag utdelats 1 000 mk
Uudenmaan — Nylands	4 529	7 095	0.8	3.2	1 363
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	5 130	8 752	1.3	4.8	1 677
Ahvenanmaa — Åland	122	179	0.8	3.6	33
Hämeen — Tavastehus	4 827	8 193	1.4	5.0	1 534
Kymen — Kymmene	2 406	4 039	1.2	4.1	779
Mikkelin — St Michels	2 474	4 739	2.0	6.6	888
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	3 255	6 874	3.4	9.9	1 268
Kuopion — Kuopio	3 567	7 363	2.7	8.5	1 353
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	2 846	5 501	2.2	7.0	1 033
Vaasan — Vasa	4 879	9 376	2.1	7.0	1 743
Oulun — Uleåborgs	6 383	14 266	3.4	9.4	2 639
Lapin — Lapplands	3 112	7 044	3.3	8.7	1 285
Koko maa — Hela landet	43 530	83 421	1.8	6.2	15 595

Lapsiperheiden asumistuki ja perheenasunto- avustus

Asumistukea, samoin kuin aikaisemmin perheenasuntoavustuksia myönnetään valtion varoista vähävaraisten lapsiperheiden asumiskustannusten alentamiseksi ja asumistason kohottamiseksi. Tavoitteeksi on otettu se, että lapsiperheet voisivat asua samalla tavoin kuin väestö keskimäärin. Lapsiperheiden asumistukea koskevat säännökset sisältyvät nykyisin voimassa olevaan joulukuussa 1961 annettuun lakiin.

Mainitussa laissa määritellään tarkemmin, mitkä ovat vaatimukset asumistuen myöntämiselle. Niitä on myös selostettu vuoden 1962 vuosikirjassa.

V:n 1964 aikana myönnettiin asumistukea yhteensä 7 093 perheelle, joista 3 254 perhettä oli jatkotapauksia vuodelta 1963. Seuraavassa käsitellään ainoastaan niitä perheitä koskevat tiedot, jotka tänä vuonna ovat ensimmäisen kerran saaneet asumistukea.

Uusista asumistukea saaneista perheistä asui kaupungeissa 3 407, kauppaloissa 208 ja maalaiskunnissa 224. Perheissä oli yhteensä 19 982 henkilöä ja tukeen oikeuttavia lapsia 12 146.

Barnfamiljernas bostadsbidrag och familjebo- stadsunderstöd

Bostadsbidrag, liksom tidigare familjebostadsunderstöd beviljas ur statsmedel för nedbringandet av mindre bemedlade barnfamiljers bostadskostnader och för höjandet av boende nivån. Som mål har uppställts, att barnfamiljerna skulle beredas möjlighet till samma bostadsstandard som befolkningen i genomsnitt. Bestämmelser rörande bostadsbidrag för familjer med barn ingår i den nugällande lagen utfärdad i december 1961.

I den omnämnda lagen preciseras närmare, vilka är fordringar för beviljandet av bostadsbidrag. Dessa har redogjorts även i 1962 års årsbok.

Under år 1964 beviljades bostadsbidrag åt sammanlagt 7 093 familjer, varav 3 254 familjer var fortsatta fall från år 1963. Nedan redovisas uppgifter endast rörande de familjer, vilka under nämnda år för första gången erhållit bostadsbidrag.

Av de familjer, som år 1964 erhållit bostadsbidrag, bodde 3 407 i städerna, 208 i köpingarna och 224 i landskommunerna. Familjerna bestod av sammanlagt 19 982 medlemmar och 12 146 barn, berättigade till bidrag.

Tietoja sosiaaliryhmittäin¹⁾ — Uppgifter enligt socialgrupp¹⁾

	Sosiaaliryhmä — Socialgrupp				Tunte- maton Okänd	Yh- teensä Summa
	I	II	III	IV		
Perheen päämiesten jakautuma, % — Huvud- männens fördelning, %	1.2	21.1	58.9	16.7	2.1	100.0
Perheen keskimääräiset kuukausitulot, mk — Familjens genomsnittliga månadsinkomster, mk	797	702	632	594	527	640
Lasten lukumäärä keskimäärin — Antal barn i genomsnitt	3.1	3.3	3.3	3.5	3.6	3.3
Henkilöitä keskimäärin huonetta kohti — Per- soner i genomsnitt per rum	1.4	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5
Vuokran osuus tuloista % — Hyrans andel av inkomsterna i %						
ennen tukea — före understödet	38.6	39.7	40.9	42.5	48.7	41.0
tuen jälkeen — efter understödet	23.3	23.4	23.6	24.1	27.0	23.7

¹⁾ Helsingin kaupungin tilastotoimiston käyttämä sosiaaliryhmitys — ¹⁾ Den av Helsingfors stads statistiska byrå använda socialgrupperingen

Asumistukea saaneet perheet jakaantuivat perheen kuukausitulojen mukaan seuraavasti.

De familjer, som erhållit bostadsbidrag, fördelade sig enligt familjens månadsinkomster på följande sätt.

Kuukausiansiot Månadsinkomster mk	Perheiden lukumäärä Antal familjer	%
— 400	351	9.1
401— 600	1 604	41.8
601— 800	1 179	30.8
801—1 000	515	13.4
1 001—	190	4.9
Yhteensä — Summa	3 839	100.0

Tapauksia, joissa perheen ainoana palkansaa-
jana oli mies, oli 2 055 eli 53.5 % kaikista. Vaimo
oli ainoana palkansaajana 300 perheessä eli 7.8
%:ssa tapauksista. Perheitä, joissa huoltajia oli
vain yksi, oli 630 eli 16.4 %.

Asumistukea saaneista perheistä 46.2 % asui
aravalainoitetuissa kerros- tai omakotitaloissa.
Kerrostaloasunnoissa asui kaikkiaan 86.7 % per-
heistä. Keskimääräinen huoneistoala kaikissa
asunnoissa oli 64.4 m².

Huoneiston kokonaisvuokra lämmityskului-
neen oli asuntoa kohti 248 mk kuukaudessa.
Keskimääräinen neliömetrivuokra kuukaudessa
lämmityskuluineen oli eri asuntotyypeissä seu-
raava.

I 2 055 eller 53.5 % av alla var mannen den
enda löntagaren i familjen. Hustrun var den
enda löntagaren i 300 familjer eller 7.8 % av
fallen. Familjer, vilka endast hade en försörjare,
var 630 eller 16.4 %.

Av de familjer som åtnjöt bostadsbidrag bodde
46.2 % i aravabelånade vånings- eller egnahems-
hus. I våningshusbostäder bodde inalles 86.7 %
av familjerna. Den genomsnittliga lägenhetsytan
i alla bostäder var 64.4 m².

Den totala hyran inkl. värmekostnader var
per bostad 248 mk/mån. Den genomsnittliga
hyran per kvadratmeter och månad inklusive
värmekostnader var i olika bostadstyper som
följer.

	Asuntojen lukumäärä Antal bostäder	Keskim. neliometri- vuokra — Genom- snittl. kvadrat- meterhyra, mk
Aravakerrostalot — Aravavåningshus	1 735	3.21
Aravaomakotitalot — Aravaegnahemshus	33	2.76
Muut kerrostalot — Övriga våningshus	1 581	3.87
Muut omakotitalot — Övriga egnahemshus	490	2.76
Yhteensä — Summa	3 839	3.42

Vastaavasti keskimääräinen neliömetrivuokra lämmityskuluineen jakaantui keskus- ja uuni-lämmitystaloissa seuraavasti.

I motsvarande grad fördelades den genom-
snittliga hyran per kvadratmeter inklusive värme-
kostnader i centralvärme- och ugnsvärmehus på
följande sätt.

	Asuntojen lukumäärä Antal bostäder	Keskim. neliometri- vuokra — Genom- snittl. kvadrat- meterhyra, mk
Keskuslämmitystalot — Centralvärmehus	3 739	3.46
Uunilämmitystalot — Ugnsvärmehus	100	2.11
Yhteensä — Summa	3 839	3.42

Asumistukea saaneista perheistä 74.2 % asui v. 1960 tai sen jälkeen valmistuneissa taloissa, 3.6 % asui 1940-luvulla valmistuneissa ja 17.5 % 1950-luvulla valmistuneissa taloissa. V. 1939 tai sitä ennen valmistuneissa taloissa asui 4.7 % asumistukea saaneista.

Av de familjer, som åtnjöt bostadsbidrag, bodde 74.2 % i hus, som färdigstälts år 1960 eller senare, 3.6 % bodde i hus färdigställda på 1940-talet och 17.5 % i hus som färdigställda på 1950-talet. I år 1939 eller därförinnan färdigställda hus bodde 4.7 % av bostadsbidrags-tagarna.

Asumistuen keskimääräinen suuruus kuukau-
dessa perhettä kohti oli 103.42 mk.

Bostadsbidragets genomsnittliga storlek per
familj och månad utgjorde 103.42 mk.

Asumistukea koskevan lain 12 §:n perusteella myönnettiin v:n 1964 aikana perheenasunto-
avustusta 475 vuokra-asunnossa asuvalle per-
heelle ja 126 omakotitalon omistajalle.

Med stöd av § 12 i lagen angående bostads-
bidrag beviljades under år 1964 familjebostads-
understöd åt 475 familjer i hyresbostäder och
åt 126 ägare av egnahemshus.

Asumistukien ja perheenasuntoavustusten mak-
samiseen käytettiin vuoden 1964 aikana varoja,
yhteensä 7.02 milj. mk, josta omakotitalon omis-
tajille maksettujen perheenasuntoavustusten
osuus oli 0.02 milj. mk.

I bostadsbidrag och familjebostadsunderstöd
utbetalades under år 1964 sammanlagt 7.02 milj.
mk, varav 0.02 milj. mk utgjorde familjebostads-
understöd som erlades till ägare av egnahemshus.

Ammattiopintoavustukset

Ammattiopintojen avustuslain mukaan, joka
tuli voimaan v:n 1945 alusta, myönnetään valtion
varoista nuorille vähävaraisille henkilöille am-
mattiopintojen tukemiseksi apurahoja ja opinto-
lainoja sekä sairausavustusta. Apurahan ja
opintolainan saannin edellytyksenä on mm., että
asianomainen

Understöden för yrkesstudier

Enligt lagen om understöd för yrkesstudier,
som trädde i kraft från början av år 1945,
beviljas av statsmedel åt unga mindrebemedlade
personer för yrkesstudier bidrag, studielån samt
sjukdomsunderstöd. Förutsättning för erhållande
av bidrag och studielån är bl.a. att vederbörande

- 1) ei ole täyttänyt 24 vuotta;
- 2) on aikomalleen ammattialalle sopiva;
- 3) voi todennäköisesti saada suunnitellulla ammattialalla toimeentulonsa;
- 4) on hyväksytty tai voidaan hyväksyä oppilaaksi ammattioppilaitokseen, erikoiskursseille tai oppipaikkaan.

Apuraha voidaan myöntää myös leski- ja avioeron saaneelle vaimolle sekä 24 vuotta täyttäneelle muullekin henkilölle, jos viimeksi mainitun ammattiopinnot ovat kesken tai jos ne ovat viivästyneet sairauden, asevelvollisuuden suorituksen tai muun pätevän syyn takia.

Henkilölle, joka tämän lain nojalla myönnetyn apurahan tai opintolainan turvin on hankkinut itselleen tarpeellisen ammattitaidon, voidaan eräissä tapauksissa valtion varoista myöntää avustusta ansiotyössä tarvittavien työvälineiden hankkimista varten.

Apurahan saajalle voidaan lisäksi eri hakemuksista myöntää opintoaikana syntyneestä sairaudesta tai ruumiinvammasta aiheutuneisiin menoihin kohtuullinen korvaus, mikäli näitä menoja ei korvata muun lain nojalla.

Opintolainaa myönnetään sekä ammattiopintoja että korkeakouluopintoja varten. Opintolainaa voidaan tarvittaessa myöntää myös apurahan saajalle. Laina on koroton.

Ammattiopintojen tukemiseksi on vv. 1945—1964 myönnetty apurahoja ja opintolainoja seuraavasti.

Vuosi — År	Opiskelijoiden luku, jotka ovat saaneet — Antal studerande, som beviljats		Myönnettyjä — Beviljade apurahoja stipendier opintolainoja stipendier	
	apurahoja stipendier	opintolainoja studielån	milj. mk	opintolainoja studielån
1945	7 745	1 620	0.53	0.18
1950	9 508	3 177	1.93	0.79
1955	8 563	3 636	2.16	1.11
1960	13 921	6 069	3.19	1.55
1961	13 064	6 168	3.13	1.65
1962	12 198	5 697	2.85	1.49
1963	13 228	6 530	3.24	1.70
1964	13 379	6 667	3.50	1.85

V. 1964 oli opintolainojen keskimääräinen suuruus 262 mk ja apurahojen 277 mk. V. 1963 vastaavat luvut olivat 260 ja 245 mk. On huomattava, että apuraha samoin kuin lainakin normaalisti myönnetään koko jäljellä olevaksi opiskeluaajaksi, mikä keskimäärin on pitempi kuin vuosi, ehkä noin 1½—2 vuotta.

- 1) icke fyllt 24 år;
- 2) är lämplig för det yrkesområde han ämnar välja;
- 3) sannolikt kan erhålla sin utkomst på sagda yrkesområde;
- 4) är godkänd eller kan godkännas som elev i yrkesläroanstalt, specialkurs eller på läroplats.

Bidrag kan även beviljas åt änka och fränskild kvinna samt person, som fyllt 24 år, om dennes yrkesstudier icke är avslutade eller om de till följd av sjukdom eller fullgörande av värnplikt eller annan giltig orsak fördröjts.

Person, vilken med hjälp av bidrag eller studielån, som beviljats i stöd av denna lag, förvärvat nödig yrkeskunskap, kan för anskaffning av arbetsredskap i vissa fall tilldelas understöd ur statsmedel.

Bidragstagare kan ytterligare på därom gjord särskild ansökan beviljas skäligt understöd för bestridande av utgifter, som förorsakats av under studietiden ådragen sjukdom eller kroppsskada, därest icke dessa utgifter ersätts med stöd av annan lag.

Studielån beviljas såväl för yrkesstudier som för studier vid högskola. Vid behov kan studielån beviljas även bidragstagare. Lånet är räntefritt.

För stödande av yrkesstudier har understöd och studielån beviljats under åren 1945—1964 som följer.

År 1964 var studielånen i medeltal 262 mk och stipendierna 277 mk. År 1963 var motsvarande medeltal 260 och 245 mk. Härvid bör beaktas, att såväl stipendiet som lånet beviljas i normala fall för hela den återstående studietiden, som i medeltal är längre än ett år, möjligen ca 1½—2 år.

Invalidihuolto

Invalidihuoltoa annetaan v:n 1947 alusta voimaan tulleen lain mukaan invalidille hänen työ- ja toimintakykynsä sekä ansiomahdollisuuksiensa parantamiseksi. Invalidilla tarkoitetaan henkilöä, jonka työ- ja toimintakyky jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi on pysyvästi siinä määrin puutteellinen, että hänellä on siitä olennaista haittaa jokapäiväisessä elämässään tai toimeentulonsa hankkimisessa. Invalidihuoltona annetaan lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa.

Lääkintähuollon tarkoituksena on invalidin työ- ja toimintakyvyn palauttaminen tai jatkuvan huonontumisen ehkäiseminen ja siihen kuuluu: 1) sairaalahoito tarpeellisine jälkihoitoineen, 2) tarpeellisten tekojäsenten, tukisidosten, invalidipyörien ja muiden sellaisten apuneuvojen antaminen invalidille omaksi tai käytettäväksi sekä niiden korjaaminen ja uusiminen, 3) invalidin työkyvyn säilyttämiseksi tarpeellisten lääkkeiden antaminen sekä 4) korvaus lääkintähuollon saamiseksi tarpeellisten matkojen kustannuksista.

Kuinka monelle invalidille on vv. 1947—1964 myönnetty erilaatuista lääkintähuoltoa, selviää seuraavasta.

Vuosi — Är

1947	533
1950	766
1955	1 228
1960	2 712
1961	2 660
1962	2 964
1963	1 990
1964	2 214

Koulutuksena annetaan pohja- ja ammattikoulutusta sekä taloudellista tukea yleiskoulutusta varten. Pohjakoulutuksen tarkoituksena on oppivelvollisuuslainsäädännössä edellytettyjen tietojen ja taitojen antaminen invalidille. Ammattikoulutusta annetaan yleisessä alemman asteisessa ammattioppilaitoksessa, erityisessä invalidien oppilaitoksessa, tarkoitusta varten järjestetyillä kursseilla tai sopivassa yrityksessä, laitoksessa tai taloudessa. Erityisen lahjakkaalle varattomalle tai vähävaraiselle invalidille voidaan antaa apuraha ja koroton laina yleiskoulutuksen hankkimiseksi ylempään asteisessa ammattioppilaitoksessa, oppi- ja korkeakoulussa.

Invalidivärden

Invalidivärd gives enligt lag som trätt i kraft sedan början av år 1947 åt invalider i syfte att förbättra deras arbets- och verksamhetsförmåga samt deras förvärvsmöjligheter. Med invalid avses person, vars arbets- och verksamhetsförmåga genom att något organ saknas eller fungerar bristfälligt, varaktigt är i så hög grad nedsatt, att han har väsentligt men därav i sitt dagliga liv och i arbetet för sin utkomst. Invalidvärd består av medicinalvärd, utbildning och arbetsvärd.

Ändamålet med medicinalvärden är att återställa invalids arbets- och verksamhetsförmåga eller förhindra dess fortsatta försämring och den omfattar: 1) sjukhusvärd jämte nödig eftervärd, 2) utgivning av nödiga proteser, stödförband, invalidvelocipeder och andra sådana hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt samt reparation och förnyande av sådana, 3) läkemedel, vilka är nödiga för bevarandet av invalidens arbetsförmåga samt 4) ersättning för resor, vilka är erforderliga för erhållande av medicinalvärd.

Huru många invalider, som under åren 1947—1964 erhållit medicinalvärd av olika slag, framgår av följande.

Invalideja, joille on annettu — Antal invalider, som erhållit

sairaalahoitoa sjukhusvärd	proteesi, invalidivaunu yms. — protes, invalid- vagn m.m.d.	lääkkeitä läkemedel
533	1 010	6
766	1 579	376
1 228	2 576	802
2 712	3 980	1 563
2 660	4 173	1 845
2 964	3 981	2 423
1 990	3 943	2 109
2 214	3 881	1 265

Utbildning gives i form av elementar- och yrkesutbildning samt ekonomiskt stöd för allmän utbildning. Ändamålet med elementarutbildningen är att bibringa invaliden de kunskaper och färdigheter, som förutsättes i lagstiftningen om läroplikt. Yrkesutbildning meddelas i allmän yrkesläroanstalt av lägre grad, i särskild läroanstalt för invalider, vid för ändamålet anordnade kurser eller i företag, inrättning eller hushåll som är härför lämpligt. Särskilt begåvad medlös eller mindrebedemedlad invalid kan tilldelas stipendium eller räntefritt lån ur statens medel för förvärvande av allmän utbildning i yrkesläroanstalt av högre grad, läroverk och högskola.

Jos 16 vuotta nuorempi lapsi, josta invalidi on velvollinen huolehtimaan, tahi invalidin aviovaimo tai työkyvytön aviomies jäävät invalidin ammattikoulutuksen takia koulutuksen aikana tarpeellista toimeentuloa vaille, maksetaan heille hakemuksesta valtion varoista huoltorahaa. Vv. 1947—1964 on koulutusta myönnetty seuraavassa laajuudessa.

Vuosi — År	Invalideja, joille on myönnetty —		Antal invalider åt vilka beviljats		
	pohjakoulutus elementarut- bildning	ammattikoulutus yrkesutbildning	yleiskoulutusta varten för allmän utbildning	apurahan stipendier	opintolainaa studielån
1947	90	315	21	13	13
1950	97	511	36	17	17
1955	78	747	47	28	71
1960	57	829	54	48	61
1961	38	826	44	34	47
1962	47	708	51	39	47
1963	50	762	50	43	61
1964	55	781	73	25	59

Työhuoltoon kuuluu paitsi invalidien työnvälitys ja muu työhönsijoitus myös invalidien elinkeinon ja ammatin harjoittamisen tukeminen helpottamalla invalidien työväline- ja raaka-ainehankintoja sekä edistämällä heidän valmistamiensa tuotteiden myyntiä ja antamalla invalidille työvälineitä ja -koneita käytettäväksi tahi avustusta tai korotonta lainaa niiden ja raaka-aineiden hankkimista sekä oman yrityksen perustamista varten. V. 1955 oli invalidien työnvälitystoimistoissa työnhakijoita 3 782, joista 57.5 % eli 2 173 sijoitettiin työhön. V. 1960 vastaavat luvut olivat 5 319 työnhakijaa ja 3 893 työhön sijoitettua eli 73.2 %. V. 1964 työnvälityshakemusten luku oli 11 961 eli 39.3 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Työnhakijoista sijoitettiin työhön 57.0 % eli 5 140, mikä luku on 15.5 % suurempi kuin v. 1963. Työhuoltona annettiin avustuksia ja lainoja eri vuosina seuraavasti.

I fall barn under 16 år, om vilket invalid äger draga försorg, eller invalids maka eller till arbete oförmögna make till följd av invalidens yrkesutbildning under tiden för utbildningen saknar erforderlig utkomst, utbetalas till dem på ansökan av statens medel försörjningspenning. Under åren 1947—1964 har skolning givits i följande utsträckning.

Till arbetsvården hör utom invalidernas arbetsförmedling och annan placering i arbete även stödandet av invalidernas närings- eller yrkesutövning genom att underlätta invalidernas arbetsredskaps- och råvaruanskaffningar samt genom att främja försäljningen av deras produkter och genom att ställa arbetsredskap och -maskiner till invalidernas förfogande eller bevilja understöd eller räntefria lån för anskaffning av sådana och av råvaror samt för grundande av egna företag. År 1955 var antalet arbetssökande i invalidernas arbetsförmedlingsanstalter 3 782, av vilka 57.5 % eller 2 173 placerades i arbete. År 1960 var motsvarande tal 5 319 arbetssökande och 3 893 eller 73.2 % placerade i arbete. År 1964 var antalet arbetssökande 11 961 eller 39.3 % större än föregående år. Av dessa placerades i arbete 57.0 % eller 5 140, vilket tal är 15.5 % större än år 1963. Som arbetsvård beviljades understöd och lån under de olika åren på följande sätt.

Vuosi — År	Invalideja, joille työhuoltona annettiin Antal invalider, som erhållit som arbetsvård	
	avustusta understöd	lainaa lån
1947	103	84
1950	274	121
1955	403	153
1960	313	196
1961	195	164
1962	199	144
1963	161	150
1964	154	170

Invalidihuoltotoimintaan sekä invalideille myönnettyihin lainoihin on vv. 1950—1964 käytetty valtion varoja seuraavat määrät. Invalidihuollon menoihin sisältyvät myös hallintomenot.

Vuosi — År	Invalidihuollon aiheuttamat menot Utgifter för invalid- vård	Invalideille myön- netyt lainat Åt invalider bevil- jade lån
	milj. mk	1 000 mk
1950	1.61	55
1955	4.65	108
1960	8.70	152
1961	8.83	149
1962	8.76	132
1963	9.60	130
1964	13.35	130

Invaldiraha

Invaldirahalaki tuli voimaan v:n 1952 alusta. Sen mukaan on invaldirahaan oikeutettu sellainen invalidi, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$:lla ja joka itsensä ja perheensä elättämiseksi tekee kykyjensä mukaista työtä. Milloin perheen huoltovelvollisuus tai erittäin painavat syyt muutoin sitä vaativat, voidaan invaldiraha poikkeuksellisesti myöntää myös sellaiselle invalidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta kuitenkin vähintään $\frac{1}{2}$.

Invaldirahan määrä oli v:n 1964 viimeisellä neljänneksellä:

- 1) sokealle invalidille, jolta puuttuu suuntausnäkö hänelle tuntemattomassa paikassa, 456 mk,
- 2) muulle invalidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$, 315 mk sekä
- 3) invalidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta vähintään puolet, 228 mk.

Edellä mainitut uudet markkamäärät tarkistetaan valtion eläkkeiden tarkistamisesta v. 1960 annetun lain mukaisesti.

Invaldiraha voidaan kuitenkin myöntää pienempänäkin invalidin iän, hänen työnsä vähäisyyden tai muun sellaisen syyn takia tahi sillä perusteella, että hän saa vammansa johdosta eläkettä, elinkorkoa tai muuta korvausta.

Vv. 1952—1964 on valtion varoista vuosittain myönnetty uusia invaldirahoja seuraavalle määrälle invalideja. Seuraavassa esitetty invaldirahojen määrä tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa jaettuja invaldirahoja.

Åren 1950—1964 användes statens medel till invalidvårdsverksamheten och till lån åt invalider följande belopp. I utgifterna för invalidvården ingår även förvaltningskostnaderna.

Invalidpenningen

Lagen om invalidpenning trädde i kraft från början av år 1952. Enligt denna lag är en invalid berättigad till erhållande av invalidpenning, i fall dennes arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$ och som för sin och sin familjs utkomst enligt förmåga utför arbete. Då försörjningsplikt mot familj eller särskilt vägande skäl så kräver, kan invalidpenning undantagsvis beviljas även åt en sådan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften.

Invalidpenningens belopp var under årets 1964 sista kvartal:

- 1) för en blind invalid, som saknar ledsyn på för honom obekant plats, 456 mk,
- 2) för annan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$, 315 mk och
- 3) för invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften, 228 mk.

Ovannämnda nya markbelopp justeras i enlighet med lagen om justering av statens pensioner av år 1960.

Invalidpenning kan dock utgå med mindre belopp på grund av invalidens ålder, hans ringa arbete eller annan sådan orsak eller på grund därav, att han till följd av sin skada åtnjuter pension, livränta eller annan ersättning.

Under åren 1952—1964 har ur statsmedel årligen beviljats invalidpenning åt följande antal nya invalider. Följande redovisade invalidpenningsbelopp avser totalbeloppet, som använts under året.

Vuosi — År	Invalidien luku, joille invalidirahaa on myönnetty — Antal invalider, som beviljats invalidpenning	Invalidirahojen vuotuinen kokonaismäärä — Årliga totalbeloppet av invalidpenning
		milj. mk
1952	2 463	2.05
1955	1 252	3.87
1960	1 547	7.01
1961	1 470	7.42
1962	1 675	8.61
1963	1 535	10.47
1964	1 492	12.04

V:n 1964 aikana myönnettiin uusia invalidirahoja 1 492 invalidille. Näistä oli sokeita 90 sekä työkyvystään yli $\frac{2}{3}$ menettäneitä 647 ja alle $\frac{2}{3}$ mutta yli $\frac{1}{2}$ menettäneitä 755. Vuoden lopussa invalidirahan saajien kokonaismäärä oli 10 022. — Vuoden aikana lakkautettiin ennen myönnettyjä invalidirahoja 183 ja keskeytettiin 102.

Under år 1964 har åt 1 492 invalider beviljats nya invalidpenningar. Av dem var 90 blinda, 647 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med över $\frac{2}{3}$ och 755 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$ men över hälften. Vid årets slut var totalantalet invalider, som erhållit invalidpenning, 10 022. — Under året har indragits 183 tidigare beviljade invalidpenningar och 102 avbröts.

Toipilasraha

1950-luvun alussa eräissä kunnissa ryhdyttiin oma-aloitteisesti jakamaan tuberkuloosiparantoloista vapautuneille varattomille ja vähävaraisille henkilöille ns. toipilasrahaa. Tarkoituksena oli sen avulla edes jossain määrin turvata toipilaille suotuisimmat taloudelliset olosuhteet toipumiskauden käyttämiseksi riittävään lepoon ja kuntouttamiseen. Toipilasrahaa myöntäneiden kuntien luku rajoittui ensin vain noin 10—15:een, mutta jo muutamassa vuodessa toipilasraha-ajatus levisi varsin laajalle.

V. 1957 jaettiin toipilasrahaa kaikkiaan 479 kunnassa. V. 1964 kuntien luku oli 468 eli 85.7 % kuntien kokonaismäärästä, minkä lisäksi yhdeltä kunnalta ei saatu tietoa. V. 1964 387 kuntaa jakoi toipilasrahaa vain tub. potilaille, 75 kuntaa sekä tub.- että reumapotilaille ja 6 kuntaa vain reumapotilaille. Näin ollen 84.6 % kunnista on suorittanut toipilasrahaa tub.-potilaille ja 13.7 % reumapotilaille. Vastaavat suhdeluvut v. 1963 olivat 89.0 ja 15.7.

V. 1964 toipilasrahaa myöntäneet kunnat jakaantuivat lääneittäin seuraavan yhdistelmän osoittamalla tavalla.

Konvalescentpenningen

I början av 1950-talet började man i ett antal kommuner på eget initiativ utdela s.k. konvalescentpenning till mindre bemedlade personer vid deras utskrivning från tuberkulosanatorium. Avsikten var att med dess hjälp åtminstone i någon mån tillförsäkra konvalescenterna gynnsammare ekonomiska omständigheter, så att konvalescenttiden i tillräcklig grad kan användas till vila och återhämtning. Antalet kommuner som beviljade konvalescentpenning utgjorde till en början endast 10—15 kommuner, men redan på ett par år fick tanken att utdela konvalescentpenning en rätt stor utbredning.

År 1957 utdelades konvalescentpenning i 479 kommuner. År 1964 var antalet kommuner 468 eller 85.7 % av samtliga. Dessutom konstateras, att en kommun inte lämnat uppgifter. År 1964 har 387 kommuner utdelat konvalescentpenning endast åt tub.-patienter, 75 kommuner både åt tub.- och reumatiska patienter och 6 kommuner endast åt reumatiska patienter. Sålunda har 84.6 % av kommunerna erlagt konvalescentpenning åt tub.-patienter och 13.7 % åt reumatiska patienter. År 1963 var motsvarande proportionstal 89.0 och 15.7.

Kommunerna, som år 1964 utdelat konvalescentpenning fördelade sig enligt län på följande sätt.

Lääni — Län	Kuntia, jotka ovat maksaneet toipilasrahaa — Antal kommuner, som utdelat konvalescentpenning till		Toipilasrahaa saaneita — Antal personer, som erhållit konvalescentpenning		Toipilasrahaa jaettu — Som konvalescentpenning utdelats
	tub.-potilaille tuberkulösa	reuma-potilaille reumatiska	tub.-potilaita tuberkulösa	reuma-potilaita reumatiska	
Uudenmaan — Nylands	40	15	647	62	203 295
Turun ja Porin — Åbo-Björneborgs	92	8	482	13	129 098
Ahvenanmaa — Åland	5	1	9	2	2 070
Hämeen — Tavastehus	55	9	632	26	189 410
Kymen — Kymmene	25	8	123	17	26 326
Mikkelin — S:t Michels	23	8	87	15	15 135
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	19	5	143	12	19 068
Kuopion — Kuopio	26	4	161	6	36 020
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	31	6	203	10	46 533
Vaasan — Vasa	66	5	560	10	119 744
Oulun — Uleåborgs	56	5	521	5	104 975
Lapin — Lapplands	24	7	283	7	59 671
Koko maa — Hela landet	462	81	3 851	185	951 345
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	64	26	1 466	104	481 535
Maalaiskunnat — Landskommuner	398	55	2 385	81	469 810

Edellä mainittujen lisäksi 37 kuntaa jakoi toipilasrahaa v. 1964 270:lle muuta sairautta sairastaneelle toipilaille, pääasiassa sydäntauti- ja syöpäpotilaille sekä henkisesti sairaille, yhteensä 77 101 mk.

Tub.-potilaille toipilasrahaa suorittaneiden kuntien luku väheni v:sta 1963 23:lla ja toipilasrahaa saaneiden henkilöiden luku väheni 555:llä eli 12.6 %. Reumapotilaille myönsi toipilasrahaa v. 1963 86 ja v. 1964 81 kuntaa; henkilöiden luku laski 203:sta 185:een. Toipilasrahoina jaettiin koko maassa v. 1964 yhteensä 0.95 milj. mk, vastaten 1.11 milj. mk v. 1963. Keskimäärin henkilöä kohti tuli koko maassa 236 mk, kaupungeissa ja kauppaloissa 307 mk ja maalaiskunnissa 191 mk. V. 1963 vastaavat keskimäärät olivat 240, 307 ja 199 mk.

Sotilasavustukset

Sotilasavustuslaki nykyisessä muodossaan tuli voimaan 1. X. 1948. Sen mukaan sotilasavustuksia jaetaan valtion varoista ja niiden tarkoituksena on turvata asevelvollisen varattomien omaisten elatus ja hoito, mikäli sotapalvelus on heikentänyt näiden toimeentulomahdollisuuksia.

År 1964 utgav dessutom 37 kommuner konvalescentpenning till 270 personer, som lidit av andra sjukdomar, huvudsakligen av hjärtsjukdomar och kräfta samt psykiska sjukdomar, inalles 77 101 mk.

Antalet kommuner, som utdelat konvalescentpenning till tuberkulösa, nedgick från år 1963 med 23, men antalet personer som erhållit konvalescentpenning nedgick med 555 eller 12.6 %. Antalet kommuner som utdelade konvalescentpenning till reumatiska sjuka, var år 1963 86 och år 1964 81; antalet personer nedgick från 203 till 185. I konvalescentpenning har år 1964 i hela landet utdelats sammanlagt 0.95 milj. mk motsvarande 1.11 milj. mk år 1963. I genomsnitt tillföll per person i hela landet 236 mk, i städerna och i köpingarna 307 mk och i landskommunerna 191 mk. År 1963 var motsvarande medeltal 240, 307 och 199 mk.

Militärunderstöden

Militärunderstödslagen i sin nuvarande form trädde i kraft 1. X. 1948. Enligt denna lag utdelas militärunderstöd ur statsmedel och avsikten med dem är att säkerställa obemedlade anhörigas utkomst och vård, så vitt militärtjänsten försämrats dessas utkomstmöjligheter.

Vv. 1955—1964 myönnettyjen avustusten lukumäärä sekä avustuksiin käytetyt rahamäärät ovat olleet seuraavat.

Antalet under åren 1955—1964 beviljade understöd samt de för understöden disponerade anslagen har varit följande.

Vuosi — År	Myönnettyjen avustusten luku Antal beviljade understöd	Avustuksiin käytetty Till understöden utnyttjats 1 000 mk
1955	6 446	2 868
1960	6 207	3 512
1961	6 702	3 961
1962	5 292	3 838
1963	5 579	3 976
1964	5 368	4 492

Avustusten luku tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa myönnettyjä avustuksia, kun sen sijaan vastaavana vuonna avustuksiin käytettyihin rahamääriin sisältyvät myös ne avustukset, jotka oli myönnetty jo edellisen vuoden puolella, mutta jatkuivat vielä yli vuoden vaihteen. Niinpä v. 1964 myönnettiin kaikkiaan 5 368 avustusta, joiden suuruus oli yhteensä 2.99 milj. mk. Lisäksi maksettiin 1.50 milj. mk sellaisia sotilasavustuksia, jotka oli myönnetty ja osittain myös maksettu v:n 1963 loppupuolella, mutta joita suoritettiin osaksi vielä 1964 alkupuolella; näiden yli vuoden vaihteen jatkuneiden avustusten luku oli 3 350.

V:n 1964 avustuksista 2 038 eli 38.0 % myönnettiin vaimolle ja 3 330 eli 62.0 % muille omaisille. Miten nämä avustukset jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta.

Antalet beviljade understöd avser understöd, som beviljats under de olika åren, då däremot i de penningbelopp, som utnyttjats under motsvarande år, ingår även de understöd, som hade beviljats redan föregående år men som fortlöpte över årsskiftet. År 1964 beviljades inalles 5 368 understöd till ett belopp av 2.99 milj. mk. Dessutom utbetalades 1.50 milj. mk sådana militärunderstöd, som beviljats och delvis redan utbetalats under senare hälften av år 1963, men som till en del erlades ännu under förra hälften av år 1964. Antalet sådana över årsskiftet fortsatta understöd steg till 3 350.

Av understöden under år 1964 beviljades 2 038 eller 38.0 % hustrun och 3 330 eller 62.0 % övriga anhöriga. Huru dessa understöd fördelade sig på de olika länen framgår av följande.

Lääni — Län	Avustuksia myönnetty — Antal understöd, som beviljats åt			
	vaimolle hustru	muille omaisille andra anhöriga	Yhteensä Summa	%
Uudenmaan — Nylands	518	367	885	16.5
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	297	390	687	12.8
Ahvenanmaa — Åland	—	1	1	0.0
Hämeen — Tavastehus	281	354	635	11.8
Kymen — Kymmene	136	151	287	5.4
Mikkelin — S:t Michels	55	146	201	3.7
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	38	353	391	7.3
Kuopion — Kuopio	100	295	395	7.4
Keski-Suomen — Mellersta Finlands	86	251	337	6.3
Vaasan — Vasa	203	239	442	8.2
Oulun — Uleåborgs	207	482	689	12.8
Lapin — Lapplands	117	301	418	7.8
Koko maa — Hela landet	2 038	3 330	5 368	100.0
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	1 169	718	1 887	35.2
Maalaiskunnat — Landskommuner	869	2 612	3 481	64.8

Lukumääräisesti eniten on avustuksia myönnetty v:n 1964 aikana Helsingissä, 478, Tamperella 159, Turussa 118, Lahdessa 77, Oulussa 76 ja Porissa 59. Ahvenanmaan maalaiskunnat ja lisäksi 1 kaupunki, 1 kauppala ja 30 maalaiskuntaa on ilmoittanut, ettei niissä myönnetty sotilasavustuksia v. 1964 lainkaan. V:een 1963 verrattuna avustusten luku on alentunut 3.8 %.

Kansaneläkevakuutus

V:n 1964 alusta tuli voimaan 28.6. 1963 annettu laki kansaneläkelain muuttamisesta, jonka mukaan 65 vuotta nuoremmille avuttomille kansaneläkkeensaajille voitiin myöntää laissa säädetty apu- tai hoitolisä.

1.9.1964 tuli voimaan kansaneläkelain muuttamisesta 4.7.1963 annettu laki. Tällöin muuttui kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyskäsite siten, ettei työkyvyttömyyseläkkeen myöntämisen edellytyksenä ole enää pysyvä työkyvyttömyys. Työkyvyttömyyseläke voidaan nyt myöntää joko määräajaksi tai toistaiseksi. Sairauseläke erillisenä eläkemuotona kävi samalla tarpeettomaksi, minkä vuoksi sitä koskeva säännös kumottiin. Aikaisemmin myönnettyt sairauseläkkeet suoritettiin syyskuun 1964 alusta lukien määrääkainaan työkyvyttömyyseläkkeinä. Samasta ajankohdasta lukien tuli myös voimaan mainitulla lailla tehty kansaneläkelain muutos, jonka mukaan työkyvyttömyyseläke voidaan myöntää vasta sen jälkeen kuin on todettu, ettei hakijalla ole oikeutta sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan.

Eläkkeet ja muut etuudet. Kansaneläkettä saavien henkilöiden luku, joka v:n 1963 päättyessä oli 508 000, nousi v:n 1964 loppuun mennessä 517 500:aan. Tähän lukuun sisältyvät vain vuoden lopussa voimassa olleet eläkkeet. Vanhuuseläkkeensaajia oli 364 200 ja vanhuudentukea sai 26 300. Työkyvyttömyyseläkkeensaajia oli 127 000, joista 5 300 sai määrääkaista työkyvyttömyyseläkettä. Apulisää maksettiin 6 700 ja hoitolisää 3 000 eläkkeensaajalle vuoden päättyessä. Tukiosaa sai 77 % ja täysimääräistä tukiosaa 60 % eläkkeensaajista, kuten edellisenäkin vuonna.

Eläkkeensaajien lukumäärät kunkin vuoden päättyessä olivat vv. 1961—64 seuraavat. Tukiosansaajien eläkkeisiin, vanhuudentukia lukuun ottamatta, sisältyy myös perusosa.

Det största antalet understöd år 1964 har beviljats i Helsingfors, 478, Tammerfors 159, Åbo 118, Lahti 77, Uleåborg 76 och i Björneborg 59. Ålands landskommuner och därtill en stad, en köping och 30 landskommuner har uppgivit att under år 1964 några militärunderstöd inte beviljats på dessa orter. I jämförelse med år 1963 har antalet understöd nedgått med 3.8 %.

Folkpensionsförsäkringen

Vid ingången av år 1964 trädde lagen den 28. 6. 1963 om ändring av folkpensionslagen i kraft. Enligt denna lag kunde hjälplösa folkpensionstagare under 65 år beviljas i lagen stadgat hjälper eller vårdtillägg.

Den 1.9. 1964 trädde lagen den 4. 7. 1963 om ändring av folkpensionslagen i kraft. Därigenom ändrades det av folkpensionslagen omfattade begreppet arbetsoförmåga sålunda, att varaktig arbetsoförmåga ej mera utgör förutsättning för beviljande av invaliditetspension. Invaliditetspension kan nu beviljas för viss tid eller tillsvidare. Sjukpensionen såsom särskild pensionsform blev samtidigt onödig, varför stadgandet angående densamma upphävdes. Tidigare beviljade sjukpensioner erlades räknat från ingången av september 1964 i form av för viss tid utgående invaliditetspensioner. Räknat från samma tidpunkt trädde även i kraft en genom nämnda lag gjord ändring av folkpensionslagen, jämlikt vilken invaliditetspension kan beviljas först sedan det blivit konstaterat, att sökanden icke har rätt till enligt sjukförsäkringslagen utgående dagpenning.

Pensioner och andra förmåner. Antalet folkpensionstagare, som i slutet av år 1963 var 508 000, uppgick i slutet av år 1964 till 517 500. I detta tal ingår blott de pensioner, som var i kraft vid årets utgång. Ålderdomspensionstagarnas antal var 364 200, och ålderdomsstöd utgick till 26 300. Invaliditetspensionstagarnas antal var 127 000, av vilka 5 300 erhöill invaliditetspension för viss tid. Hjälptillägg utgick i slutet av året till 6 700 och vårdtillägg till 3 000 pensionstagare. Liksom föregående år erhöill av pensionstagarna 77 % understödsdel och 60 % understödsdel till fullt belopp.

Antalet pensionstagare vid varje års utgång har under åren 1961—64 varit följande. Till understödsdelstagarnas pensioner, med undantag för ålderdomsstöden, hör även grunddel.

Eläkkeensaajia — Pensionstagare	1961	1962	1963	1964
Vain perusosaa saavia — Med enbart grunddel				
Vanhuuseläkkeensaajia — Ålderdomspensionstagare	98 800	90 000	91 500	93 000
Työkyvyttömyyseläkkeensaajia — Invaliditetspensionstagare	29 600	25 100	25 300	24 700
Määräaik. työkyvyttömyyseläkkeensaajia ¹⁾ — Invaliditetspensionstagare för viss tid ¹⁾	1 700	1 500	1 700	1 300
<i>Yhteensä — Inalles</i>	<i>130 200</i>	<i>116 600</i>	<i>118 500</i>	<i>119 000</i>
Tukiosaa saavia — Med understödsdel				
Vanhuuseläkkeensaajia — Ålderdomspensionstagare	238 100	253 700	262 400	271 200
Työkyvyttömyyseläkkeensaajia — Invaliditetspensionstagare	89 100	94 300	96 400	97 000
Määräaik. työkyvyttömyyseläkkeensaajia ¹⁾ — Invaliditetspensionstagare för viss tid ¹⁾	3 000	4 300	4 900	4 000
Vanhuudentuensaajia — Ålderdomsstödstagare ..	22 600	25 500	25 800	26 300
<i>Yhteensä — Inalles</i>	<i>352 800</i>	<i>377 700</i>	<i>389 500</i>	<i>398 500</i>
Eläkkeensaajia kaikkiaan — Pensionstagare inalles	483 100	494 300	508 000	517 500

¹⁾ 1. 9. 1964 asti sairauseläkkeitä — ¹⁾ Före 1. 9. 1964 sjukpensioner

Eläkkeitä on vv. 1961—1964 myönnetty seuraavasti.

Pensioner har under åren 1961—64 beviljats som följer.

	1961	1962	1963	1964
Työkyvyttömyyseläkkeitä — Invaliditetspensioner ..	15 170	15 510	18 709	15 014
Sairauseläkkeitä — Sjukpensioner	6 220	8 350	9 277	7 693
Vanhuuseläkkeitä — Ålderdomspensioner	19 829	20 116	21 615	21 339
Vanhuudentukia — Ålderdomsstöd	7 161	8 989	7 121	7 290
<i>Yhteensä — Inalles</i>	<i>48 380</i>	<i>52 965</i>	<i>56 722</i>	<i>51 336</i>

V:n 1964 aikana käytettiin kansaneläkelain mukaisiin eläkkeisiin 579.1 milj. mk ja muihin etuuksiin 4.9 milj. mk eli kansaneläkelain mukaisten etuuksien suorittamiseen yhteensä 584 milj. mk.

Kansaneläkelaiissa säädettyt eläkkeet ja avustukset, jotka ovat viralliseen elinkustannusindeksiin (v:n 1951 lokakuu = 100 pistettä) sidottuja, maksettiin 30. 12. 1963 annetun lain nojalla kertomusvuoden tammikuun alusta 39 %:lla ja maaliskuun alusta 41 %:lla kansaneläkelaiissa mainituista rahamääristä korotettuina. Lokakuun elinkustannusindeksin noustua pistelukuun 173, maksettiin eläkkeet ja avustukset joulukuun alusta 49 %:lla laissa säädettyistä rahamääristä korotettuina. Indeksikorotusten vuoksi eläkkeen perusosa nousi 34 mk:sta ensin 36 mk:aan, sitten 37 mk:aan ja edelleen 39 mk:aan kuukaudessa.

Under år 1964 användes 579.1 milj. mk till pensioner och 4.9 milj. mk till andra förmåner i enlighet med folkpensionslagen eller sammanlagt 584 milj. mk till erläggande av i folkpensionslagen stadgade förmåner.

De i folkpensionslagen stadgade pensionerna och understöden, vilka är bundna vid den officiella levnadskostnadsindexen (oktober 1951 = 100 poäng), utgick i stöd av lagen den 30. 12. 1963 från ingången av januari månad av berättelseåret med en förhöjning om 39 % och från ingången av mars med en förhöjning om 41 % av de i folkpensionslagen omfördälda penningbeloppen. Efter det levnadskostnadsindex för oktober stigit till poängtalet 173, utgick pensionerna och understöden från ingången av december med en förhöjning om 49 % av de i lagen stadgade penningbeloppen. På grund av indexförhöjningar steg pensionens grunddel från 34 mk först till 36 mk, sedan till 37 mk och vidare till 39 mk i månaden.

Vanhuseläkkeensaajien keskimääräinen eläke oli v:n 1964 lopussa 1 152 mk, työvyttömyyseläkkeensaajien 1 310 mk. Keskimääräinen vanhuudentuki, johon kuuluu vain eläkkeen tukiosa, oli 900 mk. Kaikkien eläkkeensaajien keskimääräinen vuotuinen eläke oli 1 178 mk ja kaikkien tukiosansaajien, vanhuudentuet mukaan luettuina, 1 385 mk.

Hautausavustusta myönnettiin 10 245 tapauksessa ja suoritettujen hautausavustusten yhteismäärä oli 4.0 milj. mk.

Sairaanhoito ja ammattikoulutus. Kansaneläkelaitoksen sairaanhoitotoiminta kohdistui kertomusvuoden aikana edelleen pääasiallisesti nivelreumaa sairastavien hoitamiseen Reumasaatiön sairaalassa, jossa eläkelaitoksen käytössä on 113 sairaansijaa. Tämän lisäksi eläkelaitos valitsi sopimuksesta potilaita valtion sekä eräiden kuntien sairaansijoille. Kertomusvuoden aikana lähetettiin eläkelaitoksen toimesta sairaalahoitoon yli 1 000 reumapotilasta. Lisäksi lähetettiin Invalidisäätiön sairaalaan, jossa eläkelaitoksen käytössä on 25 sairaansijaa, erikoistutkimuksia ja hoitoa varten lähes 100 erilaisia selkäsairauksia ja luuniveltuberkuloosia potevaa vakuutettua.

Ammattikoulutusta koskevaa ohjausta ja neuvontaa jatkettiin entiseen tapaan. Tässä tarkoituksessa tutkittiin yli 3 500:n alle 30-vuotiaan eläkkeenhakijan mahdollisuudet ammattikoulutukseen. Lisäksi opastettiin useita eläkkeenhakijoita työnvälitystoimistojen neuvontaosastoille sekä annettiin invalidirahan hakemista koskevia ohjeita.

Sairaanhoitoon ja ammattikoulutukseen käytettiin kertomusvuoden aikana 0.6 milj. mk.

Sairausvakuutus

Sairausvakuutuslaki, joka on annettu 4. 7. 1963, tuli voimaan vakuutusmaksujen osalta 1. 4. ja etuuskien osalta 1. 9. 1964.

Sairausvakuutuslain mukaan jokainen Suomessa asuva henkilö on vakuutettu sairauden varalta. Sen lisäksi vakuutuksen perusteella suoritetaan korvaus raskauden ja synnytyksen johdosta.

Sairausvakuutuslain mukainen vakuutusturva jakautuu kahteen pääryhmään, joista toinen koskee sairaanhoidon sekä raskaus- ja synnytys-

Den genomsnittliga pensionen för ålderdomspensionstagarna var i slutet av år 1964 1 152 mk per år, för invaliditetspensionstagarna 1 310 mk. Ålderdomsstödet, som endast omfattar pensionens understödsdel, uppgick i medeltal till 900 mk. Den genomsnittliga årliga pensionen för samtliga pensionstagare var 1 178 mk och för samtliga understödsdelstagare, inklusive ålderdomsstöden, 1 385 mk.

Begravningsbidrag beviljades i 10 245 fall och de utbetalade begravningsunderstöden utgjorde sammanlagt 4.0 milj. mk.

Sjukvård och yrkesundervisning. Folkpensionsanstaltens sjukvårdsverksamhet har under berättelseåret fortfarande i huvudsak inriktats på vård av personer, som lider av ledgångsreumatism, på Reumastiftelsens sjukhus, där pensionsanstalten disponerar 113 sjukplatser. Dessutom har pensionsanstalten enligt avtal utsett patienter till statens och vissa kommuners sjukplatser. Under berättelseåret remitterades på åtgärd av pensionsanstalten över 1 000 reumatiker till sjukhusvård. Vidare sändes till Invalidstiftelsens sjukhus, där pensionsanstalten disponerar 25 sjukplatser, närmare 100 försäkrade, som led av olika ryggsjukdomar samt ben- och ledtuberkulos, för specialundersökning och vård.

Rådgivning och upplysning i yrkesutbildningsangelägenheter har fortfarande meddelats. I detta syfte undersöktes mer än 3 500 pensionssökandes, vilka ej fyllt 30 år, möjligheter till yrkesskolning. Vidare anvisades flere pensionssökande till arbetsförmedlingsbyråernas rådgivningsavdelningar samt meddelades anvisningar för sökande av invalidpenning.

För sjukvård och yrkesundervisning användes under berättelseåret 0.6 milj. mk.

Sjukförsäkringen

Sjukförsäkringslagen av den 4. 7. 1963 trädde beträffande försäkringspremierna och -avgifterna i kraft den 1. 4. och beträffande förmånerna den 1. 9. 1964.

Enligt sjukförsäkringslagen är envar i Finland bosatt person försäkrad för sjukdom. Dessutom utgår på basen av försäkringen ersättning för havandeskap och barnsbörd.

Det i sjukförsäkringslagen avsedda försäkringsskyddet uppdelas i två huvudgrupper, av vilka den ena gäller ersättande av kostnader

kustannusten korvaamista sekä toinen työkyvyttömyyden perusteella suorittettavaa päivärahaa ja synnytyksen perusteella maksettavaa äitiysrahaa. Kummankin ryhmän kohdalla on noudatettu osakorvauksen periaatetta. Sen lisäksi on sairaanhoidon sekä raskaus- ja synnytyskustannusten korvaamisessa noudatettu tarpeellisuusperiaatetta.

Sairaanhoitona korvataan:

1) lääkärin antama hoito, johon luetaan kuuluvaksi myös lääkärin suorittama mahdollisen sairauden toteamiseksi tai hoidon määrittelemiseksi tarpeellinen tutkimus sekä tämän lain mukaisen etuuden hakemista varten tarvittava lääkärintodistus,

2) lääkärin määräämä lääkintöhallituksen hyväksymässä laboratoriossa tai röntgenlaitoksessa suoritettu tutkimus tai annettu hoito,

3) lääkärin määräämät lääkkeet sekä

4) lääkärin tai vakuutetun sairausvakuutuslain mukaan korvattavan sairauden johdosta suoritamat välttämättömät matkat.

Raskaudesta ja synnytyksestä aiheutuvat kustannukset korvataan vakuutuksen perusteella samalla tavoin kuin varsinaisesta sairaudesta johtuvat kustannukset.

Lääkärinpalkkioiden osalta vakuutus tulee voimaan vasta 1. 1. 1967.

Sairaudesta johtuvan työkyvyttömyyden perusteella suoritetaan vakuutetulle *päivärahaa*. Päivärahan saamisen edellytyksenä on, että vakuutettu on täyttänyt 16, vaan ei 65 vuotta, sekä ettei hän ole ollut työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltänyttä 3 kuukauden aikaa omasta syystään vailla omaa tai toisen työtä.

Päivärahaa ei kuitenkaan suoriteta lyhytaikaisissa sairaustapauksissa, vaan sen maksamisen edellytyksenä on, että sairauden aiheuttama työkyvyttömyys on jatkunut säädetyn odotusajan. Tämän ajan pituus on työkyvyttömyyden alkamispäivän lisäksi 1. 9. 1964 ja 1. 1. 1967 välisenä aikana 14 arkipäivää sekä 1. 1. 1967 alkaen 7 arkipäivää.

Päivärahan vähimmäismäärä on 4 markkaa päivässä. Tällaista päivärahaa suoritetaan kaikille niille, joilla ei ole työtuloja lainkaan tai joiden työtulojen määrä vuodessa on pienempi kuin 2 750 markkaa. Työtulojen noustessa tätä määrää suuremmaksi on päiväraha 1.5 %₀ vuo-

för sjukvård samt för havandeskap och barnsbörd och den andra dagpenning på grund av arbetsförmåga och moderskapspenning vid barnsbörd. Beträffande båda grupperna har tillämpats delersättningsprincipen. Dessutom har vid ersättandet av kostnader för sjukvård samt för havandeskap och barnsbörd tillämpats behovsprincipen.

Såsom sjukvård ersättes:

1) av läkare given vård, vartill hänföres även av läkare företagen nödig undersökning för konstaterandet av eventuell sjukdom eller bestämmandet av vård samt för ansökan om enligt lagen utgående förmån erforderligt läkarintyg,

2) av läkare föreskriven undersökning eller behandling i medicinskt laboratorium eller röntgeninstitut, som är godkänt av medicinalstyrelsen,

3) av läkare ordinerade läkemedel samt

4) av läkare eller försäkrad företagna nödvändiga resor, föranledda av sjukdom, för vilken ersättning utgår enligt sjukförsäkringslagen.

Kostnader vid havandeskap och barnsbörd ersättes från försäkringen på samma sätt som kostnaderna vid egentlig sjukdom.

För läkararvodenas del träder lagen i kraft först 1. 1. 1967.

På basen av arbetsförmåga till följd av sjukdom erlagges till den försäkrade *dagpenning*. Villkor för erhållande av dagpenning är, att den försäkrade har fyllt 16, men inte 65 år, samt att han inte under den tid av 3 månader, som omedelbart föregått arbetsförmågans början, av egen förskyllan varit utan eget eller annans arbete.

Dagpenning erlagges likväl inte vid kortvariga sjukdomsfall, utan förutsättningen för att sådan utbetalas är, att den av sjukdom förorsakade arbetsförmågan varat över en viss karenstid. Denna tid är, förutom dagen för insjuknandet, under tiden 1. 9. 1964—1. 1. 1967 14 vardagar och från 1. 1. 1967 räknat 7 vardagar.

Dagpenningens minimibelopp utgör 4 mark per dag. Denna dagpenning erlagges till alla dem, som inte alls har arbetsinkomst eller vilkas sammanlagda arbetsinkomst i året utgör mindre än 2 750 mark. Då arbetsinkomsterna stiger därutöver, utgör dagpenningen 1.5 %₀ av den år-

tuisesta työtulosta. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon 15 000 markan ylittävää työtulojen osaa.

Päivärahaa suoritetaan saman sairauden perusteella enintään 300 päivältä. Mikäli vakuutetun työkyvyttömyys edelleen jatkuu tämän jälkeenkin, on hänellä kansaneläkelain muutoksen mukaisesti oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä kansaneläkelaitokselta.

Äitiysrahaa suoritetaan jokaiselle synnyttävälle äidille iästä riippumatta. Sen saamisen ehtona on, että raskaus on kestänyt vähintään 180 päivää, ja sitä suoritetaan yhteensä 54 arkipäivältä.

Äitiysrahan määrä päivää kohden on samansuuruinen päivärahan kanssa.

Maksetut korvaukset. Alla olevassa taulukossa esitetään sairausvakuutuslain mukaisten korvausten kokonaismäärät ja suorituskertojen lukuisuus etuusryhmittäin. Kuten taulukosta ilmenee, on työpaikkakassojen maksama osuus korvauksista 1.86 milj. mk eli 6.7 %. Mitä tulee eri etuusryhmiin, maksettiin markkamääräisesti eniten korvauksia päivärahoina, joiden osuus suoritusten kokonaismäärästä oli 33.4 %. Lähes yhtä merkittävä ryhmä oli lääkekorvaukset, 33.1 %. Viimeksimainitussa etuusryhmässä oli suoritusten lukumäärä ylivoimaisesti suurin eli n. 72.1 % korvauskertojen yhteismäärästä.

liga arbetsinkomsten. Härvid beaktas dock inte den del av arbetsinkomsten som överstiger 15 000 mark.

Dagpenning erlägges för samma sjukdom högst för 300 dagar. Såvida den försäkrades arbetsoförmåga fortsätter ännu efter detta, är han enligt folkpensionslagen berättigad att erhålla invaliditetspension av folkpensionsanstalten.

Moderskapspenning erlägges till varje barnaföderska oberoende av ålder. Villkoret för dess erhållande är, att havandeskapet varat minst 180 dagar och utbetalas moderskapspenning för sammanlagt 54 vardagar.

Moderskapspenningen utgår per dag med samma belopp som dagpenningen.

Utbetalda ersättningar. I den nedanstående tabellen redovisas de enligt sjukförsäkringslagen erlagda ersättningarnas totalbelopp och antalet utbetalningar efter förmånsgrupper. Såsom av tabellen framgår, utgör arbetsplatskassornas andel i ersättningarna 1.86 milj. mk eller 6.7 %. I fråga om skilda förmånsgrupper erlades det största penningbeloppet i dagpenningar, vars andel i utbetalningarnas totalbelopp var 33.4 %. En nästan lika betydande grupp var läkemedel, 33.1 %. I den sistnämnda förmånsgruppen var utbetalningarnas antal överlägset störst eller ca 72.1 % av ersättningarnas totalantal.

	Suoritukset, 1 000 mk			Luku, 1 000 kpl			Suoritukset keskim. mk		
	Utbetalningar, 1 000 mk			Antal, 1 000 st					
	Sairausvakuutus- toimistot	Sjukförsäkrings- byråerna	Työpaikkakassat Arbetsplats- kassorna	Yhteensä Inalles	Sairausvakuutus- toimistot	Sjukförsäkrings- byråerna	Työpaikkakassat Arbetsplats- kassorna	Yhteensä Inalles	Utbetalningar i medeltal, mk
Päivärahat — Dagpenningar	8 294.7	1 055.8	9 350.5	76.8	8.3	85.1	109.0		
Äitiysrahat — Moderskapspenningar	5 543.2	185.0	5 728.2	59.8	1.7	61.5	93.1		
Lääkkeet — Läkemedel	8 825.7	430.5	9 256.2	788.6	59.4	848.0	10.9		
Niistä: kok. korvatut — Därav:									
helt ersatta	2 028.5	41.5	2 070.0	95.6	2.0	97.6	21.2		
Matkakulut — Reseersättningar	1 335.2	24.8	1 360.0	48.1	1.8	49.9	27.3		
Niistä: 'ens. matkat — Därav:									
förstaresor	229.7	6.0	235.7	10.8	0.5	11.3	20.8		
Tutkimus ja hoito — Undersökning och behandling	2 118.1	168.5	2 286.6	121.2	11.1	132.3	17.3		
Yhteensä — Summa	26 116.9	1 864.6	27 981.5	1 094.5	82.3	1 176.8	23.8		

IX. Sosiaalihuollon työntekijät ja heidän koulutuksensa

Sosiaalinen tutkimustoimisto suoritti joulukuussa 1959 tiedustelun sosiaalihuollon työntekijöistä ja heidän koulutuksestaan. Kun sosiaaliministeriön huolto- ja väestöosaston koulutus-toimikunta on esittänyt toivomuksen, että tällainen selvitys pitäisi saada aikaan joka viides vuosi, keräsi sosiaalinen tutkimustoimisto tietoja sosiaalitoimistojen henkilökunnasta marraskuun lopussa 1964. Lastenkotien henkilökunnasta saadaan vastaavat tiedot samalta ajankohdalta ja lasten päivähuoltolaitosten henkilökunnasta 31. 12. 1964. Vanhainkotien henkilökunnasta tutkimus on suoritettu vasta 31. 3. 1965, jonka tuloksia tullaan selostamaan v:n 1965 vuosikirjassa.

Sosiaalitoimistojen henkilökunta. Selvitystä varten pyydettiin jokaiselta kunnalta tietoja kaikista sosiaalitoimistoissa työskentelevistä henkilöistä marraskuun lopussa 1964. Kaikki kunnat eivät toistuneista pyynnöistä huolimatta kuitenkaan palauttaneet tiedustelulomaketta ja muutamat ovat täyttäneet sen puutteellisesti. Ilmeisesti samasta virasta on käytetty erilaista nimeä vastattaessa tähän tiedusteluun kuin annettaessa vuoden alussa lukumäärätietoja sosiaalihuoltotilastolomakkeisiin n:o 1, joiden kanssa vastaukset on verrattu. Muutakin epätarkkuutta on ollut havaittavissa. Käsillä olevassa tiedustelussa on kaikki avoimna olevat virat jätetty käsittelyn ulkopuolelle, ellei ole käynyt ilmi, että viran hoitaja on siinä pysyväisluontoisesti, vaikkakin virkaa toimittavana. Suurempien kaupunkien osalta ei toimistoapulisista ole saatu tietoja.

Sosiaalilautakuntien ilmoitusten mukaan oli 30. 11. 1964 täytettyinä erilaisia *virkoja* seuraavalla sivulla esitetyt määrät.

Sivutoimisten lastenvalvojien lukuun ei tässä ole sisällytetty niiden kunnantoimistojen tai sosiaalitoimistojen toimihenkilöiden määrää, jotka virkaansa yhdistettynä hoitivat lastenvalvojan tehtäviä. Kanslistien ja muiden toimistovirkailijoiden määrä on todellisuudessa suurempi kuin seuraavassa asetelmassa mainittu luku.

IX. Socialvårdens arbetare och deras utbildning

Byrån för social forskning föranstaltade i december 1959 en enkät rörande socialvårdsarbetarna och deras skolning. Då socialministeriets välfärds- och befolkningsavdelnings skolningskommission framfört ett önskemål att en dylik utredning borde fås till stånd vart femte år, insamlade byrån för social forskning uppgifter om socialbyråernas personal i slutet av november 1964. Motsvarande uppgifter om barnhemspersonalen erhålles för samma tidpunkt och om personalen vid barnens dagvårdsanstalter 31. 12. 1964. Vid åldringshemmen har undersökningen uppgjorts först 31. 3. 1965 och dess resultat kommer att redogöras i årsboken av år 1965.

Socialbyråernas personal. Till utredningen begärdes av varje kommun uppgifter om alla de personer, som vid utgången av november 1964 verkade vid socialbyråerna. Alla kommuner har trots upprepad begäran inte återsänt frågeformuläret och en del har ifyllt det bristfälligt. Uppenbarligen har för samma befattning använts olika benämning vid besvarandet av denna enkät än vid lämnandet av sifferuppgifter vid årets början på socialvårdsstatistikblankett nr 1, med vilka uppgifterna jämförts. Även annan inexacthet har kunnat observeras. I den förhandenvarande enkäten har alla vakanta tjänster lämnats utanför behandlingen, ifall det inte framgått, att den som sköter tjänsten har den varaktigt, om än såsom tjänstförrättande. För de större städernas del har inte erhållits uppgifter om byråbiträdena.

Enligt socialnämndernas uppgifter var 30. 11. 1964 olika *tjänster* besatta enligt på följande sida nämnda antal.

I antalet barnatillsyningsmän, som sköter tjänsten som bisyssla, har inte inbegripits de personer vid kommunal- och socialbyråer, vilka jämsides med sin huvudtjänst fungerade som barnatillsyningsmän. Antalet kanslistier och andra byråfunktionärer är i verkligheten större än det i följande sammanställning nämnda talet.

	Kaupungit Städer	Kauppa- lat Köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa	Niistä naisia Därav kvinnor
Sosiaalihoitaja, lastensuojelunjohtaja, apulaissosiaali- johtaja — Socialdirektör, barnskyddsdirektör, biträdande socialdirektör	43	6	8	57	6
Sosiaali-, osasto-, toimistosihteeri—Social-, avdelnings-, byråsekreterare	56	26	323	405	251
Sosiaalitarkkailija — Socialinspektör	281	42	135	458	339
Lastenvalvoja, päätoimi — Barnatillsyningsman, huvudsyssla	7	4	8	19	13
Lastenvalvoja, sivutoimi — Barnatillsyningsman, bisyssla	4	3	173	180	16
Asiamies, kamreeri tms. — Ombudsman, kamrerare el.dyl.	8	1	—	9	3
Toimistonhoitaja, toimistoesimies, apulaistomistoesi- mies — Expeditionsföreståndare, byråföreståndare, biträdande byråföreståndare	18	—	—	18	10
Kanslisti, kassanhoitaja, toimistovirkailija — Kanslist, kassör, byråfunktionär	75	15	142	232	231

Sosiaali- ja lastensuojelunjohtajista sekä apulaissosiaalihoitajista valtaosa, 89.5 %, oli miehiä. Kaupungeissa heitä oli suhteellisesti vielä enemmän, 93.0 % ja kauppalloissa kaikki, maaseudun vastaavan luvun ollessa 62.5 %. Sosiaalisihtheerien yms. joukossa oli jo paljon runsaammin naisia, koko maassa 62.0 %; miehiä heistä oli kaupungeissa 60.7 %, kauppalloissa 46.2 % ja maalaiskunnissa 33.4 %. Kun edelleen siirrytään tarkastelemaan sosiaalitarkkailijain jakaantumista sukupuolen mukaan, kasvaa naisvoittoisuus yhä. Heistä oli miehiä koko maassa 26.0 %, mikä suhde oli melkein sama eri paikkakuntaryhmissä. Päätoimisista lastenvalvojistakin oli suuri osa, noin $\frac{2}{3}$ naisia, kaupungeissa hieman vähemmän, kauppalloissa ja maalaiskunnissa tasan $\frac{3}{4}$. Sen sijaan sivutoimisista lastenvalvojista vain vajaat $\frac{1}{10}$ oli naisia. Asiamiesten, kamreerien jne. ryhmään kuuluvista $\frac{2}{3}$ oli miehiä, toimistonhoitajista ja vastaavista vajaat puolet. Toimistovirkailijat sen sijaan olivat miltei yksinomaan naisia.

Sosiaalityötoimijoiden henkilökunnan ikä selviää seuraavasta asetelmasta.

Sosiaalitarkkailijoiden ja toimistovirkailijoiden osalta on paikkakuntaryhmittäin havaittavissa eroa siten, että he olivat maalaiskunnissa keskimäärin nuorempia kuin kaupungeissa ja kauppalloissa. Lastenvalvojista ja toimistonhoitajista oli huomattavasti enemmän yli 60-vuotiaita kuin muista toimihenkilöistä.

Av social- och barnskyddsdirektörer samt biträdande socialdirektörer var den övervägande delen, 89.5 %, män. I städerna var de förhållandevis ännu flere, 93.0 %, och i köpingarna samtliga, medan motsvarande antal i landsorten var 62.5 %. Bland socialsekreterare o.a. dyl. fanns redan mycket mera kvinnor, i hela landet 62.0 %; män fanns i denna grupp i städerna 60.7 %, i köpingarna 46.2 % och i landskommunerna 33.4 %. Då man vidare granskar socialinspektörernas fördelning enligt kön, växer kvinnoödominansen alltmer. Av dem var män i hela landet 26.0 %, vilket förhållande var nästan detsamma i de olika ortsgrupperna. Av de barnatillsyningsmän, vilka skötte denna tjänst som huvudsyssla, var en stor del, ca $\frac{2}{3}$ kvinnor, i städerna något mindre, i köpingarna och i landskommunerna precis $\frac{3}{4}$. Däremot var av barnatillsyningsmännen med denna tjänst som bisyssla knappt $\frac{1}{10}$ kvinnor. Av ombudsmän, kamrerare o.a. dyl. var $\frac{2}{3}$ män, av expeditionsföreståndare och motsvarande knappt hälften. Byråfunktionärerna var däremot nästan uteslutande kvinnor.

Socialbyråpersonalens ålder framgår av följande sammanställning.

För socialinspektörernas och byråfunktionärernas del kan ortsgruppvis märkas skillnad sålunda, att de i landskommunerna var i medeltal yngre än i städerna och köpingarna. Bland barnatillsyningsmännen och expeditionsföreståndarna fanns betydligt flere över 60 år än bland andra funktionärer.

	Luku Antal	Ikä, vuotta — Ålder, år						Tunte- maton Okänd
		Alle Under 20	20—29	30—39	40—49	50—59	60—	
Prosentteina — I procent								
Sosiaalihoitaja, lastensuojelunjohtaja, apulaissosiaalihoitaja — Socialdirektör, barnskyddsdirektör, biträdande socialdirektör	57	—	3.5	29.8	33.3	24.6	8.8	—
Sosiaali-, osasto-, toimistosihiteeri — Social-, avdelnings-, byråsekreterare	405	—	14.1	28.6	35.3	19.0	3.0	—
Sosiaalitarkkailija — Socialinspektör	458	—	27.3	32.5	19.9	17.0	2.9	0.4
Lastenvalvoja, päätoimi — Barnatillsyningsman, huvudsyssla	19	—	—	36.8	26.3	15.8	21.1	—
Lastenvalvoja, sivutoimi — Barnatillsyningsman, bisyssla	180	—	2.2	10.6	28.3	27.2	26.7	5.0
Asiamies, kamreeri tms. — Ombudsman, kamrerare el.dyl.	9	—	—	55.5	—	33.4	11.1	—
Toimistonhoitaja, toimistoesimies, apulaistoimistoesimies — Expeditionsföreståndare, byråföreståndare, biträdande byråföreståndare	18	—	—	22.2	27.8	27.8	22.2	—
Kanslisti, kassanhoitaja, toimistovirkailija — Kanslist, kassör, byråfunktionär	232	2.1	35.8	26.3	23.7	7.8	1.7	2.6

Seuraavasta asetelmasta käy ilmi, kuinka kauan sosiaalitoimistojen henkilökunta on ollut nykyisessä toimessa.

Ur följande sammanställning framgår, hur länge socialbyråernas personal haft sina nuvarande tjänster.

	Luku Antal	Ollut nykyisessä toimessa, vuotta Haft den nuvarande tjänsten, år						
		Alle Under 1	1—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—
Prosentteina — I procent								
Sosiaalihoitaja, lastensuojelunjohtaja, apulaissosiaalihoitaja — Socialdirektör, barnskyddsdirektör, biträdande socialdirektör	57	10.5	22.8	28.1	21.1	14.0	—	3.5
Sosiaali-, osasto-, toimistosihiteeri — Social-, avdelnings-, byråsekreterare	405	16.8	22.5	15.8	19.0	22.5	2.7	0.7
Sosiaalitarkkailija — Socialinspektör	458	16.6	34.9	20.7	12.5	10.0	3.5	1.8
Lastenvalvoja, päätoimi — Barnatillsyningsman, huvudsyssla	19	—	47.3	15.8	5.3	15.8	10.5	5.3
Lastenvalvoja, sivutoimi — Barnatillsyningsman, bisyssla	180	13.3	22.8	19.4	18.9	17.2	5.6	2.8
Asiamies, kamreeri tms. — Ombudsman, kamrerare el.dyl.	9	22.2	44.5	22.2	—	—	—	11.1
Toimistonhoitaja, toimistoesimies, apulaistoimistoesimies — Expeditionsföreståndare, byråföreståndare, biträdande byråföreståndare	18	5.6	55.5	16.6	5.6	—	5.6	11.1
Kanslisti, kassanhoitaja, toimistovirkailija — Kanslist, kassör, byråfunktionär	232	13.8	29.7	20.7	14.7	17.7	2.1	1.3

Kun likimäärin kuudennes kaikista on ollut nykyisessä toimessaan alle vuoden, voidaan liikkuvuuden todeta olevan verraten suurta. Suurinta se näyttää olleen sosiaalitarkkailijain kohdalla. Heistä n. 70 % on ollut nykyisessä toimestaan alle 10 vuotta. Toisaalta on otettava huo-

Då ungefär en sjättedel av alla har haft sin nuvarande tjänst mindre än ett år, kan rörligheten konstateras vara rätt stor. Störst tyckes den vara för socialinspektörernas del. Av dem har ca 70 % haft sin nuvarande tjänst mindre än 10 år. Å andra sidan bör beaktas, att social-

mioon, että sosiaalitarkkailijan tehtävä koko maassa on verraten nuori, joten uusien virkojen perustaminen osaltaan nostaa tätä suhdelukua. Tätä olettamusta vahvistaa sekin, että maalaiskunnissa oli alle 10 vuotta tointaan hoitaneiden sosiaalitarkkailijain osuus hieman yli 80 % ja kauppalloissakin vain vähän sen alle. Sama lienee ainakin osittain syynä myös sosiaalihoitajien kohdalla, joista n. 60 % on hoitanut nykyistä tointaan alle 10 vuotta. Maalaiskuntien sosiaalihoitajien harvalukuisesta ryhmästä $\frac{3}{4}$ on hoitanut sosiaalihoitajan tehtävänsä alle 10 vuotta. Sosiaalisihteerien vastaava suhdeluku oli n. 55 %, maalaiskunnissa hieman alhaisempi, kaupungeissa korkeampi.

Sosiaalihuollon alalla, missä parhaillaan eletään siirtymävaihetta käytännön kokemuksen ja kurssitoiminnan avulla pätevyytensä hankkineiden lukumäärän supistuessa ja ammattikoulutuksen saaneiden määrän lisääntyessä, on mielenkiintoista selvittää työntekijöiden alalla palvelun ajan pituus. Seuraava asetelma antaa kuvan tästä.

inspektörens uppgift är förhållandevis ny i hela landet, så att grundandet av nya tjänster för sin del höjer detta jämförelsetal. Detta antagande styrkes även därav, att i landskommunerna de socialinspektörers andel, som skött sin tjänst mindre än 10 år, är något över 80 % och även i köpingarna endast något under. Av samma orsak torde också åtminstone delvis bero, att av socialdirektörerna ca 60 % har skött sin nuvarande tjänst mindre än 10 år. Av landskommunernas fåtaliga socialdirektörsgrupp har $\frac{3}{4}$ skött sin uppgift som socialdirektör mindre än 10 år. Socialsekreterarnas motsvarande jämförelsetal var ca 55 %, i landskommunerna något lägre, i städerna högre.

På socialvårdens område, där man som bäst lever i ett övergångsskede, i det att antalet av dem som skaffat sig kompetens genom praktiska erfarenheter och kursverksamhet, minskar, och av dem som fått yrkesutbildning ökar, är det intressant att utreda längden av den tid arbetstagarna tjänstgjort inom branschen. Följande sammanställning ger en bild härav.

	Luku Antal	Toiminut sosiaalihuollon alalla, vuotta Verkat inom socialvården, år							Tunte- maton Okänt
		Alle Under 1	1—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—	
		Prosentteina — I procent							
Sosiaalihoitaja, lastensuojelunjohtaja, apulais- sosiaalihoitaja — Socialdirektör, barn- skyddsdirektör, biträdande socialdirektör..	57	—	5.3	14.0	22.8	31.6	—	26.3	—
Sosiaali-, osasto-, toimistosihtööri — Social-, avdelnings-, byråsekreterare	405	8.2	13.8	15.1	20.5	28.4	9.6	4.4	—
Sosiaalitarkkailija — Socialinspektör	458	11.3	24.7	20.1	17.7	16.6	3.3	6.3	—
Lastenvalvoja, päätoimi — Barnåtillsynings- man, huvudsyssla	19	—	5.3	31.6	10.5	15.8	10.5	10.5	15.8
Lastenvalvoja, sivutoimi — Barnåtillsynings- man, bisyssla	180	13.3	11.7	11.1	12.2	12.2	3.9	4.4	31.2
Asiamies, kamreeri tms. — Ombudsman, kam- rerare el. dyl.	9	11.1	33.4	11.1	22.2	—	11.1	11.1	—
Toimistonhoitaja, toimistoesimies, apulaisto- mistoesimies — Expeditionsföreståndare, byråföreståndare, biträdande byråförestån- dare	18	—	—	11.1	27.8	5.6	11.1	44.4	—
Kanslisti, kassanhoitaja, toimistovirkailija — Kanslist, kassör, byråfunktionär	232	13.8	26.7	21.1	12.9	16.0	2.6	1.7	5.2

Tehtävässä, mikä edustaa tavallaan työnteki-
jän mahdollisuuksien huippua alalla ylenemi-
seen nähden, kuten toimistoesimiesten ja sosiaali-
hoitajien kohdalla on asian laita, oli tietenkin
toimiaika alalla kokonaisuudessaan verraten
pitkä. Sen sijaan uusissa ammateissa kuten

I sådana uppgifter, som på sätt och vis repre-
senterar höjdpunkten för arbetstagaren vad
befordring inom branschen beträffar, såsom det
är fallet för byråföreståndare och socialdirek-
törer, var naturligtvis tjänstetiden i sin helhet
jämförelsevis lång. Däremot var i nya tjänster

sosiaalitarkkailijan työssä, missä alan koulutuksen on suhteellisen nuorta, oli henkilökunnan sekä ikä että koko toimikauden pituus luonnollisestikin pienempi.

Koulutuksen suhteen on odotettavissa eroja eri suuruisten ja eri laatuisten paikkakuntien työntekijöiden välillä. Senvuoksi seuraavassa esitetään *pohjakoulutusta* koskevat tiedot erikseen kaupunkien, kauppaloiden ja maalaiskuntien kohdalta. Ammattiryhmät ovat samat kuin edellä olevissa yhdistelmissä.

såsom i socialinspektörernas arbete, där även utbildningen på området är jämförelsevis ung, både personalens ålder lägre och hela tjänstepersonens längd av naturliga skäl kortare.

Angående utbildningen kan man vänta sig olikheter mellan arbetstagnarna på orter av olika storlek och art. Därför framställs i det följande uppgifter angående *grundskolningen* skilt för städer, köpingar och landskommuner. Yrkesgrupperna är desamma som i de föregående sammanställningarna.

Pohjakoulutus Grundskolning	Sosiaali- joht. Social- direktör	Sosiaali- siht. Social- sekr.	Sosiaali- tarkk. Social- insp.	Lastenvalvoja Barnatills. man päätt. huvuds.	Asiamies Ombuds- man	Toimisto- siht. Byrå- sekr.	Kanslisti Kanslist
	Prosentteina — I procent						
Kaupungit — Städer							
Kansakoulu — Folkskola	25.6	32.2	26.7	28.6	25.0	—	11.1 41.3
Keskikoulu — Mellanskola	27.9	32.2	34.5	—	75.0	12.5	38.9 50.7
Ylioppilastutk. — Studentexamen ..	46.5	35.6	38.8	71.4	—	87.5	50.0 8.0
Kauppalat — Köpingar							
Kansakoulu — Folkskola	16.7	46.2	42.9	50.0	66.7	—	— 53.4
Keskikoulu — Mellanskola	66.6	26.9	30.9	25.0	33.3	—	— 33.3
Ylioppilastutk. — Studentexamen	16.7	26.9	26.2	25.0	—	100.0	— 13.3
Maalaiskunnat — Landskommuner							
Kansakoulu — Folkskola	50.0	47.4	56.2	50.0	92.5	—	— 52.1
Keskikoulu — Mellanskola	37.5	40.5	31.9	50.0	6.3	—	— 45.1
Ylioppilastutk. — Studentexamen ..	12.5	12.1	11.9	—	1.2	—	— 2.8
Koko maa — Hela landet							
Kansakoulu — Folkskola	28.1	45.2	36.9	42.1	90.6	—	11.1 48.7
Keskikoulu — Mellanskola	33.3	38.5	33.4	26.3	8.3	11.1	38.9 46.1
Ylioppilastutk. — Studentexamen ..	38.6	16.3	29.7	31.6	1.1	88.9	50.0 5.2

Pohjakoulutukseltaan sosiaalitoimistojen henkilökunta oli kaupungeissa ja kauppaloissa kauttaaltaan korkeampitasoista kuin maalaiskunnissa. Sekä sosiaalisuhteiden että sosiaalitarkkailijain pohjakoulutustaso on viidessä vuodessa huomattavasti noussut, mutta sosiaalijohtajien sen sijaan pysynyt suurin piirtein ennallaan.

Ammattikoulutuksesta on saatu seuraavia tietoja karkeasti pääryhmittäin esitettynä.

Ammattikoulutuksen osalta voidaan todeta samaa kuin pohjakoulutuksesta: maalaiskuntien toimihenkilöt olivat heikommin koulutettuja kuin kaupunkien ja kauppaloiden.

Verrattaessa v. 1964 saatuja tuloksia v:n 1959 tutkimukseen voidaan todeta ammattikoulutuksen hieman parantuneen. Sosiaalijohtajista oli v. 1959 sosiaalihuoltajatutkimuksen suorittaneita 25.5 % ja v. 1964 38.6 %, akateemisen

Socialbyråernas personal i städerna och köpingarna hade genomgående en grundutbildning av högre standard än i landskommunerna. Både socialsekreterernas och socialinspektörernas grundskolningsnivå har på fem år märkbart stigit, men socialdirektörernas har däremot förblivit i stort sett oförändrad.

Om *yrkesutbildningen* har följande uppgifter erhållits, grovt framställda i huvudgrupper.

Angående yrkesutbildningen kan man konstatera detsamma som angående grundskolningen: landskommunernas funktionärer var svagare utbildade än städernas och köpingarnas.

När man jämför de år 1964 erhållna resultaten med undersökningen från år 1959, kan man konstatera, att yrkesutbildningen förbättrats något. Av socialdirektörerna var år 1959 utexaminerade socialvårdare 25.5 % och år 1964 38.6 %,

Ammattikoulutus Yrkesutbildning	Sosiaali- joht. Social- direktör	Sosiaali- siht. Social- sekr.	Sosiaali- tarkk. Social- insp.	Lastenvalvoja Barnatills. päätt. huvuds.	man sivut. bisyssla	Asiamies Ombuds- man	Toimisto- siht. Byrå- sekr.	Kanslisti Kanslist
	Prosentteina — I procent							
Kaupungit — Städer								
Kursseja ja käytännön kokemusta								
Kurser och praktisk erfarenhet ..	20.9	28.6	32.1	28.6	75.0	25.0	33.3	58.6
Kansakoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på folkskolegrund el. dyl.	—	3.6	7.8	—	25.0	12.5	5.6	34.7
Keskikoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på mellanskolegrund el. dyl.	41.9	44.6	52.3	28.6	—	—	38.9	6.7
Akateeminen koulutus tms. — Aka- demisk utbildning el. dyl.	37.2	23.2	7.8	42.8	—	62.5	22.2	—
Kauppalat — Köpingar								
Kursseja ja käytännön kokemusta —								
Kurser och praktisk erfarenhet ..	66.7	34.6	35.7	25.0	66.7	—	—	66.7
Kansakoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på folkskolegrund el. dyl.	—	3.9	7.1	—	33.3	—	—	33.3
Keskikoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på mellanskolegrund el. dyl.	33.3	50.0	54.8	75.0	—	—	—	—
Akateeminen koulutus tms. — Aka- demisk utbildning el. dyl.	—	11.5	2.4	—	—	100.0	—	—
Maalaiskunnat — Länskommuner								
Kursseja ja käytännön kokemusta —								
Kurser och praktisk erfarenhet ..	25.0	42.7	28.8	75.0	65.3	—	—	78.0
Kansakoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på folkskolegrund el. dyl.	—	9.0	31.9	—	29.5	—	—	19.7
Keskikoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på mellanskolegrund el. dyl.	62.5	47.1	39.3	25.0	2.9	—	—	1.4
Akateeminen koulutus tms. — Aka- demisk utbildning el. dyl.	12.5	1.2	—	—	2.3	—	—	—
Koko maa — Hela landet								
Kursseja ja käytännön kokemusta —								
Kurser och praktisk erfarenhet ..	26.3	40.3	31.4	47.4	65.6	22.2	33.3	71.6
Kansakoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på folkskolegrund el. dyl.	—	7.9	14.9	—	29.4	11.1	5.6	25.4
Keskikoulupohjaista jatkokoulutusta tms. — Fortsättningsskolning på mellanskolegrund el. dyl.	43.9	46.9	48.7	36.8	2.8	—	38.9	3.0
Akateeminen koulutus tms. — Aka- demisk utbildning el. dyl.	29.8	4.9	5.0	15.8	2.2	66.7	22.2	—

loppututkinnon suorittaneita vastaavasti 31.4 % ja 29.7 %. Sosiaalisiheteereistä oli v. 1959 33.1 % sosiaalihuoltajia, v. 1964 37.3 %, akateemisen

motsvarande siffror för dem, som hade avlagt akademisk slutexamen, var 31.4 och 29.7 %. Av socialsekreterarna var år 1959 33.1 % social-

loppututkinnon suorittaneita vastaavasti 3.0 ja 3.8 %. Sosiaalitarkkailijoista oli v. 1959 sosiaalihooltajia 32.7 %, v. 1964 40.8 %, akateemisen koulutuksen saaneita vastaavasti 6.8 ja 5.1 %.

Mielenkiintoista on tarkastella sosiaalitoimistojen henkilökuntaa lääneittäin varsinkin koulutuksen osalta. Seuraavassa asetelmassa on otettu mukaan kaikki aikaisemmissakin taulukoissa mainitut toimet, siis myös toimistovirkailijat, ja ammattikoulutus esitetty karkeasti jaoteltuna.

Peruskoulutukseltaan Uudenmaan läänin alueella työskentelevät olivat keskimäärää paljon useammin ylioppilaita, Ahvenanmaalla, Keski-Suomen ja Oulun läänien alueella taas kansakoulun käyneitä.

Ammattikoulutukseltaan Uudenmaan läänissä oli eniten akateemisen loppututkinnon suorittaneita ja vähiten pelkkien täydennyskursien varassa olevia. Ahvenanmaalla, Kuopion ja Lapin läänin alueella taas oli eniten ja suhteellisen runsaasti viimeksimainittuja. Maan alueittaiset kehityserot tulevat siis näkyviin myös sosiaalitoimistojen henkilökunnan koulutuksessa.

vårdare, år 1964 37.3 % samt sådana som avlagt akademisk slutexamen resp. 3.0 och 3.8 %. Av socialinspektörerna var år 1959 32.7 % socialvårdare, år 1964 40.8 %, resp. sådana som hade akademisk utbildning 6.8 och 5.1 %.

Det är intressant att granska socialbyråernas personal länsvis, i synnerhet med avseende å utbildningen. I den följande sammanställningen har medtagits också alla de tjänster, som nämnts i tidigare tabeller, alltså även byråfunktionärer, och yrkesutbildningen har framställts grovt indelad.

Till sin grundskolning var de som tjänstgjorde inom Nylands län mycket oftare studenter än medeltalet, medan de på Åland, i Mellersta Finland och Uleåborgs län oftare var endast folkskolgångna.

Angående yrkesutbildningen fanns i Nylands län mest sådana, som hade avlagt akademisk slutexamen och minst sådana med endast kompletteringskurser. På Åland, i Kuopio och Lapplands län återigen förekom mest och förhållandevis rikligt av de sistnämnda. Utvecklingskillnaderna mellan landets olika områden kommer alltså till synes även i skolningen av socialbyråernas personal.

Lääni — Län	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Pohjakoulutus Grundskolning		Ammattikoulutus — Yrkesutbildning				
			Kansak. Folksk.	Keskik. Mellansk.	Yliopp. tutk. Stud. ex.	Kursseja, koke- musta Kursur, erfaren- het	Kansak. pohja Med folksk. grund	Keskik. pohja Med mellansk. grund	Aka- teemi- hen Akade- misk
	Prosentteina — I procent								
Uudenmaan — Nylands	70.2	29.8	23.5	35.3	41.2	28.7	5.9	49.8	15.6
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	53.2	46.8	56.4	28.2	15.4	44.1	22.3	30.4	3.2
Ahvenanmaa — Åland	5.9	94.1	88.2	—	11.8	64.7	5.9	17.6	11.8
Hämeen — Tavastehus	66.0	34.0	45.3	36.5	18.2	40.2	10.7	43.4	5.7
Kymen — Kymmene	66.0	34.0	47.6	38.8	13.6	53.4	9.7	35.0	1.9
Mikkelin — S:t Michels	74.1	25.9	42.0	44.4	13.6	46.9	17.3	32.1	3.7
Pohjois-Karjalan — Norra Karelens	67.9	32.1	56.6	34.0	9.4	52.8	17.0	28.3	1.9
Kuopion — Kuopio	61.9	38.1	58.7	31.8	9.5	60.3	9.5	30.2	—
Keski-Suomen — Mellersta Fin- lands	61.9	38.1	60.3	33.3	6.4	52.4	19.0	28.6	—
Vaasan — Vasa	48.7	51.3	53.9	31.6	14.5	49.3	23.7	23.7	3.3
Oulun — Uleåborgs	63.4	36.6	60.6	29.6	9.8	50.7	23.2	23.2	2.9
Lapin — Lapplands	69.7	30.3	54.5	37.9	7.6	57.6	15.1	25.8	1.5
Koko maa — Hela landet	62.4	37.6	47.7	33.5	18.8	44.9	15.2	34.3	5.6

Lastenkotien henkilökunta. Selvitystä varten kehoitettiin jokaista lastenkotia lähettämään marraskuun 1964 lopussa palveluksessaan olleista henkilöistä pyydettyt tiedot. Saatujen vastauslomakkeiden mukaan oli 30. 11. 1964 lastenkodeissa täytettyinä erilaisia *virkoja* seuraavasti.

Barnhennens vårdpersonal. För utredningen anmodades varje barnhem att insända de begärda uppgifterna för alla personer de i slutet av november månad 1964 hade i sin tjänst. Enligt de erhållna svarsblanketterna hade barnhemmen 30. 11. 1964 olika *tjänster* besatta på följande sätt.

	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Niistä naisia Därav kvinnor
Johtaja — Föreståndare	149	27	28	204	184
Apulaisjohtaja — Biträdande föreståndare	27	2	3	32	23
Lastenhoitaja, hoitaja — Barnsköterska, sköterska	474	48	78	600	599
Hoitajanapulainen — Hjälpköterska	146	15	33	194	194
Ohjaaja, askarruttaja — Instruktor, sysselsättnings- ledare	34	1	—	35	11
Opettaja, erityisopettaja — Lärare, speciallärare	19	—	2	21	10
Osastonhoitaja, kotiryhmänhoitaja — Avdelningsskö- terska, hemgruppssköterska	26	—	6	32	32
Sairaanhoitaja, lääkintävoimistelija, sosiaalihoitaja Sjuksköterska, medikalgymnast, socialsköterska..	13	—	1	14	14
Osapäivähoitaja — Deltidssköterska	1	2	—	3	3
Psykologi, sosiaalitarkkailija — Psykolog, socialin- spektör	2	—	—	2	2
Yhteensä — Summa	891	95	151	1 137	1 072

Ohjaajista ja opettajista oli yli puolet miehiä, mutta koko henkilökunnan yhteismäärästä heitä oli vajaat 6%. Rungas kolme neljänestä kaikista työskenteli kaupungeissa.

Lastenkotien henkilökunnan *ikä* selviää seuraavasta.

Av instruktörerna och lärarna var över hälften män, men av hela personalens totala antal var männens andel knappa 6%. Drygt tre fjärdedelar av samtliga arbetade i städer.

Barnhennenspersonalens *ålder* framgår av följande.

	Luku Antal	Ikä, vuotta — Ålder, år						Tunte- maton Okänd
		Alle Under 20	20—29	30—39	40—49	50—59	60—	
Prosentteina — I procent								
Johtaja — Föreståndare	204	—	11.3	29.4	26.9	25.5	5.9	1.0
Apulaisjohtaja — Biträdande föreståndare	32	—	34.4	34.4	9.4	15.6	6.2	—
Lastenhoitaja, hoitaja — Barnsköterska, sköterska	600	1.0	47.4	30.8	10.8	6.7	0.8	2.5
Hoitajanapulainen — Hjälpköterska	194	19.6	51.6	14.4	5.7	1.0	0.5	7.2
Ohjaaja, askarruttaja — Instruktor, sysselsättnings- ledare	35	—	25.7	28.6	8.6	2.8	5.7	28.6
Opettaja, erityisopettaja — Lärare, speciallärare	21	—	23.8	42.8	4.8	23.8	4.8	—
Osastonhoitaja, kotiryhmänhoitaja — Avdelnings- sköterska, hemgruppssköterska	32	—	28.1	25.0	28.1	15.7	3.1	—
Sairaanhoitaja, lääkintävoimistelija, sosiaalihoitaja Sjuksköterska, medikalgymnast, socialsköterska	14	—	35.7	42.9	14.3	7.1	—	—
Osapäivähoitaja — Deltidssköterska	3	—	33.3	33.3	33.3	—	—	—
Psykologi, sosiaalitarkkailija — Psykolog, socialin- spektör	2	—	100.0	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	1 137	3.9	39.5	28.0	13.2	9.7	2.1	3.6

Noin kaksi kolmannesta kaikista oli iältään 20—39-vuotiaita. Vain johtajien ja opettajien joukossa oli runsaammin yli 50-vuotiaita.

Seuraavasta asetelmasta käy ilmi, kuinka kauan lastenkotien hoitohenkilökunta oli ollut nykyisessä toimessa.

Cirka två tredjedelar av samtliga var i åldern 20—39 år. Endast bland föreståndarna och lärarna fanns ett större antal över 50 år.

Ur följande sammanställning framgår, hur länge barnhemmens vårdpersonal innehaft sin nuvarande tjänst.

	Luku Antal	Ollut nykyisessä toimessa, vuotta Innehaft nuvarande tjänst, år							Tunte- maton Ökänt
		Alle Under 1	1—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—	
		Prosentteina — I procent							
Johtaja — Föreståndare	204	5.8	28.4	24.0	18.6	10.8	4.9	5.0	2.5
Apulaisjohtaja — Biträdande föreståndare ..	32	15.6	37.5	28.1	—	3.1	6.3	—	9.4
Lastenhoitaja, hoitaja — Barnsköterska, skö- terska	600	14.5	40.7	19.8	12.7	4.3	1.3	0.7	6.0
Hoitajanapulainen — Hjälpköterska	194	20.6	49.0	14.4	4.6	1.6	1.0	—	8.8
Ohjaaja, askarruttaja — Instruktor, syssel- sättningsledare	35	14.2	62.9	2.9	14.2	2.9	—	2.9	—
Opettaja, erityisopettaja — Lärare, special- lärare	21	—	52.4	14.3	19.0	4.8	—	—	9.5
Osastonhoitaja, kotiryhmänhoitaja — Avdel- ningsköterska, hemgruppssköterska	32	12.5	37.5	28.1	6.3	9.4	3.1	—	3.1
Sairaanhoitaja, lääkintävoimistelija, sosiaali- hoitaja — Sjuksköterska, medikalgymnast, socialsköterska	14	21.4	57.2	—	—	14.3	—	—	7.1
Osapäivähoitaja — Deltidssköterska	3	66.7	33.3	—	—	—	—	—	—
Psykologi, sosiaalitarkkailija — Psykolog, so- cialinspektör	2	—	100.0	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	1 137	13.9	40.9	19.2	11.8	5.2	2.0	1.3	5.7

Henkilökunnan vaihtuvuus oli ollut nopeata. Yli puolet oli ollut nykyisessä toimessaan alle 5 vuotta. Sen sijaan sosiaalihuollon alalla palveltua aika on keskimäärin luonnollisesti pitempi, kuten selviää seuraavasta asetelmasta.

Lastenkodin johtaja ei ole pystynyt selvittämään joka neljännen kohdalla sosiaalihuollon alalla palveltua aikaa. Kun lastenkotien hoitohenkilökunta on iältään keskimäärin verraten nuorta, on selvää, että sosiaalihuollon alallakaan ei palvelusvuosia ole voinut kertyä kovin runsaasti.

Vuonna 1959 tehdyssä tutkimuksessa selvitettiin myös lastenkotien henkilökunnan saamaa pohjakoulutusta. Viiden vuoden aikana on havaittavissa tässä suhteessa pientä koulutustason nousua, kuten käy selville seuraavalla sivulla olevasta toisesta asetelmasta.

Omsättningen av personal hade varit snabb. Över hälften hade innehaft sina nuvarande tjänster mindre än 5 år. Däremot hade självfallet den tid som avtjänats i socialvårdsbranschen varit i genomsnitt längre, vilket framgår ur följande sammanställning.

Barnhemsföreståndaren har i vart fjärde fall inte kunnat klarlägga den tid som avtjänats inom socialvården. Då barnhemmens vårdpersonal är vad åldern beträffar i genomsnitt relativt ung, är det uppenbart att inte ens tjänsteåren inom socialvårdsbranschen har kunnat bli alltför många.

I den undersökning som föranstaltades år 1959 utreddes även vilken grundskolning barnhemspersonalen erhållit. På fem år har härvidlag kunnat iakttas en liten stegring i utbildningsnivån, vilket framgår ur den andra sammanställningen på följande sida.

	Luku Antal	Toiminut sosiaalihuollon alalla, vuotta Verkat inom socialvärden, år							Tunte- maton Okänt
		Alle Under 1	1—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—	
		Prosentteina — I procent							
Johtaja — Föreståndare	204	—	7.8	13.2	18.7	11.2	10.8	19.6	18.7
Apulaisjohtaja — Biträdande föreståndare ..	32	3.1	25.0	18.7	6.3	6.3	3.1	9.4	28.1
Lastenhoitaja, hoitaja — Barnsköterska, skö- terska	600	2.3	25.0	17.3	12.7	5.5	3.0	3.5	30.7
Hoitajanapulainen — Hjälpköterska	194	5.7	34.5	14.4	3.6	3.1	—	0.5	38.2
Ohjaaja, askarruttaja — Instruktor, syssel- sättningsledare	35	14.3	31.4	8.5	22.9	—	2.9	—	20.0
Opettaja, erityisopettaja — Lärare, special- lärare	21	—	38.1	28.6	—	4.8	9.5	9.5	9.5
Osastonhoitaja, kotiryhmänhoitaja — Avdel- ningssköterska, hemgruppssköterska	32	3.1	12.5	21.9	21.9	6.3	15.6	6.2	12.5
Sairaanhoitaja, lääkintävoimistelija, sosiaali- hoitaja — Sjuksköterska, medikalgyrnast, socialsköterska	14	7.1	28.6	—	7.1	7.1	—	7.1	42.9
Osapäivähoitaja — Deltidssköterska	3	—	66.7	—	33.3	—	—	—	—
Psykologi, sosiaalitarkkailija — Psykolog, so- cialinspektör	2	—	—	50.0	—	—	—	—	50.0
Yhteensä — Summa	1 137	2.9	23.8	16.0	12.3	6.0	4.3	6.1	28.6

	Luku Antal	Pohjakoulutus Grundskolning			Ylioppilas Student	Tunte- maton Okänd
		Kansa- koulu Folk- skola	Keski- koulu Mellan- skola			
		Prosentteina — I procent				
Johtaja — Föreståndare	204	35.8	54.4	8.8	1.0	
Apulaisjohtaja — Biträdande föreståndare	32	34.4	46.9	18.7	—	
Lastenhoitaja, hoitaja — Barnsköterska, sköterska	600	54.7	42.5	2.5	0.3	
Hoitajanapulainen — Hjälpköterska	194	74.7	5.7	15.5	4.1	
Ohjaaja, askarruttaja — Instruktor, sysselsättnings- ledare	35	57.1	31.4	2.9	8.6	
Opettaja, erityisopettaja — Lärare, speciallärare	21	19.0	52.4	28.6	—	
Osastonhoitaja, kotiryhmänhoitaja — Avdelningsskö- terska, hemgruppssköterska	32	28.1	62.5	9.4	—	
Sairaanhoitaja, lääkintävoimistelija, sosiaalihoitaja — Sjuksköterska, medikalgyrnast, socialsköterska	14	14.3	50.0	35.7	—	
Osapäivähoitaja — Deltidssköterska	3	66.7	—	33.3	—	
Psykologi, sosiaalitarkkailija — Psykolog, socialin- spektör	2	—	50.0	50.0	—	
Yhteensä — Summa	1 137	52.2	38.9	7.6	1.3	

Vuonna 1959: johtajat, lastenhoitajat ja muut sosiaali-
työntekijät — År 1959: föreståndare, barnsköterskor
och övriga socialarbetare

773 55.9 40.4 3.7 —

Kaupungeissa on pohjakoulutustaso hieman korkeampi kuin maalla, mutta mitään suuria eroja ei ole tässä suhteessa havaittavissa. Lää-
neittäin asiaa tarkasteltaessa havaitaan ylioppilas-

I städerna är grundskolningsnivån en aning högre än i landsorten, men några större skiljaktigheter kan i detta avseende inte förmärkas. Betraktar man saken länsvis märker man, att

tutkinnon suorittaneita olleen suhteellisesti runsaimmin Mikkelin läänissä, 10.4 % ja Uudellamaalla, 7.4 %, vähiten Lapin läänissä, 1.7 %. Kansakoulupohjalta ammattiin valmistuneita taas oli suhteellisesti eniten Pohjois-Karjalassa, 64.7 % ja Lapissa, 61.6 %, vähiten Oulun läänissä, 49.2 % ja Uudellamaalla, 49.8 %. Jos edelleen tarkastellaan lääneittäin lastenkotien hoitohenkilökunnan ammattikoulutusta, havaitaan heitä ilman minkäänlaista edes kurssinmuotoista koulutusta olleen eniten Lapissa, 33.3 %, Turun ja Porin läänissä, 23.1 % ja Keski-Suomessa, 21.6 %, vähiten Mikkelin läänissä, 6.9 %.

Ammattikoulutuksen laatu ja sitä saaneiden suhteellinen osuus koko hoitohenkilökunnasta käy ilmi seuraavasta asetelmasta.

de som avlagt studentexamen förekommit förhållandevis talrikast i S:tMichels län, 10.4 %, och i Nylands län, 7.4 %, sparsammast i Lapplands län, 1.7 %. De som utbildats för sitt yrke med folkskola som underbyggnad förekom åter förhållandevis mest i Norra Karelen, 64.7 %, och i Lappland, 61.6 %, sparsammast i Uleåborgs län, 49.2 %, och i Nyland, 49.8 %. Betraktar man ytterligare yrkesutbildningen bland barnhemmens vårdpersonal länsvis finner man, att de som inte hade någon, inte ens i kursform givnen utbildning, förekom mest i Lappland, 33.3 %, i Åbo och Björneborgs län, 23.1 %, och i Mellersta Finland, 21.6 %, sparsammast i S:t Michels län, 6.9 %.

Yrkesutbildningens beskaffenhet och de yrkesutbildades proportionella andel i den totala vårdpersonalen framgår av följande sammanställning.

	Luku Antal	Ammattikoulutus ¹⁾ , prosentteina Yrkesutbildning ¹⁾ , i procent												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Johtaja — Föreståndare ..	204	10.8	51.0	1.0	11.8	1.5	—	11.2	1.0	3.4	—	3.9	2.0	2.4
Apulaisjohtaja — Biträ- dande föreståndare	32	12.5	25.0	—	12.5	—	—	6.2	6.3	6.3	3.1	6.2	6.3	15.6
Lastenhoitaja, hoitaja — Barnsköterska, sköterska	600	71.8	15.6	0.3	0.8	2.7	—	0.9	—	0.2	1.7	1.0	1.0	4.0
Hoitajanapulainen — Sköterskebiträde	194	4.6	—	—	—	0.5	—	0.5	—	—	9.3	3.1	13.4	68.6
Ohjaaja, askarruttaja — Instruktör, sysselsätt- ningsledare	35	2.8	8.6	—	—	2.8	—	28.6	—	37.1	—	8.6	2.8	8.6
Opettaja, erityisopettaja — Lärare, speciallärare ...	21	—	—	9.5	—	—	—	—	4.8	85.7	—	—	—	—
Osastonhoitaja, kotiryh- mänhoitaja — Avdel- ningssköterska hem- gruppssköterska	32	15.6	25.0	—	43.7	—	—	6.3	—	3.1	—	—	—	6.3
Sairaanhoitaja, lääkintä- voimistelija, sosiaalihoi- taja — Sjuksköterska, medikalgymnast, social- sköterska	14	—	—	—	78.6	—	21.4	—	—	—	—	—	—	—
Osapäivähoitaja — Deltids- sköterska	3	—	33.3	—	—	—	—	—	33.3	—	—	—	—	33.3
Psykologi, sosiaalitarkkaili- ja — Psykolog, socialins- pektör	2	—	—	—	—	—	—	50.0	50.0	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	1 137	41.5	19.2	0.6	5.1	1.8	0.3	3.9	0.7	3.6	2.5	2.2	3.4	15.2

¹⁾ Selitys seuraavalla sivulla — ²⁾ Förklaring på följande sida

- 1) 1. lastenhoitaja
2. kasvattajaopisto
3. lastentarhanopettaja
4. sairaanhoitaja
5. vajaanmielishoitaja, apuhoitaja
6. lääkintävoimistelija
7. sosiaalihuoltaja, nuoriso-ohjaaja, sosionomi
8. akateeminen loppitutkinto
9. kansakoulun tms. opettaja, liikunnanohjaaja
10. kotisisar, kodinhoitaja
11. alaan liittyviä kursseja
12. muuta jatkokoulutusta (kansanop., talouskoulu yms.)
13. ei koulutusta

Johtajista noin puolet oli kasvattajaopiston käyneitä, kolme kymmenestä joko lastenhoitajia, sairaanhoitajia tai sosiaalihuoltajia. Apulaisjohtajista vielä joka kuudes oli ilman mitään koulutusta. Lastenhoitajista runsas kaksi kolmannesta oli saanut lastenhoitajakoulutuksen ja joka kuudes käynyt kasvattajaopiston. Muunkin hoitohenkilökunnan ammattikoulutustaso oli tehtävien laatu huomioon ottaen verraten korkea. Vuodesta 1959 on ammattikoulutustaso noussut erittäin paljon. Korkein se oli maalaiskuntien lastenkodeissa, joissa kahta hoitajaa lukuun ottamatta kaikki olivat saaneet alan vaatimaa ammattikoulutusta. Akateemisen loppitutkinnon suorittaneet toimivat kaikki kaupungeissa tai kaupunkikuntien omistamissa lastenkodeissa.

- 1) 1. barnsköterska
2. uppfostrarinstitut
3. barnträdgårdslärarinna
4. sjuksköterska
5. vårdare av psykiskt efterblivna, hjälpsköterska
6. medikalgymnast
7. socialvårdare, ungdomsledare, socionom
8. akademisk slutexamen
9. folkskol- el.dyl. lärare, instruktör för fysisk fostran
10. hemsyster, hemvårdarinna
11. till branschen hörande kurser
12. annan fortbildning (folkhögskola, hushållsskola el.dyl.)
13. ingen utbildning

Av föreståndarinnorna hade cirka hälften genomgått uppfostrarinstitut, tre av tio var antingen barnsköterska, sjuksköterska eller socialvårdare. Bland de biträdande föreståndarinnorna saknade ännu var sjätte varje slag av utbildning. Av barnsköterskorna hade drygt två tredjedelar fått barnsköterskeutbildning och var sjätte hade genomgått uppfostrarinstitut. Också bland den övriga vårdpersonalen var yrkesutbildningsnivån med beaktande av uppgifternas beskaffenhet relativt hög. Sedan år 1959 har yrkesutbildningsnivån stigit avsevärt. Den högsta nivån hade barnhemmen i landskommunerna, i vilka samtliga sköterskor, på två när, ägde den yrkeskolning som krävdes på området. Alla med akademisk slutexamen var verksamma i städer eller i barnhem som ägdes av stadskommuner.

	Luku Antal	Ammattikoulutus ¹⁾ — Yrkesutbildning ¹⁾												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Tavallinen lastenkoti — Vanligt barnhem	331	104	107	3	2	3	—	6	2	—	15	8	28	53
Tavallinen ja pikkulasten osasto														
Vanligt med småbarnsavd ...	231	97	60	—	1	—	—	4	—	1	4	1	6	57
Pikkulastenkoti — Småbarnshem	134	92	2	1	25	—	1	2	—	—	5	—	—	6
Vastaanottokoti — Mottagningshem	157	109	11	—	15	4	1	3	1	1	—	4	2	6
Perheryhmäkoti — Familjgrupp-hem	17	2	1	—	1	—	—	1	—	2	1	1	1	7
Äiti- ja lapsikoti — Mödra- och barnhem	32	21	1	—	6	—	—	1	—	—	1	1	—	1
Suojelukasv. vastaanottokoti — Skyddsufffostr. mottagningshem	36	—	4	—	—	—	—	4	4	18	—	3	—	3
Nuorisokoti — Ungdomshem	40	6	3	1	1	1	—	12	—	6	—	5	1	4
Ongelmalastenkoti, psykiatr.huol. Problembarnshem, psykiatr. ... vårdanstalt	60	13	23	—	2	1	—	9	—	10	—	1	—	1
Vajaanmielisten lastenkoti—Barnhem för psykiskt efterblivna	42	16	2	2	1	8	—	—	—	1	1	—	—	11
Raajarikkoisten lastenkoti — Barnhem för vanföra	16	—	2	—	—	3	1	—	—	3	2	1	1	3
Tuberkuloottisten lastenkoti — Barnhem för tuberkulösa	41	12	2	—	4	—	—	2	—	—	—	—	—	21
Yhteensä — Summa	1 137	472	219	7	58	20	3	44	7	42	29	25	39	173

¹⁾ Koulutus jaettu ryhmiin kuten edell. asetelmassa — ¹⁾ Utbildningen fördelad i grupper enl. föregående sammanställning

Luonteeltaan erilaiset lastenkodit vaativat tietysti koulutukseltaan erilaista henkilökuntaa. Edellä esitetään hoitohenkilökunnan jakautuminen koulutuksen mukaan erilaisissa lastenkodeissa.

Opettajat toimivat etupäässä vastaanotokodeissa ja psykiatrisissa hoitolaitoksissa, nuorisohjaajat nuorisokodeissa ja psykiatrisissa hoitolaitoksissa, sairaanhoitajat pikkulastenkodeissa ja vastaanotokodeissa, vajaamielishoitajat ja apuhoitajat vajaamielisten ja raajarikkoisten lastenkodeissa ja kouluttamattomat tavallisissa lastenkodeissa.

Seuraavasta asetelmasta selviää henkilökunnan ammattikoulutus eri omistajien laitoksissa.

Luku Antal	Ammattikoulutus ¹⁾ — Yrkésutbildning ¹⁾													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Kunta — Kommun	708	286	173	2	21	11	1	29	5	33	15	12	23	97
Seurakunta, diakonissalaitos, kaupunkilähetys ym. — Församling, diakonissanstalt, stadsmision m.m.	68	15	12	—	5	1	—	5	—	—	1	—	3	26
Teollisuuslaitos — Industriföretag	7	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mannerheimliitto r.y. — Mannerheimförbundet r.f.	24	4	1	—	1	4	—	—	—	3	4	—	—	7
Pelastakaa Lapset r.y. — Rädda Barnen r.f.	42	22	4	—	2	—	—	2	—	1	2	1	2	6
Pelastusarmeija — Frälsningsarmén	24	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	5
Folkhälsan	24	16	—	1	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kannatusyhä., säätiöt tms. — Garantiför., stiftelser el.dyl. . .	235	112	27	4	20	4	1	8	2	4	7	5	11	30
Yksityiset henkilöt — Enskilda personer	5	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Yhteensä — Summa	1 137	472	218	7	58	20	3	44	7	42	29	25	39	173

¹⁾ Koulutus jaettu ryhmiin kuten edell. asetelmassa — ¹⁾ Utbildningen fördelad i grupper enl. föregående sammanställning

Suhteellisesti eniten kouluttamattomia tai vain aivan vähän koulutusta saaneita oli seurakuntien ja uskonnollisten järjestöjen lastenkodeissa, kaksi viidestä. Sen sijaan teollisuuslaitosten ja Folkhälsanin lastenkodeissa koko hoitohenkilökunta oli koulutettua.

Lasten päivähuoltolaitosten hoitohenkilökunta. Seuraavassa esitetään lasten päivähuoltolaitoksista eli lastentarhoista, seimistä, laajennetuista lastenseimistä ja koululasten päiväkodeista tehdyn tutkimuksen yhteydessä niiden hoitohenkilökunnasta saatuja tietoja.

Barnhem, som till sin natur är olika, kräver givetvis i fråga om utbildning olikartad personal. Ovan en sammanställning över vårdpersonalens fördelning enligt utbildning på olika barnhem.

Lärarna verkar främst i mottagningshem och psykiatriska vårdanstalter, ungdomsledarna i ungdomshem och psykiatriska vårdanstalter; sjuksköterskorna i småbarnshem och mottagningshem; vårdarna av psykiskt efterblivna och hjälpsköterskorna i barnhem för psykiskt efterblivna och för vanföra samt de som saknar utbildning i vanliga barnhem.

Ur nedanstående sammanställning framgår personalens yrkesutbildning i anstalter med olika innehavare.

Proportionsvis mest oskolad eller blott med ringa utbildning utrustad personal fanns i barnhem, som innehades av församlingar och religiösa organisationer, två av fem. Däremot hade industriföretagens och Folkhälsans barnhem enbart utbildad vårdpersonal.

Vårdpersonalen vid dagvårdsinrättningar för barn. I det följande redovisas de uppgifter rörande vårdpersonalen vid dagvårdsinrättningar för barn, dvs. vid barnträdgårdar, barnkrubbor, utvidgade barnkrubbor och daghem för skolbarn, som erhållits i samband med en undersökning.

Lastenseimiä oli koko maassa 123, laajennettuja lastenseimiä 88, lastentarhoja 311, koululasten päiväkoteja 10 ja yksityisiä leikkikouluja 76 eli yhteensä laitoksia 608. Kun osa laitoksista käsitti esimerkiksi sekä seimen että lastentarhan, ei laitosten johtajien lukumäärä kuitenkaan nouse päivähuoltolaitosten lukuun. Saatujen vastauslomakkeiden mukaan oli 31. 12. 1964 lasten päivähuoltolaitoksissa täytettyinä erilaisia *virkoja* seuraavasti.

	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Niistä naisia Därav kvinnor
Johtaja — Föreståndare	361	42	55	458	456
Apul. johtaja — Biträdande föreståndare	38	1	4	43	43
Lastentarhanop. — Barnträdgårdslärlarinna	572	74	112	758	758
Lastenhoitaja — Barnsköterska	409	33	49	491	491
Hoitajanapul. — Sköterskebiträde	267	55	74	396	396
Harjoittelija — Praktikant	584	87	102	773	773
Yhteensä — Summa	2 231	292	396	2 919	2 917

Toinen miesjohtajista oli ranskalaisen, toinen englantilaisen koulun lastentarhan johtaja. Vajaa seitsemäsosa työskenteli maalaiskunnissa.

Henkilökunnan ikä selviää seuraavasta.

	Luku Antal	Ikä, vuotta — Ålder, år						Tunte- maton Okänd
		Alle 20	20—29	30—39	40—49	50—59	60—	
		Prosentteina — I procent						
Johtaja — Föreståndare	458	—	18.1	26.6	28.0	21.8	3.1	2.4
Apul. johtaja — Bitr. föreståndare	43	2.3	30.2	32.6	13.9	9.3	7.0	4.7
Lastentarhanop. — Barnträdgårdslärlarinna	758	0.3	40.4	30.5	16.3	9.1	2.8	0.6
Lastenhoitaja — Barnsköterska	491	0.4	38.1	31.0	16.1	11.6	0.6	2.2
Hoitajanapul. — Sköterskebiträde	396	22.2	38.6	16.4	12.6	5.6	0.3	4.3
Harjoittelija — Praktikant	773	71.3	16.0	0.3	0.8	—	—	11.6
Yhteensä — Summa	2 919	22.1	29.7	20.1	13.5	8.6	1.4	4.6

Yli puolet johtajista, vajaa kolmannes apulaisjohtajista, runsas neljännnes lastentarhanopettajista ja lastenhoitajista oli 40 vuotta täyttäneitä. Lähellä eläkeikää oli suhteellisesti eniten apulaisjohtajia.

Seuraavasta asetelmasta käy ilmi, kuinka kauan lasten päivähuoltolaitosten hoitohenkilökunta oli ollut *nykyisessä toimessa*.

Barnkrubbor fanns i hela landet 123, utvidgade barnkrubbor 88, barnträdgårdar 311, daghem för skolbarn 10 och privata lekskolor 76 eller sammanlagt 608 inrättningar. Då en del av inrättningarna omfattade t.ex. både barnkrubba och barnträdgård, stiger dock inte antalet föreståndare till samma antal som för inrättningarna. Enligt de erhållna svarsblanketterna hade dagvårdsinrättningarna för barn 31. 12. 1964 olika *tjänster* besatta på följande sätt.

Den ena av de manliga föreståndarna var föreståndare för franska och den andra för engelska skolans barnträdgård. Knappt en sjundedel arbetade i landskommunerna.

Personalens ålder framgår av följande.

Mer än hälften av föreståndarna, knappt en tredjedel av de biträdande föreståndarna, drygt en fjärdedel av barnträdgårdslärlarinnorna och barnsköterskorna hade fyllt 40 år. Nära pensionsåldern var förhållandevis mest biträdande föreståndare.

Ur följande sammanställning framgår, hur länge vårdpersonalen vid dagvårdsinrättningarna för barn innehaft sin *nuvarande tjänst*.

	Luku Antal	Ollut nykyisessä toimessa, vuotta—Innehaft nuvarande tjänst, år								Tunte- maton Okänt
		Alle Under 1—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—29	30—	1	
		Prosentteina — I procent								
Johtaja — Föreståndare	458	5.0	29.9	19.4	19.4	11.6	3.5	2.0	1.3	7.9
Apul.johtaja — Bitr. föreståndare	43	7.0	32.6	2.3	9.3	2.3	2.3	—	—	44.2
Lastentarhanop. — Barnträdgårdslär. . .	758	9.1	37.1	20.4	15.6	7.9	2.8	0.9	2.1	4.1
Lastenhoit. — Barnsköterska	491	9.6	35.4	19.6	18.9	9.4	1.4	0.2	1.0	4.5
Hoitajanapul. — Sköterskebiträde	396	15.2	44.2	16.7	8.1	3.8	0.2	—	0.2	11.6
Harjoittelija — Praktikant	773	44.1	11.1	—	—	—	—	—	—	44.8
Yhteensä — Summa 2 919	18.6	29.7	13.9	11.5	6.0	1.6	0.6	1.0	17.1	

Noin kolmannes johtajista, kaksi viidestä apulaisjohtajista ja melkein puolet lastentarhanopettajista ja lastenhoitajista oli ollut nykyisessä toimessaan alle 5 vuotta. Harjoittelijoiden vaihtuminen on luonnollisesti ollut hyvin nopeata samoin kuin hoitajanapulaistenkin.

Kuten aikaisemmissakin laitosten hoitohenkilökuntaa koskevissa tiedusteluissa on *alalla palvelun ajan pituus* tullut puutteellisesti selvitetynsi. Seuraava asetelma antaa tietoja koko palveluajan pituudesta.

Ungefär en tredjedel av föreståndarna, två av fem biträdande föreståndare och nästan hälften av barnträdgårdslärarinnorna och barnsköterskorna hade innehaft sin nuvarande tjänst en kortare tid än 5 år. Praktikanterna har naturligtvis växlat i snabb takt liksom också sköterskebiträdena.

Liksom i de tidigare förfrågningarna angående inrättningarnas vårdpersonal har *den tid som avtjänats inom socialvårdsbranschen* blivit bristfälligt utredd.

	Luku Antal	Toiminut alalla, vuotta — Verkat inom socialvården, år								Tunte- maton Okänt
		Alle Under 1—4	5—9	10—14	15—19	20—24	25—29	30—	1	
		Prosentteina — I procent								
Johtaja — Föreståndare	458	0.4	10.7	13.6	15.3	16.8	12.5	8.7	9.8	12.2
Apul.joht. — Bitr. föreståndare	43	2.3	4.7	18.6	11.6	11.6	—	—	4.7	46.5
Lastentarhanop. — Barnträdgårdslär. . .	758	2.2	26.4	25.2	16.4	10.8	6.2	3.7	4.5	4.6
Lastenhoit. — Barnsköterska	491	1.8	17.1	24.7	18.5	11.4	6.1	3.9	4.7	11.8
Hoitajanapul. — Sköterskebiträde	396	9.9	35.6	19.4	9.8	4.3	1.3	—	0.3	19.4
Harjoittelija — Praktikant	773	35.4	13.8	0.3	—	—	—	—	—	50.5
Yhteensä — Summa 2 919	11.7	20.0	15.8	11.3	8.1	4.7	3.0	3.6	21.8	

Johtajilla oli luonnollisesti pisimmät palveluajat, mutta suhteellisen paljon oli lastentarhanopettajien ja lastenhoitajienkin joukossa yli 10 vuotta alalla olleita.

Korkein pohjakoulutus oli lastentarhanopettajilla, kuten selviää seuraavasta.

Föreståndarna hade naturligtvis de längsta tjänstetiderna, men även bland barnträdgårdslärarinnorna och barnsköterskorna fanns det förhållandevis många som tjänstgjort inom branschen i mer än 10 år.

Den högsta grundskolningsnivån hade barnträdgårdslärarinnorna, såsom framgår av följande.

	Luku Antal	Pohjakoulutus — Grundskolning			Tunte- maton Okänt
		Kansa- koulu Folkskola	Keskikoulu Mellan- skola	Ylioppilas Student	
		Prosentteina — I procent			
Johtaja — Föreståndare	458	20.5	47.4	32.1	—
Apul.joht. — Bitr. föreståndare	43	39.5	44.2	16.3	—
Lastentarhanop. — Barnträdgårdslärarina . . .	758	4.5	41.4	54.1	—
Lastenhoitaja — Barnsköterska	491	60.1	38.7	1.0	0.2
Hoitajanapul. — Sköterskebiträde	396	78.3	18.7	3.0	—
Harjoittelija — Praktikant	773	41.7	48.5	9.8	—
Yhteensä — Summa 2 919	36.7	40.7	22.5	0.1	

Johtajien ja apulaisjohtajien alhaisempi pohjakoulutustaso johtunee lähinnä heidän korkeammasta iästään ja pienemmistä koulutusvaatimuksista heidän aloittaessaan ammattiaan. Korkein pohjakoulutustaso oli hoitohenkilökunnalla Pohjois-Karjalan läänissä, missä 36 % oli ylioppilaita. Uudenmaan, Mikkelin, Keski-Suomen ja Oulun lääneissä heitä oli yli neljännes kussakin. Pohjois-Karjalan läänissä oli myös vähiten vain kansakoulun käyneitä, ainoastaan 14 %.

Ammattikoulutuksen laatu ja sitä saaneiden suhteellinen osuus koko hoitohenkilökunnasta käy ilmi seuraavasta asetelmasta.

Föreståndarnas och de biträdande föreståndarnas lägre grundskolningsnivå torde närmast bero på deras högre ålder och på de mindre skolningsfordringarna när de började med sitt yrke. Den högsta grundskolningsnivån hade vårdpersonalen i Norra Karelen, där 36 % var studenter. I Nylands, S:t Michels, Mellersta Finlands och Uleåborgs län utgjorde de drygt en fjärdedel i varje. I Norra Karelen fanns även minst sådana som endast gått i folkskola, blott 14 %.

Yrkesutbildningens beskaffenhet och de yrkesutbildades proportionella andel av den totala vårdpersonalen framgår av följande sammanställning.

	Luku Antal	Ammattikoulutus ¹⁾ — Yrkesutbildning ¹⁾														Tunte- maton Okänd	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		15
Johtaja — Föreståndare	458	8.3	18.1	0.4	0.4	54.8	3.3	—	0.4	0.4	2.0	1.1	1.3	0.9	0.7	0.9	7.0
Apul.joht. — Bitr. föreståndare	43	7.0	23.3	—	2.3	9.3	4.7	—	—	—	—	—	—	2.3	9.3	2.3	39.5
Lastentarhanopettaja — Barntädgårdslär.	758	2.8	0.8	0.1	0.1	88.8	0.4	0.1	—	—	0.8	0.1	1.2	0.7	0.9	1.3	1.9
Lastenhoitaja — Barnsköterska	491	1.4	83.7	—	0.2	1.4	—	0.2	0.2	0.6	0.2	—	0.2	0.9	1.4	4.9	4.7
Hoitajanapul. — Sköterskebiträde	396	—	4.8	—	—	—	—	—	—	1.3	—	—	—	1.5	8.6	82.3	1.5
Harjoittelija — Praktikant	773	—	0.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0.3	2.2	97.2	—
Yhteensä — Summa	2 919	2.3	18.2	0.1	0.2	32.0	0.7	0.1	0.1	0.3	0.5	0.2	0.5	0.8	2.5	38.3	3.2

¹⁾ Selitys seuraavalla sivulla — ¹⁾ Förklaring på följande sida

Erityyppisissä laitoksissa työskentelevien henkilöiden lukumäärä ammattikoulutuksen mukaan esitetään alla. Ryhmään »ainakin seimi» on viety kaikki sekamuotoisetkin laitokset, joissa ainakin yksi osasto on seimi-ikäisiä varten.

Antalet personer som arbetar vid inrättningar av olika slag redovisas nedan, uppdelade enligt yrkesutbildning. Till gruppen »åtminstone barnkrubba» har hänförts även alla de inrättningar av olika art, där åtminstone en avdelning är avsedd för barn i barnkrubbe-åldern.

	Luku Antal	Ammattikoulutus ¹⁾ — Yrkesutbildning ¹⁾														Tunte- maton Okänd	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		15
Koulul. päiväkot — Daghem för skolbarn	19	1	—	—	1	4	—	—	—	—	6	—	—	1	1	4	1
Lastentarha ja leikkikoulu — Barntädgård och lekskola	1 442	17	59	3	4	703	4	2	1	3	9	6	11	15	34	502	69
Ainakin seimi — Åtm. barnkrubba	1 458	51	472	—	—	228	16	—	2	7	1	—	5	6	37	611	22
Yhteensä — Summa	2 919	69	531	3	5	935	20	2	3	10	16	6	16	22	72	1 117	92

¹⁾ Selitys seuraavalla sivulla — ¹⁾ Förklaring på följande sida

Koululasten päiväkotien hoitohenkilökunnasta noin kolmannes oli kansakoulunopettajia, lastentarhain miltei puolet lastentarhanopettajia ja seimissä taas miltei kolmannes lastenhoitajia. Lastentarhoissa joka kolmas oli ilman ammattikoulutusta, seimissä kaksi viidestä kuului kouluttamattomaan apuhenkilökuntaan tai harjoittelijoihin.

Seuraavassa asetelmassa on jaoteltu laitokset omistajan mukaan ja niiden hoitohenkilökunta ammattikoulutuksen mukaan. Suhteellisesti vähiten kouluttamatonta henkilökuntaa oli kuntien omistamissa laitoksissa, noin kolmannes.

	Luku Antal	Ammattikoulutus ¹⁾ — Yrkesutbildning ¹⁾															Tunte- maton Okänd
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Kunta — Kommun	1 992	57	357	2	1	761	6	1	1	7	11	2	10	7	42	722	5
Seurakunta — Försam- ling	161	5	21	—	3	20	1	—	—	—	1	4	2	4	12	40	48
Teoll.laitos — Industri- företag	103	1	15	—	—	21	1	—	—	1	1	—	—	1	4	47	11
Mannerheimliitto r.y.— Mannerheimförbundet r.f.	119	3	24	—	—	24	1	—	—	2	—	—	—	2	3	56	4
Pelastakaa Lämpet r.y.— Rädda Barnen r.f. . .	4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Pelastusarmeija — Frälsningsarmen	89	—	28	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	54	1
Folkhälsan	48	—	10	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	3	1	19	3
Punainen Risti — Röda Korset	9	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Kannatusyhdistys — Ga- rantiförening	325	3	63	1	—	88	6	1	—	—	1	—	3	3	5	134	17
Yksityiset henkilöt — Enskilda personer . . .	69	—	12	—	1	1	5	—	2	—	2	—	1	2	2	38	3
Yhteensä — Summa	2 919	69	531	3	5	935	20	2	3	10	16	6	16	22	72	1 117	92

- 1) 1. kasvattajaopisto
2. lastenhoitaja
3. sosiaalihuoltaja, sosionomi
4. nuoriso-ohjaaja, sosionomi
5. lastentarhanopettaja
6. sairaanhoitaja, terveyssiisär
7. lääkintävoimistelijä
8. vajaamielishoitaja, apuhoitaja
9. kotisisär, kodinhoitaja
10. kansakoulunopettaja
11. akat. loppututkinto
12. arvosanoja korkeakoulussa
13. alan kurssija
14. muu koulutus
15. ei koulutusta

Kouluttamattoman henkilökunnan osuus laitoksissa, kun ne jaotellaan julkisen tuen mukaan, ei osoita kovin suuria eroja. Valtion tukea saavissa laitoksissa oli 35 %, kunnan tukea saavissa 37 %, valtion ja kunnan tukea saavissa (yksityisissä) 48 % ja ilman tukea jääneissä 39 % koko hoitohenkilökunnasta kouluttamattomia.

Avvårdpersonalen vid daghem för skolbarn var ungefär tredjedelen folkskollärare, av barnträdgårdarnas nästan hälften barnträdgårdslärarinnor och av barnkrubbarnas åter nästan tredjedelen barnsköterskor. Vid barnträdgårdarna hörde två av fem till den oskolade hjälppersonalen eller till praktikanterna.

I följande sammanställning har inrättningarna uppdelats enligt innehavare och vårdpersonalen vid desamma enligt yrkesutbildning. Proportionsvis minst oskolade personal fanns vid de av kommunerna ägda inrättningarna, ungefär en tredjedel.

- 1) 1. uppfostrarinstitut
2. barnsköterska
3. socialvårdare, socionom
4. ungedomsledare, socionom
5. barnträdgårdslärarinna
6. sjuksköterska, hälsosyster
7. medikalgyrnast
8. vårdare av psykiskt efterblivna, hjälpsköterska
9. hemsyster, hemvårdarinna
10. folkskollärare
11. akademisk slutexamen
12. vitsord från högskola
13. kurser inom branschen
14. annan utbildning
15. ingen utbildning

Den skolade personalens andel vid inrättningarna, då dessa indelas enligt det offentliga understödet, uppvisar inte märkbart stora avvikelser. Vid inrättningar som erhåller statsunderstöd var 35 %, vid inrättningar med kommunalt understöd 37 %, vid inrättningar med både statligt och kommunalt understöd (privata) 48 % och vid inrättningar som lämnats utan understöd 39 % av hela vårdpersonalen oskolad.

Contents and summaries

Contents

<i>Text</i>		<i>Page</i>			<i>Page</i>
I. Organization of welfare work and welfare institutions		5	Grants in aid for vocational training		122
II. Public assistance		8	Care of the disabled		124
III. Child welfare			Aid to the disabled		126
Day nurseries and kindergartens		20	Aid to convalescents		127
Communal child welfare		30	Military allowances		128
Children's homes		43	National pension insurance		130
School homes (approved schools)		53	Health insurance		132
Activity of children's guardians		56	IX. Social workers and their training		135
IV. Communal homemakers		60			
V. Institutions for mentally subnormal		64	<i>Tables</i>		
VI. Treatment of vagrants and care of alcoholics and drug addicts		69	I. Organization of communal social welfare work and institutions under social welfare boards		3
Institutions for the treatment of alcoholics and drug addicts		78	II. Public assistance, relief cases and recipients of relief		4
Workhouses		80	III. Different forms of social assistance		5
The inmates of workhouses		82	IV. Children in child welfare		6
VII. Expenditure on communal social welfare work		97	V. Persons in institutions under social welfare boards		7
VIII. Social allowances			VI. Expenditure on communal social welfare		8
Maternity allowances		110	VII. Communal social welfare income		12
Child allowances		111	VIII. Income and expenditure of communal homes		14
Family allowances		114	IX. Income and expenditure of communal children's homes		16
Special child allowances		117	X. Grants in aid and allowances disbursed from State funds		18
Housing subsidies for families with children and family dwelling allowances		120			

Summaries

Organization of social welfare work and welfare institutions. For legally-prescribed Social Welfare Work Finland was divided in 1964 into 546 Social Welfare communities. In 531 communes a special Social Welfare Board acts as the central agency. The Board can be divided into sections for different branches. Two cities have, in addition, a special Child Welfare Board. The number of Communal Homes is 397. 306 Communal Homes have a separate department for the chronically ill and 68 Homes a department for the mentally ill. The number of communal Children's Homes was 122 in all, owned by 81 communes; 2 cities have communal School Homes. (Approved Schools).

Public assistance. In 1964 the number of relief cases in the whole country was 151 626, of which 25.9 % were men living alone, 43.4 % women living alone and 30.7 % married couples. In addition, 96 children received aid under their own name. Of the total number of relief cases 44 155 or 29.1 % consisted of families with children. Of these 8.0 % had only one child to support, 6.6 % two children, 5.2 % three, and 9.3 % at least four or more children. As relief was given to 197 994 persons over fifteen (the figure includes wives and husbands of recipients), 130 015 children in families receiving aid, and 96 children without families, the total number of persons affected by public assistance was 328 105 or 7.2 % of the registered population.

Of the total number of cases 46.5 % occurred in urban communes and 53.5 % in rural districts. In 52.6 % of the cases the recipient of aid or the breadwinner of the family received pension from the National Pension Institute in addition to public assistance.

A total of 85 225 persons were in institutions, 310 were placed in private homes and 69 740 were given home relief only. 30 507 persons were cared for in communal homes.

The age of those living alone and the breadwinners varied as follows: 16—19 years of age 3.7 %, 20—39 years 24.4 %, 40—59 years 35.2 %, 60—64 years 8.9 %, 65 years of age and over 27.8 %.

Day nurseries and kindergartens. Statistics are compiled every year from annual reports submitted by State-subsidized kindergartens (nursery schools). Those concerning other kindergartens, and day nurseries (crèches), are only collected once in five years. Since these receive no subsidies from State funds, they are not supervised by the Ministry for Social Affairs and are not registered there. For this reason, the social welfare boards of the communes were requested preliminarily to obtain the address of every kindergarten and day nursery within their districts. A questionnaire was then sent to those institutions.

Their total enrollment was 28 873 children — 12 145 whole-day and 16 728 half-day. 47 % of the total were enrolled in half-day classes and 19 % in whole-day classes at kindergartens for children between 3—6 years of age inclusive, 12 % in day nurseries for children under three, 11 % in extended kindergartens for all ages under seven, and 1 % in day homes for school children.

57 % of all the institutions were owned by communes. Of the privately owned, 40 % were receiving both State and communal subsidies, 8 % only State subsidies, 14 % only communal subsidies, and 38 % neither. 94 % of the total capacity of all the institutions was in those situated in towns or boroughs.

A few were founded in the 19th century and a little over a fifth before the second world war. All the rest, including all the kindergartens still privately owned, have been established since the war. Despite this, the total capacity is still inadequate: in 1964 at least 6 500 children had to be turned away for lack of space. The worst shortage was in the whole-day nurseries for the

smallest children: only two out of three seeking admission could be accepted.

At institutions supervised by the communal social welfare boards, admissions are made with due regard to social considerations. Thus a large proportion of those in the whole-day institutions are the children of unskilled workers. In the private kindergartens the fathers of most of the children are white-collar workers. The ratio of children from broken homes or born out of wedlock is higher in the whole-day institutions than in the half-day.

Wages and salaries accounted for almost two-thirds of the total costs of the institutions, rent for about an eighth.

Communal child welfare. Children subject to measures under the Child Welfare Act are divided into two groups: neglected children, i. e. those whose parents are deceased or have deserted them or cannot take care of them, and children under protective supervision, i. e. those subject to measures because of misconduct. The measures are either preventive, or the Social Welfare Board takes the child in charge.

Preventive measures had been taken in regard to 324 neglected children and 4 277 children under protective supervision. Parents of 52 neglected children had been given a warning, and a supervisor had been appointed for 272 children. A warning had been issued to 2 921 children under protective supervision for offences against the law or against school regulations, for vagrancy, or inebriation, while 1 356 had been placed under probation.

The total number of children taken charge of in 1964 was 15 333, of whom 13 512 or 88.1 % were neglected and 1 821 or 11.9 % under protective supervision. The majority of the children in both categories were boys, 53.7 % and 70.8 % respectively, the girls making up 46.3 % and 29.2 % of the total.

Of all the neglected children 2 329 or 17.2 % were taken charge of in 1964; the corresponding figures for children under protective supervision was 467 or 25.6 %. Institutions, mainly children's homes, had care of 6 470 and private fosterhomes of 7 042 neglected children. Only 145 of the children under protective supervision were in private fosterhomes, while 1 676 were placed in institutions. Communal children's homes took care of 4 733 and communal juvenile homes of 89 children.

The age distribution of the neglected children was as follows: under 2 years of age 8.8 %, 2—6 years 21.2 %, 7—15 years 59.1 %, 16 years of age and over 10.9 %. Those under protective supervision were usually older: 7—15 years old 47.5 %, 16—17 38.9 %, 18 and over 13.6 %.

Most of the neglected children were taken charge of after they had lost their natural supporter. 8.2 % were father- or motherless or orphans, and 10.0 % had been deserted by their father, mother, or both. Only 11.6 % had been taken charge of because they suffered from illness or some other deficiency. In 23.0 % of the cases the parents were incapable of taking care of their children because of illness, reduced capacity for work, unemployment or lack of time owing to work, but 28.7 % of the total number of children were without home care as a consequence of the parents' negligence, alcoholism, vagrancy, cruelty or other shortcoming. 13.2 % had been taken charge of on the ground of deficient housing.

Children under protective supervision were taken charge of because of delinquency in 53.0 % of the cases; 19.9 % had failed to go to school or offended against school regulations. For 19.5 % of these children the cause was vagrancy and for 3.2 % inebriation.

Children's homes. According to a study conducted in November 1964, there were 204 children's homes, 122 of them owned by the local authorities and 82 by private organisations.

A total of 4 464 children were cared for in them. These were distributed by types of children's homes as follows: ordinary children's homes 1 768, ordinary and infants' department 951, homes for infants 352, reception homes 405, family group homes 68, homes for mothers and children 154, reception homes for special education 63, homes for young persons 226, homes for problem children 207, homes for the mentally retarded 138, homes for cripples 44 and homes for tuberculous children 88. Over a half of all the children's homes had a maximum of 19 children, and the number of very large homes has been decreasing. The trend seems to be towards smaller homes, and also towards special children's homes.

The standard of the buildings has risen in the past five years. Every home had running water, indoor drainage and electricity as well as a bath room or a sauna. Nearly all the homes had central heating. The average number of children per bedroom was 3.1.

The training of the nursing staff of children's homes is reviewed on page 160. The nursing staff was relatively most numerous at the reception homes for special education: 1 nurse per 1.8 children. The ratio was 2.1 in homes for tuberculous children, 2.8 in homes for crippled children, 2.6 in infants' homes. The nursing staff: children ratio was smallest in ordinary children's homes (5.3) and in homes for young persons (5.7). The children's homes had, in addition, a total of 1 146 domestic staff and trainees.

Fiftythree per cent of the children were of school age. Those under 1 year of age accounted for 13 % and all children under school age (7 years) for 39 %. Complete orphans accounted for 2 %, one of the parents was dead in 12 % and the parents were separated or divorced in 23 % of the cases. Thirtysix per cent of the children were born out of wedlock. The children are of school age or older more frequently than before and enter children's homes less and less for reasons arising immediately from their parents. Sixtyone per cent of the children were boys. Mentally retarded children accounted for 12 %.

School homes (Approved schools). A total of 18 school homes were in operation in 1964. Of them 12 were State-owned, 2 were owned by the local authorities and 4 by private bodies. The State-owned school homes had 664 beds, those of local authorities 76 and those of private establishments 229, making a total of 969 beds. A total of 1 592 pupils were on the books at the beginning of 1964, 1 584 at the end of the year.

Of the total of 1 966 school homes pupils during the year, 83.0 % were legitimate and 17.0 % born out of wedlock, 66.6 % came from towns, 13.6 % from other centres of population and 19.8 % from rural districts.

Before entering the school home 20.0 % had completed the elementary school syllabus, 32.9 % had interrupted their school attendance and 0.3 % had attended no school at all. The majority, 46.8 %, had attended school regularly before admission to the institution.

Of children arriving at school homes during 1964, 62.0 % were aged 13—15 and 10.6 % were 9—12 years old, 25.2 % were 16—17 years of age and the percentage of children over 17 was 2.2.

Activity of children's guardians. According to the reports for 1964 sent to the Bureau of Social

Research by the guardians of children born out of wedlock, there were 35 813 children listed at the end of the year in the registers kept by the guardians. In 1964 3 008 children were entered and 3 555 struck off. The reduction was mainly children attaining 17 years of age. For the majority of the children, 73.6 %, maintenance had been settled. In 1964 the liability for maintenance was settled in 2 024 cases, 74.1 % of them by agreement and 25.9 % in the courts. The maintenance paid through children's guardians amounted to 10.5 million marks. Of this sum, 8.4 million was paid to the mothers, 1.0 million to guardians and 0.8 million to social welfare boards.

Communal homemakers. The Act on Communal Homemakers became effective in 1951. In the same year, communal homemakers' posts were established in 256 communes. In 1964 they existed in 503 communes, totalling 1 637. The majority of the communes had only one communal homemaker, 144 communes had 2 and 202 communes 3 or more.

In 1964 the total number of the families receiving home help was 45 912, of whom 12.9 % were aged persons living alone. Visits of homemakers to these families totalled 177 365, of which 71 455 cases were visits to aged persons living alone. 12.2 % of the families receiving home help consisted of 2 persons, 9.0 % consisted of 3—4, 22.4 % of 5—7 and 12.0 % of a minimum of 8 persons.

The expenditure on communal homemakers totalled 9.95 million marks in 1964. State subsidies and remuneration for the services of the homemakers in the country as a whole totalled 5.57 million marks, and the local authorities contributed 4.38 million marks.

Institutions for the mentally subnormal. Of the 16 institutions for the care of the mentally defective in the country, the State owns 4, the city of Helsinki 1, the association of rural communes 4 and private bodies 7. The number of patients in these institutions was 2 455 at the beginning of 1964 and 2 573 at the end of the year.

Of the year-end total, viz. 2 573, 7.1 % were under 7 years of age, 45.7 % were aged 7—15, 24.6 % were 16—20 and 22.6 % older.

Female patients totalled 40.8 % and male 59.2 %. Grouped by the degree of mental defi-

ciency, 1 395 (54 %) were idiots, 782 (30 %) imbeciles and 386 (15 %) 'debiles.

Of the 411 discharged during the year, 52 died, 112 were discharged improved and 247 without being cured.

Of the 21 'day nurseries for the care of the mentally deficient 9 were owned by the local authorities and 12 by private associations. All were situated in urban communes, 4 of them in the city of Helsinki. The number of patients in these establishments was 476 at the beginning of 1964 and 541 at the end of the year.

Of the year-end total, viz. 541, 5.3 % were under 7 years of age, 60.1 % were aged 7—15, 22.2 % were 16—20 and 12.4 % older.

Female patients totalled 45.5 % and male 54.5 %. Grouped by the degree of mental deficiency, 82 (15 %) were idiots, 301 (56 %) imbeciles and 124 (23 %) debiles.

Treatment of vagrants. In 1964 the number of persons held under the Vagrancy Law was 1 341, of whom 93.7 % lived in urban communes and only 6.3 % in rural communes. 59.4 % of the vagrants were women and 40.6 % men. 30.4 % were under 25 years of age. 35.3 % were 25—39 years and 34.3 % over 40 years.

The reasons for the treatment were quite different for men and women. Most of the men placed under treatment as vagrants, had refused to work, 47.0 %, or were merely tramps, 12.5 %. The majority of the women, 46.6 %, on the other hand, were counted as vagrants because of prostitution; 31.2 % had refused to work and 15.6 % had been addicted to vagrancy.

Of the measures taken with vagrants, a warning was issued to 23.6 % and 38.8 % were placed under supervision. 10.4 % were sent to a workhouse and 1.2 % were given hard labour. 19.4 % were placed under supervision after their release from institutions.

Care of alcoholics and drug addicts. The new Act on Care of Alcoholics and Drug Addicts comprises not only persons misusing alcohol but also misusers of medicaments and other intoxicating substances. The Act comprises also persons under 25 years supervised for temperance.

The number of persons in care of alcoholics and drug addicts in 1964 was 12 888, 96.4 % of whom were men. Of this number 75.3 % were urban dwellers and 24.7 % rural dwellers. The number

of persons misusing alcohol was 12 825 and that of misusers of only medicaments and other intoxicating substances 63. Occasional misusers between the ages of 18 and 24 were 4 126 or 32.0 % of all, and persons in care as chronic misusers were 8 762 or 68.0 % of all. The percentage of young chronic misusers, i. e. those under 25 years, was only 5.6 %, that of persons of 25—39 years 42.5 % and over 40 years 51.9 %.

Persons addicted to alcoholic or other intoxicating substances were usually placed under care after having been detained not less than three times within a year for drunkenness, or for causing damage and creating a disturbance. The former group comprised 31.9 % and the latter 30.7 % of all chronic misusers.

Instruction and guidance was issued to 37.0 % of chronic misusers, 27.0 % were under temperance supervision, 26.9 % were ordered to homes of alcoholics and drug addicts and into hospitals or other institutions, and 9.1 % were placed under supervision after their release from institutions. — Instruction and guidance was issued to 91.4 % of occasional, young misusers and 8.6 % were under temperance supervision.

Persons cared for in homes for alcoholics and drug addicts. During 1964 the total number of homes for alcoholics and drug addicts in Finland was 9; 3 of them were owned by the State, 3 by private organizations, 2 by local authorities' confederations and 1 by the Capital. A total of 2 789 inmates were registered in these homes in the course of 1964, a part of them, however, were away from the homes for a short period of the time. The treatmentdays of the persons cared for totalled 158 665, averaging about 63 days per inmate. Of the persons who entered the homes in 1964 71 % had been admitted on request, 3 % were dangerous and 26 % were admitted by order of the administrative district governor.

Workhouses. In 1964 there were 9 workhouses, 7 of which were owned jointly by several communes, 1 by the city of Helsinki and 1 by the State. The number of inmates in these workhouses was 3 231, 88.0 % of whom were men and 12.0 % women. Of all inmates 11.0 % were vagrants, 50.6 % persons sent to workhouses under the Law on Responsibility for Support of Children, 23.1 % public assistance inmates and 15.3 % alcoholics and drug addicts.

The total number of days of care was 283 696, of which vagrants accounted for 14.0 %, public assistance recipients for 24.4 %, persons who had neglected to support their children for 49.2 % and alcoholics and drug addicts for 12.4 %.

The inmates of workhouses. At the instigation of the Workhouse Committee, the Bureau for Social Research conducted an enquiry concerning each inmate of the nine workhouses in Finland. Of the total of 686 inmates, 59.3 % were paying maintenance through their work, 21.9 % were liable to make relief payments, 13.1 % were vagrants, 4.7 % were persons unsuitable for residence in a communal home and 1.0 % persons had been transferred from a communal home for disciplinary reasons. Only 13.3 % were women. There were a great many seasonal workers, especially among the men, but actual general labourers accounted for less than a tenth. There was a high incidence of diseases. Only a fourth of the women and less than half of the men were healthy. Three out of 10 inmates needed treatment for both a somatic and a psychic diagnosis. About a half of the inmates possessed a good working capacity in the opinion of a physician. Three out of 5 worked willingly, 1 unwillingly and 1 tried to avoid work. The behaviour of every tenth inmate was tolerable or actually poor, according to the attending staff. The conduct of less than two-thirds of the inmates was judged to be good. The turnover of the inmates was fairly rapid. Four-fifths of all inmates had been in the workhouse for under 6 months. A good fourth had been guilty of various offences during this time, the commonest being absence without leave. Isolation was the punishment most commonly used. Over a half of the inmates had been in workhouse previously; a third once and a sixth part several times. An even greater number of the inmates had served one or more terms in prison, in all three-fourths of the total. The debts to be paid off at the workhouse were fairly small. Over a half of the inmates were not able to reduce their debt at all or could do so to a very small extent only. Every sixth of the inmates had incurred a debt while in the workhouse.

Although the inmates are on an average of working age and skilled workers the debt reductions have been fairly modest. This is due in part to the illnesses of a great proportion of the inmates, partly to general lack of adaptability to both society and the workhouse. The history

of the inmates shows them to be fairly asocial. As regards keeping up with maintenance payments, the role of the workhouse seems to be preventive in character. Those who are capable of reducing their arrears of maintenance payments do so on the free labour market. Those who have to enter a workhouse are not capable of doing it even in the workhouse. Workhouses should in fact be regarded as places of treatment for persons who are not by nature adaptable to society rather than as closed workshops for persons imprisoned for debt in the expectation of an economic result.

The costs of social welfare. Social welfare expenditure in 1964 amounted to 265.27 million marks, of which 155.10 million was spent by urban communes and 110.17 million by rural communes. 68.3 % of the total welfare expenditure was disbursed on public assistance. Child welfare costs amounted to 21.5 % of the total. Administrative expenses accounted for 10.0 %, the care of vagrants and alcoholics and drug addicts for 0.2 %.

Maternity allowances. Maternity allowances were paid during 1964 to 76 781 mothers for 77 749 children. The allowance, according to the law, was 50 marks for each new-born child. Of the total maternity allowances paid, 3.89 million marks, 59.6 % was disbursed in the form of baby's outfits and 40.4 % in cash or in other forms.

Child allowances. According to the Child Allowance Act of July 22, 1948, the State pays a quarterly child allowance for every child under 16 years of age who is a Finnish citizen resident in Finland. The allowance rate for each child per month was in 1964 15.50 marks for the first child, 17.83 marks for the second and 21 marks for the third and every following child. The number of families receiving child allowances in 1964 totalled 640 607, and the total number of children entitled to child allowance in these families was 1 347 999, or 29.4 % of Finland's population. Of the families in question, 41.3 % had only one child under 16, 30.5 % had two children, 15.4 % three, 7.0 % four and 5.8 % at least five children entitled to the allowance. The total amount paid in child allowances in 1964 was 289.87 million marks.

Family allowances. On the strength of the Family Allowance Act passed on April 30, 1943, and subsequently amended several times, family allowances from State funds were granted in 1964 to 73 470 families with a total of 347 767 children under 16 years, or under 20 and still continuing their education or incapable of work; family allowances were paid for 159 225 of these children. The amount of the family allowance earlier varied between 50 and 60 marks from the beginning of 1964, depending on the cost of living rating of the locality. The total of State funds expended on family allowances was 8.26 million marks. The majority of this total was paid to the families in kind..

Special child allowances. The Act on Special Child Allowances entered into force on April 1, 1961. It foresees a special child allowance from State funds for children who need special economic support for their subsistence, care and education.

The number of children receiving special child allowances in 1964 was 83 421 or 6.2 % of children receiving child allowances. The number of recipients was 43 530. Of children receiving special child allowances 45.0 % had a mother or father who received national pension, and 42.7 % were orphans and children who had lost one parent and the surviving parent had not remarried. The special child allowance may be paid for a child born out of wedlock if the person liable for her/his maintenance has died without leaving the funds to meet this obligation or if it has not been possible to enforce the payment of maintenance for the child, in 1964 3.3 of all.

A special child allowance is also paid for a child cared for in a private home, a child who, because of physical or mental retardation, a disease or trauma, is permanently so helpless as to require constant supervision and care, in 1964 9.0 % of all.

The special child allowance for an orphan or helpless child is 336 marks per year and for other children 168 marks. The special child allowance is paid up to the age of 16, except that for a child continuing his/her schooling or studies it is paid up to the age of 20.

The granting of special child allowance presupposes in general that the number of tax assessment units of the child and his/her parents does not rise above the limit fixed by the Government. The total amount paid in special child allowances in 1964 was 15.60 million marks.

Housing subsidies for families with children and family dwelling allowances. The new Act on Housing Subsidies for Families with Children came into effect at the beginning of 1962.

According to the statistics for the year 1964, without the subsidies families would have paid 41.0 % out of their total income in housing expenditure, but after the allotment of housing subsidies this expenditure was reduced to 23.7 %.

Housing subsidies under the new act were granted total to 7 093 families in 1964. In addition, the old housing subsidy for families was granted to 601 families under the provisions of the Dwelling Production Act issued earlier. The average amount of the housing subsidy was 103 marks and the average gross income of all members of the subsidized families 640 marks per month. Children under 16 in the subsidized families averaged 3.3. The average area of rooms in the flats was 64.4 sq.m., and dwelling density 1.5 persons per room.

Grants in aid for vocational training. Under the Act on Financial Assistance for Vocational Training, in force from the beginning of 1945, grants, study loans, and sickness benefits are granted out of State funds for young persons of small means who require help with their vocational studies. A total of 3.50 million marks was given in 1964 as grants to 13 379 trainees and 1.85 million marks in the form of study loans to 6 667 trainees. The average amount of the study loans in that year was 262 marks and of the grants 277 marks.

Care of the disabled. Under the Act on Care of the Disabled, effective from 1947, a disabled person is given medical care, training and rehabilitation to improve his working ability and his chances of earning a living.

Medical care in 1964 was as follows: 2 214 disabled were given hospital treatment, 3 881 received a prothesis, invalid's chair etc. and 1 265 received medicines.

The training comprises basic and trades training and also economic assistance for general education. In 1964 basic training was given to 55 disabled and 781 received trades training. A grant-in-aid for general education was awarded in 1964 to 73 disabled and a study grant to 25 disabled.

Rehabilitation includes, in addition to procuring work for the disabled through a labour exchange or placing him in work by other means, financial assistance to the disabled in the pursuit of his trade or occupation. In 1964 grants-in-aid were given to 154 disabled and 170 disabled were given a loan.

The loans granted to the disabled, totalled 130 million marks in 1964.

Aid to the disabled. The Act on Aid to the Disabled entered into force at the beginning of 1952. Under it, a blind person unable to orientate in a place unknown to him is paid at the last quarter of 1964 456 marks; other disabled persons with a working capacity reduced by at least two-thirds, receive 315 marks, and a disabled person less than two-thirds but at least half incapacitated for work receives 228 marks.

In 1964 aid was granted to 1 492 disabled, the total sum paid out being 12.04 million marks. At the end of 1964 recipients of aid to the disabled totalled 10 022.

Aid to convalescents. At the beginning of the 'fifties' some communes began on their own initiative to distribute so-called convalescence payments to persons of no means or small means discharged from tuberculosis sanatoria. The purpose of this relief was to ensure better economic conditions for the convalescents so that they could use their period of convalescence for rest and rehabilitation.

468 communes, i.e. 85.7 % of all communes in the country, distributed convalescence payments in 1964. 387 communes gave convalescence payments only to TB patients and 75 communes to both TB and rheumatic patients. Convalescence payments were made in 1964 to a total of 3 851 TB patients and 185 rheumatic patients, the total sum being 0.95 million marks.

Military allowances. The Act on Military Allowances in its present form took effect on October 1, 1948. Under it, military allowances are distributed out of State funds to ensure the subsistence and care of a conscript's relatives without means if his military service reduces their possibilities of making a living.

Military allowances were granted in 1964 to 5 368 persons, totalling 4.49 million marks.

Of the allowances granted in 1964, 2 038 or 38.0 % were paid to wives and 3 330, 62.0 % to other relatives.

47 communes have reported that no military allowances were paid by them in 1964.

National Pension Institute. At the end of 1964 the number of national pension beneficiaries was in all 517 500, i.e. 9 500 persons more than in the previous year. The yearly average of pensions was at the end of the year 1 178 marks and the total of pensions paid during the year amounted to 584 million marks.

Of all the beneficiaries 364 200 persons received old-age pension, 121 700 invalidity pension and 5 300 persons invalidity pension granted for a fixed time (sickness pension until Sept. 1, 1964). Besides old-age supports to a single female of 60—64 was paid to 26 300 persons. The number of beneficiaries in receipt of basic pension only was 119 000 and the number of those in receipt generally of both basic and assistance pension 398 500. The average pension of all beneficiaries amounted to 1 178 marks and that of support pension recipients to 1 385 marks.

In addition to the pensions above funeral grants was paid in 10 245 cases totalling 4.0 million marks. Expenses for medical treatment and vocational training amounted to 0.6 million marks.

The Sickness Insurance Act, which was brought about on July 4, 1963, came into force as to insurance payments on April 1, 1964 and as to benefits on September 1, 1964. Compensation is paid for drugs, laboratory and X-ray costs and for travel expenses; in addition, for a certain period a daily allowance is paid for incapacitation for work lasting longer than 14 workdays, and a maternity benefit is paid for childbirth.

The daily allowance for a maximum of 300 workdays is paid to persons aged 16—65 who are self-employed or in another's employ. The minimum sum is 4 marks per day. Maternity benefit is paid for 54 workdays on the same scale as the daily allowance. Payments under the Sickness Insurance Act totalled in 1964 to 27.98 million marks, of which the share paid by employee funds was 1.86 million marks (6.7%). Daily allowances amounted to 9.35, reimbursements for medicines to 9.26, maternity allowances to 5.73, reimbursements for examination and treatment to 2.29, and reimbursements for travelling expenses to 1.36 million marks.

The staff of social offices. Into the needs of the Training Committee of the Welfare and Population Department of the Ministry for Social Affairs was an inquiry made concerning the staff of communal social offices at the end of November 1964. Information was obtained on a total of 1 378 salaried employees; 57 were social managers, 405 social secretaries or department and bureau secretaries, 458 social inspectors, 9 agents, chief accountants etc., 19 full-time and 180 part-time child supervisors and 250 other office staff.

89.5 % of the social managers, 38 % of the secretaries and 26.0 % of the social inspectors were men. One-third of the social managers and secretaries were 40—49 years of the age; the social inspectors were younger, 32.5 % of them were 30—39. Fifteen per cent of them had been in their present occupation for under a year and 29 % for 1—4 years.

As regards basic education, 18.8 % of the total staff had matriculated, 33.5 % had completed the middle school course and 47.7 % had only had an elementary schooling. The vocational training of 44.9 % was based on various courses

and practical experience, 15.2 % had taken an elementary-school level examination and 34.3 % a middle school level examination. University graduates totalled 5.6 %.

The nursing staff of children's homes. At the request of the Training Committee of the Ministry for Social Affairs, a study was made of the training of the nursing staff of Children's Homes as per November 30, 1964. The previous study of this type dates from November 1959. Basic training had advanced but little since that time, but the level of vocational training had risen considerably. Roughly half of the managers of children's homes had attended a supervisors' institute, three out of ten were either children's nurses, nurses or social welfare officers. The vocational training standard of the other nursing staff was also fairly high and varied according to the type of children's home. Relatively the highest number of untrained persons or persons with little education only were employed by children's homes of congregations and religious organizations.

**Tauluissa olevien tekstien englanninkieliset
käännökset**

English translation of the table texts

	Sivu		Page
I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3	I. Organization of social welfare in communes and institutions under social welfare boards	3
Lääni	3	County	3
Kaupungit, kauppalat — Maalaiskunnat	3	Towns, market towns — Rural communes	3
Huoltoyhdykskuntia, joissa oli erityinen sosiaalilautakunta	3	Welfare communities with a special board of social welfare	3
jakamaton — 2-osastoinen	3	undivided — in 2 sections	3
sosiaalisihteri tai -johtaja	3	social secretary or director	3
kunnalliskoteja — kaikkiaan	3	communal homes — total	3
niissä osasto		with a separate department for	
mielisairaille — muille sairaille	3	the mentally ill — other sick persons	3
osuus yht. kunnalliskotiin	3	share in a communal home owned jointly by several communes	3
kunnallisia kodinhoitajia	3	communal homemakers	3
kuntien luku — kodinhoitajien luku	3	number of communes — number of homemakers	3
kunnallisia lastenkoteja	3	communal children's homes	3
II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat	4	II. Public assistance relief cases and recipients of relief	4
Avustustapauksia — Näistä		Relief cases — Of which	
yksinäisiä miehiä	4	men living alone	4
lapsia huollettavana	4	with children to support	4
yksinäisiä naisia — aviopareja	4	women living alone — married couples	4
yksinäisiä lapsia	4	children without families	4
Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä	4	Recipients of aid and members of families receiving relief	4
III. Huoltoavun eri avustumuodot	5	III. Different forms of social welfare	5
Laitoksissa olleet	5	Persons in institutions	5
Yksityishoidossa olleet	5	Persons placed into private homes	5
Pääasiassa kotiavustusta saaneet	5	Persons in receipt of home relief principally	5
IV. Lastensuojelulapset	6	IV. Children in child welfare	6
Varoitus- ja suojeluvalvontatapaukset	6	Cases involving warning and protective supervision	6
Turvattomat	6	Neglected children	6
Suojelukasvatusta tarvitsevat	6	Children in need of reform training	6
Varoitettuja	6	Warned	6
Suojeluvalvonnan alaisia	6	Under protective supervision	6
Huostaanotetut lapset	6	Children taken in charge	6
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitoksen mukaan	7	V. Persons in institutions under social welfare boards, classified according to institutions	7
Yhteensä hoidettavia ja hoitopäiviä	7	Total number of persons — days of care	7
VI. Kuntien sosiaalihuollon menot	8	VI. Expenditure on social welfare work in communes	8
Hallinto	8	Administration	8
Kunnalliskodit ja muut sosiaalilautakuntien alaiset huoltolaitokset	8	Communal homes and other public assistance institutions under social welfare boards	8
Muu laitoshoido	8	Other care in institutions	8
vajaamielislaitoksissa	8	in institutions for the care of the mentally deficient	8
mielisairaaloissa	8	in mental hospitals	8
muissa sairaaloissa	8	in other hospitals	8
työlaitoksissa	8	in workhouses	8
vieraan kunnan kunnalliskodeissa	9	in communal homes of other communes	9
muissa huoltolaitoksissa	9	in other welfare institutions	9

	Sivu		Page
Muu huoltoapu	9	Other public assistance	9
Yksityiskotihoito — Kotiavustus	9	Care in private homes — Home relief	9
Korvaukset muille kunnille	9	Compensation to other communes	9
Kannatusmaksut yhteiseen työlaitokseen ..	9	Support to jointly-owned workhouses	9
Ehkäisevä huoltoapu	9	Preventive public assistance	9
Muut huoltoapumenot	9	Other public assistance expenses	9
Lastenkodit ja muut sosiaalilautakuntien alai-		Children's homes and other child welfare in-	
set lastensuojelulaitokset	10	stitutions under social welfare boards	10
valtion ja yksityisissä koulukodeissa	10	in State and communal children's homes ..	10
Muu lastensuojelu	11	Other child welfare	11
Ammattiopetus	11	Vocational training	11
Irtolaishuolto	11	Treatment of vagrants	11
Päihdyttävien aineiden väärinkäyttäjien		Care of alcoholics and drug addicts	11
huolto	11		
Avustukset sosiaalihuoltoa harjoittaville		Support to social assistance associations	11
yhdistyksille	11		
VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	12	VII. Social welfare work income	12
Huoltotoiminnan yleistulot	12	General income of social welfare work	12
Perunkirjoitusmaksut	12	Fees for estate assessment of deceased persons	12
Korvaukset	12	Compensation from	12
valtiolta huoltoapulain nojalla	12	the State under the Public Assistance Act..	12
valtiolta sotasiirtolaisista	12	the State for evacuees	12
muilta kunnilta — yksityisiltä	12	other communes — private persons	12
Lahjoitukset ja rahastojen korot	13	Donations and interest from funds	13
Muut tulot	13	Other assets	13
Lapsilisät	13	Child allowances	13
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat	13	Funds utilised by communes on social welfare	13
		work	13
VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot	14	VIII. Income and expenditure of communal homes..	14
Palkkaukset	14	Wages and salaries	14
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	14	Child allowance, national pension and accident	14
Ravinto — Vaatetus	14	insurance premiums paid by employers ..	14
Sairaanhoito ja lääkkeet	14	Food — Clothing	14
Muut vuotuis kustannukset hoidettavista ..	14	Medical care and medicines	14
Rakennusten kunnossapito	14	Other annual expenses on residents	14
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja kor-		Maintenance of buildings	14
jaus	14	Acquisitions and repairs of furniture and other	14
Lämpö ja valo — Palovakuutus	14	chattels	14
Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala	15	Heating and lighting — Fire insurance	14
Sekalaiset	15	Gardening, hog farm and poultry farm	15
Hoidettavien valmisteet	15	Other expenditure	15
Hoidettavien muu työ	15	Goods produced by residents	15
Yhteisten kunnalliskotien kannatus- ja hoito-		Other work done by residents	15
maksut	15	Payments for support and treatment to commu-	15
Henkilökunnan luontoisedut	15	nal homes owned jointly by several communes	15
Valtionapu	15	Payments in kind to employees	15
IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot ..	16	State support	15
		IX. Income and expenditure of communal children's	16
X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avus-		homes	16
tusten ja lisien lukumäärä	18	X. Grants in aid and allowances disbursed from	18
Äitiysavustusta saaneita	18	State funds	18
Lapsilisää saaneita	18	Recipients of maternity benefit	18
perheitä — lapsia	18	Recipients of child allowance	18
Perhelisää saaneita	18	families — children	18
lisään oikeutettuja lapsia	18	Recipients of family allowance	18
Erityislapsilisää saaneita	18	children entitled to allowance	18
Myönnettyjä sotilasavustuksia	18	Recipients of special child allowance	18
		Military allowances	18

TAULUJA—TABELLER

TABLES

1964

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset vuonna 1964 — Den kommunala socialvårdens organisation och socialnämnder underlydande anstalter år 1964

L ä ä n i — L ä n	Huoltoyhdyksuntia, joissa oli — Vårdsamhällen med												
	Huoltoyhdyksuntia Vårdsamhällen		erityinen sosiaali- lautakunta särskild social- nämnd		sosiaaliht. tai -johtaja socialsekr. eller -direktör	kunnalliskoteja kommunalhem			osuus yht. kunnalliskot in osandel i gemensamt kommunalhem	kunnallisia kodinhoitajia kommunala hemsystrar			kunnallisia lastenkoteja kommunala barnhem
			jakanaton odelad	2- tai us- osastoinen avdelning. 2 l. flera		kaikkiaan inalles	niissä osasto med avdelning för	mieli- sairaille sinnessjuka		muille sairaille andra sjuka	kuntien luku antal kommuner	virkojen luku antal tjänster	
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	46	28	17	40	42	1	36	3	44	300	11		
Kaupungit — Städer ¹⁾	13	5	8	16	12	—	12	—	13	212	5		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	33	23	9	24	30	1	24	3	31	88	6		
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i>	116	87	21	80	71	6	54	40	98	212	9		
Kaupungit — Städer ¹⁾	9	2	7	15	9	2	8	—	9	68	4		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	107	85	14	65	62	4	46	40	89	144	5		
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	16	14	—	1	1	—	1	14	5	7	—		
Kaupunki — Stad	1	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	15	13	—	—	1	—	1	14	4	4	—		
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	59	36	23	53	52	7	44	6	58	185	15		
Kaupungit — Städer ¹⁾	9	—	9	14	9	—	7	—	9	80	7		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	50	36	14	39	43	7	37	6	49	105	8		
<i>Kymen — Kymmene</i>	35	17	17	34	26	5	22	6	33	95	14		
Kaupungit — Städer ¹⁾	8	—	8	13	8	—	8	—	8	41	8		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	27	17	9	21	18	5	14	6	25	54	6		
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	30	18	12	31	28	10	19	—	30	88	7		
Kaupungit — Städer	4	—	4	6	4	—	2	—	4	18	2		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	26	18	8	25	24	10	17	—	26	70	5		
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> ..	21	10	11	20	19	14	14	—	21	97	4		
Kaupunki — Stad ¹⁾	3	2	1	3	2	—	2	—	3	13	1		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	18	8	10	17	17	14	12	—	18	84	3		
<i>Kuopion — Kuopio</i>	29	20	9	32	28	6	23	—	29	105	3		
Kaupungit — Städer	3	—	3	5	3	—	2	—	3	22	2		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	26	20	6	27	25	6	21	—	26	83	1		
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i> ..	34	25	9	28	26	4	22	6	34	102	6		
Kaupunki — Stad ¹⁾	3	—	3	4	3	—	3	—	3	20	2		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	31	25	6	24	23	4	19	6	31	82	4		
<i>Vaasan — Vasa</i>	78	58	17	53	47	4	35	28	69	142	3		
Kaupungit — Städer ¹⁾	8	3	5	9	8	—	6	—	8	39	2		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	70	55	12	44	39	4	29	28	61	103	1		
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	57	36	21	43	42	10	28	9	57	191	4		
Kaupungit — Städer	3	—	3	4	3	1	2	—	3	21	1		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	54	36	18	39	39	9	26	9	54	170	3		
<i>Lapin — Lapplands</i>	25	18	7	22	15	1	8	5	25	113	5		
Kaupungit — Städer ¹⁾	4	1	3	6	4	—	3	—	4	22	3		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	21	17	4	16	11	1	5	5	21	91	2		
Koko maa — Hela landet	546	367	164	437	397	68	306	117	503	1 637	81		
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	68	14	54	96	65	3	55	—	68	559	37		
Maalaiskunnat — Landskommuner ...	478	353	110	341	332	65	251	117	435	1 078	44		

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

²⁾ Näistä 61 kahden tai useamman kunnan yhteisiä kunnalliskoteja — Härav 61 gemensamma kommunalhem för tvenne eller flere kommuner

³⁾ Vrt. ²⁾ — Jfr. ²⁾

II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat vuonna 1964 — Socialhjälpens understödsfall och understödstagare år 1964

L ä ä n i — L ä n	Avustustapauksia — Understödsfall								Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä Understödsstagare och familjemedlemmar i de understödda familjerna			
	Kaikkiaan Hela antalet	Näistä — Därav						yksinäisiä lapsia ensamma barn	miehiä män	naisia kvinnor	lapsia barn	yhteensä summat
		yksinäisiä miehiä ensamma män		yksinäisiä naisia ensamma kvinnor		aviopareja gifta par						
	kaikkiaan inalles	lapsia huollettavana med barn ¹⁾	kaikkiaan inalles	lapsia huollettavana med barn ¹⁾	kaikkiaan inalles	lapsia huollettavana med barn ¹⁾						
<i>Uudenmaan — Nylands</i> ...	32 595	9 423	165	15 942	2 815	7 228	4 345	2	16 651	23 170	17 763	57 584
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	25 453	7 655	135	12 724	2 230	5 073	3 015	1	12 728	17 797	11 923	42 448
Maalaisk. — Landsk.	7 142	1 768	30	3 218	585	2 155	1 330	1	3 923	5 373	5 840	15 136
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs</i> ...	20 669	4 832	50	10 114	1 735	5 718	3 460	5	10 550	15 832	14 032	40 414
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	9 996	2 257	30	5 112	935	2 626	1 550	1	4 883	7 738	5 776	18 397
Maalaisk. — Landsk.	10 673	2 575	20	5 002	800	3 092	1 910	4	5 667	8 094	8 256	22 017
<i>Ahvenanmaa — Åland</i> ...	388	132	—	187	35	69	35	—	201	256	136	593
Kaupunki — Stad ...	133	51	—	61	25	21	20	—	72	82	82	236
Maalaisk. — Landsk.	255	81	—	126	10	48	15	—	129	174	54	357
<i>Hämeen — Tavastehus</i> ...	19 964	4 710	110	9 413	1 915	5 833	3 760	8	10 543	15 246	15 436	41 225
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	11 464	2 540	55	5 691	1 195	3 226	2 030	7	5 766	8 917	8 283	22 966
Maalaisk. — Landsk.	8 500	2 170	55	3 722	720	2 607	1 730	1	4 777	6 329	7 153	18 259
<i>Kymen — Kymmene</i> ...	10 203	2 908	55	4 519	755	2 775	1 575	1	5 683	7 294	6 561	19 538
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	5 908	1 605	40	2 647	465	1 655	945	1	3 260	4 302	3 645	11 207
Maalaisk. — Landsk.	4 295	1 303	15	1 872	290	1 120	630	—	2 423	2 992	2 916	8 331
<i>Mikkelin — St Michels</i> ...	7 674	2 074	55	3 141	600	2 453	1 590	6	4 527	5 594	6 965	17 086
Kaupungit — Städer ...	1 909	485	5	879	200	541	370	4	1 026	1 420	1 693	4 139
Maalaisk. — Landsk.	5 765	1 589	50	2 262	400	1 912	1 220	2	3 501	4 174	5 272	12 947
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> ...	7 224	1 745	25	2 749	600	2 723	1 690	7	4 468	5 472	7 997	17 937
Kaupunki — Stad ¹⁾ ...	1 149	237	5	544	130	368	220	—	605	912	1 070	2 587
Maalaisk. — Landsk.	6 075	1 508	20	2 205	470	2 355	1 470	7	3 863	4 560	6 927	15 350
<i>Kuopion — Kuopio</i> ...	9 917	2 514	30	3 731	815	3 664	2 345	8	6 178	7 395	10 364	23 937
Kaupungit — Städer ...	2 867	664	10	1 206	215	997	615	—	1 661	2 203	2 324	6 188
Maalaisk. — Landsk.	7 050	1 850	20	2 525	600	2 667	1 730	8	4 517	5 192	8 040	17 749
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i> ...	8 832	2 217	40	3 544	780	3 058	2 005	13	5 275	6 602	9 061	20 938
Kaupunki — Stad ¹⁾ ...	2 314	497	5	1 026	185	789	555	2	1 286	1 815	1 971	5 072
Maalaisk. — Landsk.	6 518	1 720	35	2 518	595	2 269	1 450	11	3 989	4 787	7 090	15 866
<i>Vaasan — Vasa</i> ...	12 286	3 041	90	5 175	1 065	4 058	2 850	12	7 099	9 233	11 716	28 048
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	3 570	886	25	1 570	350	1 112	765	2	1 998	2 682	3 059	7 739
Maalaisk. — Landsk.	8 716	2 155	65	3 605	715	2 946	2 085	10	5 101	6 551	8 657	20 309
<i>Oulun — Uleåborgs</i> ...	15 576	3 949	110	5 220	1 305	6 378	4 725	29	10 327	11 598	20 678	42 603
Kaupungit — Städer ...	3 564	793	10	1 404	325	1 364	875	3	2 157	2 768	3 510	8 435
Maalaisk. — Landsk.	12 012	3 156	100	3 816	980	5 014	3 850	26	8 170	8 830	17 168	34 168
<i>Lapin — Lapplands</i> ...	6 298	1 783	55	2 003	620	2 507	1 950	5	4 290	4 510	9 402	18 202
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 199	605	20	870	255	723	510	1	1 328	1 593	2 046	4 967
Maalaisk. — Landsk.	4 099	1 178	35	1 133	365	1 784	1 440	4	2 962	2 917	7 356	13 235
Koko maa — Hela landet	151 626	39 328	785	65 738	13 040	46 464	30 330	96	85 792	112 202	130 111	328 105
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar ...	70 526	18 275	340	33 734	6 510	18 495	11 470	22	36 770	52 229	45 382	134 381
Maalaisk. — Landsk.	81 100	21 053	445	32 004	6 530	27 969	18 860	74	49 022	59 973	84 729	193 724

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

²⁾ Luvut perustuvat otokseen — Talen grunda sig på urval

III. Huoltoavun eri avustumuodot vuonna 1964²⁾ — Olika vårdformer av socialhjälpn år 1964²⁾

Läni — Län	Laitoksissa olleet I anstalt intagna				Yksityis- kotihoitossa olleet Vård i enskilt hem			Pääasiassa kotiaavustusta saaneet ³⁾ — Huvud- sakligen i sina hem under- stödda ³⁾				Kaikkiaan Inalles			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	5 700	9 705	1 105	16 510	10	—	10	11 950	10 455	—	22 405	17 660	20 160	1 105	38 925
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 110	7 530	795	12 435	—	—	—	9 915	8 840	—	18 755	14 025	16 370	795	31 910
Maalaisk. — Landsk.	1 590	2 175	310	4 075	10	—	10	2 035	1 615	—	3 650	3 635	3 790	310	7 735
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4 380	6 350	965	11 695	25	15	40	5 465	5 520	—	10 985	9 870	11 885	965	22 720
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 670	2 595	425	4 690	—	—	—	3 225	3 445	—	6 670	4 895	6 040	425	11 360
Maalaisk. — Landsk.	2 710	3 755	540	7 005	25	15	40	2 240	2 075	—	4 315	4 975	5 845	540	11 360
Ahvenanmaa — Åland	105	130	20	255	5	—	5	70	70	—	140	180	200	20	400
Kaupungit — Städ.	15	25	20	60	—	—	—	45	35	—	80	60	60	20	140
Maalaisk. — Landsk.	90	105	—	195	5	—	5	25	35	—	60	120	140	—	260
Hämeen — Tavastehus	4 125	6 280	1 160	11 565	—	15	15	5 810	4 865	10	10 685	9 935	11 160	1 170	22 265
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 880	3 390	730	6 000	—	5	5	3 730	3 315	10	7 055	5 610	6 710	740	13 060
Maalaisk. — Landsk.	2 245	2 890	430	5 565	—	10	10	2 080	1 550	—	3 630	4 325	4 450	430	9 205
Kymen — Kymmene	2 420	2 975	390	5 785	10	20	30	2 925	2 165	—	5 090	5 355	5 160	390	10 905
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 215	1 505	225	2 945	—	—	—	1 875	1 525	—	3 400	3 090	3 030	225	6 345
Maalaisk. — Landsk.	1 205	1 470	165	2 840	10	20	30	1 050	640	—	1 690	2 265	2 130	165	4 560
Mikkelin — St Michels	1 990	2 390	495	4 875	—	5	5	2 110	1 395	—	3 505	4 100	3 790	495	8 385
Kaupungit — Städer	310	490	125	925	—	—	—	620	540	—	1 160	930	1 030	125	2 085
Maalaisk. — Landsk.	1 680	1 900	370	3 950	—	5	5	1 490	855	—	2 345	3 170	2 760	370	6 300
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	1 875	2 095	290	4 260	—	—	—	2 250	1 355	5	3 610	4 125	3 450	295	7 870
Kaupunki — Städ ¹⁾	215	365	35	615	—	—	—	345	320	—	665	560	685	35	1 280
Maalaisk. — Landsk.	1 660	1 730	255	3 645	—	—	—	1 905	1 035	5	2 945	3 565	2 765	260	6 590
Kuopion — Kuopio	2 565	2 980	570	6 115	5	15	20	3 065	1 700	10	4 775	5 635	4 695	580	10 910
Kaupungit — Städer	610	795	180	1 585	—	5	5	965	625	—	1 590	1 575	1 425	180	3 180
Maalaisk. — Landsk.	1 955	2 185	390	4 530	5	10	15	2 100	1 075	10	3 185	4 060	3 270	400	7 730
Keski-Suomen — Mel- lersta Finland	2 015	2 540	500	5 055	15	35	50	2 785	1 710	15	4 510	4 815	4 285	515	9 615
Kaupunki — Städ ¹⁾	375	605	100	1 080	—	—	—	840	590	—	1 430	1 215	1 195	100	2 510
Maalaisk. — Landsk.	1 640	1 935	400	3 975	15	35	50	1 945	1 120	15	3 080	3 600	3 090	415	7 105
Vaasan — Vasa	2 780	3 680	540	7 000	25	10	35	3 510	2 555	10	6 075	6 315	6 245	550	13 110
Kaupungit — Städer ¹⁾	600	850	155	1 605	—	—	—	1 275	1 025	—	2 300	1 875	1 875	155	3 905
Maalaisk. — Landsk.	2 180	2 830	385	5 395	25	10	35	2 235	1 530	10	3 775	4 440	4 370	395	9 205
Oulun — Uleåborgs	3 505	3 965	1 140	8 610	55	15	70	5 570	2 715	25	8 310	9 130	6 695	1 165	16 990
Kaupungit — Städer	525	785	200	1 510	—	—	—	1 500	880	5	2 385	2 025	1 665	205	3 895
Maalaisk. — Landsk.	2 980	3 180	940	7 100	55	15	70	4 070	1 835	20	5 925	7 105	5 030	960	13 095
Lapin — Lapplands	1 450	1 455	595	3 500	15	15	30	2 320	1 125	—	3 445	3 785	2 595	595	6 975
Kaupungit — Städer ¹⁾	410	460	115	985	—	5	5	815	580	—	1 395	1 225	1 045	115	2 385
Maalaisk. — Landsk.	1 040	995	480	2 515	15	10	25	1 505	545	—	2 050	2 560	1 550	480	4 590
Koko maa — Hela landet	32 910	44 545	7 770	85 225	165	145	310	47 830	35 630	75	83 535	80 905	80 320	7 845	169 070
Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	11 935	19 395	3 105	34 435	—	15	15	25 150	21 720	15	46 885	37 085	41 130	3 120	81 335
Maalaisk. — Landsk.	20 975	25 150	4 665	50 790	165	130	295	22 680	13 910	60	36 650	43 820	39 190	4 725	87 735

1) Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

2) Luvut perustuvat otokseen — Talen grundas sig på urval

3) Pelkkää kotiaavustusta tai laitoshoidon lisäksi säännöllistä kotiaavustusta saaneet avustustapakukset — Socialhjälpfall med enbart hemunderstöd eller förutom anstaltsvård även regelbundet hemunderstöd

IV. Lastensuojelulapset vuonna 1964 — Barnskyddsbarnen år 1964

Lääni — Län	Varoituis- ja suojeluvälivontatapaokset — Varnings- och skyddsövervakningsfall			Huostaanotetut lapset — Omhändertagna barn												
	Turvatomat — Värmlösa	Suoje-lukasvatuis Skydds-uppfostran		Turvatomat — Värmlösa						Suoje-lukasvatuis tarvit-sevat — Barn i behov av skyddsuppfostran						Kaikkiaan huostaanotettuja Inalles omhändertagna
		Varoitettuja Varnade	Valvonnassa Under övervakning	Poikia Gossar	Tyttöjä Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därv			Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därv			
							laitoksissa i anstalter	yksityishol-dossa — ut-ackorderade	—				laitoksissa i anstalter	yksityishol-dossa — ut-ackorderade	—	
Uudenmaan — Nylands	181	204	280	2 546	2 273	4 819	2 518	2 301	417	158	575	509	66	5 394		
Kaupungit — Städer ¹⁾	147	69	224	2 199	1 987	4 186	2 180	2 006	362	133	495	438	57	4 681		
Maalaisk. — Landsk.	34	135	56	347	286	633	338	295	55	25	80	71	9	713		
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	6	462	156	777	647	1 424	685	739	159	55	214	207	7	1 638		
Kaupungit — Städer ¹⁾	5	378	129	456	398	854	499	355	117	37	154	154	—	1 008		
Maalaisk. — Landsk.	1	84	27	321	249	570	186	384	42	18	60	53	7	630		
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	12	12	24	18	6	1	1	2	1	1	26		
Kaupunki — Stad	—	—	—	3	9	12	11	1	1	1	2	1	1	14		
Maalaisk. — Landsk.	—	—	—	9	3	12	7	5	—	—	—	—	—	12		
Hämeen — Tavastehus	24	774	267	1 016	869	1 885	1 056	829	238	104	342	319	23	2 227		
Kaupungit — Städer ¹⁾	12	714	229	745	622	1 367	837	530	203	84	287	270	17	1 654		
Maalaisk. — Landsk.	12	60	38	271	247	518	219	299	35	20	55	49	6	573		
Kymen — Kymmene	17	388	168	406	346	752	466	286	92	52	144	142	2	896		
Kaupungit — Städer ¹⁾	15	336	143	260	227	487	304	183	71	40	111	109	2	598		
Maalaisk. — Landsk.	2	52	25	146	119	265	162	103	21	12	33	33	—	298		
Mikkelin — S:t Michels	13	132	93	260	257	517	231	286	51	24	75	69	6	592		
Kaupungit — Städer	2	86	69	68	77	145	76	69	29	16	45	45	—	190		
Maalaisk. — Landsk.	11	46	24	192	180	372	155	217	22	8	30	24	6	402		
Pohjois-Karjalan — Norra Karelen	16	126	69	308	243	551	143	408	35	19	54	45	9	605		
Kaupunki — Stad ¹⁾	2	85	40	46	19	65	40	25	19	4	23	21	2	88		
Maalaisk. — Landsk.	14	41	29	262	224	486	103	383	16	15	31	24	7	517		
Kuopion — Kuopio	18	173	69	405	361	766	255	511	74	40	114	108	6	880		
Kaupungit — Städer	14	88	37	174	145	319	157	162	53	24	77	76	1	396		
Maalaisk. — Landsk.	4	85	32	231	216	447	98	349	21	16	37	32	5	484		
Keski-Suomen — Mellersta Finland	13	98	77	354	274	628	255	373	60	19	79	74	5	707		
Kaupunki — Stad ¹⁾	1	51	52	99	77	176	87	89	23	5	28	27	1	204		
Maalaisk. — Landsk.	12	47	25	255	197	452	168	284	37	14	51	47	4	503		
Vaasan — Vasa	19	274	50	335	250	585	231	354	68	18	86	79	7	671		
Kaupungit — Städer ¹⁾	3	181	32	143	104	247	152	95	56	12	68	62	6	315		
Maalaisk. — Landsk.	16	93	18	192	146	338	79	259	12	6	18	17	1	356		
Oulun — Uleåborgs	16	215	70	504	443	947	244	703	61	30	91	82	9	1 038		
Kaupungit — Städer	1	146	51	151	141	292	89	203	36	18	54	52	2	346		
Maalaisk. — Landsk.	15	69	19	353	302	655	155	500	25	12	37	30	7	692		
Lapin — Lapplands	1	75	57	328	286	614	368	246	34	11	45	41	4	659		
Kaupungit — Städer ¹⁾	1	65	54	134	104	238	147	91	29	8	37	33	4	275		
Maalaisk. — Landsk.	—	10	3	194	182	376	221	155	5	3	8	8	—	384		
Koko maa — Hela landet	324	2 921	1 356	7 251	6 261	13 512	6 470	7 042	1 290	531	1 821	1 676	145	15 333		
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	203	2 199	1 060	4 478	3 910	8 388	4 579	3 809	999	382	1 381	1 288	93	9 769		
Maalaisk. — Landsk.	121	722	296	2 773	2 351	5 124	1 890	3 233	291	149	440	388	52	5 564		

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet v. 1964 — I socialnämnder underlydande anstalter intagna år 1964

L ä ä n i — L ä n	Kunnalliskodit — Kommunalhem				Lastenkodit — Barnhem ¹⁾			
	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd	
	Hoidet- tavia Vård- da- ge	Hoito- päiviä Vård- dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård- dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård- dagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vård- dagar
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	5 019	1 256 183	4	565	58	2 422	1 664	281 964
Kaupungit — Städer ¹⁾	3 308	826 490	1	366	50	2 183	1 448	229 671
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 711	429 693	3	199	8	239	216	52 293
<i>Turun ja Porin — Åbo och Björne- borgs</i>	4 082	1 053 177	6	916	10	559	629	146 729
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 292	347 398	1	83	3	314	540	118 943
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 790	705 779	5	833	7	245	89	27 786
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	77	19 587	—	—	—	—	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	77	19 587	—	—	—	—	—	—
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	3 974	1 019 273	5	624	23	4 625	867	191 802
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 556	406 436	—	—	11	2 777	714	150 428
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 418	612 837	5	624	12	1 848	153	41 374
<i>Kymen — Kymmene</i>	2 268	586 638	1	2	28	3 267	404	107 231
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 103	287 507	—	—	14	339	294	73 874
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 165	299 131	1	2	14	2 928	110	33 357
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	2 208	564 461	4	319	30	4 949	136	33 897
Kaupungit — Städer	249	68 976	—	—	1	15	45	8 633
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 959	495 485	4	319	29	4 934	91	25 264
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> s	1 992	483 766	7	1 054	3	295	98	27 590
Kaupunki — Stad ¹⁾	148	41 924	—	—	—	—	29	8 308
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 844	441 842	7	1 054	3	295	69	19 282
<i>Kuopion — Kuopio</i>	2 209	537 842	8	1 173	20	1 801	150	26 065
Kaupungit — Städer	381	99 326	1	13	19	1 777	128	19 410
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 828	438 516	7	1 160	1	24	22	6 655
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	1 990	473 204	7	1 643	38	7 048	179	51 585
Kaupunki — Stad ¹⁾	364	89 673	—	—	10	775	86	22 777
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 626	383 531	7	1 643	28	6 273	93	28 808
<i>Vaasan — Vasa</i>	2 504	601 061	7	1 110	2	280	141	31 675
Kaupungit — Städer ¹⁾	517	117 126	—	—	2	280	118	24 081
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 987	483 935	7	1 110	—	—	23	7 594
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	3 265	782 886	12	2 228	73	10 520	70	16 922
Kaupungit — Städer	530	145 716	3	341	36	4 425	20	3 131
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 735	637 170	9	1 887	37	6 095	50	13 791
<i>Lapin — Lapplands</i>	856	221 926	2	383	7	754	190	49 722
Kaupungit — Städer ¹⁾	280	71 893	—	—	4	125	133	32 391
Maalaiskunnat — Landskommuner	576	150 033	2	383	3	629	57	17 331
Koko maa — Hela landet	30 444	7 600 004	63	10 017	292	36 520	4 528	965 182
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	9 728	2 502 465	6	803	150	13 010	3 555	691 647
Maalaiskunnat — Landskommuner	20 716	5 097 539	57	9 214	142	23 510	973	273 535

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

²⁾ Tähän sisältyvät myös kunnalliset koulukodit — Här ingår även de kommunala skolhemmen

VI. Kuntien sosiaalihuollon menot vuonna 1964 — Den kommunala socialvårdens utgifter år 1964

Lääni — Län	Hallinto Förvaltning	Huoltoapu —				
		Kunnalliskodit ym. Kommunalhem o.s.	Muu laitoshoido —			
			vajaamielisissä anstalter för psykiskt efterblivna	mielisrajoissa sinnessjuktus	muissa sairaaloissa övriga sjukhus	työllätoissa arbetsinrättningar
mk						
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	8 800 480	28 800 602	854 739	2 922 474	1 235 586	19 805
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	7 514 262	22 037 347	639 764	2 105 838	964 381	12 914
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 286 218	6 763 255	214 975	816 636	271 205	6 891
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i>	3 334 215	12 117 395	588 601	1 943 774	1 027 185	7 493
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 865 437	3 605 815	196 219	718 474	657 568	1 645
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 518 778	8 511 580	392 382	1 225 300	369 617	5 848
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	50 264	283 391	7 066	84 657	8 454	253
Kaupunki — Stad	30 563	—	4 822	19 073	6 535	253
Maalaiskunnat — Landskommuner	19 701	283 391	2 244	65 584	1 919	—
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	3 236 983	13 309 141	506 507	1 688 129	1 290 313	15 125
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 037 316	5 546 065	234 039	762 452	958 564	10 078
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 199 667	7 763 076	272 468	925 677	331 749	5 047
<i>Kymen — Kymmene</i>	1 813 742	8 058 815	349 842	1 237 308	370 055	18 618
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 138 600	4 128 122	224 155	371 832	222 223	13 754
Maalaiskunnat — Landskommuner	675 142	3 930 693	125 687	865 476	147 832	4 864
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	1 128 559	5 870 888	287 479	423 632	358 975	7 460
Kaupungit — Städer	372 022	882 745	62 684	50 833	144 400	2 688
Maalaiskunnat — Landskommuner	756 537	4 988 143	224 795	372 799	244 575	4 772
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	912 803	5 914 817	120 093	275 905	304 871	6 838
Kaupunki, kauppalat — Stad, köpingar	206 324	1 067 979	4 702	42 004	46 689	2 458
Maalaiskunnat — Landskommuner	706 479	4 846 838	115 391	233 901	258 182	4 380
<i>Kuopion — Kuopio</i>	1 313 966	5 738 513	235 955	914 317	420 720	13 081
Kaupungit — Städer	492 832	1 578 773	37 860	250 539	151 275	8 487
Maalaiskunnat — Landskommuner	821 134	4 159 740	198 095	663 778	269 445	4 594
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	1 171 660	5 334 022	177 392	729 365	289 813	5 608
Kaupunki, kauppalat — Stad, köpingar	349 286	1 225 525	42 669	156 832	63 632	154
Maalaiskunnat — Landskommuner	822 374	4 108 497	134 723	572 533	226 181	5 454
<i>Vaasan — Vasa</i>	1 677 801	7 995 229	252 257	1 249 452	371 699	20 745
Kaupungit, kauppala — Städer, köping	722 206	2 709 351	67 821	234 579	113 183	14 064
Maalaiskunnat — Landskommuner	955 595	5 285 878	184 436	1 014 873	258 516	6 681
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	1 825 313	8 392 188	133 655	1 050 099	567 775	11 819
Kaupungit — Städer	597 819	1 757 550	31 395	182 758	110 428	3 699
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 227 494	6 634 638	102 260	867 341	457 347	8 120
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 126 071	3 047 361	253 769	480 332	324 658	46 291
Kaupungit, kauppala — Städer, köping	456 661	809 265	42 789	164 381	81 728	2 989
Maalaiskunnat — Landskommuner	669 410	2 238 096	210 980	315 951	242 930	43 302
Koko maa — Hela landet	26 441 857	104 862 362	3 767 355	12 999 444	6 600 104	173 136
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	15 783 328	45 348 537	1 588 919	5 059 595	3 520 606	73 183
Maalaiskunnat — Landskommuner	10 658 529	59 513 825	2 178 436	7 939 849	3 079 498	99 953

Socialhjälp

Övrig anstaltsvård i		Muu huoltoapu — Övrig socialhjälp						Yhteensä huoltoapu- menoja Summa socialhjälp- utgifter
vieraan kunnan kunnalliskodissa främmande kommunens kommunalt	muisissa huolto- laitoksissa andra vårdanstalter	Yksityiskotihoito Vård i enskilt hem	Kotiavustus Hemunderstöd	Korvaukset muille kunnille Ersättning till andra kommuner	Kannatusmaksat yhteiseen työlaitokseen Underskötsavgifter till gemensam arbetsinrättning	Enkåsevä huoltoapu Preventiv socialhjälp	Muut huoltoapumenot Övriga utgifter för socialhjälp	
119 904	2 932 305	19 691	13 834 452	4 717	205 750	1 184 417	557 933	52 692 375
98 797	2 893 557	4 518	12 233 551	3 193	102 796	1 172 652	157 461	42 426 769
21 107	38 748	15 173	1 600 901	1 524	102 954	11 765	400 472	10 265 606
211 686	98 647	56 160	6 175 945	6 625	243 376	27 340	152 943	22 657 170
28 346	71 466	80	4 674 611	2 002	107 351	4 578	39 699	10 107 854
183 340	27 181	56 080	1 501 334	4 623	136 025	22 762	113 244	12 549 316
780	47 074	16 443	60 860	—	7 699	—	8 634	525 311
—	45 654	—	27 716	—	2 000	—	2 539	108 592
780	1 420	16 443	33 144	—	5 699	—	6 095	416 719
138 368	103 030	20 274	5 393 934	2 321	326 993	783 003	146 055	23 723 193
7 405	76 197	3 860	4 049 036	1 117	225 125	756 990	59 600	12 690 528
130 963	26 833	16 414	1 344 898	1 204	101 868	26 013	86 455	11 032 665
42 063	35 899	30 955	1 807 862	1 731	169 759	9 193	103 856	12 235 956
8 599	24 971	1 568	1 267 191	1 351	99 508	3 513	50 422	6 417 209
33 464	10 928	29 387	540 671	380	70 251	5 680	53 434	5 818 747
55 289	35 887	5 968	1 288 919	1 511	94 873	34 711	82 993	8 578 585
—	15 634	—	539 822	220	34 866	16 565	15 303	1 765 760
55 289	20 253	5 968	749 097	1 291	60 007	18 146	67 690	6 812 825
41 759	23 500	670	1 413 213	6 733	87 152	41 395	90 759	8 327 705
13 717	5 455	—	416 823	2 338	21 863	6 717	14 498	1 645 243
28 042	18 045	670	996 390	4 395	65 289	34 678	76 261	6 682 462
10 981	30 464	10 351	1 965 490	1 953	119 932	34 725	95 232	9 591 714
4 943	13 159	—	792 670	804	55 865	4 467	15 557	2 914 399
6 038	17 305	10 351	1 172 820	1 149	64 067	30 258	79 675	6 677 315
105 248	96 420	18 876	1 947 991	1 130	92 634	35 897	107 511	8 941 907
—	55 993	—	788 229	387	25 637	7 655	15 412	2 382 125
105 248	40 427	18 876	1 159 762	743	66 997	28 242	92 099	6 559 782
37 539	49 416	43 431	2 424 758	6 038	155 846	48 771	165 456	12 820 637
100	14 862	170	1 210 778	4 799	49 421	11 993	35 140	4 466 261
37 439	34 554	43 261	1 213 980	1 239	106 425	36 778	130 316	8 354 376
136 024	167 027	47 737	3 562 379	13 669	155 725	80 984	232 724	14 551 855
1 120	67 585	240	1 324 312	231	43 116	4 763	19 148	3 546 345
134 904	99 442	47 547	2 238 067	13 438	112 609	76 221	213 576	11 005 510
73 449	121 648	41 479	1 800 463	115	97 011	27 050	124 245	6 437 871
3 099	37 074	200	773 589	—	38 640	3 079	26 261	1 983 094
70 350	84 574	41 279	1 026 874	115	58 371	23 971	97 984	4 454 777
973 090	3 741 317	312 085	41 676 266	46 543	1 756 750	2 307 486	1 868 341	181 084 279
166 126	3 321 607	10 636	28 098 328	16 442	806 188	1 992 972	451 040	90 454 179
806 964	419 710	301 449	13 577 938	30 101	950 562	314 514	1 417 301	90 630 100

Jatkoa

Lääni — Län	Lastensuojelu —						
	Lastenkodit ym. Barnhem o.a.	Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård i					
		vajaamielihaitoksissa anstalter för psykiskt efterblivna	mielensairaaoloissa sinnessjukhus	muissa sairaaloissa övriga sjukhus	vieraan kunnan koulu- ja lastenkodissa frånmande kommunns skol- och barnhem	valtion ja yksityisissä koulukodeissa statens och privata skolor	muissa huolto- laitoksissa — andra vårdanstalter
mk							
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	16 281 867	493 820	54 891	41 180	216 395	167 360	3 524 928
Kaupungit — Städer ¹⁾	15 379 720	336 168	51 843	27 171	192 708	145 772	3 235 356
Maalaiskunnat — Landskommuner	902 147	157 652	3 048	14 009	23 687	21 588	289 572
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i> ..	6 256 538	270 708	13 445	15 625	37 718	68 160	136 870
Kaupungit — Städer ¹⁾	5 807 048	104 620	8 291	9 745	11 248	34 355	86 612
Maalaiskunnat — Landskommuner	449 490	166 088	5 154	5 880	26 470	33 805	50 258
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	—	4 415	626	—	—	—	22 293
Kaupunki — Stad	—	1 272	—	—	—	—	19 333
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	3 143	626	—	—	—	2 960
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	6 674 636	337 937	18 152	32 645	32 066	130 727	274 809
Kaupungit — Städer ¹⁾	6 187 385	205 099	14 865	25 602	6 286	108 117	259 297
Maalaiskunnat — Landskommuner	487 251	132 838	3 287	7 043	25 780	22 610	15 512
<i>Kymen — Kymmene</i>	2 882 480	128 773	2 909	10 710	39 937	75 683	148 217
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 476 636	52 255	2 228	9 027	12 293	54 058	106 605
Maalaiskunnat — Landskommuner	405 844	76 518	681	1 683	27 644	21 625	41 612
<i>Mikkelin — St. Michels</i>	915 256	124 856	3 986	3 439	2 864	31 715	65 418
Kaupungit — Städer	592 357	34 537	2 651	714	668	20 325	19 694
Maalaiskunnat — Landskommuner	322 899	90 319	1 335	2 725	2 196	11 390	45 724
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	600 130	83 895	4 484	2 173	—	29 416	16 483
Kaupunki — Stad ¹⁾	284 886	33 942	915	420	—	12 631	4 120
Maalaiskunnat — Landskommuner	315 244	49 953	3 569	1 753	—	16 785	12 363
<i>Kuopion — Kuopio</i>	1 312 886	149 664	575	12 193	4 731	71 434	77 384
Kaupungit — Städer	1 256 444	66 111	110	7 528	576	52 917	34 636
Maalaiskunnat — Landskommuner	56 442	83 553	465	4 665	4 155	18 517	42 748
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finland</i>	1 647 831	146 438	—	4 256	14 341	47 659	34 829
Kaupunki — Stad ¹⁾	1 203 234	27 246	—	702	1 905	16 526	4 477
Maalaiskunnat — Landskommuner	444 597	119 192	—	3 554	12 436	31 133	30 352
<i>Vaasan — Vasa</i>	2 263 370	152 541	9 806	8 671	9 540	49 426	39 684
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 178 735	80 061	6 597	3 059	9 540	37 669	27 684
Maalaiskunnat — Landskommuner	84 635	72 480	3 209	5 612	—	11 757	12 000
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	1 253 401	108 542	1 719	3 755	7 492	50 935	168 123
Kaupungit — Städer	1 007 928	25 739	687	1 941	6 535	32 764	71 983
Maalaiskunnat — Landskommuner	245 473	82 803	1 032	1 814	957	18 171	96 140
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 181 773	166 231	587	1 423	1 788	26 962	265 316
Kaupungit — Städer ¹⁾	912 391	65 077	—	—	—	21 401	48 786
Maalaiskunnat — Landskommuner	269 382	101 154	587	1 423	1 788	5 561	216 530
Koko maa — Hela landet	41 270 168	2 167 820	111 180	136 070	366 872	749 477	4 774 354
Kaupungit — Städer ¹⁾	37 286 764	1 032 127	88 187	85 909	241 759	536 535	3 918 583
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 983 404	1 135 693	22 993	50 161	125 113	212 942	855 771

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

Barnskydd					Yhteensä lastensuojelumenot ja Summa barnskyddsutgifter	Irtolaishuolto Lösdrivarvård	Päihdyttävien aineiden väärikäyttäjien huolto Vården av missbrukare av berusningsmedel	Kaikkiaan huoltomenoja Inalles vårdutgifter	Avustukset sosiaalihuoltosa- harjoittaville yhdistyksille ja laitoksille Understöd åt socialhjälp utövande föreningar och anstalter
Muu lastensuojelu — Övrigt barnskydd	Yksityiskotihoido Vård i enskilt hem	Korvaukset muille kunnille Ersättning till andra kommuner	Ammattiopetus Yrkesutbildning	Muut lastensuojelu- menot Övriga utgifter för barnskydd					
2 367 855	352 353	22 963	439 770	23 963 382	58 961	338 552	85 853 750	1 765 681	
2 087 452	347 232	16 531	393 699	22 213 652	58 670	321 697	72 535 050	1 708 724	
280 403	5 121	6 432	46 071	1 749 730	291	16 855	13 318 700	56 957	
558 594	11 103	53 473	220 549	7 642 783	9 396	39 122	33 732 686	347 819	
282 529	1 530	36 430	208 036	6 590 444	8 621	29 796	18 602 152	326 517	
276 065	9 573	17 043	12 513	1 052 339	775	9 326	15 130 534	21 302	
7 086	—	323	772	35 515	—	309	611 399	89 324	
2 910	—	323	710	24 548	—	309	164 012	85 739	
4 176	—	—	62	10 967	—	—	447 387	3 585	
663 594	9 152	59 789	498 386	8 731 893	7 902	24 875	35 724 846	988 483	
421 566	920	43 942	484 000	7 757 079	7 028	19 265	22 511 216	945 190	
242 028	8 232	15 847	14 386	974 814	874	5 610	13 213 630	43 293	
211 003	718	12 280	29 517	3 542 227	9 401	25 627	17 626 953	228 395	
140 936	150	5 761	24 066	2 884 015	9 322	18 655	10 467 801	204 825	
70 067	568	6 519	5 451	658 212	79	6 972	7 159 152	23 570	
165 084	1 686	9 048	21 892	1 345 244	1 427	8 408	11 062 223	111 741	
42 899	—	2 463	11 652	727 960	1 234	5 032	2 872 008	105 176	
122 185	1 686	6 585	10 240	617 284	193	3 376	8 190 215	6 565	
216 950	7 081	7 504	18 596	986 712	1 893	11 916	10 241 029	25 575	
16 254	—	3 082	8 937	365 187	1 217	1 334	2 219 305	18 440	
200 696	7 081	4 422	9 659	621 525	676	10 582	8 021 724	7 135	
299 843	4 739	30 406	39 042	2 002 897	2 236	10 791	12 921 604	87 075	
100 464	4 086	22 844	26 186	1 571 902	2 210	3 664	4 985 007	77 525	
199 379	653	7 562	12 856	430 995	26	7 127	7 936 597	9 550	
246 842	4 368	9 705	14 350	2 170 619	409	20 997	12 305 592	135 222	
58 055	2 145	5 663	6 991	1 326 944	251	13 239	4 071 845	126 011	
188 787	2 223	4 042	7 359	843 675	158	7 758	8 233 747	9 211	
211 059	12 135	9 281	12 837	2 778 350	1 595	24 277	17 302 660	92 953	
55 787	900	2 171	5 035	2 407 238	1 169	17 728	7 614 602	77 951	
155 272	11 235	7 110	7 802	371 112	426	6 549	9 688 058	15 002	
435 200	6 560	11 534	29 725	2 076 986	3 161	21 637	18 478 952	423 246	
156 854	—	4 806	14 358	1 323 595	3 020	15 406	5 486 185	405 603	
278 346	6 560	6 728	15 367	753 391	141	6 231	12 992 767	17 643	
164 244	—	14 330	13 135	1 835 789	2 239	10 682	9 412 652	101 872	
58 843	—	8 315	3 451	1 118 264	1 945	8 377	3 568 341	78 927	
105 401	—	6 015	9 684	717 525	294	2 305	5 844 311	22 945	
5 547 354	409 895	240 636	1 338 571	57 112 397	98 620	537 193	265 274 346	4 397 386	
3 424 549	356 963	152 331	1 187 121	48 310 828	94 687	454 502	155 097 524	4 160 628	
2 122 805	52 932	88 305	151 450	8 801 569	3 933	82 691	110 176 822	236 758	

VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot vuonna 1964 — Den kommunala socialvårdens inkomster år 1964

Läni — Län	Huoltotoiminnan yhteistulot Värdverksamhetens allmänna inkomster	Huoltoapu — Socialhjälp							Kunnalliskodit ym. Kommunalhem o.a.	Lehjitukset ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder	Muut tulot Övriga inkomster.
		Perunkirjoitusmaksut Bouppteckningsprocenter	Korvaukset — Ersättning av				yksityisiltä enskilta personer	Kunnalliskodit ym. Kommunalhem o.a.			
			valtiolta — staten		muilta kunnilla andra kommuner	yksityisiltä enskilta personer					
			huoltoapulain nojalla enligt socialhjälp lagen	soseirtolalaisista för de krigsförflyttade							
mk											
<i>Uudenmaan — Nylands</i> . . .	24 742	165 943	1 814 997	343 906	228 775	11 701 663	2 040 056	—	44	1 059 558	
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	8 470	131 380	1 385 959	81 792	14 110	8 589 421	1 549 027	—	—	1 058 807	
Maalaisk. — Landsk.	16 272	34 563	429 038	262 114	214 665	3 112 242	491 029	—	44	751	
<i>Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs</i>	30 110	88 835	1 01 092	165 960	189 843	8 076 446	664 907	—	7 932	38 106	
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	1 239	29 661	92 011	30 360	43 106	2 702 435	120 121	—	3 290	35 816	
Maalaisk. — Landsk.	28 871	59 174	9 081	135 600	146 737	5 374 011	544 786	—	4 642	2 290	
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	54	3 069	—	—	—	274 230	—	—	—	—	
Kaupunki — Stad	—	915	—	—	—	51 956	—	—	—	—	
Maalaisk. — Landsk.	54	2 154	—	—	—	222 274	—	—	—	—	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	25 648	81 265	327 978	98 907	241 091	7 639 812	1 125 391	—	—	324 610	
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	4 132	43 171	253 105	10 400	4 992	3 437 538	323 879	—	—	319 942	
Maalaisk. — Landsk.	21 516	38 094	74 873	88 507	236 099	4 202 274	801 512	—	—	4 668	
<i>Kymen — Kymmene</i>	16 884	33 359	55 558	277 890	38 113	4 424 140	414 137	—	—	1 995	
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	3 079	16 517	53 185	11 256	4 343	2 107 507	141 595	—	—	1 546	
Maalaisk. — Landsk.	13 805	16 842	2 373	266 634	33 770	2 316 633	272 542	—	—	449	
<i>Mikkelin — S:t Michels</i> . . .	15 906	23 609	35 862	30 817	71 511	3 106 406	885 812	—	4 760	294	
Kaupungit — Städer	102	5 278	22 664	7 467	1 589	470 584	63 072	—	4 760	20	
Maalaisk. — Landsk.	15 804	18 331	13 198	23 350	69 922	2 635 822	822 740	—	—	274	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	16 136	13 133	15 459	19 460	66 153	2 415 365	1 015 678	—	2 128	336	
Kaupunki — Stad ¹⁾	—	4 680	10 223	1 009	4 313	410 585	196 485	—	—	11	
Maalaisk. — Landsk.	16 136	8 453	5 236	18 451	61 840	2 004 780	819 193	—	2 128	325	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	15 568	20 287	12 262	43 307	111 658	3 405 864	512 664	—	230	3 675	
Kaupungit — Städer	1 485	7 034	4 117	797	6	807 007	84 523	—	—	3 485	
Maalaisk. — Landsk.	14 083	13 253	8 145	42 510	111 652	2 598 857	428 141	—	230	190	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	17 613	22 198	16 769	25 617	116 214	3 103 866	443 564	—	—	1 025	
Kaupunki — Stad ¹⁾	—	6 672	5 643	500	2 850	667 590	54 490	—	—	272	
Maalaisk. — Landsk.	17 613	15 526	11 126	25 117	113 364	2 436 276	389 074	—	—	753	
<i>Vaasan — Vasa</i>	24 101	39 303	4 961	82 129	73 114	4 380 603	385 813	—	500	4 006	
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	11 229	15 778	3 397	28 292	15 249	1 040 011	91 207	—	500	2 358	
Maalaisk. — Landsk.	12 872	23 525	1 564	53 837	57 865	3 340 592	294 606	—	—	1 648	
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	19 374	24 281	180 535	25 974	117 442	4 731 299	795 462	—	15	1 264	
Kaupungit — Städer	624	7 790	162 959	20 625	7 692	878 250	182 548	—	15	766	
Maalaisk. — Landsk.	18 750	16 491	17 576	5 349	109 750	3 853 049	612 914	—	—	498	
<i>Lapin — Lapplands</i>	24 103	11 589	48 240	8 183	69 125	2 040 979	265 623	—	—	2 464	
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	11 957	4 702	47 377	—	2 609	552 627	31 219	—	—	884	
Maalaisk. — Landsk.	12 146	6 887	863	8 183	66 516	1 488 352	234 404	—	—	1 580	
Koko maa — Hela landet . .	230 239	526 871	2 613 713	1 122 150	1 323 039	55 300 673	8 549 107	15 609	1 437 333		
Kaupungit — Städer ¹⁾ . . .	42 317	273 578	2 040 640	192 498	100 859	21 715 511	2 838 166	—	8 565	1 423 907	
Maalaisk. — Landsk.	187 922	253 293	573 073	929 652	1 222 180	33 585 162	5 710 941	—	7 044	13 426	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

Lastensuojelu — Barnskydd											
Korvaukset — Ersättning av											
valtiolta — staten											
lastensuojelun nojailla enligt barnskyddslagen	sosiairitolaisista för de krigsförlitade	muilta kunnilta andra kommuner	yksityisillä enskilda personer	Lastenkodit ym. Barnhem o.s.	Lahjoitukset ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder	Muut tulot Övriga inkomster	Lapsilisät. Barabidrag	Irto- ja PAV-huolto Vården av löstrivare o. miss- brukare av berusningsmedel	Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat Av kommunerna användade medel för vårdverksamheten	Yhteensä Summa	
1 154 596	1 200	272 388	1 555 243	4 395 978	46 938	4 878	332 258	53 697	60 656 890	85 853 750	
1 148 997	—	143 506	1 462 129	4 226 085	46 938	229	280 111	53 263	52 354 826	72 535 050	
5 599	1 200	128 882	93 114	169 893	—	4 649	52 147	434	8 302 064	13 318 700	
31 146	2 464	168 802	206 876	1 629 742	—	47 977	142 056	808	22 139 584	33 732 686	
30 649	880	52 976	137 503	1 553 458	—	44 602	98 679	483	13 624 883	18 602 152	
497	1 584	115 826	69 373	76 284	—	3 375	43 377	325	8 514 701	15 130 534	
—	—	—	62	—	—	—	3 394	—	330 590	611 399	
—	—	—	—	—	—	—	2 883	—	108 258	164 012	
—	—	—	62	—	—	—	511	—	222 332	447 387	
131 777	3 476	137 710	433 554	1 487 113	—	36 951	159 130	717	23 469 716	35 724 846	
130 742	—	78 435	349 460	1 419 728	—	33 308	122 893	418	15 979 073	22 511 216	
1 035	3 476	59 275	84 094	67 385	—	3 643	36 237	299	7 490 643	13 213 630	
3 650	3 860	199 106	135 168	623 891	—	9 008	78 185	951	11 311 058	17 626 953	
3 646	—	98 021	100 713	578 433	—	7 617	49 685	726	7 289 932	10 467 801	
4	3 860	101 085	34 455	45 458	—	1 391	28 500	225	4 021 126	7 159 152	
669	3 448	30 163	70 721	239 961	210	5 182	45 823	268	6 490 801	11 062 223	
272	1 800	4 958	19 616	183 594	10	2 784	10 918	164	2 072 356	2 872 008	
397	1 648	25 205	51 105	56 367	200	2 398	34 905	104	4 418 445	8 190 215	
844	—	11 141	51 454	194 846	—	1 792	30 000	314	6 386 790	10 241 029	
—	—	1 140	9 045	120 101	—	750	8 007	128	1 452 828	2 219 305	
844	—	10 001	42 409	74 745	—	1 042	21 993	186	4 933 962	8 021 724	
1 371	1 406	40 735	81 676	370 639	—	5 724	38 782	135	8 255 621	12 921 604	
1 055	1 406	4 185	39 952	359 726	—	3 787	25 623	64	3 640 755	4 985 007	
316	—	36 550	41 724	10 913	—	1 937	13 159	71	4 614 866	7 936 597	
1 157	—	32 944	113 953	373 937	—	1 300	48 189	1 033	7 986 213	12 305 592	
880	—	19 719	40 667	285 600	—	565	15 576	678	2 970 143	4 071 845	
277	—	13 225	73 286	88 337	—	735	32 613	355	5 016 070	8 233 747	
172	1	36 514	74 315	640 823	255	1 302	41 193	1 061	11 512 494	17 302 660	
172	—	15 592	50 454	624 268	—	545	24 665	905	5 689 980	7 614 602	
—	1	20 922	23 861	16 555	255	757	16 528	156	5 822 514	9 688 058	
3 914	—	15 910	112 168	323 479	1 631	475	42 124	1 836	12 081 769	18 478 952	
892	—	345	63 716	301 317	631	—	10 532	1 180	3 846 303	5 486 185	
3 022	—	15 565	48 452	22 162	1 000	475	31 592	656	8 235 466	12 992 767	
8 693	1 972	2 729	61 984	231 863	—	3 438	67 019	939	6 563 709	9 412 652	
7 977	—	—	33 378	196 848	—	3 058	20 942	761	2 654 002	3 568 341	
716	1 972	2 729	28 606	35 015	—	380	46 077	178	3 909 707	5 844 311	
1 337 989	17 827	948 142	2 897 174	10 512 272	49 034	118 027	1 028 153	61 759	177 185 235	265 274 346	
1 325 282	4 086	418 877	2 306 633	9 849 158	47 579	97 245	670 514	58 770	111 683 339	155 097 524	
12 707	13 741	529 265	590 541	663 114	1 455	20 782	357 639	2 989	65 501 896	110 176 822	

VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot vuonna 1964 — Kommunalhemmens utgifter och inkomster

L ä ä n i — L ä n	Menot — Utgifter								
	Palkkaukset Avioliingar	Työntantajan sosiaali- turvamaksut — Arbetsgivarens social- skyddsavgifter	Ravinto Kosthällning	Vaatus Beklädnad	Sairaanhoidto ja lääkkeet Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuisuuskustan- nuksset hoidettavista övriga årsutgifter för de vårdade	Rakennusten kunnossapito Underhåll av byggnader	Kaluston ja irtaimiston lisäbankinta ja korjaus Komplettering och reparation av inven- tarier och lösöre	
	mk								
<i>Uudenmaan — Nylands</i> ...	17 487 484	1 021 515	3 542 546	203 115	1 359 614	1 361 236	536 982	296 520	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	13 689 847	781 985	2 401 789	140 397	976 502	1 221 423	315 816	193 786	
Maalaisk. — Landsk.	3 797 637	239 530	1 140 757	62 718	383 112	139 813	221 166	102 734	
<i>Turun-Porin — Åbo-Björne- borgs</i>	6 848 599	462 208	2 329 147	154 626	540 174	283 235	384 280	202 068	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 510 765	162 793	777 980	54 143	181 038	146 887	124 845	58 690	
Maalaisk. — Landsk.	4 337 834	299 415	1 551 167	100 483	359 136	136 348	259 435	143 378	
<i>Åhvenanmaa — Åland</i>	174 559	24 909	57 819	195	9 023	2 327	1 211	2 271	
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maalaisk. — Landsk.	174 559	24 909	57 819	195	9 023	2 327	1 211	2 271	
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	7 367 767	482 089	2 318 360	151 002	538 861	351 464	391 855	156 609	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	3 139 648	220 775	905 158	57 899	189 343	201 678	180 868	59 851	
Maalaisk. — Landsk.	4 228 119	261 314	1 413 202	93 103	349 518	149 786	210 987	96 758	
<i>Kymen — Kymmene</i>	4 558 227	283 083	1 353 706	84 506	352 928	192 968	240 251	119 031	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	2 501 229	156 358	682 672	41 413	202 251	145 983	80 401	64 753	
Maalaisk. — Landsk.	2 056 998	126 725	671 034	43 093	150 677	46 985	159 850	54 278	
<i>Mikkelin — St Michels</i> ...	3 123 162	212 200	1 193 149	75 391	277 951	103 159	240 169	75 321	
Kaupungit — Städer	501 200	31 015	154 782	14 444	40 062	13 844	16 013	11 741	
Maalaisk. — Landsk.	2 621 962	181 185	1 038 367	60 947	237 889	89 315	224 156	63 580	
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i>	2 685 209	177 448	1 020 962	71 099	246 177	129 094	161 140	80 627	
Kaupunki — Stad ¹⁾	400 131	33 759	101 729	11 315	23 561	32 870	11 941	15 541	
Maalaisk. — Landsk.	2 285 078	143 689	919 233	59 784	222 616	96 224	149 199	65 086	
<i>Kuopion — Kuopio</i>	2 969 455	277 095	1 086 932	69 981	272 207	154 055	175 914	90 011	
Kaupungit — Städer	827 121	137 151	219 165	17 082	78 430	66 607	30 762	36 269	
Maalaisk. — Landsk.	2 142 334	139 944	867 767	52 899	193 777	87 448	145 152	53 742	
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	2 967 422	201 381	1 021 394	65 264	230 851	91 837	174 352	71 294	
Kaupunki — Stad ¹⁾	724 212	45 187	189 211	10 170	37 048	18 885	37 405	20 785	
Maalaisk. — Landsk.	2 243 210	156 194	832 183	55 094	193 803	72 952	136 947	50 509	
<i>Vaasan — Vasa</i>	4 748 989	298 247	1 512 702	92 969	321 590	199 825	218 327	123 647	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	1 680 242	103 765	422 453	19 142	97 718	73 159	52 254	41 266	
Maalaisk. — Landsk.	3 068 747	194 482	1 090 249	73 827	223 872	126 666	166 073	82 381	
<i>Oulun — Uledborgs</i>	4 476 010	282 854	1 734 964	130 676	385 986	187 676	275 932	108 019	
Kaupungit — Städer	959 278	64 701	303 070	24 430	65 110	90 489	48 641	14 626	
Maalaisk. — Landsk.	3 516 732	218 153	1 431 894	106 246	320 876	97 187	227 291	93 393	
<i>Lapin — Lapplands</i>	1 609 331	109 770	569 597	38 105	134 770	47 504	112 143	52 493	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	499 077	39 910	168 274	8 036	42 723	11 312	35 635	17 645	
Maalaisk. — Landsk.	1 110 254	69 860	401 323	30 069	92 047	36 192	76 508	34 848	
Koko maa — Hela landet ..	59 016 214	3 832 799	17 741 278	1 136 929	4 670 132	3 104 380	2 912 556	1 377 911	
Kaupungit — Städer ¹⁾ ...	27 432 750	1 777 399	6 326 283	398 471	1 933 786	2 023 137	934 581	534 953	
Maalaisk. — Landsk.	31 583 464	2 055 400	11 414 995	738 458	2 736 346	1 081 243	1 977 975	842 958	

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

år 1964

					Tulot — Inkomster							
Lämpö ja valo Värme och lyse	Palovakuutus Brandförsäkring	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Hoidettavien valmis- teet Av de vårdade förärdigade arbeten	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Yhteisten kunnallis- koiden kannatus- ja hoitomaksut Undersåds- och vård- avgifterna i gemen- samma kommunalliem	Henkilökunnan Inhoitosedunn Personalens naturafornåner	Valtionapu Statsunderstöd	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	
1 699 072	28 106	41 424	599 040	28 176 654	15 002	77 855	238 477	1 352 629	73 259	201 557	1 958 779	
1 182 342	5 937	15 990	459 706	21 385 520	12 211	27 507	—	1 001 846	—	161 181	1 202 745	
516 730	22 169	25 434	139 334	6 791 134	2 791	50 348	238 477	350 783	73 259	40 376	756 034	
1 017 033	45 292	52 025	339 284	12 657 971	23 584	128 779	3 318 227	631 573	306 599	170 910	4 579 672	
319 855	15 480	8 925	105 582	4 466 983	7 537	14 341	965 834	144 247	101 439	81 431	1 314 829	
697 178	29 812	43 100	233 702	8 190 988	16 047	114 438	2 352 393	487 326	205 160	89 479	3 264 843	
24 228	252	—	16 095	312 889	—	—	292 837	16 375	—	3 677	312 889	
24 228	252	—	16 095	312 889	—	—	292 837	16 375	—	3 677	312 889	
1 084 915	45 152	28 981	317 861	13 234 916	102 382	84 020	205 496	616 247	302 394	31 111	1 341 650	
405 321	8 264	10 166	167 094	5 546 065	94 285	25 012	—	190 323	—	14 259	323 879	
679 594	36 888	18 815	150 767	7 688 851	8 097	59 008	205 496	425 924	302 394	16 852	1 017 771	
603 889	21 471	20 331	237 253	8 067 644	10 337	56 961	936 379	298 648	51 517	28 782	1 382 624	
283 107	8 500	10 669	167 877	4 345 213	7 369	24 501	777 585	110 502	—	17 073	937 030	
320 782	12 971	9 662	69 376	3 722 431	2 968	32 460	158 794	188 146	51 517	11 709	445 594	
514 872	18 340	19 851	120 190	5 973 755	11 719	64 787	166 725	341 162	420 604	66 650	1 071 647	
69 459	3 799	3 273	23 113	882 745	—	5 044	—	42 846	—	15 182	63 072	
445 413	14 541	16 578	97 077	5 091 010	11 719	59 743	166 725	298 316	420 604	51 468	1 008 575	
437 595	16 095	7 202	88 217	5 120 865	9 689	24 649	—	234 593	332 756	24 182	625 869	
76 795	495	257	10 435	718 829	—	—	—	25 221	—	7 676	32 897	
360 800	15 600	6 945	77 782	4 402 036	9 689	24 649	—	209 372	332 756	16 506	592 972	
511 014	25 220	17 563	89 066	5 738 513	29 678	35 102	—	289 476	117 189	41 219	512 664	
129 546	6 986	7 523	22 131	1 578 773	7 398	2 273	—	59 724	—	15 128	84 523	
381 468	18 234	10 040	66 935	4 159 740	22 280	32 829	—	229 752	117 189	26 091	428 141	
459 705	18 289	11 611	108 115	5 421 515	16 288	29 981	637 752	273 630	143 876	45 941	1 147 468	
113 738	665	2 916	25 303	1 225 525	4 549	1 075	—	48 140	—	726	54 490	
345 967	17 624	8 695	82 812	4 195 990	11 739	28 906	637 752	225 490	143 876	45 215	1 092 978	
655 732	33 643	27 146	177 714	8 410 531	19 454	72 860	1 611 959	429 361	173 208	81 720	2 388 562	
164 485	6 748	1 816	46 305	2 709 353	2 063	2 261	54 979	81 421	—	8 306	149 030	
491 247	26 895	25 330	131 409	5 701 178	17 391	70 599	1 556 980	347 940	173 208	73 414	2 239 532	
865 925	49 001	19 782	172 470	8 689 295	39 455	50 961	991 545	433 689	493 452	147 780	2 156 882	
147 166	7 751	1 330	30 958	1 757 550	1 000	2 281	—	53 713	109 747	15 807	182 548	
718 759	41 250	18 452	141 512	6 931 745	38 455	48 680	991 545	379 976	383 705	131 973	1 974 334	
267 615	15 033	8 238	88 601	3 053 200	1 962	8 930	388 668	159 734	112 223	5 422	676 939	
80 476	3 542	2 747	30 840	940 217	—	3 718	160 392	39 464	—	1 874	205 448	
187 139	11 491	5 491	57 761	2 112 983	1 962	5 212	228 276	120 270	112 223	3 548	471 491	
8 141 595	315 894	254 154	2 353 906	104 857 748	279 550	634 885	8 788 065	5 077 117	2 527 077	848 951	18 155 645	
2 972 290	68 167	65 612	1 089 344	45 556 773	136 412	108 013	1 958 790	1 797 447	211 186	338 643	4 550 491	
5 169 305	247 727	188 542	1 264 562	59 300 975	143 138	526 872	6 829 275	3 279 670	2 315 891	510 308	13 605 154	

IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot vuonna 1964 — De kommunala barnhemmens utgifter

	Menot — Utgifter							
	Palkkaukset Avlöningar	Työntekijän sosiaali- turvamaksut Arbetsgivarens social- skyddsavgifter	Ravinto Kosthållning	Vaateus Beklädnad	Sairaahoito ja lääkkeet Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuiskestän- nuksot hoidettavista Övriga årsavgifter för de vårdade	Rakennusten kunnossapito Underhåll av byggnader	Kaluston ja irtaimiston lääshankinta ja korjaus Komplettering och reparation av inven- tarier och lösöre
	mk							
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	3 951 403	233 049	723 972	196 573	67 822	140 809	248 005	98 572
Kaupungit — Städer ¹⁾	3 532 516	207 785	608 588	170 488	60 692	125 169	226 469	89 413
Maalaiskunnat — Landskommuner	418 887	25 264	115 384	26 085	7 130	15 640	21 536	9 159
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i> ..	1 228 513	78 524	274 545	79 215	13 059	30 640	60 462	27 809
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 048 894	68 169	202 409	63 405	11 007	25 426	48 787	21 333
Maalaiskunnat — Landskommuner	179 619	10 355	72 136	15 810	2 052	5 214	11 675	6 476
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	1 630 834	118 154	452 495	122 484	41 160	49 522	109 413	50 471
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 355 422	101 689	349 538	98 609	37 029	39 041	91 917	41 916
Maalaiskunnat — Landskommuner	275 412	16 465	102 957	23 875	4 131	10 481	17 496	8 555
<i>Kymen — Kymmene</i>	806 070	48 342	216 493	53 442	10 833	18 305	69 166	35 775
Kaupungit — Städer ¹⁾	573 987	34 085	150 547	36 194	8 273	12 781	49 960	24 659
Maalaiskunnat — Landskommuner	232 083	14 257	65 946	17 248	2 610	5 524	19 206	11 116
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	232 272	13 445	89 531	21 040	4 489	10 789	22 261	9 825
Kaupungit — Städer	69 789	4 168	17 888	5 343	2 363	3 539	4 692	4 356
Maalaiskunnat — Landskommuner	162 483	9 277	71 643	15 697	2 126	7 250	17 569	5 469
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> s	191 954	11 750	60 022	13 815	2 749	3 910	4 811	10 722
Kaupunki — Stad ¹⁾	51 082	3 623	16 991	4 000	467	795	284	2 255
Maalaiskunnat — Landskommuner	140 872	8 127	43 031	9 815	2 282	3 115	4 527	8 467
<i>Kuopion — Kuopio</i>	227 318	14 505	53 336	12 267	3 985	5 453	14 825	6 383
Kaupungit — Städer	198 999	12 789	42 877	9 606	3 418	3 614	11 045	5 599
Maalaiskunnat — Landskommuner	28 319	1 716	10 459	2 661	567	1 839	3 780	784
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	378 465	22 691	122 258	29 730	6 752	8 480	22 606	15 296
Kaupunki — Stad ¹⁾	179 475	11 093	53 882	11 948	3 927	2 728	15 077	7 996
Maalaiskunnat — Landskommuner	198 990	11 598	68 376	17 782	2 825	5 752	7 529	7 300
<i>Vaasan — Vasa</i>	314 648	19 977	81 762	20 349	2 306	6 577	17 653	6 939
Kaupungit — Städer ¹⁾	269 805	17 558	61 688	16 633	1 661	5 372	14 845	5 804
Maalaiskunnat — Landskommuner	44 843	2 419	20 074	3 716	645	1 205	2 808	1 135
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	316 906	21 388	68 900	20 494	4 705	24 844	24 949	7 529
Kaupungit — Städer	167 854	12 883	22 687	9 658	2 478	21 072	8 000	716
Maalaiskunnat — Landskommuner	149 052	8 505	46 213	10 836	2 227	3 772	16 949	6 813
<i>Lapin — Lapplands</i>	450 279	28 626	105 911	21 562	6 125	6 303	19 332	6 726
Kaupungit — Städer ¹⁾	319 013	20 263	68 192	13 927	4 040	4 436	12 050	3 916
Maalaiskunnat — Landskommuner	131 266	8 363	37 719	7 635	2 085	1 867	7 282	2 810
Koko maa — Hela landet	9 728 662	610 451	2 249 225	590 971	164 035	305 632	613 483	276 047
Kaupungit — Städer ¹⁾	7 766 836	494 105	1 595 287	439 811	135 355	243 973	483 126	207 963
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 961 826	116 346	653 938	151 160	28 680	61 659	130 357	68 084

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

och inkomster år 1964

				Tulot — Inkomster						
Lämpö ja valo Värme och lyse	Palovakuutus Brandförsäkring	Kaavi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Kaavi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Yhteisten lastenkotien kannatus- ja hoito- maksut Undersöds- och vård- avgifterna i gemen- sama barnhem	Henkilökunnan luontoisedut Personalens naturaförmåner	Valtionapu Statsunderstöd	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa
294 097	33 331	3 815	180 877	6 172 325	2 907	107 806	155 124	213 814	266 710	746 361
263 962	21 286	734	149 885	5 456 987	400	—	91 361	172 103	235 051	498 915
30 135	12 045	3 081	30 992	715 338	2 507	107 806	63 763	41 711	31 659	247 446
101 597	2 433	11 789	57 862	1 966 448	3 987	—	111 352	103 251	6 632	225 222
74 211	768	9 593	44 334	1 618 336	—	—	89 590	79 617	3 919	173 126
27 386	1 665	2 196	13 528	348 112	3 987	—	21 762	23 634	2 713	52 096
167 454	4 120	4 578	87 602	2 838 287	5 753	57 536	170 227	119 880	8 179	361 575
130 909	2 423	2 342	68 763	2 319 598	1 757	—	124 990	92 435	3 685	222 867
36 545	1 697	2 236	18 839	518 689	3 996	57 536	45 237	27 445	4 494	138 708
91 666	4 376	3 399	45 723	1 403 640	6 074	23 867	85 693	74 444	39 204	229 282
57 978	2 664	1 820	32 900	985 848	3 384	—	49 693	54 920	2 870	110 867
33 688	1 712	1 579	12 823	417 792	2 690	23 867	36 000	19 524	36 334	118 415
35 269	1 814	1 664	15 531	457 930	3 470	—	39 497	27 806	186	70 959
17 018	176	21	5 678	135 031	—	—	7 758	6 648	186	14 592
18 251	1 638	1 643	9 853	322 899	3 470	—	31 739	21 158	—	56 367
26 055	1 158	1 962	8 491	337 399	2 495	—	27 911	22 714	87	53 207
5 872	83	372	2 640	88 464	500	—	7 092	6 694	25	14 311
20 183	1 075	1 590	5 851	248 935	1 995	—	20 819	16 020	62	38 896
24 955	1 995	2 904	5 119	373 045	860	—	36 527	18 884	1 694	57 965
21 674	590	2 555	3 837	316 603	195	—	31 696	13 528	1 633	47 052
3 281	1 405	349	1 282	56 442	665	—	4 831	5 356	61	10 913
39 659	4 144	1 203	19 472	670 756	2 060	—	58 367	42 194	485	103 106
20 898	1 043	184	11 470	319 721	—	—	28 203	19 330	252	47 785
18 761	3 101	1 019	8 002	351 035	2 060	—	30 164	22 864	233	55 321
24 864	488	1 425	9 607	506 595	3 149	—	34 722	22 776	2	60 649
21 187	107	254	7 046	421 960	—	—	27 416	16 678	—	44 094
3 677	381	1 171	2 561	84 635	3 149	—	7 306	6 098	2	16 555
33 189	646	796	12 416	536 762	1 572	97 473	29 397	21 239	24 535	174 216
12 397	—	—	3 090	260 835	—	—	10 140	7 925	496	18 561
20 792	646	796	9 326	275 927	1 572	97 473	19 257	13 314	24 039	155 655
50 928	1 138	2 039	18 198	717 167	1 264	92 105	44 909	41 826	5 894	185 998
40 625	428	1 469	15 575	503 934	—	92 105	31 083	27 101	694	150 983
10 303	710	570	2 623	213 233	1 264	—	13 826	14 725	5 200	35 015
889 733	55 643	35 574	460 898	15 980 354	33 591	378 787	793 726	708 828	353 608	2 268 540
666 731	29 568	19 344	345 218	12 427 317	6 236	92 105	499 022	496 979	248 811	1 343 153
223 002	26 075	16 230	115 680	3 553 037	27 355	286 682	294 704	211 849	104 797	925 387

X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä vuonna 1964¹⁾ — Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag år 1964²⁾

Lääni — Län	Äitiys-avustusta saaneita Antal moder-skaps- understöd	Lapsillisää saaneita Antal utdelade barnbidrag		Perheellisää saaneita Antal utdelade familjebidrag		Erityislapsillisää saaneita Antal utdelade specialbarnbidrag ³⁾		Myönnet- tyjä soti- lasavus- tuksia Antal beviljade militär- understöd
		perheitä familjer	lapsia barn	perheitä familjer	lisiin oikeutet- tuja lapsia till bidrag berätti- gade barn	perheitä familjer	lapsia barn	
<i>Uudenmaan — Nylands</i>	15 669	123 862	224 843	5 014	9 277	4 423	7 146	885
Kaupungit — Städer ¹⁾	11 914	90 300	156 985	2 700	4 814	2 946	4 570	658
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 755	33 562	67 858	2 314	4 463	1 477	2 576	227
<i>Turun-Porin — Åbo-Björneborgs</i> ..	10 411	93 587	181 674	7 394	14 936	5 259	9 167	687
Kaupungit — Städer ¹⁾	4 817	37 757	66 077	1 640	2 895	1 356	2 130	247
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 594	55 830	115 597	5 754	12 041	3 903	7 037	440
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	287	2 726	5 010	119	203	116	176	1
Kaupunki — Stad	151	1 109	1 922	20	39	41	55	1
Maalaiskunnat — Landskommuner	136	1 617	3 088	99	164	75	121	—
<i>Hämeen — Tavastehus</i>	9 421	84 599	164 939	7 124	13 802	4 751	8 150	635
Kaupungit — Städer ¹⁾	5 781	47 590	86 818	2 906	5 355	2 130	3 435	347
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 640	37 009	78 121	4 218	8 447	2 621	4 715	288
<i>Kymen — Kymmene</i>	5 484	48 785	97 908	3 517	6 777	2 431	4 198	287
Kaupungit — Städer ¹⁾	3 170	26 362	49 827	1 467	2 703	1 121	1 832	151
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 314	22 423	48 081	2 050	4 074	1 310	2 366	136
<i>Mikkelin — S:t Michels</i>	3 587	31 814	71 904	4 349	9 324	2 473	4 864	201
Kaupungit — Städer	1 177	9 373	18 780	788	1 602	488	889	48
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 410	22 441	53 124	3 561	7 722	1 985	3 975	153
<i>Pohjois-Karjalan — Norra Karelen</i> s	3 196	28 053	69 119	5 892	13 401	3 251	6 981	391
Kaupunki — Stad ¹⁾	718	5 732	12 055	631	1 249	356	675	34
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 478	22 321	57 064	5 261	12 152	2 895	6 306	357
<i>Kuopion — Kuopio</i>	4 671	37 424	87 012	6 454	14 047	3 564	7 515	395
Kaupungit — Städer	1 632	11 877	23 258	1 068	2 034	577	1 054	61
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 039	25 547	63 754	5 386	12 013	2 987	6 461	334
<i>Keski-Suomen — Mellersta Finlands</i>	4 065	35 522	78 306	4 887	10 794	2 853	5 491	337
Kaupunki — Stad ¹⁾	1 092	8 778	17 022	676	1 393	464	818	65
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 973	26 744	61 284	4 211	9 401	2 389	4 673	272
<i>Vaasan — Vasa</i>	7 568	63 224	134 475	8 012	17 133	4 885	9 541	442
Kaupungit — Städer ¹⁾	2 456	17 956	34 913	1 306	2 671	617	1 024	90
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 112	45 268	99 562	6 706	14 462	4 268	8 517	352
<i>Oulun — Uleåborgs</i>	8 728	59 506	151 418	13 414	31 888	6 223	14 403	689
Kaupungit — Städer	2 244	14 083	29 376	1 258	2 588	780	1 422	111
Maalaiskunnat — Landskommuner	6 484	45 423	122 042	12 156	29 300	5 443	12 981	578
<i>Lapin — Lapplands</i>	4 662	31 505	81 391	7 294	17 643	3 041	6 982	418
Kaupungit — Städer ¹⁾	1 401	10 330	22 001	1 015	2 118	519	978	74
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 261	21 175	59 390	6 279	15 525	2 522	6 004	344
Koko maa — Hela landet	77 749	640 607	1 347 999	73 470	159 225	43 270	84 614	5 368
Kaupungit — Städer ¹⁾	36 553	281 247	519 034	15 475	29 461	11 395	18 882	1 887
Maalaiskunnat — Landskommuner	41 196	359 360	828 965	57 995	129 764	31 875	65 732	3 481

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar

²⁾ Erityislapsillisää saaneet v:ltä 1963 — Antal utdelade specialbarnbidrag för år 1963